
Dokument nr. 15:5

(2014-2015)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 601 - 750

12. februar – 13. mars 2015

Innhold

Spørsmål	Side
601. Fra stortingsrepresentant Marit Nybakk, vedr. Heimevernets innsatsstyrker, besvart av forsvarsministeren	13
602. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. kommunedelplan for riksveg 4 i Nittedal, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	14
603. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. et rettferdig klimamål for Norge, besvart av klima- og miljøministeren	14
604. Fra stortingsrepresentant Ingunn Gjerstad, vedr. at det etableres gang- og sykkelvei på riksvei 63 mellom Geiranger og Trollstigen, besvart av samferdselsministeren	15
605. Fra stortingsrepresentant Jan Bøhler, vedr. nedleggelsen av HV016, besvart av forsvarsministeren	16
606. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. palestinske barn i israelske fengsler, besvart av utenriksministeren	16
607. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. generell avtalelisens, besvart av kulturministeren	17
608. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. etterhåndsstøttesystemet, besvart av kulturministeren	18
609. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. tiltak til politietterforskning i Hordaland politidistrikt, besvart av justis- og beredskapsministeren	18
610. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. internasjonaliseringen i luftfarten, besvart av samferdselsministeren	19
611. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. innvandringen til Sveits, besvart av ministeren ved Statsministerens kontor for samordning av EØS-saker og forholdet til EU	20
612. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. familiegjenforening, besvart av justis- og beredskapsministeren	20
613. Fra stortingsrepresentant Geir S. Toskedal, vedr. heving av statusen for kvensk, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	21
614. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. dyrepoliti, besvart av landbruks- og matministeren	22
615. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. Ski stasjon, besvart av samferdselsministeren	23
616. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. planstatus for de ulike delstrekningene for InterCity-utbyggingen på jernbane, besvart av samferdselsministeren	24
617. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold, vedr. lokalradio, besvart av kulturministeren	24
618. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. klimamål, besvart av klima- og miljøministeren	25
619. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. lavere klimamålforspliktelse for Norge, besvart av klima- og miljøministeren	26
620. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold, vedr. henleggelse av bekymringsmeldinger, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	27

	Side
621. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. beskyttelse av landets synagoger, besvart av justis- og beredskapsministeren	27
622. Fra stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell, vedr. klimautslipp, besvart av klima- og miljøministeren	28
623. Fra stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell, vedr. klimamål og FN, besvart av klima- og miljøministeren	29
624. Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. bedriften Nexans i Halden, besvart av samferdselsministeren	29
625. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. klimafinansiering i fattige land, besvart av klima- og miljøministeren	30
626. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. Ahmadiyya-muslimere, besvart av utenriksministeren	31
627. Fra stortingsrepresentant Irene Johansen, vedr. dypere innseiling til Halden, besvart av samferdselsministeren	32
628. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. rettighetsutvalg til mennesker med utviklingshemming, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	33
629. Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. søndagsåpne butikker og konsekvenser for matvareprisene i Norge, besvart av næringsministeren	34
630. Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. søndagsåpne butikker, besvart av næringsministeren	35
631. Fra stortingsrepresentant Kari Kjønaas Kjos, vedr. loven om brukerassistert personlig assistent (BPA), besvart av helse- og omsorgsministeren	35
632. Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. ventetid for familiegjenforening, besvart av justis- og beredskapsministeren	36
633. Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. trygdeeksport, besvart av arbeids- og sosialministeren	37
634. Fra stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik, vedr. E6 Helgeland Sør, besvart av samferdselsministeren	37
635. Fra stortingsrepresentant Sonja Mandt, vedr. barnehageutbygging, besvart av kunnskapsministeren	38
636. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. høgskulen i Sogn og fjordane, besvart av kunnskapsministeren	52
637. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. ferjesambandet Hella-Vangsnes-Dragsvi, besvart av samferdselsministeren	53
638. Fra stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås, vedr. E8 ved Tromsø by, besvart av samferdselsministeren	54
639. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. evaluering av rovviltforliket innen 2016, besvart av klima- og miljøministeren	54
640. Fra stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås, vedr. problemene med trafikkavvikling i rundkjøringen øst for Fetsundbrua, besvart av samferdselsministeren	55
641. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. at SSB gjeninnfører dei gamle temasidene slik at viktig statistikk kjem fram lettare fram enn i dag, besvart av finansministeren	55
642. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. sysselsette med utanlandsk bakgrunn, besvart av arbeids- og sosialministeren	56
643. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. gjenopprette tilliten til utvalget som skal se på rettsikkerhet og levekår for personer med utviklingshemming, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	61
644. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. helsehjelp til memnekser uten regulert opphold, besvart av helse- og omsorgsministeren	61

	Side
645. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. kvalitet i rusbehandlingen, besvart av helse- og omsorgsministeren	63
646. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. nasjonale retningslinjer for ortopedisk behandling, besvart av helse- og omsorgsministeren	64
647. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. menneskehandel av barn, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	66
648. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. rimelige boliger til vanskeligstilte, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	67
649. Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. den utfordrende situasjon til Den Norske Opera og Ballett, besvart av kulturministeren	68
650. Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. ideelle organisasjoner på helse- og sosialfeltet, besvart av næringsministeren	69
651. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. utdanningstakten av jordmødrer, besvart av helse- og omsorgsministeren	70
652. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. planen for det prehospitale tilbudet i Sykehuset Telemark HF, besvart av helse- og omsorgsministeren	70
653. Fra stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen, vedr. Noraførr barnehage i Målselv kommune, besvart av forsvarsministeren	72
654. Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. screeningprogram for å forhindre hjerneslag, besvart av helse- og omsorgsministeren	73
655. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. bortføring av barn til Russland, besvart av utenriksministeren	73
656. Fra stortingsrepresentant Jan Bøhler, vedr. regel for arbeid med oppholdstillatelse, besvart av arbeids- og sosialministeren	74
657. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. uføretrygd og jobb samtidig, besvart av arbeids- og sosialministeren	75
658. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. politiet, besvart av justis- og beredskapsministeren	77
659. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. konsesjonsbehandling av kraftverk i vernede vassdrag, besvart av olje- og energiministeren	78
660. Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. barnevaksinasjonsprogrammet, besvart av helse- og omsorgsministeren	78
661. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. kompetansearbeidsplassar i Sogn og Fjordane, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	79
662. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. markaloven, besvart av klima- og miljøministeren	81
663. Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. asylbarn, besvart av justis- og beredskapsministeren	82
664. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. lavutslippssamfunn i 2050, besvart av klima- og miljøministeren ...	83
665. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. avskrivningsreglene, besvart av finansministeren	83
666. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. retur til Irak, besvart av justis- og beredskapsministeren	85
667. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. individuell refusjon for legemidler, besvart av helse- og omsorgsministeren	85
668. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. lovbestemmelsen om at det kreves alminnelig flertall for å utsette realitetsbehandlingen av en sak på et kommunestyremøte eller fylkestingmøte, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	86

	Side
669. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. familiegjenforening, besvart av justis- og beredskapsministeren	87
670. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. nye E16 i Sør-Odal og Kongsvinger, besvart av samferdselsministeren	88
671. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. brudd på menneskerettigheter Marlingruva, besvart av finansministeren	89
672. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. tilskudd til bil gjennom Nav, besvart av arbeids- og sosialministeren	90
673. Spørsmålet ble trukket.	90
674. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. skatt på bonuslønn for varig tilrettelagt arbeid., besvart av finansministeren	91
675. Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. utredningsinstruksen i loven om helligdager og helligdagsfred, besvart av kulturministeren	92
676. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. om organisering av studietilbud i utlandet, besvart av kunnskapsministeren	93
677. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. forebygging av radikalisering i Oslo-skolen, besvart av kunnskapsministeren	94
678. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. sentralisering av AMK-sentralane, besvart av helse- og omsorgsministeren	95
679. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. sentraliseringar av AMK-sentralane, besvart av justis- og beredskapsministeren	97
680. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. riksveg 3/25, besvart av samferdselsministeren	97
681. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. selskap registrert i Brønnøysundregistrene, besvart av næringsministeren	98
682. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. euro-samarbeidet, besvart av statsministeren	99
683. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. innvandrar med helse- og sosialfagleg utdanning, besvart av helse- og omsorgsministeren.	100
684. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. museumsprosjektet ved Universitetet i Bergen, besvart av kunnskapsministeren	101
685. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. faste stillinger blant feltarkeologene i Norge, besvart av klima- og miljøministeren	102
686. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. alternativer til internering (ATI), besvart av justis- og beredskapsministeren	103
687. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. deponering av gruveavfall i Førdefjorden, besvart av klima- og miljøministeren ...	103
688. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. å dumpe prisene på alkohol på utesteder, besvart av helse- og omsorgsministeren	104
689. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. dyrekrim/dyrepoliti, besvart av landbruks- og matministeren	105
690. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. konsesjonsloven paragraf 9, besvart av landbruks- og matministeren	106
691. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. kortbanenettet, besvart av samferdselsministeren	106
692. Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. nasjonal vaksinestrategi, besvart av helse- og omsorgsministeren	107
693. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. endringer i rettshjelpsordningen, besvart av justis- og beredskapsministeren	108
694. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. overført foreldremyndigheten fra biologiske foreldre, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	109
695. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. ferdigstillingen av Norsk Ordbok, besvart av kulturministeren	110

	Side
696. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. servicegraden i politiet, besvart av justis- og beredskapsministeren	110
697. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. sentralisering av offentlig sektor, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	111
698. Fra stortingsrepresentant Dag Terje Andersen, vedr. planene for LST Mågerø, besvart av forsvarsministeren	112
699. Fra stortingsrepresentant Christian Tynning Bjørnø, vedr. Herøyakrysset (Riksveg 36 gjennom Porsgrunn), besvart av samferdselsministeren	112
700. Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. søndagsåpne butikker, besvart av næringsministeren	113
701. Fra stortingsrepresentant Pål Farstad, vedr. politimesteren i Møre og Romsdal, besvart av justis- og beredskapsministeren	114
702. Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. NIS-registeret, besvart av næringsministeren	114
703. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. trudoms- og livssynssamfunn, besvart av kulturministeren	115
704. Fra stortingsrepresentant Sonja Mandt, vedr. statlige familie- og beredskapshjem, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	117
705. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. muslimske kvinner, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	118
706. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiten, vedr. pasienter med alvorlig eller invalidiserende kjeveledds-dysfunksjon, besvart av helse- og omsorgsministeren	119
707. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. Lov om tilskott til livssynssamfunn, besvart av kulturministeren	120
708. Fra stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås, vedr. trafikksikringstiltak ved krysningspunktene over rv. 169 og rv. 22, besvart av samferdselsministeren	121
709. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. gamle navn som kan forsvinne som en følge av kommunereformen, besvart av kulturministeren	122
710. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. Storbritanias medlemskap i EU, besvart av ministeren ved Statsministerens kontor for samordning av EØS-saker og forholdet til EU	123
711. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. takstsystemet for jordmødrer, besvart av helse- og omsorgsministeren	124
712. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. yringsfrihet for jordmødre og andre helsearbeidere, besvart av helse- og omsorgsministeren	125
713. Fra stortingsrepresentant Iselin Nybø, vedr. Visnes kobberverk, besvart av klima- og miljøministeren	127
714. Fra stortingsrepresentant Knut Storberget, vedr. bioøkonomistrategi, besvart av landbruks- og matministeren	128
715. Fra stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik, vedr. «badestudier», besvart av kunnskapsministeren	128
716. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. dyre kreftmedisiner, besvart av helse- og omsorgsministeren	129
717. Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. sikre jernbaneoverganger, besvart av samferdselsministeren	130
718. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. rovviltforliket, besvart av klima- og miljøministeren	131
719. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. avviklingen av kulturattachéstillinger, besvart av utenriksministeren	132

	Side
720. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. praktikanter i utenriktjenesten, besvart av utenriksministeren	133
721. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. kompetansekrav for hovslagere, besvart av landbruks- og matministeren	133
722. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. anbudsutsette tjenestene til mennesker med utviklingshemning, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	134
723. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. kontakten med saksbehandler hos Nav, besvart av arbeids- og sosialministeren	135
724. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. stillingene som kulturattasjeer i London og Moskva, besvart av utenriksministeren	136
725. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. kjønnslemlestelse, besvart av barne-, likestillings- og inkluderingsministeren	136
726. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. lokalisering av de statlige arbeidsplassene, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	137
727. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. klimagassutslipp, besvart av klima- og miljøministeren	138
728. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. politireformen, besvart av justis- og beredskapsministeren	139
729. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. å betre Forsvarets operative evne ved krise eller krig, besvart av forsvarsministeren ...	140
730. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. oppbygging av Forsvaret, besvart av forsvarsministeren	141
731. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. endring i Lov om elsertifikater, besvart av olje- og energiministeren	142
732. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. kvinnelige samfunnsdebattanter i minoritetsmiljøer, besvart av justis- og beredskapsministeren	142
733. Fra stortingsrepresentant Lisbeth Berg-Hansen, vedr. poseavgift, besvart av finansministeren	143
734. Fra stortingsrepresentant Lisbeth Berg-Hansen, vedr. poseavgift, besvart av finansministeren	144
735. Fra stortingsrepresentant Jan Bøhler, vedr. samfunnsdebattanten Amal Aden, besvart av kunnskapsministeren	144
736. Fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust, vedr. FN-overvåkning av menneskerettighetene i okkuperte Vest-Sahara, besvart av utenriksministeren	145
737. Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. Bioforsk på Tingvoll, besvart av landbruks- og matministeren	146
738. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. fredede bygninger i privat, besvart av klima- og miljøministeren	147
739. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. kvinnelig verneplikt, besvart av forsvarsministeren	147
740. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. mottakarar av uførepensjon, besvart av arbeids- og sosialministeren	148
741. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. rentekostnader ved privat finansiering, besvart av finansministeren	154
742. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. egenandeler for personer med LAR behandling, besvart av helse- og omsorgsministeren	154
743. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. organiserte arbeidstakere, besvart av arbeids- og sosialministeren	155
744. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. lov om spesialisthelseteneste, besvart av helse- og omsorgsministeren	160

	Side
745. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. den aktuelle beredskapsmessige situasjonen for Rjukan Sjukehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	161
746. Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. fjelloverganger, besvart av samferdselsministeren	162
747. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. piggråd, besvart av landbruks- og matministeren	162
748. Fra stortingsrepresentant Terje Breivik, vedr. arbeidsavklaringspengar, besvart av arbeids- og sosialministeren ...	163
749. Fra stortingsrepresentant Terje Breivik, vedr. barnehageloven, besvart av kunnskapsministeren	164
750. Fra stortingsrepresentant Jonas Gahr Støre, vedr. ordningen med pleiepenger, besvart av arbeids- og sosialministeren	165

*Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (601 - 750) for sesjonen 2014-2015.*

Partibetegnelse:

*A Det norske Arbeiderparti
FrP Fremskrittspartiet
H Høyre
KrF Kristelig Folkeparti*

*Sp Senterpartiet
SV Sosialistisk Venstreparti
V Venstre
MDG Miljøpartiet De Grønne*

Andersen, Dag Terje (A)	698
Andersen, Karin (SV)	606, 648, 657, 666, 686, 725, 727
Arnstad, Marit (Sp)	639, 738
Aukrust, Åsmund (A)	736
Bekkevold, Geir Jørgen (KrF)	617, 620
Berg-Hansen, Lisbeth (A)	733, 734
Bergstø, Kirsti (SV)	628, 672, 694, 722, 723
Björdal, Fredric Holen (A)	633
Bjørnø, Christian Tynning (A)	699
Bollestad, Olaug V. (KrF)	643, 644, 667, 688
Botten, Else-May (A)	702, 737
Breivik, Terje (V)	748, 749
Böhler, Jan (A)	605, 656, 735
de Ruiten, Freddy (A)	706
Elvenes, Hårek (H)	696
Farstad, Pål (V)	701
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	671, 676
Gjerstad, Ingunn (SV)	604
Grande, Arild (A)	607, 608
Grande, Trine Skei (V)	677, 695, 709, 719
Greni, Heidi (Sp)	655
Grung, Ruth (A)	645, 646, 741, 742
Hansen, Svein Roald (A)	611, 626
Hansson, Rasmus (MDG)	662, 693, 747
Heggø, Ingrid (A)	636, 637
Hjemdal, Line Henriette (KrF)	629, 630, 675, 700
Holmås, Heikki Eidsvoll (SV)	618, 619, 664, 665
Huitfeldt, Anniken (A)	724
Johansen, Irene (A)	627
Juvik, Kjell-Idar (A)	634, 715
Kjenseth, Ketil (V)	716
Kjerkol, Ingvild (A)	680
Kjos, Kari Kjønnaas (FrP)	631
Klinge, Jenny (Sp)	728
Knutsen, Tove Karoline (A)	653
Lauvås, Stein Erik (A)	624, 717
Liadal, Hege Haukeland (A)	649
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	641, 642, 681, 703, 707, 740, 743
Lysbakken, Audun (SV)	603, 621, 625, 687
Mandt, Sonja (A)	635, 704
Micaelsen, Torgeir (A)	654, 660, 692
Myrli, Sverre (A)	602, 670

Navarsete, Liv Signe (Sp)	661, 678, 679, 710, 729, 730
Nordås, Janne Sjelmo (Sp)	638, 640, 708
Nybakk, Marit (A)	601
Nybø, Iselin (V)	713
Pedersen, Helga (A)	668, 697, 726
Pollestad, Geir (Sp)	610, 614, 689, 690, 720, 721
Raja, Abid Q. (V)	612, 615, 616, 705, 732
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	658, 659, 674, 739
Rotevatn, Sveinung (V)	691, 731
Sivertsen, Eirik (A)	632
Skjelstad, André N. (V)	669
Solhjell, Bård Vegar (SV)	622, 623
Storberget, Knut (A)	714
Støre, Jonas Gahr (A)	750
Toppe, Kjersti (Sp)	651, 652, 683, 684, 711, 712, 744, 745
Toskedal, Geir S. (KrF)	613
Trellevik, Ove (H)	609
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	682
Vågslid, Lene (A)	647
Wøien, Anne Tingelstad (Sp)	663, 746
Aasland, Terje (A)	685, 718
Aasrud, Rigmor (A)	650

Dokument nr. 15:5

(2014-2015)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 601

Innlevert 12. februar 2015 av stortingsrepresentant Marit Nybakk

Besvart 20. februar 2015 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Hvor mange operatører var med i HV-016 og hvor mange av disse ble med over i Heimevernets innsatsstyrker?»

BEGRUNNELSE:

I Stortingets spørretime 11. februar d.å. uttalte forsvarsministeren:

«Først vil jeg få takke representanten Bøhler for et godt spørsmål. Som han jo selvfølgelig vet, ble HV-016 lagt ned i 2010 av den forrige regjeringa. Alle operatørene fikk da tilbud om å bli med over i Heimevernets innsatsstyrker, og veldig mange gjorde det. Det er jeg glad for, fordi de besitter en veldig verdifull kompetanse.»

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 13. februar 2015 med spørsmål fra stortingsrepresentant Marit Nybakk om nedleggelse av Forsvarets HV-016-avdelinger. Heimevernet har opplyst at av det opprinnelige antallet på 197 operatører i HV-016-avdelingene var det pr. 26. oktober 2011, 54 operatører med over i Heimevernets innsatsstyrker. Herunder fem av 78 i Oslo og Akershus Heimevernsdistrikt, fire av 36 i Agder og Rogaland Heimevernsdistrikt, tolv av 50 i Bergenhus Heimevernsdistrikt og samtlige 33 i Trøndelag Heimevernsdistrikt. Personell med bakgrunn fra HV-016 har vært og er fortsatt velkomne til å fortsette i HVs innsatsstyrker så lenge personellet tilfredsstiller kravene til tjenestegjøring. Dette vil gi den enkelte mulighet til å bidra med sin kompetanse i den nasjonale beredskapen.

SPØRSMÅL NR. 602**Innlevert 12. februar 2015 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 24. februar 2015 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«I brev fra statsråd Jan Tore Sanner av 30.1.2015 til Fylkesmannen i Oslo og Akershus om kommunedelplan for riksveg 4 i Nittedal kommune heter det at departementet mener «at en eventuell realisering av tunnelløsningen ikke er aktuelt før nærmere 2050.»

Hvilke vurderinger ligger bak årstallet 2050 og hvordan er årstallet fastsatt?»

Svar:

Statens vegvesen opplyser at virkningene av løsningene i kommunedelplan for rv 4 Kjøl – Åneby er utredet basert på analyseperioden 2018 – 2043. Utredningen viser at det er tilstrekkelig å realisere ett av alternativene som er utredet for å løse transportutfordringene på rv 4 i dette tidsperspektivet.

Ved behandling av kommunedelplanen påpekte Nittedal kommune at tidsperspektivet for de samfunnsøkonomiske analysene burde strukket seg fram til 2050. Statens vegvesens vurdering er at de syv årene

mellom 2043 og 2050 ikke ville gitt noen store endringer i vurderingen av virkninger.

Vegdirektoratet påpekte i brev av 06.10.2014 at konsekvensene av å bygge tunnel i tillegg til planlagt utvikling av dagens trasé ikke er konsekvensutredet og ikke i tråd med statlige føringer for planarbeidet. Vegdirektoratet mener at behovet for å bygge en tunnelløsning må utredes på et senere tidspunkt, nærmere 2050. Samferdselsdepartementet støtter vurderingene til vegdirektoratet.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har lagt vurderingene til Vegdirektoratet og Samferdselsdepartementet til grunn ved behandling av innsigelsessaken knyttet til riksvei 4 Kjøl – Åneby sør.

Departementets vedtak sikrer at det ikke blir gjennomført byggetiltak i tunneltraséen uten at kommunen har foretatt en helhetlig vurdering av dette. Tidspunktet for gjennomføring av tiltak på riksveg 4 gjennom Nittedal må avklares i NTP- og Oslopakkeprosessene.

SPØRSMÅL NR. 603**Innlevert 12. februar 2015 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 18. februar 2015 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«Hva baserer regjeringen sine vurderinger på når man i St. meld 13 (2014-2015) skriver at et norsk bidrag om 40 prosent utslippskutt på EU-nivå er et rettferdig bidrag fra Norge for å nå 2-gradersmålet?»

BEGRUNNELSE:

I St. meld 13 (2014-2015) varsler regjeringen at de presenterer et rettferdig klimamål for Norge. Videre står det at EUs mål om å redusere utslippene med minst 40 prosent i 2030 sammenlignet med 1990 gir en utslippsbane i tråd med 2-gradersmålet. For at et mål skal være et rettferdig bidrag og i tråd med 2-gradersmålet må man gjøre en vurdering om hvor store totale utslippskutt som trengs totalt, og deretter vurdere hvordan det totale kuttet kan fordeles rettferdig

mellom land basert på valgte prinsipper om rettferdighet.

Svar:

FNs klimapanel viser til at utslippsscenarioer i tråd med togradersmålet innebærer at de globale utslippene av klimagasser reduseres med minst 40-70 prosent i 2050, sammenliknet med 2010. Som det vises til i meldingen er det vårt utgangspunkt at Norges bidrag skal være i tråd med det som tilsvarer utslippsbanen for togradersmålet, både fram mot 2030 og mot 2050. En utslippsreduksjon i EU på minst 40 prosent i perioden 1990-2030 er i tråd med dette.

Et reduksjonsmål på minst 40 prosent for Norge vil være mer krevende enn det som er tilfellet for EU. Høyere befolkningsvekst og sterkere virkemiddelbruk fram til i dag er blant faktorene regjeringen viser

til i meldinga. Til tross for kraftig virkemiddelbruk må Norge sørge for vesentlig større utslippsreduksjoner enn EU fra dagens nivå. I Norge har klimagassutslippene økt fra 1990 og fram til i dag, i samme periode er EUs utslipp redusert med om lag 19 prosent. Som vi peker på i meldinga er det også viktige forskjeller mellom Norge og EU i ikke-kvotepliktig sektor. Med en videreføring av dagens virkemiddelbruk anslås utslippene i ikke-kvotepliktig sektor i EU å reduseres med 20 prosent fra 2005 til 2030. For Norges del er det tilsvarende forventet en utslippsreduksjon på 2 prosent. Høyere kostnadsnivå i Norge enn i EU gjør det også dyrere å gjennomføre utslippsreduserende tiltak her i landet. Målet vi ønsker er med andre ord ambisiøst.

EU skal kutte utslippene med 30 prosent i ikke-kvotepliktig sektor sammenlignet med 2005. Dette

overordnede målet fordeles slik at hvert land får et nasjonalt mål mellom 0 og 40 prosent utslippsreduksjon. Fordelingen skal skje på en rettferdig måte basert på BNP per innbygger og justeres for kostnadseffektivitet. Norge vil nå gå i dialog med EU om å inngå en avtale om felles oppfyllelse av klimaforpliktelsen sammen med EU. I denne dialogen skal det blant annet avklares et utslippsmål for Norge i ikke-kvotepliktig sektor. Land med høye inntekter vil generelt få mer ambisiøse utslippsmål enn land med lave inntekter. Rettferdighetsbetraktninger er med andre ord et viktig hensyn bak EUs fordeling av innsatsen mellom landene.

Ved å sette et mål på minst 40 prosent, som legger til rette for felles oppfyllelse av forpliktelsen, kan Norge bidra til å forsterke blokken med de mest ambisiøse og konstruktive landene i klimaforhandlingene.

SPØRSMÅL NR. 604

Innlevert 12. februar 2015 av stortingsrepresentant Ingunn Gjerstad

Besvart 19. februar 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Vil statsråden bidra til at det etableres gang- og sykkelvei på riksvei 63 mellom Geiranger og Trollstigen?»

BEGRUNNELSE:

Riksvei 63 mellom Geiranger og Trollstigen er nasjonal turistvei. Veien er svært trafikkert i sesongen, og er farlig for myke trafikanter. Veien er også skolevei.

Svar:

Nasjonal turistveg Geiranger – Trollstigen går fra rv 15 på Strynefjellet i Oppland til E136 i Møre og Romsdal. Vegen starter på høgfjellet før den stuper ned til fjorden ved tettstedet Geiranger. Herifra stiger vegen kjent som Ørnevegen opp fjellsiden til et nytt fjellpass ved Korsmyra før den igjen skli nedover mot bosettingen ved Eidsvatnet og videre til tettstedet Eidsdal der det går ferje over Nordalsfjorden til Linge. På den andre siden passerer sentrum i Nordal kommune og Valldalen før vegen går over høgfjell til Trollstigen for til slutt å kople seg på riksvegen ved

Sogge bru. Fra Øvre Valldal til dalen nedenfor Trollstigen er vegen vinterstengt. Det samme er vegen fra Strynefjellet til Geiranger. Langs hele denne strekningen er det derfor store variasjoner i vegens funksjon.

Turisme er et viktig fundament for bosetting og næringsliv i dette området. Geiranger og Trollstigen var velkjente og veletablerte reiselivsmål lenge før vegen fikk status som Nasjonal turistveg. Turistveg-satsingen med sine rasteplasser og utsiktspunkter er en ytterligere foredling og styrking av områdets attraktivitet. De funksjonelle konsekvensene av denne satsingen med tilhørende vurderinger av vegtiltak hører vegeier til, på samme måte som resultatet av andre endringer med trafikkmessige følger.

I forbindelse med forvaltningsreformen ble tidligere rv 63 i Møre og Romsdal omklassifisert til fylkesveg fra 1. januar 2010, jf. St.prp. nr. 72 (2008-2009), side 26. Det er derfor Møre og Romsdal fylkeskommune som er vegeier med tilhørende ansvar for å vurdere og prioritere nødvendige tiltak for å oppgradere denne strekningen. I dette inngår også evt. bygging av gang- og sykkelveger.

SPØRSMÅL NR. 605**Innlevert 12. februar 2015 av stortingsrepresentant Jan Böhler****Besvart 20. februar 2015 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«I spørretimen 11/2 sa forsvarsministeren om nedleggelsen av HV016 at «alle operatørene fikk da tilbud om å bli med over i Heimevernets innsatsstyrker, og veldig mange gjorde det». I media er det senere framkommet at det kun er 5 av 150 av operatørene i Oslo, Bergen og Stavanger som er gått inn i innsatsstyrkene.

Mener statsråden at «veldig mange» er et dekkende uttrykk for denne situasjonen eller har hun andre opplysninger, og hvordan vil man framover bedre ta vare på den viktige spesialtrente ressursen HV016-operatørene var?»

BEGRUNNELSE:

Det var positivt da Forsvarsministeren i Oslo Militære Samfund og til Aftenposten 7/4 2014 sa at hun ville se på om man skal bygge opp igjen prioriterte enheter som raskt kan bistå politiet i befolkningstette områder. Derimot var det mindre positivt at statsråden på spørsmål om oppfølgingen av dette i spørretimen 11/2 i år, svarte ved å vise til Forsvarssjefens anbefalinger, til økt beredskap hos spesialstyrkene og militærhelikopteret og til at HV016-operatørene skulle inn i innsatsstyrkene, mm. De sistnevnte kan ha opp til 24 timers responstid, og vil ikke kunne ha samme mulighet for rask responstid eller samme kompetanse som HV016 hadde. Dagens trusselbilde og nylige erfaringer bl.a. fra Frankrike tilsier at Norge må gjøre mer for å sikre at politiet raskt kan få bi-

stand fra Forsvaret når situasjonen krever det. Det vil særlig være i de store byene at denne akuttberedskapen trengs, og mye tyder på at det er mer bruk for det enn noensinne.

Dermed vil det bli viktig å ta vare på de begrensede ressursene Norge har på dette området, herunder de spesialtrente HV016-operatørene. Når det viser seg at planene om at de skulle inkorporeres i innsatsstyrkene ikke har fungert, bør man raskt vurdere andre løsninger, slik statsråden var inne på i Det Militære Samfund i fjor.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 13. februar 2015 med spørsmål fra stortingsrepresentant Jan Böhler om nedleggelse av Forsvarets HV-016-avdelinger.

Heimevernet har opplyst at av det opprinnelige antallet på 197 operatører i HV-016-avdelingene var det pr. 26. oktober 2011, 54 operatører med over i Heimevernets innsatsstyrker. Herunder fem av 78 i Oslo og Akershus Heimevernsdistrikt, fire av 36 i Agder og Rogaland Heimevernsdistrikt, tolv av 50 i Bergenhus Heimevernsdistrikt og samtlige 33 i Trøndelag Heimevernsdistrikt. Personell med bakgrunn fra HV-016 har vært og er fortsatt velkomne til å fortsette i HVs innsatsstyrker så lenge personellet tilfredsstiller kravene til tjenestegjøring. Dette vil gi den enkelte mulighet til å bidra med sin kompetanse i den nasjonale beredskapen.

SPØRSMÅL NR. 606**Innlevert 12. februar 2015 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 20. februar 2015 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Ifølge Unicefs rapport fra 2013 sitter det hvert år 700 palestinske barn i israelske fengsler. Ulike organisasjoner arbeider for internasjonalt påtrykk for at initiativet til Military Court Watch om krav om at barn blir arrestert i det minste skal behandles i tråd med

FNs konvensjon om barns rettigheter. Flere europeiske regjeringer støtter kravene. Kvekerhjelpen i Norge har henvendt seg til UD om dette arbeidet uten å få svar.

Hva er utenriksministerens syn på initiativet, og vil han følge det opp?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge UNICEFs rapport fra 2013 sitter det hvert år 700 palestinske barn i israelske fengsler. En stor gruppe ulike organisasjoner ønsker å sette fokus på dette problemet. Barn skal ikke settes i fengsel, men hvis de likevel av forskjellige grunner blir arrestert, skal de i alle fall behandles i tråd med FNs konvensjon om barns rettigheter. Norge som fredsnaasjon kan påvirke Israelske myndigheter til å revurdere sin politikk på dette problemområdet.

Gerard Horton og Salwa Duaibis fra Military Court Watch i Palestina og Amira Hass fra avisen Haaretz i Israel har vært i Norge for å sette lys på dette og på situasjonen for barn generelt i Palestina. De som står bak det norske initiativet er en variert gruppe: Kvekersamfunnet og Kvekerhjelp, KFUK/KFUM-Global, Redd Barna, Fellesorganisasjonen (FO), Fagforbundet Ungdom, Kvinneligaen for Fred og Frihet, Fellesutvalget for Palestina, Kirkens Nødhjelp, Palestinakomiteen i Norge, Seniorgruppen i Norsk Folkehjelp, Bestemødre for fred. Konferansen om temaet ble holdt på Litteraturhuset. En konferanse Utenriksministeren var invitert til, men som de ikke fikk respons fra UD på.

Svar:

Jeg er bekymret over israelske myndigheters arrestasjoner av palestinske barn. Dette er et tema vi prioriterer å ta opp både i bilaterale samtaler og i FNs relevante organer.

Barn og unge bør ikke fratras sin frihet. Fengsling uten rettmessig lov og dom er uakseptabelt. Når barn og unge fengsles uten lov og dom er dette en dobbel urett. Statistikken når det gjelder fengslede palestinske barn i Israel er usikker. Men uansett hvilke tall som er

korrekte, så er mitt hovedanliggende at barns rettigheter skal respekteres og rettssikkerheten sikres.

UNICEF har gjort et grundig og fortjenestefullt arbeid med å dokumentere de overgrep og brudd på rettsstatens grunnleggende prinsipper som arrestasjon og fengsling av barn og mindreårige kan innebære. UNICEFs rapport fra mars 2013 «Children in Israeli Military Detention» ble fulgt opp i et notat fra UNICEF fra desember i fjor.

UNICEF kommer med i alt 38 praktiske forslag for å reformere det militære fengselssystemet for å sikre at barns rettigheter ivaretas og dårlig behandling reduseres. Dette er noen av hovedforslagene: Frihetsberøvelse av barn er en siste utvei og bør vare kortest mulig. Arrestasjoner bør skje i dagslys. Plastikkremmer rundt håndleddene bør forbys. Transport må skje i verdige og sikre former, ikke med bind for øynene. Avhør av barn bør alltid foregå under påsyn av advokat og barnets familie. Barn skal ikke settes i isolat.

I UNICEFs notat fra desember fremholdes det at Israel på flere punkter har fulgt opp forslagene fra rapporten for snart to år tilbake. Det viser at internasjonal oppmerksomhet om grunnleggende menneskerettigheter har betydning og gir resultater.

Palestinske barn som fengsles av Israel er et tema som er høyt prioritert av Norge. Arrestasjon av barn følges også opp tett av TIPH, det sivile sendelaget i Hebron som Norge leder. Sammen med andre nørstående land følger Norge opp dokumentasjon lagt frem av ledende frivillige organisasjoner og fremfører protester til israelske myndigheter. Vi forventer at Israel følger opp de forpliktelser som følger av konvensjoner og avtaler landet er tilsluttet og at menneskerettsstridig praksis opphører.

SPØRSMÅL NR. 607

Innlevert 12. februar 2015 av stortingsrepresentant Arild Grande

Besvart 18. februar 2015 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Når kan Stortinget forvente å få seg forelagt den lenge varslede saken om generell avtalelisens, og hva er årsaken til at saken er forsinket?»

BEGRUNNELSE:

Viser til svar fra kulturministeren på Dokument 15:43 (2014-2015), hvor det opplyses om følgende:

«Et forslag om innføring av regler om generell avtalelisens i åndsverkloven har vært på høring med frist 12. september. Departementet arbeider med sikte på å fremlegge en Prop. L om saken for Stortinget i desember d.å. Ikrafttredelsestidspunktet vil avhenge av Stortingetsbehandlingen av saken.»

Svar:

Det har tatt noe lenger tid å ferdigstille proposisjonen enn først antatt, men den vil bli fremmet i løpet av noen uker.

SPØRSMÅL NR. 608**Innlevert 12. februar 2015 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 20. februar 2015 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Har regjeringen foretatt en analyse av etterhåndsstøttesystemet slik at regjeringen forventer at en økning av innslagspunktet vil frigjøre betydelige midler til produksjon?»

BEGRUNNELSE:

Viser til at kulturministeren har tatt til orde for å øke innslagspunktet for etterhåndsstøtten til 35 000 og at et forslag om dette nå er ute på høring.

Svar:

Ideas2evicence har på oppdrag fra Kulturdepartementet utført en utredning av økonomien og pengestrømmene i filmbransjen. En av anbefalingene i

utredningsrapporten var å heve terskelen for etterhåndstilskuddet til mellom 20 000 og 40 000 solgte kinobilletter. Denne rapporten var på bred høring, og det var støtte blant høringsinstansene for å heve terskelen for etterhåndsstøtten. Jeg har derfor fulgt opp dette med å sende på høring et konkret forslag om heving av innslagspunktet for etterhåndsstøtte til 35 000 solgte kinobilletter.

Dersom det blir mindre press på etterhåndstilskuddet, vil det kunne frigjøre mer midler til forhåndstilskudd. Det kan imidlertid ikke tallfestes hvor store midler som vil frigis til produksjon ved at terskelen heves, men det vil kunne bidra til å forebygge igangsetting av filmprosjekter som er underfinansiert eller som ikke har tilstrekkelig kvalitet, samt styrke insentivene til å oppnå flere besøkende per film.

SPØRSMÅL NR. 609**Innlevert 13. februar 2015 av stortingsrepresentant Ove Trellevik****Besvart 18. februar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Vil statsråden vurdere, og iverksette tiltak i Hordaland for å få kunnskap om de utfordringer som er avdekket kan gjelde flere saker, og at eventuelle tiltak også kan få gyldighet i hele landet?»

BEGRUNNELSE:

Viser til mitt tidligere spørsmål 132, og statsråd Anundsen sitt svar 6. november 2014. Den eksterne granskningsrapporten fra arbeidsgruppen som ble satt ned av Riksadvokaten har nå offentliggjort sin rapport. Rapporten feller en knusende dom over arbeidet som er gjort i «Monika saken». I Hordaland kan det vises til Trine Franzen-saken i Os og Shilan Shorsh-saken i Bergen som vi har fått kunnskap om gjennom media. Det er også andre saker som ikke er kjent gjennom media der politiets etterforskning og arbeid kritiseres. Pårørende og innbyggere frykter at det man har opplevd og som er kjent i Hordaland ikke er enestående, men at det kan gjelde mange flere saker. Rapporten fra arbeidsgruppen som nå foreligger anbefaler generelle

løsninger, på lik linje som Riksadvokaten sine tiltak som er basert på erfaringene fra den konkrete «Monika saken». Rapporten viser at tette bånd mellom politiadvokat og politiets etterforskere og ledelse kan føre til at man ikke gjør de undersøkelser man egentlig mener er nødvendige. Rapporten gir ikke svar på hvorfor en gruppe mennesker, som på hver sine områder hadde en tilfredsstillende kompetanse kunne unngå å se at den teorien som preget store deler av etterforskningen var feil. Videre gir ikke rapporten svar på hvorfor hovedformålet med etterforskningen ble en sak for å oppnå en bekreftelse på den teorien som allerede var lagt og at en ikke evnet å «løfte» blikket for å se etter alternative hendelsesforløp. Hovedinnvendingen mot en integrert påtaleordning slik vi har, er faren for at påtalemyndigheten vil la seg påvirke av det tette samarbeidet med politietterforskerne og derved ikke i tilstrekkelig grad ivareta kravet til objektivitet ved avgjørelser. I Stortinget spørretime onsdag 11. februar 2015 uttalte statsministeren at regjeringen ville «opprette en ekspertgruppe for å analysere hvor det offentlige svikter i de alvorligste sakene». Dette gjelder slik jeg forstod

generelt der barn blir utsatt for mishandling og drap. Videre sa statsministeren at hun trodde «Monika saken» kom til å bli en viktig del av det. Jeg mener Hordaland politidistrikt må granskes særskilt.

Svar:

Som kjent er det nå iverksatt flere undersøkelser av det arbeidet som politiet i Hordaland utførte i forbindelse med det tragiske dødsfallet til Monika Svinglinskaja. Rapporten fra riksadvokatens gruppe er lagt frem, og vil bli en viktig premiss for de konklusjonene som til slutt skal trekkes om kvaliteten og forsvarligheten i den etterforskningen som ble foretatt. Fortsatt avventer vi utfallet av den etterforskningen som Spesialenheten for politisaker nå gjennomfører i kjølvannet av saken. Politidirektoratet arbeider dessuten aktivt med egne undersøkelser om andre sider ved politiets håndtering av saken.

Det er en viktig del av statsadvokatens tilsynsvirksomhet med politidistriktene å gjennomgå og

evaluere arbeidet med straffesakene i distriktet. Jeg forutsetter at statsadvokaten i Hordaland bruker erfaringene fra riksadvokatens gruppe som utgangspunkt for sitt tilsyn med Hordaland politidistrikt.

Når det gjelder politiets etterforskningsarbeid i sin alminnelighet, er det nå gjenstand for betydelig oppmerksomhet både hos riksadvokaten og i Politidirektoratet. De la for vel ett år siden sammen frem en rapport om politiets etterforskningsarbeid. Jeg forventer at de på eget initiativ setter i verk nødvendige tiltak. Jeg følger dette nøye, og har satt klare mål på dette området i min etatsstyring av politiet.

På bakgrunn av de ulike prosessene som nå er iverksatt i forbindelse med denne saken, er det naturlig å avvente konklusjoner fra disse før eventuelle ytterligere tiltak fra departementets side besluttet. Jeg mener vi må ta oss tid til å vurdere grundig de avsluttede og pågående prosesser og evalueringer som er foretatt. Målet står uansett fast; et best mulig kvalitativt politiarbeid i hele landet.

SPØRSMÅL NR. 610

Innlevert 13. februar 2015 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 19. februar 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Er rapporten om problemstillinger som følge av internasjonaliseringen i luftfarten fullført og når blir den i så fall gjort offentlig?»

BEGRUNNELSE:

Da den forrige regjeringen sa nei til å endre utlendingsforskriften etter ønske fra Norwegian, ble det samtidig nedsatt et utvalg for å utrede alle sider ved den stadig økende internasjonaliseringen av luftfarten. I en sak på E24.no 25.04.13 sier daværende samferdselsminister at utredningen skal være ferdig innen utgangen av 2013.

Jeg forstår det slik at det fortsatt ikke er offentliggjort noen rapport om dette, mer enn ett år etter fristen. Kilder i luftfarten har også informert meg om at departementet faktisk har mottatt rapporten, men departementet mente rapporten ikke var departemental nok i sin form. Dette er ubekreftet informasjon.

Luftfart er en viktig næring for Norge og som er preget av sterk internasjonal konkurranse og et betydelig press på lønns- og arbeidsvilkår. Det reises også en rekke spørsmål for eksempel knyttet til hvilket

lands lov som gjelder for blant annet skatt og arbeidsmiljø. Utredningen skulle gi et bedre faktagrunnlag for politikkendringer.

Det er svært uheldig at denne prosessen nå er mer enn et år på overtid. Denne sendrektigheten kan bidra til å svekke norsk luftfartsnæring.

Svar:

Det har tatt lenger tid enn opprinnelig planlagt å ferdigstille rapporten. Det er slik at utredningsarbeidet har vært komplisert. Utviklingen i den internasjonale luftfartsnæringen skjer raskt, og det har vært et omfattende og vanskelig arbeid å skaffe seg oversikt over hva som er korrekt faktum til enhver tid. Utviklingen innebærer også at det stadig dukker opp nye problemstillinger som vi har måttet ta stilling til underveis. Jeg mener det er viktig at rapporten så langt det er mulig fanger opp de relevante forholdene, og at det har vært viktig å bruke nødvendig tid på arbeidet. Rapporten vil være omfattende, noe som også har medført behov for å legge ned mye arbeid i kvalitetssikringen.

Rapporten vil etter planen bli lagt frem i løpet av våren 2015. Den vil da bli sendt på offentlig høring.

SPØRSMÅL NR. 611**Innlevert 13. februar 2015 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen****Besvart 20. februar 2015 av ministeren ved Statsministerens kontor for samordning av EØS-saker og forholdet til EU Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Hva vil næringsministeren, som har ansvar for EFTA-samarbeidet, foreta seg overfor Sveits, hvis de på denne måten bryter EFTA-konvensjonen?»

BEGRUNNELSE:

Den sveitsiske regjeringen la onsdag 11. februar fram et lovforslag som en oppfølging av folkeavstemningen i fjor, hvor et flertall av befolkningen gikk inn for å begrense innvandringen til Sveits. I følge lovforslaget vil det fra februar 2017 bli innført årlige kvoter på arbeidsinnvandring til Sveits.

Lovforslaget og de begrensninger det vil innebære, ser ut til å omfatte også EFTA-borgere, noe som i så fall vil være i strid med EFTA-konvensjonen, som er ment å gi EFTA-borgere samme rettigheter innad i EFTA med hensyn til fri bevegelse, som i EØS-avtalen.

Svar:

Etter at Sveits 9.2. f.å. i en folkeavstemning stemte ja til innføring av en kvoteordning for innvandring fra EU/EFTA-statene, har regjeringen nå framlagt et forslag til gjennomføringslov for parlamentet. Parlamentet har tid på seg til februar 2017 med å behandle lovforslaget.

Sveits og EU er i forhandlinger om det framtidige avtaleverket seg imellom, inkludert en rammeavtale og mulige institusjonelle løsninger. Dersom Sveits og EU innen 2017 ikke finner en løsning på spørsmå-

let om fri bevegelse av personer, kan deler av det bilaterale avtalesettet mellom EU og Sveits bli sagt opp.

EFTA-konvensjonen av 1960 ble i 2001 avløst av Vaduz-konvensjonen. Bakgrunnen var at EFTA-statene hadde mer omfattende avtaler med EU enn de hadde seg imellom.

Det er EØS-avtalen som regulerer det økonomiske samkvem mellom tre av EFTA-statene – Norge, Island og Liechtenstein. Sveits har sine egne bilaterale avtaler med EU. Disse er betydelig mindre omfattende enn EØS-avtalen.

Formålet med Vaduz-konvensjonen er å sikre like gode vilkår i det økonomiske samkvem mellom EØS/EFTA-statene og Sveits som mellom Sveits og EU. For å være på høyde med utviklingen i forholdet mellom Sveits og EU holdes Vaduz-konvensjonen oppdatert. Dette skjer ved endringer i vedleggene til konvensjonen og vedtas i EFTAs Råd i Genève. Skulle Sveits begrense fri bevegelse av personer med EU, må det forventes at Sveits vil ta initiativ til at også Vaduz-konvensjonen endres på dette punkt.

Vi følger utviklingen nøye. Vi er ikke direkte engasjerte i de forhandlingsprosesser som pågår mellom EU og Sveits, og som også berører de frie personbevegelser. Dersom Sveits tar initiativ til begrensninger i den frie personbevegelse mellom Sveits og de tre EFTA-statene som deltar i EØS-samarbeidet, vil man fra norsk side måtte vurdere hvilke konsekvenser dette kan få for samarbeidet i EFTA.

SPØRSMÅL NR. 612**Innlevert 13. februar 2015 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja****Besvart 19. februar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«På hvilke måter vil statsråden legge til rette for at UDI snarlig oppnår målsetningen om at de aller fleste av familieinnvandringssakene behandles innen seks måneder?»

BEGRUNNELSE:

I svar på skriftlig spørsmål, dokument nr. 15:415 (2014-2015) skriver statsråden at UDI har vært under omorganisering og at det er en av grunnen til at saksbehandlingstiden for familiegjenforening økte kraftig i 2014. Statsråden skriver også i sitt svar at UDI

har hatt en rekke andre prioriterte områder, blant annet en sterk økning i antall returer, som mulig forklaring på at saksbehandlingstiden ved familiegjenforening økte.

Den kraftige økningen i saksbehandlingstiden medfører at en rekke familiers liv er satt på vent. Etter det undertegnede er gjort kjent med må søkere som hadde forventning om avklaring innen et halvt år nå vente i inntil et år på å få behandlet søknaden. Det innebærer en fordobling av saksbehandlingstiden.

I tildelingsbrevet for 2014, satt Justis- og beredskapsdepartementet krav til UDI om at 80 prosent av saker om familieinnvandring skulle behandles innen seks måneder. Siden dette kravet ikke ble overholdt, er det nå etterslep i antall saker som må prioriteres.

For å unngå ytterligere forverring av situasjonen antas det å være behov for å iverksette ekstraordinære tiltak.

Svar:

Det er opp til UDI å finne de beste tiltakene for en mest mulig effektiv saksbehandling innenfor de rammene de har fått tildelt av Stortinget. Jeg forventer at UDI jobber kontinuerlig med å forbedre saksflyt og øke effektiviteten for å gi en forutsigbar saksbehandling. Søknader om familieinnvandring har stor variasjon i kompleksitet, og UDI kategoriserer nå sakene i større grad og deler disse inn i forskjellige saksbe-

handlingsspor. Kategorisering av familieinnvandringssakene i tydelig definerte grupper gir bedre mulighet til aktiv styring av ressurser og til å foreta nødvendige prioriteringer i den daglige driften.

I 2014 har UDI gjennomført flere tiltak for en mer effektiv saksbehandling av familiesakene; omorganisering av UDIs veiledningstjeneste, elektroniske meldinger (eMeldinger) til brukerne på ulike stadier i saksbehandlingsprosessen og nye nettsider med søkeren i fokus. Det er å forvente at produktiviteten går noe ned når man gjennomgår en omfattende omorganisering, men UDI rapporterer at de nå ser effekter av disse tiltakene.

UDI jobber også for å utnytte potensialet som ligger i eksisterende elektroniske verktøy. De er i gang med å utvikle en kalkulator for saksbehandlingstid i familieinnvandringssaker som skal publiseres på UDI.no. Denne vil ta høyde for 13 ulike saksløp, og vil kunne gi brukerne en mer presis angivelse av forventet saksbehandlingstid enn det som er tilfelle i dag. Det er forventet at denne tas i bruk i løpet av mars.

Jeg følger utviklingen gjennom styringsdialogen med UDI, og vil etterspørre resultater av de tiltakene som er iverksatt. Jeg forventer at saksbehandlingstidene stabiliseres på kort sikt, samtidig som det er en målsetting med en viss nedgang i løpet av 2015 for særlig prioriterte og kurante saker.

SPØRSMÅL NR. 613

Innlevert 16. februar 2015 av stortingsrepresentant Geir S. Toskedal

Besvart 20. februar 2015 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til å heve statusen til kvensk fra nivå II i det europeiske språkcharteret til nivå III?»

BEGRUNNELSE:

Det kvenske språket ble i 2005 anerkjent som et minoritetsspråk på nivå II i henhold til den europeiske minoritetsspråkpakten; språkcharteret. Det betyr at myndighetene har anerkjent språket, men ikke fulgt opp med midler for å ivareta og videreutvikle det kvenske språket. Flere har imidlertid tatt til orde for å oppgradere språket til nivå III. Hvis statusen til språket oppgraderes til dette nivået, vil det stille ulike krav til regjeringen for å holde språket levende. Blant

annet vil det økonomiske ansvaret for kvensk flyttes fra kommunene til sentrale myndigheter.

Opprinnelig er begrepet kvenske brukt om de finsk-ættede som i sin tid kom til Nord-Norge fra grensa mellom Finland og Russland, men mange finsk-ættede foretrekker å bli kalt nettopp det – finsk-ætta – i stede for kvenske. Språket er derfor i slekt med finsk – men det er ikke samme språk. Det finske språket er normert, stadfestet og definert. Det samme gjelder ikke kvensk. Kvener og finner kan forstå hverandre, men samme ord kan ha helt ulik betydning. I dette ligger mye av kjerneproblematikken rundt kvensk – det er ikke normert, har ikke en ordbok, og det er få institusjoner som har opplæring i språket.

Det kvenske språket er i en veldig sårbar situasjon og språkbærerne blir stadig færre. Vi må handle raskt om vi ønsker å holde språket i live.

Svar:

Kvensk er i dag omfattet av del II i den europeiske pakten om regions- eller minoritetsspråk. I Norge er det i dag bare nordsamisk som er omfattet av del III i pakten. Forpliktelsene i del III dekker en rekke områder som opplæring, media, offentlig forvaltning og domstoler. Det er foreløpig for tidlig å si om det kan bli aktuelt å utvide de folkerettslige forpliktelsene overfor kvensk. Hvis vi skal innlemme kvensk i del III i språkpakten, vil det kreve språkkompetanse på en rekke samfunnsområder. Da er det også nødvendig med en utvikling over tid. Jeg vil samtidig få presisere at språkpakten ikke setter noen begrensninger for hvilke tiltak staten kan sette i gang for minoritetsspråkene. Uansett folkerettslig vern er det praktiske arbeidet i språkmiljøene helt sentralt i arbeidet for å styrke kvensk språk. Regjeringen er opptatt av å legge til rette for dette arbeidet. Det kan se ut til at representant Toskedal mener at staten ikke har bidratt til å ivareta og videreutvikle det kvenske språket. Det stemmer ikke. Skiftende regjeringer har støttet arbeidet for kvensk språk, og i år har Kommunal- og moderniseringsdepartementet økt støtten og innført en egen tilskuddspost for kvensk språk og kvensk/

norskfinsk kultur på 3,6 millioner kroner. Videre får Kvensk institutt årlig driftsstøtte fra Kulturdepartementet på om lag 5 millioner kroner. Instituttet har dessuten nylig fått 500 000 kroner i prosjektmidler over Kulturdepartementets budsjett for å lage såkalte «språkreir» i barnehagene. Kulturdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet gir støtte til den kvenske avisen, Ruijan Kaiku, og Språkrådet har fått utvidet sitt ansvar for minoritetsspråkene – og da med særlig vekt på kvensk. Jeg er enig med representant Toskedal i at situasjonen for kvensk språk er sårbar. Samtidig er det flere lyspunkter, ikke minst når det gjelder normeringen av kvensk språk. Kvensk institutt gjør et viktig arbeid for å gjøre kvensk til et skriftspråk. Kvensk institutt har blant annet utarbeidet en skriftnorm basert på ulike kvenske dialekter. I tillegg startet Kvensk institutt og Universitetet i Tromsø (representert ved Giellatekno og Institutt for språkvitenskap) et nettordboksprosjekt for kvensk i januar 2013. Nettordboken, som kan lastes ned gratis, har i dag 7500 ord. Videre er det utviklet en kvensk grammatikk – Kainun kielen grammatikki – som ble publisert i desember 2014. Det arbeides også med å skape et korrektur- og retteprogram for kvensk. Samlet sett gir dette et godt utgangspunkt for det videre arbeidet med å styrke kvensk språk.

SPØRSMÅL NR. 614

Innlevert 16. februar 2015 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 23. februar 2015 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Hva er mandatet til gruppen som skal utrede dyrepoliti?»

BEGRUNNELSE:

Jeg er blitt gjort kjent med at departementet forsøker å unndra dette mandatet fra offentlighetens lys. Det er vanskelig å forstå dette i en sak om omhandler en utredning av organisering av offentlig virksomhet. Det burde tilsi at argumentene for åpenhet er mange og argumentene for hemmelighet er få.

Det bes om å få en eksakt gjengivelse av mandatet slik dette er vedtatt og formidlet til gruppa som utreder dyrepoliti, dyrekrim og tiltak for bedre oppfølging av dyrevelferd.

Svar:

Jeg har sammen med justis- og beredskapsministeren satt ned en arbeidsgruppe som skal se på hvordan arbeidet med dyrevelferds kriminalitet kan styrkes. Arbeidsgruppen består av representanter fra Mattilsynet, Politidirektoratet, Økokrim, Justis- og beredskapsdepartementet (Politiavdelingen) og Landbruks- og matdepartementet.

Mandatet for arbeidet er:

«Arbeidsgruppen skal beskrive ulike tiltak som kan presenteres som en samlet pakke der målet er å styrke bekjempelsen av dyrevelferds kriminalitet. Tiltakspakken skal også beskrive et pilotprosjekt lagt til Sør-Trøndelag politidistrikt (Merk; interne opplysninger frem til 21/1-15) innen bekjempelse av dyrevelferds kriminalitet.

Pilotprosjektet skal legge vekt på samarbeid, kompetanseutveksling og møtepunkter mellom politidistriktet og det lokale Mattilsyn. Pilotprosjektet skal også arbeide for å få best mulig rutiner på behandling av straffesaker som gjelder dyrevelferds kriminalitet, bedre samarbeid i forbindelse med anmeldelser fra

Mattilsynet, om saksbehandlingstiden i disse saker kan reduseres og hvordan kunnskap om grovhet/alvorsgrad kan formidles til påtalemyndighetene, da slik kunnskap er viktig for valg av straffepåstand. Pilotprosjektet navngis «Dyrekrim», slik at hensikten synliggjøres.»

SPØRSMÅL NR. 615

Innlevert 16. februar 2015 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja

Besvart 23. februar 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvilke investeringer er det behov for å gjøre for å kunne øke frekvensen på togtilbudet på Østfoldbanen, sør for Ski stasjon, når Follobanen er ferdig?»

BEGRUNNELSE:

Intensjonen med Follobanen-prosjektet er å øke kapasiteten på jernbanenettet fra Europa, Østfold og Follo inn mot Oslo. For at dette skal kunne føre til et bedre tilbud for lokal- og regiontogpassasjerene så vil det kunne være behov for hensittingskapasitet o.l. for å kunne utnytte den økte kapasiteten. Jeg etterspør om behovet er kartlagt, og hva planstatus er for disse prosjektene.

Svar:

Representanten Raja tar opp et viktig tema. Jernbanen et system hvor mange elementer må være på plass for å gi et forbedret togtilbud. Samferdselsdepartementet har erfaringer med dette, senest fra arbeidet med den nye ruteplanen for Østlandsområdet som ble innført i 2012 og 2014. De store infrastrukturutbyggingene som legger grunnlaget for høyere transportkapasitet, må i mange tilfeller gå hånd i hånd med for eksempel stasjonstiltak, økt hensettingskapasitet, vendeanlegg, strømforsyning mv.

Follobanen er et nøkkelprosjekt for å utvikle et bedre togtilbud i sørkorridoren, både for lokaltog- og regiontogreisende. De viktigste større investeringsprosjektene i forlengelsen av Follobanen er den videre IC-utbyggingen på Østfoldbanen slik denne er beskrevet i Nasjonal transportplan 2014-2023. Blant annet vil det i 2015 pågå regulerings- og detaljplanarbeid for strekningen Sandbukta – Moss – Såstad og

kommunedel- og reguleringsplanarbeid på strekningen nord for Sarpsborg.

Jernbaneverket vil våren 2015 ferdigstille en konseptvalgutredning (KVU) for Østfoldbanens Østre linjes forbindelse mot Oslo. Utredningen ser nærmere på hvordan kapasitetsutfordringene for tog fra Østre linje mot Oslo skal håndteres som følge av at IC-utbyggingen etter hvert vil gi mulighet for høyere frekvens på Vestre linje. Utredningen skal deretter underlegges ekstern kvalitetssikring KS1 og vil være et viktig innspill i arbeidet inn mot rulleringen av Nasjonal transportplan.

Som nevnt er tilstrekkelig parkeringsarealer for tog (hensetting) en forutsetning for både å kunne kjøpe flere og lengre tog. Det vil etter hvert som togtilbudet forbedres ut over dagens nivå, bli behov for å investere i nye hensettingsanlegg. Jernbaneverket arbeider derfor med en utredning som kartlegger behovet for hensetting på Østlandet frem mot 2040. Dette arbeidet er nå i siste fase og JBV har hatt dialog med kommuner om mulige lokaliseringer. Utredningen vil også inneholde økonomiske beregninger for hvor mye det vil koste å gjennomføre denne typen tiltak i årene framover.

Kapasiteten inn mot og gjennom Oslo vil også ha betydning for hvilket togtilbud som kan kjøres på Østfoldbanen i framtiden. I konseptvalgutredningen, KVU Oslo-Navet som legges frem i mai 2015, blir det gjort vurderinger av nødvendige kapasitetsøkende tiltak på både mellomlang og lang sikt. Jernbaneverket arbeider samtidig med å vurdere tiltak som kan optimalisere ruteplanen før en ev ny jernbanetunnel realiseres. Begge disse utredningsarbeidene vil være viktige innspill i arbeidet med neste Nasjonal transportplan.

SPØRSMÅL NR. 616**Innlevert 16. februar 2015 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja****Besvart 23. februar 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hva er planstatus for de ulike delstrekningene for InterCity-utbyggingen på jernbane, og når vil statsråden gå inn og gjennomføre statlig regulering for å få fortgang i dobbeltsporutbyggingen?»

BEGRUNNELSE:

Venstre deler statsrådets målsetting om å få fortgang i InterCity-utbyggingen. Flere steder planlegges nå fortetting rundt knutepunktene, men prosjektene har høy usikkerhet, da traseene for nytt dobbeltspor, og andre tilknyttede anlegg, ikke er fastlagt.

Svar:

Planleggingen av den videre utbyggingen av dobbeltspor på IC-strekningene tar utgangspunkt i de milepæler som ble fastlagt ved Stortingets behandling av Nasjonal transportplan 2014-23. Det vil si sammenhengende dobbeltspor mellom Oslo og Seut nord for Fredrikstad på Østfoldbanen, Hamar på Dovrebanen og Tønsberg på Vestfoldbanen innen 2024. Innen 2026 er det lagt opp til dobbeltsporutbygging videre til Sarpsborg og tiltak nord for Hamar og sør for Tønsberg. Videre planlegging av IC-strekningene til Halden, Lillehammer og Skien skal ta sikte på ferdigstilling i 2030. Regjeringen besluttet i desember 2013 at den framtidige banestrekningen Sandvika – Hønefoss (Ringeriksbanen) også skal inngå som én av IC-strekningene.

For samtlige enkeltsporstrekninger sør for Hamar og nord for Sarpsborg og Tønsberg er arbeidet med

kommunedel- og reguleringsplaner i gang eller i oppstartsfasen. For ytre deler av IC-strekningene er det av hensyn til slutføring i 2030 er det ennå ikke nødvendig å starte offentlige planprosesser etter Plan- og bygningsloven. Det understrekes imidlertid i Prop. 1 S (2014-2015) at Jernbaneverket i den videre planleggingen skal ta hensyn til behovet for å klarlegge premisene for annen arealbruk, spesielt i de tettbygde områdene. I disse områdene er det viktig at Jernbaneverket i sitt utrednings- og planarbeid avklarer trasé og stasjonslokalisering på grunn av hensynet til bl.a. byutvikling og prosjekter som er avhengig av hverandre. For Ringeriksbanen har Statens vegvesen og Jernbaneverket nylig ferdigstilt et utredningsmateriale som nå er til ekstern kvalitetssikring.

Det er i statsbudsjettet for 2015 bevilget nødvendige planmidler som sikrer god fremdrift på alle IC-strekningene. Samferdselsdepartementet har også det siste året tatt grep for å finne løsninger i krevende planprosesser på IC-strekningene. Dette gjelder kommunedelplanarbeidet for strekningen Nykirke – Barkåker på Vestfoldbanen, samt reguleringsplanene for Follobanen. Løsningene har bidratt til å sikre god fremdrift i disse viktige prosjektene. Jernbaneverket har så langt i planleggingen derfor ikke ansett det nødvendig å ta i bruk statlig kommunedel- og reguleringsplaner. En endring av planansvaret kan i seg selv være tidkrevende når prosessen allerede er i gang, derfor er dette en tilnærming som primært vil bli brukt på prosjekter som ikke allerede er kommet langt i planarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 617**Innlevert 16. februar 2015 av stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold****Besvart 19. februar 2015 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«En rekke lokalradioer frykter for fremtiden. Flere aktører ønsker å gå over til DAB, men opplever at investeringene for overgang fra FM til DAB er for store.

Vil regjeringen vurdere en ordning der små aktører kan søke om investeringsstøtte?»

BEGRUNNELSE:

Lokalmediene er sentrale kulturbærere og bidrar til mangfold i den lokale samfunnsdebatten. Det er derfor viktig å sikre dem gode rammevilkår. Selv om tidligere stortingsvedtak sikrer de små aktørene mulighet til videre drift på FM-nettet, er det sannsynlig at

en overgang til DAB vil være det mest framtidssrette valget for flere av dem. Investeringskostnadene kan imidlertid oppleves som svært høye og uhåndterlige for aktører som baserer sin drift på relativt lave inntekter fra dugnad, bingo, gaver etc.

Svar:

I samsvar med Meld. St. 8 (2010-2011) Digitalisering av radiomediet og Prop. 1 S (2014-2015) Kultur-

departementets budsjettproposisjon for 2015 som Stortinget har sluttet seg til, vil regjeringen i løpet av våren 2015 legge frem en stortingsmelding om rammevilkårene for lokalradio i forbindelse med digitaliseringen av radiosektoren. I meldingen vil vi drøfte hvordan det kan legges best mulig til rette for drift av lokalradio i fremtiden. Siden meldingen skal fremmes i løpet av våren, finner jeg det ikke naturlig å kommentere det nærmere innholdet i meldingen nå.

SPØRSMÅL NR. 618

Innlevert 16. februar 2015 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås

Besvart 23. februar 2015 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Vil norsk forhandlingsposisjon være at Norge ønsker å ta deler av sin utslippsforpliktelse i ikke-kvotepliktig sektor i form av en engangsreduksjon i kvotepliktig sektor (ETS)?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har vedtatt å forhandle med EU om et felles klimamål for 2030. Statslederne i EUs medlemsstater vedtok på møtet i Det europeiske råd 23.-24. oktober 2014 at utslippet av drivhusgasser fra EU skal reduseres med 40 prosent innen 2030 sammenlignet med nivået i 1990. Målet skal oppnås med å redusere utslippene med 43 prosent i sektorer innenfor EUs handelssystem for utslippskvoter, ETS, og med 30 prosent for sektorer utenfor ETS – ikke-kvotepliktige sektorer. Rådet vedtok videre at de nasjonale 2030-målene for ikke-kvotepliktig sektor skal beregnes etter samme prinsipp som for målene for 2020. Fastsettingen av de nasjonale målene for ikke-kvotepliktig sektor tar utgangspunkt i at medlemsstatene til sammen skal oppnå en reduksjon av utslippene på 30 prosent. Rådet bestemte at målene for medlemslandene skal variere fra 0 prosent til 40 prosent reduksjon i forhold til 2005. Landene med lavest BNP per capita skal redusere utslippene med 0 prosent, mens landene med høyest BNP per capita skal redusere utslippene med 40 prosent. Norge har tredje høyest BNP per capita i EU/EØS etter Liechtenstein og Luxembourg. Etter den vedtatte beregningsmåten, vil Norge ha et mål om å redusere utslippene med 40 prosent innen 2030 i forhold til nivået i 2005 for ikke-kvotepliktig sektor. Etter påtrykk fra blant annet Polen vedtok Det europeiske råd at land med høye re-

duksjonsmål i ikke-kvotepliktig sektor alternativt kan gjøre deler av sitt reduksjonsmål gjennom en engangsreduksjon i ETS-kvotestystemet. Dette må bestemmes før 2020.

Svar:

Norge vil gå i dialog med EU om å inngå en avtale om felles oppfyllelse av klimaforpliktelsen sammen med EU, med et klimamål på minst 40 prosent i 2030 sammenlignet med 1990-nivået. Også de norske utslippene som ikke er omfattet av kvotesystemet vil bli inkludert i en felles oppfyllelse med EU. Det vil i den forbindelse bli satt et mål for utslippene i ikke-kvotepliktig sektor i Norge fram mot 2030.

EU legger opp til at alle utslippsreduksjoner skal skje innenfor EU. Med en felles oppfyllelse med EU vil Norge også være begrenset til å gjennomføre utslippsreduksjoner innenfor EU og Norge, men vil ha samme fleksibilitet som EU-landene gjennom deltakelsen i EUs kvotesystem og gjennom den fleksibiliteten EU legger opp til for gjennomføring av utslippsreduksjoner i ikke-kvotepliktig sektor.

Detaljene om fleksibiliteten i oppfyllelsen av utslippsmålene forventes ikke avklart før i 2016, i forbindelse med at EU beslutter hvordan det samlede målet om utslippsreduksjoner i ikke-kvotepliktig sektor fordeles på medlemslandene. Ifølge EUs råskonklusjoner fra oktober 2014 legger EU opp til at et medlemsland skal kunne finansiere tiltak i ikke-kvotepliktig sektor i andre EU-land i større grad enn i dag. Det gis også en engangsmulighet til – på visse betingelser – å kjøpe kvoter fra EUs kvotesystem til å svare for utslipp i ikke-kvotepliktig sektor for perioden etter 2020. Beslutning om dette må tas før 2020.

For Norge vil et utslippsmål for ikke-kvotepliktig sektor forutsette at vi får tilgang til fleksibel gjennomføring på lik linje med EU-landene. Norge vil benytte seg av den fleksibiliteten EU legger opp til på lik linje med EU-land. Det kan antas at forpliktelsen vil innebære økt behov for tiltak for å redusere utslipp i ikke-kvotepliktig sektor i Norge.

Regjeringen vil i det videre arbeidet følge opp og forsterke klimaforliket, slik at utslippsreduksjonene i

ikke-kvotepliktig sektor tilpasses internasjonale forpliktelser og nasjonale ambisjoner. Reduserte utslipp i transportsektoren er et av Regjeringens prioriterte innsatsområder i klimapolitikken. Regjeringen vil komme tilbake med forslag til nye tiltak der også kostnader og klimaeffekt vurderes, blant annet i forbindelse med de årlige budsjettene.

SPØRSMÅL NR. 619

Innlevert 16. februar 2015 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås

Besvart 23. februar 2015 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Vil norsk forhandlingsposisjon være å argumentere for lavere forpliktelser for Norge i ikke-kvotepliktig sektor enn det EUs beregningsmetode legger til grunn?»

BEGRUNNELSE:

Jeg legger til grunn at EUs beregningsmetode vil pålegge Norge et utslippskutt på 40 prosent i ikke-kvotepliktig sektor. Det baserer jeg på følgende:

Statslederne i EUs medlemsstater vedtok på møtet i Det europeiske råd 23.-24. oktober 2014 at utslippet av drivhusgasser fra EU skal reduseres med 40 prosent innen 2030 sammenlignet med nivået i 1990. Målet skal oppnås med å redusere utslippene med 43 prosent i sektorer innenfor EUs handelssystem for utslippskvoter, ETS, og med 30 prosent for sektorer utenfor ETS – ikke-kvotepliktige sektorer.

Rådet vedtok videre at de nasjonale 2030-målene for ikke-kvotepliktig sektor skal beregnes etter samme prinsipp som for målene for 2020. Fastsettingen av de nasjonale målene for ikke-kvotepliktig sektor tar utgangspunkt i at medlemsstatene til sammen skal oppnå en reduksjon av utslippene på 30 prosent. Rådet bestemte at målene for medlemslandene skal variere fra 0 prosent til 40 prosent reduksjon i forhold til 2005. Landene med lavest BNP per capita skal re-

dusere utslippene med 0 prosent, mens landene med høyest BNP per capita skal redusere utslippene med 40 prosent. Norge har tredje høyest BNP per capita i EU/EØS etter Liechtenstein og Luxembourg. Etter den vedtatte beregningsmåten, vil Norge ha et mål om å redusere utslippene med 40 prosent innen 2030 i forhold til nivået i 2005 for ikke-kvotepliktig sektor.

Svar:

I Meld. St. 13 (2014-2015) Ny utslippsforpliktelse for 2030 – en felles løsning med EU, legger Regjeringen opp til at Norge vil gå i dialog med EU om å inngå en avtale om felles oppfyllelse av klimaforpliktelsen sammen med EU, med et klimamål på minst 40 prosent i 2030 sammenlignet med 1990-nivået. Også de norske utslippene som ikke er omfattet av kvotesystemet vil bli inkludert i en felles oppfyllelse med EU. Norge vil bidra til utslippsreduksjoner i ikke-kvotepliktig sektor ved at det fastsettes et nasjonalt utslippsmål for ikke-kvotepliktig sektor i Norge, på linje med sammenlignbare EU-land. Norges mål forventes fastsatt på samme grunnlag som for EU-landene, og etter forhandlinger med EU. For Norge vil et utslippsmål for ikke-kvotepliktig sektor forutsette at vi får tilgang til fleksibel gjennomføring på lik linje med EU-landene.

SPØRSMÅL NR. 620**Innlevert 16. februar 2015 av stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold****Besvart 24. februar 2015 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta initiativ til å endre loven slik at barnevernstjenesten må begrunne hvorfor en bekymringsmelding henlegges uten at undersøkelse er iverksatt?»

BEGRUNNELSE:

Flere har påpekt et behov for å innføre en begrunnelsesplikt ved henleggelse av meldinger, altså at barnevernet når de henlegger bekymringsmeldinger om vold og overgrep mot barn uten å iverksette undersøkelse, må skrive en begrunnelse for henleggelsen. I 2013 henla barnevernet 20 prosent av bekymringsmeldingene uten å iverksette undersøkelse. Det kan se ut til å være en god del vilkårlighet som ligger til grunn for hvilke saker som henlegges. Dersom feil saker henlegges, kan det få forferdelige konsekvenser for barnet det gjelder. Flere mener en begrunnelsesplikt vil kunne forhindre henleggelse av feil saker, til en viss grad, og at det vil synliggjøre ressursmangler, dersom det er slik at det bare er mangel på tid og kapasitet som egentlig er begrunnelsen for henleggelsen. Dette er dokumentasjon som kan være nyttig og viktig i seg selv.

Svar:

Jeg ser at det kan være nyttig med en slik lovendring for å ivareta hensynet til barnets beste på en god måte. Jeg er selv opptatt av å styrke barns rettssikkerhet og ser at et en slik lovendring vil kunne bidra til dette.

I november 2014 ble det satt ned et lovutvalg som skal se på hvordan barnevernloven kan forenkles. Utvalget skal bl.a. vurdere barnevernets forebyggende ansvar, barnevernlovens tilpasning til nye familier mønstre og tiltakene i barnevernet.

Det fremgår også av mandatet til lovutvalget at utvalget skal vurdere om henleggelse av meldinger og undersøkelser etter barnevernloven skal begrunnes. Utvalget vil således vurdere spørsmålet nærmere og komme med en tilrådning i saken. Ved vurderingen av dette spørsmål og andre områder som fremgår av mandatet skal utvalget i samsvar med utredningsinstruksen redegjøre for økonomiske, administrative og andre vesentlige konsekvenser av sine forslag. Utvalget skal legge frem utkast til ny barnevernlov.

Jeg vil derfor ta stilling til dette når utvalget har levert sin utredning i august 2016.

SPØRSMÅL NR. 621**Innlevert 17. februar 2015 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 23. februar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hva gjør regjeringen for å beskytte synagogene i Oslo og Trondheim, og hva er statsrådets syn på Det Mosaiske Trossamfunds ønske om direkte kontakt med Politiets sikkerhetstjeneste?»

BEGRUNNELSE:

Det grusomme angrepet mot synagogen i København føyer seg inn i en rekke av antisemittiske terrorangrep i Europa i det siste. For kort tid siden ble fire gisler drept i angrepet på en kosherbutikk i Paris, og i fjor ble det gjennomført en lignende udåd mot det jødiske mu-

seet i Brussel. Det er viktig at myndighetene nå viser at jødiske nordmenns sikkerhet og trygghet har høyeste prioritet. Det har tidligere blitt skutt mot synagogen i Oslo, og sikkerhetstiltak rundt landets to synagoger – i Oslo og Trondheim – må derfor prioriteres. Det Mosaiske Trossamfund har flere ganger etterlyst en direkte kontakt hos Politiets sikkerhetstjeneste. Manglende kontakt med PST skaper usikkerhet. DMT ønsker en slik kontakt for å sikre reell og opplevd sikkerhet for sine medlemmer, jødiske barneforeldre og beboerne ved Jødisk bo- og seniorsenter.

Svar:

Politiet har i samråd med Politiets sikkerhetstjeneste (PST) iverksatt en rekke tiltak for å sikre jødiske interesser i Oslo og Trondheim. Etter angrepene i Paris i januar i år ble det iverksatt forsterkede sikringstiltak blant annet overfor synagogene i Trondheim og Oslo. Etter angrepet mot synagogen i København ble det iverksatt ytterligere tiltak. Enkelte av disse tiltakene er synlige og statiske, som for eksempel utvendig beväpnet vakthold, andre er mindre synlige og vil kun-

ne iverksettes i forbindelse med spesielle arrangementer. Det er lav terskel for å opprette ytterlige sikkerhetstiltak dersom situasjonen skulle tilsi at det er behov for det. Politiet i Oslo og Trondheim har god kontakt med talsmenn for Det Mosaiske Trossamfund, det er også opprettet kontaktpunkter ved politidistriktene som kan bidra med rådgiving for eventuelle interne tiltak. Det er i løpet av de siste dagene også opprettet direkte kontakt mellom talsmenn for synagogene og PST både i Oslo og Trondheim.

SPØRSMÅL NR. 622

Innlevert 17. februar 2015 av stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell

Besvart 23. februar 2015 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Hvorfor mener regjeringen at lovnaden om å bidra til utslippsreduksjoner tilsvarende 40 prosent av norske utslipp innen 2030 er i tråd med vedtaket på klimatoppmøtet i Lima om et økt ambisjonsnivå sammenlignet med tidligere lovnader, all den tid Norge tidligere har lovet å bidra til utslippsreduksjoner tilsvarende 100 prosent av norske utslipp innen samme tidsintervall?»

BEGRUNNELSE:

På klimatoppmøtet i Lima vedtok verdenssamfunnet at klimamålene som land skal rapporteres inn til FN i forkant av klimatoppmøtet i Paris, må innebære et økt ambisjonsnivå sammenlignet med tidligere. Et klimamål fra Stortingets eksisterende klimaforlik slår fast at som en del av en global og ambisiøs klimaavtale der også andre industriland tar på seg store forpliktelser, skal Norge ha et forpliktende mål om karbonnøytralitet senest i 2030. Karbonnøytralitet betyr at Norge tar ansvar for å gjennomføre utslippskutt tilsvarende på 100 prosent av norsk utslippsnivå. I regjeringens nye klimamelding står det: «Disse klimamålene har vært formidlet til FNs klimakonvensjon og står ved lag.» Videre står det i regjeringens nye klimamelding at Norges nye forpliktelse om 40 prosent utslippskutt på europeisk nivå innebærer en progresjon sammenlignet med tidligere lovnader vi har gjort.

Svar:

Klimaforliket legger til grunn at Norge skal være karbonnøytralt i 2050. Som en del av en global og ambisiøs klimaavtale der også andre industriland tar på seg

store forpliktelser, skal Norge ha et forpliktende mål om karbonnøytralitet senest i 2030. Det innebærer at Norge skal sørge for utslippsreduksjoner tilsvarende norske utslipp i 2030. Norges mål om karbonnøytralitet i 2030 er et betinget mål som forutsetter tilgang på fleksible mekanismer tilsvarende Den grønne utviklingsmekanismen under Kyotoprotokollen.

I Kyotoprotokollens andre forpliktelsesperiode (2013-2020) har Norge påtatt seg en forpliktelse om at Norges bidrag til de globale klimagassutslippene skal begrenses til 84 prosent av norske utslipp i 1990. Dette er i tråd med målet om å kutte de globale utslippene av klimagasser tilsvarende 30 prosent av Norges utslipp i 2020 sammenlignet med 1990. Regjeringen foreslår nå at Norge innen 2030 kutter klimagassutslippene med minst 40 prosent sammenlignet med 1990. Regjeringen tar sikte på at Norge skal slutte seg til EUs klimarammeverk slik at det blir en felles oppfyllelse av klimamålene i Norge og EU. EUs rammeverk for klimapolitikken fram mot 2030 innebærer et tak for utslipp av klimagasser fra EU, uten bruk av fleksible mekanismer utenfor EU. Regjeringens forslag innebærer dermed en tydelig skjerping av Norges ambisjoner for 2030.

Samtidig skal Norge fortsatt lede an i det internasjonale klimaarbeidet som må skje utenfor Europa. Regjeringen setter i 2015-budsjettet av totalt tre milliarder kroner til den internasjonale innsatsen for å redusere avskogingen. Dette er et viktig klimatiltak som også bidrar til fattigdomsreduksjon. Vi har blant annet signert nye avtaler med Peru og Liberia. Regjeringen vil øke fokus på privat sektors rolle for å bremse avskogingen.

Regjeringen setter av 400 millioner kroner til Det grønne klimafondet i 2015, og vil videreføre bevilgningen slik at det totalt settes av 1,6 milliarder kroner over perioden 2015–2018. En oppbygging av fondet vil trolig være avgjørende for å kunne oppnå en tilfredsstillende klimaavtale på FNs klimatoppmøte i Paris i 2015. Norge spiller en brobyggerrolle i forhandlingene.

Fornybar energi styrker sin konkurransekraft, og det er mange lønnsomme prosjekter internasjonalt. Bevilgningene til fornybar energi under Norfund anslås økt med 125 millioner kroner i 2015. Norfund er et av statens verktøy for å gjennomføre investeringer i utviklingsland.

SPØRSMÅL NR. 623

Innlevert 17. februar 2015 av stortingsrepresentant Bård Vegar Solhjell

Besvart 23. februar 2015 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Norge har om klimamålene for 2020 kommunisert til FN hvor store innenlands utslippskutt man vil gjennomføre.

Hva vil regjeringen kommunisere til FN i forkant av klimatoppmøtet i Paris om hvor store innenlands utslippskutt Norge skal gjennomføre fram mot 2030 slik at dette innebærer en styrking av tidligere ambisjoner?»

Svar:

Regjeringen la 6. februar 2015 fram en stortingsmelding om ny utslippsforpliktelse for 2030. Her fremgår det at regjeringen vil at Norge skal påta seg en betinget forpliktelse om minst 40 prosent utslippsreduksjon i 2030 sammenlignet med 1990, og at Norge skal gå i dialog med EU om å inngå en avtale om felles oppfyllelse av klimaforpliktelsen sammen med

EU, med et klimamål på minst 40 prosent i 2030 sammenlignet med 1990-nivået. På klimakonferansen i Lima i 2014 ble det vedtatt at hvert lands indikative nasjonalt bestemte bidrag skal representere en progresjon utover det som er landets nåværende innsats. Regjeringen mener at Norges bidrag utgjør en progresjon ved at vi øker målet til 40 prosent, og ved at vi søker felles oppfyllelse med EU der utslippene skal gjennomføres i EU-landene og Norge uten bruk av fleksible mekanismer utenfor EU. Det vil i den forbindelse bli satt et mål for utslippene i ikke-kvotepliktig sektor i Norge fram mot 2030. Norges mål forventes fastsatt på samme grunnlag som for EU-landene, og etter forhandlinger med EU. For Norge vil et utslippsmål for ikke-kvotepliktig sektor forutsette at vi får tilgang til fleksibel gjennomføring på lik linje med EU-landene.

SPØRSMÅL NR. 624

Innlevert 17. februar 2015 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås

Besvart 24. februar 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvilke møter har statsråden/regjeringen hatt i denne saken siden oktober 2013, med hvem er i så fall disse møtene avholdt og når i perioden oktober 2013 fram til dags dato, og hvilken øvrig korrespondanse fore-

ligger i saken fra oktober 2013 og fram til dags dato det være seg i form av mail eller brev?»

BEGRUNNELSE:

Problemet med å få inn store nok båter til bedriften Nexans i Halden har vært tema i mange år. Nå har

Nexans fått en ny stor ordre som sikrer bedriften arbeid i lang tid og det er mer viktig enn noen gang at bedriften får tilgang til å levere sine produkter på en effektiv og trygg måte. At man får et dypere løp inn fjorden vil også være vesentlig for en tryggere skipslei inn til Halden.

Storingsrepresentant for Fremskrittspartiet, Erlend Wiborg, uttaler på NRK Østfold at regjeringen har hatt en utstrakt møtevirksomhet med svenske myndigheter i saken og at denne saken følges opp tett fra norske myndigheters side.

Svar:

Jeg forstår ut i fra begrunnelsen i stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås sitt spørsmål at saken han sikter til er spørsmålet om utdyping av innseilingen til Halden. En utdyping av denne innseilingen vil berøre svensk territorium og krever derfor tillatelse fra svenske myndigheter. Jeg kan opplyse at jeg var på befaring i Halden-området 25. februar 2014. Forut for denne befaringen hadde jeg samtale med den svenske ministeren om innseilingen til Halden i Stockholm 3. desember 2013. Jeg tok på nytt opp spørsmålet i møte med den svenske ministeren i Athen 8. mai 2014. Jeg har også ventet på svar fra Kystverket vedrørende deres arbeid i saken.

Kystverket sendte 17. juni 2013, på oppdrag av daværende Fiskeri- og kystdepartementet, en henvendelse til Länsstyrelsen i Västra Götalands Län i Sverige. Kystverket ba om å få en fullstendig over-

sikt over hvilke utredninger svenske myndigheter mente det vil være nødvendig å gjennomføre på norsk side før det kan tas en endelig beslutning på svensk side om en mulig utbedring av farleden til Halden i Iddefjorden. Länsstyrelsen i Västra Götalands Län besvarte denne henvendelsen med brev av 24. september 2014 til Kystverket. Kystverket har gått gjennom dette svaret, og har i brev til Samferdselsdepartementet 13. januar i år konkludert med at de vurderer det som svært lite realistisk å få gjennomført tiltaket, sett i lys av de krav svenske myndigheter har listet opp i svaret sitt. For å kunne gjennomføre en farledsutdyping på svensk side vil det også være nødvendig med en beslutning av den svenske regjeringen. Jeg sendte derfor 18. februar i år et brev til den svenske klima- og miljøministeren Åsa Romson, hvor jeg anmoder ministeren om å gi sin vurdering av om hvorvidt det er realistisk å håpe på at den svenske regjeringen vil hjelpe oss på norsk side å videreføre et aktivt næringsliv inne i Haldenvassdraget. Når klima- og miljøministerens svar kommer, vil jeg ha et bedre grunnlag for å vurdere om vi skal sette i verk de omfattende utredningene som svenske myndigheter krever før vi kan be om en endelig svensk vurdering av utdypingen av farleden inn til Halden. Til orientering er siste registrerte initiativ fra den foregående norske regjering et møte mellom daværende statssekretær Anders Flanking, Miljødepartementet og daværende statssekretær Kristine Gramstad, FKD, i Stockholm den 12. september 2012.

SPØRSMÅL NR. 625

Innlevert 17. februar 2015 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 23. februar 2015 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Planlegger klima- og miljøministeren å rapportere inn lovnader om finansiering av klimatiltak og klimatilpasning i utviklingsland fram mot 2030 som en del av den indikative forpliktelsen Norge presenterer i forkant av klimatoppmøtet i Paris, og hva vil i så fall norske løfter om klimafinansiering være?»

BEGRUNNELSE:

Et viktig krav i klimaforhandlingene er at rike land skal bidra med finansiering til klimafinansiering i fattige land. Klimafinansiering til fattige land innebærer både støtte til klimatiltak og til klimatilpasning.

Klimafinansiering kan bidra til at fattige land kan skape vekst basert direkte på fornybar energi framfor å gå omveien om store investeringer i fossile energisystemer. Fattige samfunn er ofte mest sårbare for klimaendringene, og klimafinansiering kan derfor også bidra til at fattige land får større evne til å tilpasse og hindre at samfunnsutviklingen ødelegges av endret klima. Utviklingslandene i klimaforhandlingene har vært opptatt å få reell sikkerhet for at løftene om klimafinansiering fra rike land faktisk vil realiseres. Troverdige klimafinansiering er viktig fordi det ut fra et rettferdighetsperspektiv er viktig å være solidariske med de som rammes aller hardest av klima-

endringene og fordi det bidrar til å skape tillit mellom landene i forhandlingene.

Svar:

Norge planlegger ikke å formidle løfter om finansiering av klimatiltak og klimatilpasning som en del av den indikative forpliktelsen Norge skal presentere i løpet av første kvartal 2015.

Den særskilte runden vi ser i 2015 fra landene med å legge frem indikative forpliktelser ble besluttet på partsmøtet i Warszawa desember 2013 for å formidle hva landene var rede til å bidra med av utslipp-skutt i en ny klimaavtale. Det var ikke meningen å in-

kludere bidrag til klimafinansiering i slike indikative forpliktelser. Dette ble bekreftet gjennom vedtaket på siste partsmøte i Lima der informasjonskravene knyt-tet til de indikative forpliktelsene ikke omhandler klimafinansiering, og nesten utelukkende retter seg mot utslippsreducerende tiltak.

Selv om bidrag til klimafinansiering ligger utenfor intensjonen med de indikative forpliktelsene, er jeg enig i at dette er svært viktige krav og tema i for-handlingene om ny klimaavtale. Den nærmere innret-ningen av klimafinansiering i en ny klimaavtale vil derfor bli et sentralt forhandlingstema fram mot kli-makonferansen i Paris.

SPØRSMÅL NR. 626

Innlevert 17. februar 2015 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen

Besvart 20. februar 2015 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Vil utenriksministeren ta opp spørsmålet om diskri-minering av Ahmadiyya-muslimer i egnede interna-sjonale fora, som for eksempel Menneskerettighets-rådet, og overfor de landene det gjelder?»

BEGRUNNELSE:

I mange land er Ahmadiyya-muslimer systematisk diskriminert og forfulgt. I Pakistan skjer dette i lys av en lov fra 1984 som deklarerer Ahmadiyya-muslimer som ikke-muslimer. Ifølge loven er det ulovlig for Ahmadiyya-muslimer å opptre «muslimsk» eller for-nærme muslimers følelser.

FNs menneskerettighetsrapport for 2007 stadfes-ter forfølgelse av Ahmadiyya-muslimer både i Pakis-tan og Saudi-Arabia. Begge land trekkes fra som «be-kymringsverdige store nasjoner» når det gjelder menneskerettigheter.

Forfølgelsen av Ahmadiyya-muslimer er imid-lertid ikke begrenset til Pakistan og Saudi-Arabia. Ulik grad av forfølgelse finner sted i en rekke land, blant annet Bangladesh, India, Indonesia og Sri Lan-ka. Nå sist kommer det foruroligende signaler fra Gambia hvor landets høyesterett har erklært Ahma-diyya-muslimene som vantro med de implikasjoner dette kan innebære.

Svar:

Utenriksdepartementet er godt kjent med ahmadiyy-aenes vanskelige situasjon i mange land. Når ahma-

diyyaene ikke anerkjennes som muslimer, vil de i praksis også kunne miste andre rettigheter, slik situ-asjonen er i Pakistan der de i praksis må gi opp sin tro for å bli gitt mulighet til å bruke sin stemmerett.

Forfølgelsen av ahmadiyyaene bekymrer meg sterkt, derfor har vi gjennom Utenriksdepartementets minoritetsprosjekt tett og god kontakt med norske re-presentanter. De holder oss oppdatert om situasjonen generelt og enkeltsituasjoner spesielt. Det oppleves som et paradoks at de forfølges og diskrimineres, all den tid de framstår som talsmenn for dialog og forso-ning.

I siste landgjennomgangen av Pakistan i FN's menneskerettighetsrådet minnet Norge om at den pa-kistanske grunnloven garanterer religionsfrihet og minoriteters beskyttelse og tok i den sammenheng konkret opp ahmadiyyaenes situasjon, da landets lov-givning begrenser deres rett til å bekjenne og prakti-sere sin tro. Det er naturlig å følge dette opp også i fremtidige landgjennomganger av Pakistan i Men-skerettighetsrådet.

Da jeg tidligere i måneden besøkte Pakistan, tok jeg også opp tros- og livssynsfriheten og behovet for å fremme toleranse i det pakistanske samfunnet. Jeg vil også i fremtidige møter med politiske ledere i Pa-kistan reise aspekter ved tros- og livssynsfriheten, her-under ahmadiyyaenes situasjon.

Hva gjelder Saudi-Arabia er menneskerettighets-utfordringene mange og tros- og livssynsfriheten er blant de spørsmål vi har tatt opp og også i fremtiden vil måtte ta opp. Vi vil fortsette å følge med på be-

handlingen av ahmadiyyaene i andre land, herunder i diasporaen i vestlige land. Vi vil fortsette å understreke hensynet til ahmadiyyaenes situasjon i relevante internasjonale fora, herunder i FNs menneskerettig-

hetsråd, og naturligvis i relevante landgjennomganger. Vi vil videreføre den gode kontakten med norske representanter for ahmadiyyaene.

SPØRSMÅL NR. 627

Innlevert 17. februar 2015 av stortingsrepresentant Irene Johansen

Besvart 24. februar 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«NRK Østfold skriver på nettsiden i dag 17.02.15. at Kystverket i et brev til Samferdselsdepartementet skriver at det er svært lite realistisk å få gjennomført tiltak for å få til en dypere innseiling til Halden. De har derfor ikke satt av ressurser til videre utredning, og at å fjerne Svinesundterskelen heller ikke blir vurdert prioritert i Nasjonal Transportplan for 2018-2027.

Hva konkret er blitt gjort med denne saken siden regjeringsskifte, og er dette også samferdselsministerens prioritering nå?»

BEGRUNNELSE:

Farleden inn til Halden er trang og med 3 undersjøiske terskler som gjør den grunn og vanskeliggjør innseilingen til Halden. Nexans, som er en av verdens største kabelprodusenter, har siden 1974 hatt produksjon av sjøkabler på fabrikken i Halden. Fabrikken har 1000 ansatte og eksporterer til hele verden. Kablene fra fabrikken blir transportert med skip ut Ringdalsfjorden. Kablene blir stadig lengre og tyngre i følge Nexans, noe som krever større skip for transport. Tersklene gir imidlertid begrensninger for inn og utseiling for større skip som skal hente kablene, og dette vanskeliggjør fabrikken sin virksomheten i Halden. Både Nexans, Halden kommune og Østfold fylkeskommune har de siste 10 årene tatt opp med skiftende regjeringer behovet for å redusere høyden på tersklene og muliggjøre inn- og utseiling for større skip. Den forrige regjeringen fikk laget nye utredninger av mulighetene senest i 2010, og tilbakemeldingen da var at Kystverket og svenske kystmyndigheter skulle gjennomføre en miljø- og konsekvensutredning av saken sammen.

NRK Østfold skriver på nettsiden i dag 17.02.15. at Kystverket i et brev til Samferdselsdepartementet skriver at det er svært lite realistisk å få gjennomført tiltak for å få til en dypere innseiling til Halden. De

har derfor ikke satt av ressurser til videre utredning, og at å fjerne Svinesundterskelen heller ikke blir vurdert prioritert i Nasjonal Transportplan for 2018-2027. Dette er en overraskende tilbakemelding på en sak som har pågått over år, og som både Nexans og Østfold fylkeskommune tok opp med samferdselsministeren i møte 25.2.14. og senest i brev av hhv 12.8.14. og 15.09.14. I et intervju med NRK Østfold i går, 16.02.15. sier stortingsrepresentant Erlend Wiborg at Erlend Wiborg fra regjeringspartiet Frp sier at det jobbes med saken, og at han forventer at Kystverket gjør det samme. Han sier også at det etter at vi fikk ny regjering har vært utstrakt møtevirksomhet opp mot svenske myndigheter om saken, og at han har tro på at det skal være mulig å finne en løsning. Konkret sier han:

«Kystverket kan bare glemme å gi opp kampen. De har full politisk backing fra Fremskrittspartiet og regjeringen.»

Det er uklart om det er skjedd noen utvikling i denne saken etter regjeringsskiftet. Jeg ber derfor samferdselsministeren om å klargjøre hva som konkret er blitt gjort i denne saken siden regjeringsskifte, og om Kystverkets prioritering er uttrykk for samferdselsministerens prioritering i denne saken.

Svar:

Kystverket sendte 17. juni 2013, på oppdrag av daværende Fiskeri- og kystdepartementet, en henvendelse til Länsstyrelsen i Västra Götalands Län i Sverige. I brevet ba Kystverket om å få en fullstendig oversikt over hvilke utredninger svenske myndigheter mente det vil være nødvendig å gjennomføre på norsk side før det kan tas en endelig beslutning i spørsmålet om en mulig utbedring av farleden til Halden i Iddefjorden. Länsstyrelsen i Västra Götalands Län besvarte denne henvendelsen med brev av 24. september 2014 til Kystverket. Kystverket har

gått gjennom dette svaret, og har i brev til Samferdselsdepartementet 13. januar i år konkludert med at de vurderer det som svært lite realistisk å få gjennomført tiltaket, sett i lys av de krav svenske myndighetene lister opp i svarbrevet. Kystverket peker på at for å kunne gjennomføre et farledsprosjekt på svensk side kreves det en rekke tillatelser både på regjeringsnivå og fra mark- og miljødomstolen, og framholder at hvis tiltaket vil medføre en skade (på miljø eller natur) som ikke kan aksepteres, vil det kun være mulig å oppnå tillatelse til å gjennomføre tiltaket hvis det anses tvingende nødvendig av allmenne hensyn. Dette er også bakgrunnen for at Kystverket ikke har tatt dette prosjektet med i den gruppen av prosjekter som vurderes prioritert i Nasjonal Transportplan 2018-2027. Jeg ønsker å finne en løsning. Det er en utfordring å få gjennomført et tiltak som på norsk side blir sett på som samfunnsnyttig, men som på svensk side synes å være i konflikt med svensk lovgivning og samlede miljøhensyn. Saken har derfor blitt drøftet med svenske myndigheter ved flere anledninger etter regjeringsskiftet oktober 2013. Etter

mottakelse av Kystverkets brev ble saken drøftet i politisk ledelse i Samferdselsdepartementet, og vi bestemte oss for på ny å ta kontakt med den svenske regjeringen. Jeg sendte derfor et brev til den svenske klima- og miljøministeren Åsa Romson 18. februar i år. I dette brevet anmodes ministeren om å gi sin vurdering av om hvorvidt det er realistisk å håpe på at den svenske regjeringen vil hjelpe oss på norsk side å videreføre et aktivt næringsliv inne i Haldenvassdraget. Når klima- og miljøministerens svar kommer, vil jeg ha et bedre grunnlag for å vurdere om vi på norsk side skal sette i verk de omfattende utredningene som svenske myndigheter krever før vi kan be om en endelig svensk vurdering av utdypingen av farleden inn til Halden. Først da vil det være realistisk å vurdere om dette prosjektet vil bli foreslått prioritert inn i Nasjonal Transportplan 2018-2027. Til orientering er siste registrerte initiativ fra før valget høsten 2013 et møte i Stockholm, den 12.9.2012, mellom daværende statssekretær Anders Flanking, Miljødepartementet og daværende statssekretær Kristine Gramstad, FKD.

SPØRSMÅL NR. 628

Innlevert 17. februar 2015 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 24. februar 2015 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Hva var bakgrunnen for at Horne nedsatte et rettighetsutvalg til mennesker med utviklingshemming, der den største brukerorganisasjonen ikke fikk en plass i utvalget, men ble henvist til en referansegruppe, og mener statsråd Horne det er et problem at sentrale medlemmer av utvalget og referansegruppen har trukket seg, og hva vil hun i så fall gjøre for å bøte på problemet?»

BEGRUNNELSE:

Våren 2014 ble stortingsmeldingen «Frihet og likeverd» behandlet i Stortinget. Et enstemmig Storting vedtok:

«Stortinget ber regjeringen nedsette et bredt sammensatt utvalg som skal foreslå egnede og konkrete tiltak som styrker grunnleggende rettigheter til personer med utviklingshemming sine autonomi, privatliv, familieliv og samfunnsdeltakelse. Mandatet til utvalget må inkludere mål, tiltak, kompetanse, rettssikkerhet, økonomi og styringssystem som sikrer at nasjonale politiske mål innfris.»

I oktober 2014 nedsatte regjeringen et offentlig utvalg som umiddelbart ble møtt med sterk kritikk for sammensettingen. NFU, som er landets desidert største organisasjon for mennesker med utviklingshemming og deres pårørende fikk ingen plass i utvalget. Som en konsekvens av dette trakk Professor Johans Tveit Sandvin seg i forrige uke fra utvalget, mens LDO og FO har trukket seg fra referansegruppa.

Svar:

Jeg viser til skriftlig svar til stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad i en tilsvarende sak.

Mandatet til det nedsatte offentlige utvalget om grunnleggende rettigheter til mennesker med utviklingshemming (rettighetsutvalget) tar utgangspunkt i oppdraget fra Stortinget. Mandatet er omfattende, og utvalget ble utnevnt med særlig tanke på å ha den nødvendige kompetansen til å besvare mandatet. For å ivareta interessene til de berørte, og Norges forpliktelser om medbestemmelse i henhold til Konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, inviterte jeg til deltakelse i en bredt

sammensatt referansegruppe. Jeg synes det er beklagelig at professor Sandvin har trukket seg fra utvalget, og at noen organisasjoner ikke har ønsket å bidra i referansegruppen. Videre har jeg merket meg at flere, både representanter fra ulike organisasjoner og Stortinget, mener at rettighetsutvalgets nåværende sammensetning ikke godt nok ivaretar brukeres og pårørendes interesser, fordi NFU ikke er direkte representert i utvalget. Jeg ser at utvalgets arbeid påvirkes av dette og at framdrift og arbeidsro står i fare. Dette vil ingen være tjent med, minst av alt mennesker med utviklingshemming. Jeg har tatt kontakt di-

rette med NFU angående representasjon i utvalget. Dette innebærer at det stilles en plass i utvalget til disposisjon for NFU direkte slik det har vært etterspurt fra ulike hold. Jeg kan bekrefte at NFU har foreslått Gunn Strand Hutchinson (tidligere nestleder i NFU, dosent ved Universitetet i Nordland) til utvalget, og at hun har takket ja til å sitte i utvalget. Jeg ønsker også å supplere utvalget med forskerkompetanse, og arbeider for å finne en god kandidat. Jeg håper dette vil sørge for at rettighetsutvalget og de enkelte medlemmene får nødvendig arbeidsro.

SPØRSMÅL NR. 629

Innlevert 17. februar 2015 av stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal

Besvart 25. februar 2015 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Regjeringen har varslet at forslag til endringer i loven om helligdager og helligdagsfred om kort tid blir sendt på bred høring, og at regjeringen ønsker å fremme lovforslag for å åpne for søndagsåpne butikker.

Hvilke konsekvenser mener landbruksministeren søndagsåpne butikker vil ha for matvareprisene i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Beregninger som Norsk Institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) har gjort på oppdrag for NorgesGruppen og Coop Norge tilsier at prisen på dagligvarer vil øke med mellom 1 og 1,4 prosent hvis det blir åpnet for søndagsåpne butikker i Norge.

Forsker Ivar Pettersen i NILF har sagt at det er liten grunn til å tro at merkostnaden ved å holde åpent på søndag, kan absorberes i handelen. Det er dermed sannsynlig at mye av merkostnaden vil måtte bli veltet over på forbrukerne.

OECD-rapporten som ble utarbeidet for å analysere virkningene ved å åpne for søndagshandel i Hellas slår fast at forskningen er tvetydig på hvorvidt prisen vil øke eller ikke, og at utslaget i lavere pris gjerne har hatt en sammenheng med økt konkurranse og butikk mangfold.

Den store usikkerheten knyttet til søndagsåpne butikkers betydning for prisene gjør det naturlig å forvente en avklaring når det gjelder hvilke konsekvenser dette vil få.

Svar:

Det er generelt vanskelig å spå om fremtidige prisnivåer. Flere handelsdager kan isolert sett bety økte kostnader for handelsstanden. Økte lønnskostnader trekker i retning av høyere priser. Samtidig vil økt konkurranse på søndager, mer effektiv utnyttelse av realkapitalen og mindre topper i omsetningen gjennom uken kunne trekke i motsatt retning. Det samme vil effektiviseringsgevinster gjøre dersom det skjer en restrukturering i bransjen. Nettovirkningen på prisene er derfor usikker.

SPØRSMÅL NR. 630**Innlevert 17. februar 2015 av stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal****Besvart 25. februar 2015 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Regjeringen har varslet at forslag til endringer i loven om helligdager og helligdagsfred om kort tid blir sendt på bred høring, og at regjeringen ønsker å fremme lovforslag for å åpne for søndagsåpne butikker.

Kan statsråden redegjøre for hvilke konsekvenser det vil ha for butikk mangfoldet, særlig i distriktene, dersom det åpnes for søndagshandel?»

BEGRUNNELSE:

Per Nyborg, adm. direktør i det danske Institut for Center-Planlægning, har pekt på at konsekvensene ved åpning for søndagshandel i Danmark var at kun de med sterke økonomiske muskler vil stå distansen og få en konkurransefordel på lengre sikt. I Danmark var konsekvensen at nær 100 butikker ble erstattet av et mindre antall større og mer sentralt liggende butikker.

Det er antatt fra NHO Handel at utvidede åpningstider vil gi uendret omsetning og økte kostnader. Dette vil gi redusert lønnsomhet. De påpeker at

det for mange kjeder dessverre er slik, med dagens lave lønnsomhet, at åpning for søndagshandel vil føre til negative resultater og nedleggelse av butikker, særlig i distriktene.

Svar:

Regjeringens utgangspunkt er at tilbud og etterspørsel egner seg bedre enn lovverket til å regulere butikkens åpningstider. I hvilken grad adgangen til søndagshandel vil påvirke butikk mangfoldet, avgjøres av de valgene som butikkeiere og forbrukere gjør. Handelsstanden konkurrerer i dag blant annet på pris, bredde og kvalitet i varetilbudet, servicegrad og åpningstider. Dersom adgangen til å holde åpent utvides, vil konkurransen om kundene øke. Forbrukerne vil få flere valgmuligheter, og det kan tenkes at handlemønstrene vil endres noe. Blant annet kan butikker med bredt vareutvalg komme styrket ut. I distriktene vil søndagsåpne butikker blant annet kunne gi økt mulighet for salg til turister og utenbygdsboende.

SPØRSMÅL NR. 631**Innlevert 17. februar 2015 av stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos****Besvart 27. februar 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan helseministeren bekrefte at loven om brukersistert personlig assistent (BPA) som trådte i kraft 1.1.15 gjelder for kommunene nå, uavhengig av det ventende rundskrivet?»

BEGRUNNELSE:

Jeg mottar mange bekymringer rundt innføringen av rettighetsfestingen av BPA i kommunene. Mye av forvirringen synes å ligge i mangelen på rundskriv. Jeg oppfatter loven slik at den klart og tydelig beskriver hvilke rettigheter som nå er innført. Likevel er det flere eksempler på at kommunene ikke oppfyller disse kravene. Jeg ber derfor helseministeren om å klargjøre kommunenes plikt til å følge opp loven allerede nå uavhengig av det ventende rundskrivet.

Svar:

Retten til BPA trådte i kraft 1. januar i år. Endringen gir rett til brukerstyrt personlig assistanse (BPA) for personer under 67 år med langvarig og stort behov for personlig assistanse etter helse- og omsorgstjenesteloven. Retten omfatter også avlastningstiltak etter samme lov for personer med foreldreansvar for hjemmeboende barn under 18 år med nedsatt funksjonsevne.

Vi har i dag to rundskriv knyttet til BPA: Rundskriv I-20/2000 om BPA og rundskriv I-15/2005 som utvidet målgruppen for BPA til å inkludere personer som ikke kan ivareta brukerstyringen selv. I forbindelse med nytt lovverk har Helsedirektoratet nå fått i oppdrag å lage et nytt rundskriv om BPA.

Departementet vil i denne sammenheng understreke at vi gjennom et rundskriv ikke kan innføre

nye og særskilte regler for kommunene på dette området. Rundskrivet vil imidlertid kunne gi en oversikt over rettstilstanden.

Det skal i denne sammenheng vises til at det er en utfordring at BPA som tjenesteorganisering ikke er definert i lovgivningen. Av lovens forarbeider fremgår imidlertid at BPA er en alternativ måte å organisere tjenestene praktisk og personlig bistand (personlig assistanse) på for personer med nedsatt funksjons-evne og stort behov for bistand i dagliglivet, både i og utenfor hjemmet. Brukeren har rollen som arbeidsleder og påtar seg ansvar for organisering og innhold ut fra egne behov. Innen de timerammer som kommunens vedtak om personlig assistanse angir, kan brukeren styre hva assistentene skal gjøre og til hvilke tider assistansen skal gis. Arbeidslederrollen gir brukeren innflytelse over egen livssituasjon. Målet er å bidra til at brukeren får et aktivt og mest mulig uavhengig liv til tross for funksjonsnedsettelsen.

Erfaringer har vist at det i ulike situasjoner kan reises spørsmål om hvor langt brukerstyringen går, og hvilke føringer kommunen som ansvarssubjekt kan og bør stille. Slike spørsmål må finne sin løsning gjennom en tolking av lovens forarbeider og innenfor de rammer som fremkommer av lovgivningen for øvrig.

Departementet har bedt Helsedirektoratet utarbeide utkast til rundskriv om BPA der rammene for BPA trekkes opp. Utgangspunktet må være brukers rett til å organisere tjenesten slik vedkommende finner det mest hensiktsmessig. Dette er en grunnpi-

lar i BPA, og begrensninger i brukerstyringen må ha et saklig grunnlag fortrinnsvis i annen lovgivning eller de økonomiske rammer som ligger i vedtaket. Dette må prøves i hvert enkelt tilfelle.

I rundskrivet vil det derfor være naturlig å drøfte temaer som assistentenes arbeidsrettslige forhold, kommunen som pliktsubjekt i forhold til å sikre nødvendige og forsvarlige tjenester, BPA sett i forhold til oppholdsprinsippet nedfelt i helse- og omsorgstjenesteloven (adgang til å ta med assistenten over kommunegrensener og eventuelt landegrensener), BPA i samlokaliserte boliger og forholdet til bestemmelsene om taushetsplikt, og forholdet mellom brukerstyring og kommunens frihet til å organisere tjenesten. Fristen for arbeidet er 1. juni 2015.

Uavhengig av et rundskriv må imidlertid enkelt-saker løses på ordinær måte. Dersom en er av den oppfatning at kommunene ikke gir brukerne sine lovgitte rettigheter etter pasient- og brukerrettighetsloven, bør saken klages inn for fylkesmannen på vanlig måte. Nettopp fordi vi her er på litt upløyd mark vil det kunne være en fordel å få disse sakene vurdert av fylkesmannen. Helsedirektoratet og eventuelt Helse- og omsorgsdepartementet blir gjerne konsultert i prinsipielt vanskelige saker.

Avslutningsvis vil jeg tilføye at Helsedirektoratet vil til sommeren igangsette en følgeevaluering knyttet til rettigheten, med en tidshorisont på 2 år. Kort sagt vil vi følge utviklingen på dette feltet nøye og vurdere behovet for eventuelle justeringer.

SPØRSMÅL NR. 632

Innlevert 18. februar 2015 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen

Besvart 23. februar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Ventetiden for å få sin sak om familiejenforening har økt fra 7 til opp mot 12 måneder i UDI. Mange familier lever i usikkerhet og i en vanskelig situasjon som følge av dette.

Mener statsråden at denne økningen er akseptabel og hvilke umiddelbare tiltak vil han iverksette for å få ned ventetiden?»

Svar:

Jeg har stor forståelse for at lange saksbehandlingstider i familiesakene oppleves som vanskelig for de det gjelder, og kan bekrefte at saksbehandlingstidene for

tiden ikke er på et akseptabelt nivå. UDI rapporterer at 52 prosent av familieinnvandringssakene i perioden 1. oktober 2014 – 31. januar 2015 er blitt behandlet innen 6 måneder. Når det gjelder restansealder per 31. januar 2015, er 58 prosent under 6 måneder og 80 prosent under 9 måneder. 9 prosent av sakene er eldre enn 12 måneder. Det er opp til UDI å finne de beste tiltakene for en mest mulig effektiv saksbehandling innenfor de rammene de har fått tildelt av Stortinget. Jeg forventer at UDI jobber kontinuerlig med å forbedre saksflyt og øke effektiviteten for å gi en forutsigbar saksbehandling. I 2014 har UDI gjennomført flere tiltak for en mer effektiv behandling av familiesakene; omorganisering av UDIs veiledningstje-

neste, elektroniske meldinger (eMeldinger) til brukerne på ulike stadier i saksbehandlingsprosessen og nye nettsider med søkeren i fokus. Det er å forvente at produktiviteten går noe ned når man gjennomgår en omfattende omorganisering, men UDI rapporterer at de nå ser effekter av disse tiltakene. Jeg følger utviklingen gjennom styringsdialogen med UDI og vil

etterspørre resultater av de tiltakene som er iverksatt. Jeg forventer at saksbehandlingstidene stabiliseres på kort sikt og at saksbehandlingstiden i særlig prioriterte og kurante saker vil bli kortere i løpet av 2015. For øvrig viser jeg til mine svar på spørsmål fra representantene Andersen (svar av 18.2.2015 på spm. nr. 591) og Raja (svar av 18.2.2015 på spm. nr. 612).

SPØRSMÅL NR. 633

Innlevert 18. februar 2015 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal

Besvart 19. februar 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Eg viser til Dokument nr. 15:142 (2013-2014) der arbeidsministeren i skriftleg svar til meg i 2013 varslar at eit arbeid for å utgreie moglegheita for avgrensing av trygdeeksport skal bli gjennomført så snart som mogleg. I Dagsrevyen 17.februar 2015 seier statsråd Horne at dette arbeidet no er i gang. At dette tek så lang tid tyder på at avgrensing av trygdeeksport er vesentleg vanskelegare enn Frp hevda i opposisjon.

Kva har blitt gjort sidan 2013, og når forventar statsråden at konklusjonane vil vere klare?»

Svar:

Som eg nemnde i det skriftlege svaret i desember 2013, som det blir vist til i spørsmålet, står det i regjeringa si politiske plattform at regjeringa vil: «Vurdere tiltak som kan begrense og stanse trygdeeksport, men innanfor de internasjonale avtalene Norge er

bundet av.» For det er ikkje, og har heller aldri vore, tvil om at ein del av desse avtalane fører med seg nokre grenser for det handlingsrommet Noreg har til å setje i verk åtgjerder mot trygdeeksport. I det året som har gått sidan det førre svaret, har dei aktuelle departementa arbeidd med å klarleggje kva handlingsrom dei internasjonale avtalane som Noreg har inngått gjev oss. Det er neppe oppsiktsvekkjande at regjeringa i ei slik sak ynskjer eit så godt og solid grunnlag som mogleg for avgjerdene sine. Slik statsråd Horne sa i den fjernsynssendinga som det er synt til i spørsmålet, er det enno for tidleg å seie når dei endelege konklusjonane vil vere klare, men for meg er dette ei særskilt viktig sak som eg følgjer tett.

Eg følgjer òg med stor interesse dei prosessane som no er i gang innafor EU-systemet, der fleire land er opptekne av dei same spørsmåla. Det kan på sikt føre til at handlingsrommet blir utvida.

SPØRSMÅL NR. 634

Innlevert 18. februar 2015 av stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik

Besvart 4. mars 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«E6 Helgeland Sør skulle behandles i Stortinget vårsesjonen 2015. Regjeringa har varslet at den kommer til Stortinget først i juni 2015, samtidig har Pre-

sidentskapet sendt ut info til Regjeringa om at saker som skal behandles denne vårsesjonen må sendes til Stortinget senest i april for å vere sikre på å bli behandlet før ferien.

Hva er grunnen til at vegpakken først kommer til Stortinget i juni og er det muligheter for å kunne få den tidligere til Stortinget slik at den blir behandlet før ferien?»

BEGRUNNELSE:

Vegpakke E6 Helgeland Sør er nå til kostnadskontroll såkalt KS2.

Jeg deltok sammen med Ordførerne fra Rana, Hemnes, Vefsn og Grane i et møte med Vegsjefen i Nord i september 2014. Da skulle Vegpakke Sør være klar til KS2 og man antok ca. 3 mnd. til dette. Dette skulle da bety at man hadde god tid til å rekke behandling i Stortinget vårsesjonen 2015.

Man var også klar på at man fortsatt hadde 2020 som ferdigstilleseår.

Rekker man ikke behandlingen i Stortinget våren 2015, vil man få en forsinkelse og oppstart tidligst sommeren 2016. da vil nok ferdigstillelse 2020 bli vanskelig å opprettholde. Det er derfor viktig at saken kommer til Stortinget før juni 2015. Jeg er nå sterkt bekymret for at vi kan få en ytterligere forsinkelse av oppstart av Vegpakke Helgeland E6 sør.

Svar:

Arbeidet med E6 Helgeland sør har høy prioritet i Samferdselsdepartementet. Det er både ønskelig å nødvendig å gjennomføre en kvalitetsheving av E6, og prosjektet ble grundig drøftet da jeg i juni/juli 2014 befarte de ulike E6 prosjektene i Nordland.

Regjeringen har lovet å overoppfylle Nasjonal Transportplan. Allerede i statsbudsjettet for 2015 be-

vilges det mer penger årlig enn det som skal til for å innfri NTPs planer for 2014-2017, i motsetning til budsjettforslaget fra avgående regjering for 2014. Vi ligger altså nå foran skjema. Det gir positive utslag som rekordhøy asfalteringsaktivitet i nord Norge i 2014 og store planer for 2015.

Statens vegvesen har uttalt at dersom saken legges frem for Stortinget før sommeren er det realistisk å ferdigstille prosjektet i 2020. Dette innebærer ingen forsinkelse ift. opprinnelig forutsatt fremdrift, jf. også NTP. Saken vil bli lagt frem for Stortinget så snart som mulig etter at KS2-rapporten er lagt frem.

For alle store statlige investeringsprosjekter skal det gjennomføres ekstern kvalitetssikring. Hovedregelen er at prosjekter med kostnadsanslag over 750 mill. kr kommer inn under ordningen. Også prosjektet E6 Helgeland sør omfattes av dette, og det pågår nå en såkalt KS2. Den eksterne kvalitetssikringen gjennomføres av Det Norske Veritas AS, Advansia AS og Samfunns- og næringslivsforskning AS.

KS2-rapporten er forventet ferdig i juni 2015. Saken kan først legges fram for Stortinget etter at rapporten foreligger.

Jeg minner for øvrig om mitt svar på spørsmål nr. 906 til skriftlig besvarelse fra Stortingsrepresentant Juvik 16.06.14, hvor jeg redegjorde for at saken vil bli lagt frem for Stortinget så snart det foreligger tilstrekkelige avklaringer. Saken er også spilt inn i regjeringens oversikt over kommende proposisjoner og meldinger for vårsesjonen 2015. Som representanten er kjent med fremgår det av oversikten på Stortingets hjemmesider at saken er varslet lagt frem i juni.

SPØRSMÅL NR. 635

Innlevert 18. februar 2015 av stortingsrepresentant Sonja Mandt

Besvart 24. februar 2015 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hvor mange barnehageplasser, og hvordan ville disse ha fordelt seg på landets kommuner ved:

- Regjeringens budsjettforslag for 2015 i prop.1S
- Samarbeidsavtalen for budsjettet 2015 mellom regjeringen og Krf/V
- Arbeiderpartiets forslag med økning for 2015 på 495 400 000 kr.?»

BEGRUNNELSE:

Vararepresentant til Stortinget Kari Raustein (Frp) oppgir i Rogalands Avis den 11. februar 2015 at regjeringen sammen med Krf/V bidrar med 93 nye barnehageplasser i Stavanger i 2015.

Svar:

Jeg viser til spørsmål nr. 635 fra representanten Sonja Mandt om bevilgningen til antall barnehageplasser i statsbudsjettet for 2015 og hvordan disse plassene er fordelt på landets kommuner. I Prop. 1 S (2014-

2015) foreslo regjeringen å bevilge 100 mill. kroner til om lag 800 nye barnehageplasser. Gjennom budsjettforliket med Krf og Venstre ble bevilgningene til fleksibelt opptak økt med om lag 233 mill. kroner, noe som gir rom for ytterligere 2 600 barnehageplasser. Samlet sett er det i budsjettet for 2015 bevilget om lag 333 mill. kroner til 3 400 flere barnehageplasser. Helårsvirkningen i 2016 utgjør 729 mill. kroner. Bevilgningen til nye barnehageplasser fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnehager i inntektssystemet. Delkostnadsnøkkelen for barnehager består av kriteriene barn 2-5 år, barn 1 år uten kontantstøtte og utdanningsnivå. Kunnskapsdepartementet har gjort en forenklet fordeling der plassene det er bevilget

midler til i budsjettet for 2015, er fordelt etter antall barn 1-5 år i befolkningen. Jeg understreker at en slik fordeling ikke samsvarer fullt ut med en fordeling etter delkostnadsnøkkelen for barnehager, men det gir en indikasjon på hvor mange plasser bevilgningen gir rom for å etablere i hver kommune. Aps forslag om en bevilgning på 495,4 mill. kroner ville gitt om lag 5 500 nye barnehageplasser. Det er da lagt til grunn at bevilgningen ville blitt gitt med halvårseffekt i 2015 i tråd med vanlig praksis for budsjettering av barnehageplasser.

Vedlegg til svar: Fordeling av barnehageplasser mellom kommunene

	<i>Plasser Prop 1 S</i>	<i>Plasser budsjettforlik</i>	<i>Totalt Prop 1 S og budsjettforlik</i>	<i>Aps forslag</i>
0101 Halden	4	14	18	30
0104 Moss	4	15	19	31
0105 Sarpsborg	8	26	34	56
0106 Fredrikstad	11	36	47	76
0111 Hvaler	1	2	3	4
0118 Aremark	0	1	1	1
0119 Marker	0	2	2	3
0121 Rømskog	0	0	0	1
0122 Trøgstad	1	3	4	5
0123 Spydeberg	1	3	4	6
0124 Askim	2	8	10	17
0125 Eidsberg	2	5	7	11
0127 Skiptvet	1	2	3	4
0128 Rakkestad	1	4	5	8
0135 Råde	1	3	4	7
0136 Rygge	2	7	9	14
0137 Våler (Østf.)	1	3	4	6
0138 Hobøl	1	3	4	6
0211 Vestby	3	9	12	19
0213 Ski	5	17	22	35
0214 Ås	3	10	13	22
0215 Frogn	2	7	9	15
0216 Nesodden	3	10	13	20
0217 Oppegård	4	14	18	30

	<i>Plasser Prop 1 S</i>	<i>Plasser budsjettforlik</i>	<i>Totalt Prop 1 S og budsjettforlik</i>	<i>Aps forslag</i>
0219 Bærum	21	67	88	142
0220 Asker	10	31	41	66
0221 Aurskog-Høland	2	7	9	16
0226 Sørum	3	11	14	22
0227 Fet	2	6	8	12
0228 Rælingen	3	10	13	21
0229 Enebakk	2	6	8	13
0230 Lørenskog	5	17	22	36
0231 Skedsmo	8	26	34	55
0233 Nittedal	4	13	17	27
0234 Gjerdrum	1	3	4	7
0235 Ullensaker	6	20	26	42
0236 Nes (Ak.)	3	10	13	20
0237 Eidsvoll	4	12	16	26
0238 Nannestad	2	6	8	13
0239 Hurdal	0	1	1	3
0301 Oslo kommune	107	348	455	736
0402 Kongsvinger	2	7	9	16
0403 Hamar	4	12	16	26
0412 Ringsaker	5	16	21	34
0415 Løten	1	3	4	7
0417 Stange	3	9	12	18
0418 Nord-Odal	1	2	3	4
0419 Sør-Odal	1	3	4	7
0420 Eidskog	1	2	3	4
0423 Grue	0	1	1	3
0425 Åsnes	1	2	3	5
0426 Våler (Hedm.)	0	1	1	3
0427 Elverum	3	9	12	20
0428 Trysil	1	2	3	5
0429 Åmot	1	2	3	4
0430 Stor-Elvdal	0	1	1	2
0432 Rendalen	0	1	1	1
0434 Engerdal	0	0	0	1

	<i>Plasser Prop 1 S</i>	<i>Plasser budsjettforlik</i>	<i>Totalt Prop 1 S og budsjettforlik</i>	<i>Aps forslag</i>
0436 Tolga	0	1	1	1
0437 Tynset	1	3	4	6
0438 Alvdal	0	1	1	3
0439 Følldal	0	1	1	2
0441 Os (Hedm.)	0	1	1	1
0501 Lillehammer	4	12	16	25
0502 Gjøvik	4	13	17	28
0511 Dovre	0	1	1	2
0512 Lesja	0	1	1	2
0513 Skjåk	0	1	1	2
0514 Lom	0	1	1	2
0515 Vågå	1	2	3	3
0516 Nord-Fron	1	2	3	5
0517 Sel	1	2	3	5
0519 Sør-Fron	0	1	1	3
0520 Ringebu	1	2	3	4
0521 Øyer	1	2	3	4
0522 Gausdal	1	3	4	6
0528 Østre Toten	2	6	8	13
0529 Vestre Toten	2	6	8	12
0532 Jevnaker	1	3	4	6
0533 Lunner	1	4	5	9
0534 Gran	2	6	8	12
0536 Søndre Land	1	2	3	4
0538 Nordre Land	1	3	4	6
0540 Sør-Aurdal	0	1	1	3
0541 Etnedal	0	1	1	1
0542 Nord-Aurdal	1	3	4	5
0543 Vestre Slidre	0	1	1	2
0544 Øystre Slidre	0	1	1	3
0545 Vang	0	1	1	1
0602 Drammen	10	34	44	71
0604 Kongsberg	4	14	18	29
0605 Ringerike	4	13	17	27

	<i>Plasser Prop 1 S</i>	<i>Plasser budsjettforlik</i>	<i>Totalt Prop 1 S og budsjettforlik</i>	<i>Aps forslag</i>
0612 Hole	1	4	5	8
0615 Flå	0	0	0	1
0616 Nes (Busk.)	0	1	1	3
0617 Gol	1	2	3	4
0618 Hemsedal	0	1	1	3
0619 Ål	1	2	3	4
0620 Hol	0	2	2	3
0621 Sigdal	0	1	1	3
0622 Krødsherad	0	1	1	2
0623 Modum	2	6	8	13
0624 Øvre Eiker	3	9	12	19
0625 Nedre Eiker	4	13	17	27
0626 Lier	4	13	17	28
0627 Røyken	3	11	14	23
0628 Hurum	1	4	5	9
0631 Flesberg	0	1	1	3
0632 Rollag	0	0	0	1
0633 Nore og Uvdal	0	1	1	2
0701 Horten	4	13	17	26
0702 Holmestrand	1	5	6	10
0704 Tønsberg	6	19	25	41
0706 Sandefjord	6	21	27	44
0709 Larvik	6	20	26	43
0711 Svelvik	1	3	4	6
0713 Sande (Vestf.)	1	5	6	10
0714 Hof	0	1	1	3
0716 Re	1	5	6	10
0719 Andebu	1	3	4	6
0720 Stokke	2	6	8	12
0722 Nøtterøy	3	10	13	22
0723 Tjøme	1	2	3	4
0728 Lardal	0	1	1	2
0805 Porsgrunn	5	16	21	33
0806 Skien	8	25	33	54

	<i>Plasser Prop 1 S</i>	<i>Plasser budsjettforlik</i>	<i>Totalt Prop 1 S og budsjettforlik</i>	<i>Aps forslag</i>
0807 Notodden	2	6	8	12
0811 Siljan	0	1	1	3
0814 Bamble	2	6	8	13
0815 Kragerø	1	4	5	9
0817 Drangedal	1	2	3	4
0819 Nome	1	3	4	6
0821 Bø (Telem.)	1	3	4	6
0822 Sauherad	1	2	3	4
0826 Tinn	1	3	4	5
0827 Hjartdal	0	1	1	1
0828 Seljord	0	1	1	3
0829 Kviteseid	0	1	1	2
0830 Nissedal	0	1	1	2
0831 Fyresdal	0	1	1	1
0833 Tokke	0	1	1	2
0834 Vinje	1	2	3	4
0901 Risør	1	3	4	6
0904 Grimstad	4	12	16	24
0906 Arendal	7	22	29	46
0911 Gjerstad	0	1	1	2
0912 Vegårshei	0	1	1	2
0914 Tvedestrand	1	3	4	6
0919 Froland	1	4	5	8
0926 Lillesand	2	6	8	13
0928 Birkenes	1	3	4	7
0929 Åmli	0	1	1	1
0935 Iveland	0	1	1	2
0937 Evje og Hornes	1	2	3	4
0938 Bygland	0	0	0	1
0940 Valle	0	0	0	1
0941 Bykle	0	0	0	1
1001 Kristiansand	14	47	61	99
1002 Mandal	2	8	10	16
1003 Farsund	1	5	6	10

	<i>Plasser Prop 1 S</i>	<i>Plasser budsjettforlik</i>	<i>Totalt Prop 1 S og budsjettforlik</i>	<i>Aps forslag</i>
1004 Flekkefjord	1	5	6	10
1014 Vennesla	3	8	11	18
1017 Songdalen	1	4	5	8
1018 Søgne	2	6	8	13
1021 Marnardal	0	1	1	3
1026 Åseral	0	0	0	1
1027 Audnedal	0	1	1	2
1029 Lindesnes	1	3	4	6
1032 Lyngdal	1	5	6	10
1034 Hægebostad	0	1	1	2
1037 Kvinesdal	1	3	4	7
1046 Sirdal	0	1	1	2
1101 Eigersund	3	8	11	17
1102 Sandnes	14	46	60	96
1103 Stavanger	22	71	93	151
1106 Haugesund	6	18	24	39
1111 Sokndal	1	2	3	4
1112 Lund	1	2	3	4
1114 Bjerkreim	1	2	3	4
1119 Hå	4	13	17	27
1120 Klepp	4	12	16	26
1121 Time	4	12	16	25
1122 Gjesdal	2	8	10	17
1124 Sola	5	16	21	35
1127 Randaberg	2	6	8	13
1129 Forsand	0	1	1	2
1130 Strand	2	8	10	16
1133 Hjelmeland	1	2	3	4
1134 Suldal	1	2	3	4
1135 Sauda	1	2	3	5
1141 Finnøy	1	2	3	4
1142 Rennesøy	1	3	4	7
1144 Kvitsøy	0	0	0	0
1145 Bokn	0	0	0	1

	<i>Plasser Prop 1 S</i>	<i>Plasser budsjettforlik</i>	<i>Totalt Prop 1 S og budsjettforlik</i>	<i>Aps forslag</i>
1146 Tysvær	2	7	9	14
1149 Karmøy	7	24	31	51
1151 Utsira	0	0	0	0
1160 Vindafjord	1	5	6	10
1201 Bergen	42	137	179	289
1211 Etne	1	2	3	5
1216 Sveio	1	4	5	8
1219 Bømlo	2	7	9	14
1221 Stord	3	11	14	22
1222 Fitjar	0	2	2	3
1223 Tysnes	0	1	1	3
1224 Kvinnherad	2	7	9	14
1227 Jondal	0	0	0	1
1228 Odda	1	3	4	6
1231 Ullensvang	0	2	2	3
1232 Eidfjord	0	0	0	1
1233 Ulvik	0	0	0	1
1234 Granvin	0	0	0	1
1235 Voss	2	7	9	14
1238 Kvam	1	4	5	8
1241 Fusa	1	2	3	3
1242 Samnanger	0	1	1	3
1243 Os (Hord.)	4	12	16	26
1244 Austevoll	1	3	4	6
1245 Sund	1	4	5	9
1246 Fjell	4	14	18	30
1247 Askøy	6	19	25	40
1251 Vaksdal	1	2	3	4
1252 Modalen	0	0	0	0
1253 Osterøy	1	4	5	8
1256 Meland	2	5	7	11
1259 Øygarden	1	3	4	6
1260 Radøy	1	3	4	6
1263 Lindås	3	8	11	18

	<i>Plasser Prop 1 S</i>	<i>Plasser budsjettforlik</i>	<i>Totalt Prop 1 S og budsjettforlik</i>	<i>Aps forslag</i>
1264 Austrheim	0	1	1	3
1265 Fedje	0	0	0	0
1266 Masfjorden	0	1	1	2
1401 Flora	2	6	8	14
1411 Gulen	0	1	1	2
1412 Solund	0	0	0	1
1413 Hyllestad	0	0	0	1
1416 Høyanger	1	2	3	4
1417 Vik	0	1	1	2
1418 Balestrand	0	1	1	1
1419 Leikanger	0	1	1	2
1420 Sogndal	1	4	5	8
1421 Aurland	0	1	1	1
1422 Lærdal	0	1	1	2
1424 Årdal	1	2	3	5
1426 Luster	1	2	3	5
1428 Askvoll	0	1	1	3
1429 Fjaler	0	1	1	3
1430 Gaular	0	2	2	3
1431 Jølster	1	2	3	4
1432 Førde	2	8	10	16
1433 Naustdal	0	1	1	3
1438 Bremanger	0	2	2	3
1439 Vågsøy	1	3	4	6
1441 Selje	0	1	1	2
1443 Eid	1	3	4	6
1444 Hornindal	0	1	1	1
1445 Gloppen	1	3	4	6
1449 Stryn	1	4	5	8
1502 Molde	4	12	16	26
1504 Ålesund	7	23	30	49
1505 Kristiansund	4	12	16	25
1511 Vanylven	0	1	1	3
1514 Sande (M. og R.)	0	1	1	2

	<i>Plasser Prop 1 S</i>	<i>Plasser budsjettforlik</i>	<i>Totalt Prop 1 S og budsjettforlik</i>	<i>Aps forslag</i>
1515 Herøy (M. og R.)	1	4	5	9
1516 Ulstein	1	4	5	9
1517 Hareid	1	3	4	6
1519 Volda	1	4	5	9
1520 Ørsta	2	6	8	12
1523 Ørskog	0	1	1	2
1524 Norddal	0	1	1	2
1525 Stranda	1	2	3	4
1526 Stordal	0	0	0	1
1528 Sykkylven	1	4	5	8
1529 Skodje	1	3	4	6
1531 Sula	2	6	8	12
1532 Giske	1	4	5	9
1534 Haram	1	4	5	9
1535 Vestnes	1	3	4	6
1539 Rauma	1	4	5	8
1543 Nesset	0	1	1	3
1545 Midsund	0	1	1	2
1546 Sandøy	0	1	1	1
1547 Aukra	1	2	3	4
1548 Fræna	1	5	6	10
1551 Eide	1	2	3	4
1554 Averøy	1	3	4	6
1557 Gjemnes	0	1	1	2
1560 Tingvoll	0	1	1	3
1563 Sunndal	1	3	4	6
1566 Surnadal	1	2	3	5
1567 Rindal	0	1	1	2
1571 Halså	0	1	1	1
1573 Smøla	0	1	1	2
1576 Aure	0	1	1	3
1601 Trondheim	29	94	123	198
1612 Hemne	1	2	3	4
1613 Snillfjord	0	0	0	1

	<i>Plasser Prop 1 S</i>	<i>Plasser budsjettforlik</i>	<i>Totalt Prop 1 S og budsjettforlik</i>	<i>Aps forslag</i>
1617 Hitra	1	2	3	4
1620 Frøya	1	2	3	5
1621 Ørland	1	2	3	5
1622 Agdenes	0	1	1	1
1624 Rissa	1	3	4	6
1627 Bjugn	1	2	3	5
1630 Åfjord	0	1	1	2
1632 Roan	0	0	0	1
1633 Osen	0	0	0	1
1634 Oppdal	1	3	4	7
1635 Rennebu	0	1	1	2
1636 Meldal	1	2	3	4
1638 Orkdal	2	6	8	13
1640 Røros	1	2	3	5
1644 Holtålen	0	1	1	2
1648 Midtre Gauldal	1	3	4	6
1653 Melhus	3	9	12	18
1657 Skaun	2	5	7	10
1662 Klæbu	1	3	4	7
1663 Malvik	2	8	10	16
1664 Selbu	0	2	2	3
1665 Tydal	0	0	0	1
1702 Steinkjer	3	10	13	22
1703 Namsos	2	7	9	14
1711 Meråker	0	1	1	2
1714 Stjørdal	4	12	16	26
1717 Frosta	0	1	1	3
1718 Leksvik	1	2	3	4
1719 Levanger	3	10	13	21
1721 Verdal	2	7	9	15
1724 Verran	0	1	1	2
1725 Namdalseid	0	1	1	2
1736 Snåase Snåsa	0	1	1	2
1738 Lierne	0	0	0	1

	<i>Plasser Prop 1 S</i>	<i>Plasser budsjettforlik</i>	<i>Totalt Prop 1 S og budsjettforlik</i>	<i>Aps forslag</i>
1739 Raarvihke Røyrvik	0	0	0	0
1740 Namsskogan	0	0	0	1
1742 Grong	0	1	1	2
1743 Høylandet	0	1	1	1
1744 Overhalla	1	2	3	4
1748 Fosnes	0	0	0	0
1749 Flatanger	0	0	0	1
1750 Vikna	1	2	3	5
1751 Nærøy	1	2	3	5
1755 Leka	0	0	0	0
1756 Inderøy	1	3	4	6
1804 Bodø	8	26	34	55
1805 Narvik	3	9	12	19
1811 Bindal	0	1	1	1
1812 Sømna	0	1	1	2
1813 Brønnøy	1	4	5	8
1815 Vega	0	0	0	1
1816 Vevelstad	0	0	0	0
1818 Herøy (Nordl.)	0	1	1	2
1820 Alstahaug	1	3	4	7
1822 Leirfjord	0	1	1	2
1824 Vefsn	2	6	8	12
1825 Grane	0	1	1	1
1826 Hattfjelldal	0	1	1	1
1827 Dønna	0	1	1	1
1828 Nesna	0	1	1	2
1832 Hemnes	1	2	3	4
1833 Rana	4	12	16	26
1834 Lurøy	0	1	1	2
1835 Træna	0	0	0	0
1836 Rødøy	0	1	1	1
1837 Meløy	1	3	4	6
1838 Gildeskål	0	1	1	2
1839 Beiarn	0	0	0	1

	<i>Plasser Prop 1 S</i>	<i>Plasser budsjettforlik</i>	<i>Totalt Prop 1 S og budsjettforlik</i>	<i>Aps forslag</i>
1840 Saltdal	1	2	3	4
1841 Fauske	1	4	5	8
1845 Sørfold	0	1	1	1
1848 Steigen	0	1	1	2
1849 Hábmer Hamarøy	0	1	1	2
1850 Divtasvuodna Tysfjord	0	1	1	2
1851 Lødingen	0	1	1	2
1852 Tjeldsund	0	0	0	1
1853 Evenes	0	1	1	1
1854 Ballangen	0	1	1	2
1856 Røst	0	0	0	1
1857 Værøy	0	0	0	1
1859 Flakstad	0	0	0	1
1860 Vestvågøy	2	5	7	11
1865 Vågan	1	4	5	8
1866 Hadsel	1	3	4	7
1867 Bø (Nordl.)	0	1	1	2
1868 Øksnes	1	2	3	4
1870 Sortland	2	5	7	11
1871 Andøy	1	2	3	4
1874 Moskenes	0	0	0	1
1902 Tromsø	12	38	50	80
1903 Harstad	4	11	15	24
1911 Kvæfjord	0	1	1	3
1913 Skånland	0	1	1	3
1917 Ibestad	0	0	0	1
1919 Gratangen	0	0	0	1
1920 Lavangen	0	1	1	1
1922 Bardu	1	2	3	4
1923 Salangen	0	1	1	2
1924 Målselv	1	3	4	6
1925 Sørreisa	0	2	2	3
1926 Dyrøy	0	0	0	1
1927 Tranøy	0	1	1	1

	<i>Plasser Prop 1 S</i>	<i>Plasser budsjettforlik</i>	<i>Totalt Prop 1 S og budsjettforlik</i>	<i>Aps forslag</i>
1928 Torsken	0	0	0	1
1929 Berg	0	0	0	1
1931 Lenvik	2	6	8	13
1933 Balsfjord	1	2	3	4
1936 Karlsøy	0	1	1	2
1938 Lyngen	0	1	1	2
1939 Omasvuotna Storfjord Omasvuonon	0	1	1	2
1940 Gáivuotna Kåfjord	0	1	1	2
1941 Skjervøy	0	1	1	2
1942 Nordreisa	1	2	3	5
1943 Kvænangen	0	0	0	1
2002 Vardø	0	1	1	1
2003 Vadsø	1	3	4	5
2004 Hammerfest	2	5	7	12
2011 Guovdageaidnu Kautokeino	0	1	1	3
2012 Alta	3	11	14	24
2014 Loppa	0	0	0	0
2015 Hasvik	0	1	1	1
2017 Kvalsund	0	0	0	1
2018 Måsøy	0	0	0	1
2019 Nordkapp	0	1	1	3
2020 Porsanger Porsángu Porsanki	0	1	1	3
2021 Kárásjohka Karasjok	0	1	1	2
2022 Lebesby	0	1	1	1
2023 Gamvik	0	0	0	1
2024 Berlevåg	0	0	0	1
2025 Deatnu Tana	0	1	1	2
2027 Unjárga Nesseby	0	1	1	1
2028 Båtsfjord	0	1	1	2
2030 Sør-Varanger	1	5	6	10

SPØRSMÅL NR. 636**Innlevert 18. februar 2015 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø****Besvart 3. mars 2015 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Framtida til høgskulen i Sogn og fjordane vert avgjort i nærmaste framtid. Høgskulen sjølv ønskjer å fortsetje som eiga eining men med nært og sterkt forpliktande samarbeid og arbeidsdeling med andre institusjonar. Ein tredjedel av utdanninga ved høgskulen er lærarutdanninga. Høgskulen vil fint greie masterkravet i fire av faga.

Kan statsråden stadfeste at Høgskulen også i framtida vil kunne tilby lærarutdanning som sjølvstendig høgskule?»

GRUNNGJEVING:

Høgskulen i Sogn og fjordane vart oppretta for å sikre kompetanse og gje utviklingskraft i regionen. Dette behovet er ikkje vorte mindre. I dag har høgskulen utdanning av lærar, sjukepleiar, sosionomar, sosialarbeider (tre typar) økonomar og ingeniørar. Høgskulen rekrutterar godt, og 65 % av studentane kjem frå andre fylker. Omlag halvparten av dei vert buande i Sogn og Fjordane når dei er ferdig utdanna. Sjølvstende er viktig for å sikre samspelet med regionen, og høgskulen har dei beste skuleprestasjonane i landet. Høgskulen skårar også høgt på studenttilfredsheit, studiekvalitet, studiemiljø, kandidatproduksjon og studiepoengproduksjon. 5,3 mot 4,7 på landsbasis. Det er også gode søkertal med 1,5 til 1,8.

Dersom ein skal ha master lærarutdanning også ved høgskulane utanom storbyane, så må det leggjast til rette for at studentane får tilbod om ulike fag ved ulike høgskular på masternivå. Høgskulen i Sogn og fjordane vil kunne gje tilbod om norsk, matte, samfunnsfag og kroppsøving. Dette gjeld enten ein er funksjonert eller ikkje.

Kvalitet i lærarutdanning er viktig, men det er ikkje avgjerande å kunne tilby alle faga, for å gje eit kvalitativt godt tilbod.

Studentane vil søke til dei skulane som tilbyr relevant utdanning for dei.

Det er viktig å ha breie politiske fleirtal bak såpass store omleggingar som ein tek sikte på vedkommande høgskular og universitet. Statsråden har nok merka seg at det er fleirtal for frivilligheit vedkommande framtidig struktur, og dette er også viktig for å få gode prosessar framover og få brei politiske semje omkring endringar.

Svar:

Eg viser til brev av 17. februar med spørsmål til skriftleg svar nr. 636 frå stortingsrepresentant Ingrid Heggø. Heggø spør om eg kan stadfeste at Høgskulen i Sogn og Fjordane vil kunne tilby lærarutdanning som sjølvstendig institusjon i framtida. Regjeringa har høge ambisjonar og mål for høgare utdanning og forskning. Den norske universitets- og høgskolesektoren har samla sett god kvalitet, men og ei rekkje utfordringar, særleg knytte til små, sårbare forskingsmiljø og mange spreidde, små utdanningstilbod med sviktande rekruttering. Masterutdanning for lærarar vil krevje meir av institusjonane enn tidlegare. Det er og for mange institusjonar som konkurrerer om dei same studentane og tilbyr dei same utdanningane. I dag spreier vi ressursane til forskning og høgare utdanning for tynt ut over. Regjeringa vil likevel ikkje svekkje tilgangen til høgare utdanning og legg ikkje opp til at samanslåing av institusjonar inneber nedlegging av studiestadar. Det er viktig at den tette kontakten mange av institusjonane har med sitt omland blir vidareutvikla. Høgskulen i Sogn og Fjordane er god på mange område, men står framfor ei rekkje utfordringar. Eg har signalisert at høgskulane på Vestlandet må vurdere verknaden av at det skjer store endringar knytte til for profesjonsutdanningane i andre delar av landet. Arbeidet med den framtidige strukturen i universitets- og høgskolesektoren er ikkje avslutta. Eg vil derfor kome fram til ein konklusjon på eit seinare tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 637**Innlevert 18. februar 2015 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø****Besvart 24. februar 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Viser til brev av 15.12.14 frå samferdselsdepartementet der det vert vist til at Sogn regionråd sitt syn vil verta teke med i vurdering vedkommande utforminga av anbod på ferjestrekninga Hella-Vangsnedragsvik. Anbodet for denne ferjestrekninga er no ute på anbod med anna ordlyd enn førespegla. Opsjonsruta er ikkje utlyst, ferjetabellen er heller ikkje lagt ut i anbodet.

Vil ministeren sørge for at anbodet vert i tråd med det som er sagt med utvida avgangstider og faste 20 evt. 30 minutt avganger og nattferjer?»

GRUNNGJEVING:

Vedkommande ferjesambandet Hella-Vangsnedragsvik.

Sogn regionråd er samarbeidsorgan for kommunane Aurland, Balestrand, Leikanger, Luster, Lærdal, Sogndal, Vik og Årdal. Vi arbeider for betra ferjesamband for Hella-Vangsnedragsvik og har over tid vore i kontakt med Statens vegvesen Region vest for å utdjupa og synleggjera behovet for auka frekvens på dagtid og nattferjer på dette sambandet.

Vi er gjort kjent med at Statens vegvesen Region vest har ein prosess mot Vegdirektoratet om kva føringar som skal leggjast til grunn når ferjesambandet blir lyst ut på nytt med kontraktsoppstart frå 1.1.2016. Dette går på kva rutestruktur som skal leggest til grunn i neste anbodsperiode, som bl.a. tal turar, «stiv» frekvens og nattavgangar. Vidare er vi orienterte om at Statens vegvesen Region vest har nattavgang på Vangsned-Hella-Dragsvik høgt oppe på prioriteringslista, dersom ramma vert auka i inneverande kontraktperiode.

Sambandet blir per i dag trafikkert med to ferjer i ca. 10 månadar og 3 ferjer i ca. 2 månadar, og er eitt av få riksvegferjesamband utan stive avgangar og nattferjer. Stive avgangar er viktig for næringslivet og for innbyggjarane i ein felles bu-, arbeidsmarknad- og serviceregion. Kommunane Vik og Balestrand har pendlaravstand til Sogndal som er regi-

onsenter og Leikanger som er sete for stat- og fylkesadministrasjonen, til saman mange hundre arbeidsplassar. Det har vore nedgang i folketalet for begge kommunane, for Vik er nedgangen 6% og for Balestrand 12% siste ti åra. Betra ferjetilbod vil gjera kommunane meir attraktive både for dei som vil busetja seg i regionen og for næringslivet som vurderer å etablere seg, og kan bidra til å snu ei negativ folketalsutvikling.

Føreseieleg ruteplan inneber at fleire aksepterer å pendla fordi det krev mindre planlegging og kortar ventetida om ein ikkje rekk ferja. På enkelte ruter er det opptil 55 minutt mellom ferjeavgangane. For næringslivet vil auka frekvens og nattferjer redusere tidsbruk og kostnader. Erfaringar viser at betra tilbod vil gje auka trafikk. Rådet ønskjer stive avgangar og nattferjer som er tilpassa næringslivet og pendlarane sine behov.

Anbodet er no lagt ut på Doffin med 2 ferjer på vinter og 3 på sommar. I høyringa la vegvesenet opp til eit utlysing med 2+3 og i tillegg ei opsjonsrute med 3 ferjer heile året.

Svar:

Statens vegvesen har lagt ut ei rettleiande kunngjering i Doffin, der det blir informert om hovudrammene i kommande anbod for ferjesambandet rv 13/rv 55 Vangsned – Hella – Dragsvik. I denne førehandskunngjeringa blir det opplyst at konkurransegrunnlag med rutetabellar m.m. blir lagt ut i Doffin innan 27. februar 2015.

Som omtalt i Samferdselsdepartementet sitt brev av 15.12.2014 til Sogn regionråd, har regionrådet sitt syn vore med i vurderinga ved utforming av kommande anbod for ferjesambandet Vangsned – Hella – Dragsvik. Det er no vedteke at sambandet skal driftast med to ferjer, med ei tredje ferje i sommartrafikk og ved høgtrafikkerte periodar. Det er lagt opp til å auka frekvensen for å få større grad av stiv frekvens. Meir detaljar om tilbodet etter 1. januar 2016, blir kunngjort i Doffin i løpet av denne veka.

SPØRSMÅL NR. 638**Innlevert 18. februar 2015 av stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås****Besvart 4. mars 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«E8 inn er en viktig innfartsåre inn til Tromsø by. Veien har vært ulykkesutsatt, og det er viktig å få framdrift for å kunne realisere en ny veiløsning raskest mulig. Det har vært vurdert ulike traseer og vurdert bruk av statlig plan, noe Regjeringen stoppet medio mars 2014.

Kan statsråden gi en orientering om hvor saken står nå?»

Svar:

Tromsø kommune har utarbeidet forslag til en kommunedelplan for Ramfjord, der ny trasé for E8 etter østre alternativ er lagt til grunn. Planforslaget var til høring sommeren 2013. Det framkom da seks innsigelser mot planen, hvorav én ble løst. Tromsø kom-

mune egengodkjente den delen av planen som det ikke forelå innsigelser mot 26. mars 2014. Fire av innsigelsene til planen er rettet mot ny trase for E8.

Fylkesmannen i Troms har gjennomført to meklingsrunder, den siste 18. desember 2014, uten at saken er blitt løst.

Fylkesmannen oversendte innsigelsessaken til Kommunal- og moderniseringsdepartementet med brev av 18. februar 2015. Fylkesmannens samlede vurdering og tilråding er at en plan etter østre trase ikke bør gjennomføres, og at vegen bør legges etter vestre trasé.

Jeg vil vise til at innsigelsessaken nå er til behandling i Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 639**Innlevert 18. februar 2015 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 23. februar 2015 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«Hvordan vil regjeringen legge opp arbeidet med en evaluering av rovviltforliket innen 2016?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge rovviltforliket pkt. 2. 1. 9. så skal den regionale forvaltningen og de regionale bestandsmålene evalueres innen fem år. Det er viktig at denne evalueringen blir uavhengig og at både mål og virkemidler må evalueres og legge grunnlag for en oppdatering av rovviltforliket.

Svar:

Rovviltforliket ligger til grunn for regjeringens rovviltpolitikk. Det innebærer at vi i tråd med rovviltfor-

likets punkt 2.1.9 skal evaluere den regionale rovviltforvaltningen og de regionale bestandsmålene for rovvilt innen fem år.

Klima- og miljødepartementet har i samarbeid med Landbruks- og matdepartementet utarbeidet et oppdrag for evalueringen til Miljødirektoratet. Evalueringen skal omfatte de regionale bestandsmålene for rovvilt og den regionale forvaltningen. Vi har i oppdraget lagt vekt på at evalueringen skal være faglig uavhengig. Vi håper evalueringen vil gi oss verdifull kunnskap som vi kan benytte i det videre arbeidet med å utvikle rovviltpolitikken i tråd med rovviltforliket.

SPØRSMÅL NR. 640**Innlevert 18. februar 2015 av stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås****Besvart 26. februar 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Har Samferdselsdepartementet vurdert å avhjelpe problemene med trafikkavvikling i rundkjøringen øst for Fetsundbrua med permanent/midlertidig lysregulering eller andre løsninger?»

BEGRUNNELSE:

Øst for Fetsundbrua i Fet kommune i Akershus finnes en rundkjøring som i rushtiden om morgenen er en av de største proppene på riksveg 22. Dette er til stor belastning for de reisende. Rundkjøringen kanaliserer trafikk fra de tre veiene inn på Fetsundbrua østfra. Dette dreier seg om riksvei 22 (hvor trafikken fra Aurskog-Høland og Indre Østfold kommer) og Kirkeveien sørfra (hvor trafikken fra boligområdene ved Fet kirke kommer) og Kirkeveien nordfra (hvor trafikken fra østsiden av Glomma i Fet og Sørums kommuner kommer).

Svar:

Rv 22 fra Kringenkrysset i Fet og vestover er en tofelts veg med stor trafikk og tydelige rushtidstopper.

Kryssene, som stort sett er plankryss bygget som rundkjøringer eller signalregulerte kryss, har begrenset kapasitet. En god del sidevegstrafikk inn i kryssene bidrar tidvis til køsituasjoner. Det er gjort tiltak i flere enkeltkryss for å bedre den samlede trafikkavviklingen på strekningen, nå sist i det signalregulerte krysset på vestsiden av Fetsundbrua. Her ble grøntidene i krysset økt høsten 2014. Det er likevel slik at rundkjøringen på østsiden av Fetsundbrua har kapasitetsmessige utfordringer. Utbygging av rv 22 som firefelts veg mellom Lillestrøm og Gardervegen (Fetsund) vil bli ferdig i løpet av 2015. Ombygging av lyskrysset på vestsiden av brua til rundkjøring vil sannsynligvis også bli ferdigstilt på samme tidspunkt. For å bidra til god trafiksikkerhet og best mulig trafikkavvikling også i rundkjøringen på østsiden av Fetsundbrua når det nye anlegget står ferdig, vil Statens vegvesen vurdere ulike tiltak. Det kan da være aktuelt å regulere sidevegstrafikken, enten ved tilfartskontroll eller rushtidsbom, for å prioritere trafikken på rv 22. En ombygging til lysregulering vil redusere kapasiteten i forhold til dagens rundkjøring, og synes derfor ikke aktuelt.

SPØRSMÅL NR. 641**Innlevert 18. februar 2015 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 25. februar 2015 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Før omlegginga av Statistisk Sentralbyrå (SSB) sine heimesider var den viktigaste statistikken til ulike tema samla på temasider. Døme på slike tema var arbeidsliv, løn, folkesetnad, innvandring osfr. Til kvart tema var det òg peikarar til både interne og eksterne kjelder. Dette var særns nyttig og medverka på ein heilt annan måte til folkeopplysing enn dagens heimesider legg til rette for.

Vil statsråden medverka til at SSB gjeninnfører dei gamle temasidene slik at viktig statistikk kjem fram lettare enn i dag?»

GRUNNGJEVING:

SSB har eit nesten eineståande omfang av statistikkmateriale. For Stortinget, til liks med presse og forvaltning, er det eit sjølvstendig poeng at SSB medverkar aktivt til at sentrale fakta og sentral statistikk på ulike felt blir kjent for offentlegheita.

Svar:

Statistisk sentralbyrå (SSB) har hovudansvaret for å utarbeide og spreie offisiell statistikk om det norske samfunnet. Offisiell statistikk er nasjonen sitt felles faktagrunnlag og er viktig for eit levande demokrati. God og nøytral informasjon er avgjerande for god planlegging, evaluering, debatt og forskning. Eit ut-

gangspunkt for styringsdialogen mellom Finansdepartementet og SSB i 2015 er SSBs strategiske hovudmål frå 2014. Der heiter det mellom anna at SSB skal vere samfunnets viktigaste faktaleverandør og at statistikken skal møte behova til brukarane. I dialogen med SSB legg Finansdepartementet vekt på at verksemda skal utføre oppgåvene best mogleg innanfor dei ressursar dei er tildelt. For å kunne møte behova til brukarane er òg brukarundersøkingar og evalueringar viktige verktøy. Dei web-baserte temaside- ne vart i 2013 erstatta av ei automatisk oppdatert navigasjonsside for alle emne samt ei automatisert nøk-

keltalside for alle emne. Det vart mellom anna grunn- gjeve med at fleire av sidene tidvis var utdaterte på grunn av manuelle rutinar og avgrensa ressursar. Fi- nansdepartementet har vore i kontakt med SSB, som seier dei er kjend med at fleire brukarar saknar tema- sidene. SSB gjennomførte derfor tre pilotar i 2014 med det som vart kalla utvida nøkkeltalsider eller te- masider på norsk og engelsk. Verksemda har som mål å tilby brukarane sine temasider eller nøkkeltal- sider på alle dei mest etterspurde temaområda i løpet av dei neste åra.

SPØRSMÅL NR. 642

Innlevert 19. februar 2015 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 25. februar 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Andelen sysselsette med utanlandsk bakgrunn varierer mellom ulike bransjar og i ulike yrkesgrupper.

Kan statsråden gje ei oversikt over andelen sys- selsette med utanlandsk bakgrunn i ulike bransjar og yrkesgrupper, og korleis dette har endra seg det siste tiåret, altså frå 2004-2014?»

GRUNNGJEVING:

Det er ønskjeleg at statsråden i svaret viser andel sys- selsette med utanlandsk bakgrunn fordelt på nærings- hovudområde (bokstavnivå) og på fyrste nivå under bokstavnivå, jf. SSB sin næringsstandard og bruk av næringskodar. Vidare er det ønskjeleg at statsråden i svaret medverkar til å synleggjera yrke/bransjar der innslaget av sysselsette med utanlandsk bakgrunn skil seg mykje frå gjennomsnittet, slik at svaret gjev mest mogleg nyttig informasjon.

Svar:

Det har vore ein stor auke i talet på sysselsette med utanlandsk bakgrunn det siste 10-året. Tal for 2014 vil først vere tilgjengelege i juni 2015. Eg har difor nytta tal for 2003 og 2013. Auken har samanheng med stor arbeidsinnvandring frå nærliggjande land etter EØS-utvidinga i 2004. Ved utgangen av 2013 var 13 prosent av dei sysselsette utlendingar busette i Noreg. Ti år tidligare, ved utgangen av 2003 og før EØS-utvidinga, var 6 prosent av dei sysselsette før- stegangsinnvandraran. I tillegg til dei busette innvan- drarane, er det og mange som kjem til Noreg for å

jobbe utan å busette seg her (korttidsopphald). Ved utgangen av 2013 var om lag 3 prosent av dei syssel- sette i denne gruppa.

Sysselsette innvandraran fordeler seg på næringar på ein annan måte enn innanlands-befolkninga. Inn- vandraran er klart overrepresentert i formidling og ut- leige av arbeidskraft, overnattings- og serverings- verksemd og forretningsmessig tenesteyting. Innvan- draran er klart underrepresentert i offentleg sektor, undervisning og informasjon, kommunikasjon, fi- nansiering og forsikringsverksemd. Tabell 1 som er lagt ved dette brevet viser kor stor del av dei syssel- sette i ulike næringar som er innvandraran.

Som følgje av endra næringsdefinisjonar i 2008 et det eit brot i statistikken. Det er såleis berre mogleg å studera utviklinga etter 2008. I perioden frå 4. kvar- tal 2008 til 4. kvartal 2013 har delen av busette inn- vandraran blant dei sysselsette auka frå 9 til 13 pro- sent. Auken har funne stad i alle næringar, sjå tabell 2. Auken har vore størst i denne perioden i dei nærin- gane som i utgangspunktet (2008) hadde størst inn- slag av innvandraran. Innvandrankonsentrasjonen i arbeidslivet har såleis blitt forsterka over tid. Klart størst har auken vore i overnattings- og serverings- verksemd. Her har delen busette innvandraran auka frå 24 til 35 prosent.

Om vi studerar utviklinga i perioden før det sta- tistiske brotet, frå 2003 til 2008, finn vi at delen inn- vandraran av dei sysselsette auka frå om lag 6,3 til 9,5 prosent. Endringa i statistikken har liten innverknad på totalen. Det inneber at innvandringsdelen dobla seg frå 2003 til 2013 (auke frå om lag 6 til om lag 13

prosent). Sjølv om næringsavgrensingane har vorte endra så kan ein generelt seie at det er dei same bransjane som hadde sterk vekst frå 2008 til 2013 som og vaks sterkast først på 2000-talet.

Vedlegg til svar:

*Tabell 1: Del av dei sysselsatte som er innvandrarak, etter næring
Fordelt etter type innvandring. Prosent. 4. kvartal 2013. Kjelde: Statistisk sentralbyrå*

	<i>del av sysselsatte som er innvan- drarak</i>	<i>herav busette</i>	<i>herav på korttidsopphald</i>
00-99 Alle næringer	16,4	13,2	3,1
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	12,5	7,5	5,0
05-09 Bergverksdrift og utvinning	17,0	10,7	6,3
10-33 Industri	19,3	15,5	3,9
35-43 Bygge- og anleggsvirksomhet og elektrisitet, vann og renovasjon	22,9	14,9	8,0
45-47 Varehandel, reparasjon av motorvogner	11,7	10,6	1,1
49-53 Transport og lagring	18,2	14,3	3,8
55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet	40,4	35,4	5,0
58-66 Informasjon, kommunikasjon, finansiering- og forsikringsvirksomhet	9,0	8,2	0,9
68-75 Teknisk tenesteyting, eiendomsdrift	14,3	11,6	2,8
77_78.3_79-82 Forretningsm. tj.yting, utenom formidling og utleie av arbeidskr.	31,3	28,5	2,8
78.1-78.2 Formidling og utleie av arbeidskraft	54,1	25,3	28,8
84 Off.adm., forsvar, sosialforsikring	5,3	5,2	0,1
85 Undervisning	9,9	9,4	0,5
86-88 Helse- og sosialtjenester	13,0	12,2	0,8
90-99 Personlig tenesteyting	12,8	11,7	1,0
00 Uoppgitt	22,5	16,6	6,0

Tabell 2: Del av dei sysselsatte som er innvandrere, etter næring, 2008 og 2013
 Busette innvandrere. Prosent. Tal for 4. kvartal. Kjelde: Statistisk sentralbyrå

	del busette innvandrere 2008	del busette innvandrere 2013	endring (prosentpoeng)
00-99 Alle næringer	9,3	13,2	4,0
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	4,0	7,5	3,5
05-09 Bergverksdrift og utvinning	6,8	10,7	3,9
10-33 Industri	10,2	15,5	5,2
35-43 Bygge- og anleggsvirksomhet og elektrisitet, vann og renovasjon	8,8	14,9	6,1
45-47 Varehandel, reparasjon av motorvogner	7,0	10,6	3,5
49-53 Transport og lagring	9,6	14,3	4,8
55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet	24,1	35,4	11,3
58-66 Informasjon, kommunikasjon, finansiering- og forsikringsvirksomhet	5,6	8,2	2,5
68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	8,6	11,6	3,0
77 78.3 79-82 Forretningsm. tj.yting, utenom formidling og utleie av arbeidskr.	19,5	28,5	9,0
78.1-78.2 Formidling og utleie av arbeidskraft	18,8	25,3	6,4
84 Off.adm., forsvar, sosialforsikring	4,0	5,2	1,2
85 Undervisning	7,6	9,4	1,9
86-88 Helse- og sosialtjenester	9,3	12,2	2,9
90-99 Personlig tjenesteyting	8,9	11,7	2,8
00 Uoppgitt	14,1	16,6	2,4

Tabell 3: Del av dei sysselsatte som er innvandrere, etter næring, 2003 og 2008
 Busette førstegenerasjonsinnvandrere. Prosent. Tal for 4. kvartal. Kjelde: Statistisk sentralbyrå

	del busette fyr- stegenerasjons innvandrere, 2003	del busette fyr- stegenerasjons- innvandrere, 2008	endring (pro- sentpoeng)
0-9 I alt medregnet uoppgitt	6,3	9,5	3,2
01 Jordbruk, jakt og viltstell	2,4	4,5	2,1
02 Skogbruk	..	2,0	..
05 Fiske og fangst	2,3	4,0	1,7
10 Bryting av kull, utvinning av torv	..	..	..
11 Utvinning av råolje og naturgass	5,6	7,7	2,1
12 Bryting av uran- og thoriummalm	..	..	..
13 Bryting av metallholdig malm	..	..	..
14 Bergverksdrift ellers	..	3,3	..

Tabell 3: Del av dei sysselsette som er innvandrere, etter næring, 2003 og 2008
 Busette førstegenerasjonsinnvandrere. Prosent. Tal for 4. kvartal. Kjelde: Statistisk sentralbyrå

	<i>del busette fyr- stegenerasjons- innvandrere, 2003</i>	<i>del busette fyr- stegenerasjons- innvandrere, 2008</i>	<i>endring (pro- sentpoeng)</i>
15 Næringsmiddel- og drikkevareindustri	10,6	16,1	5,5
16 Tobakksindustri	..	..	..
17 Tekstilindustri	7,0	11,6	4,5
18 Bekledningsindustri	7,7	14,5	6,8
19 Lær- og lærvareindustri	..	..	..
20 Trelast- og trevareindustri	3,9	8,3	4,4
21 Treforedling	3,5	5,3	1,8
22 Forlag og grafisk industri	5,4	4,3	-1,1
23 Oljeraffinering	..	..	..
24 Kjemisk industri	4,7	7,0	2,3
25 Gummivare- og plastindustri	6,8	12,1	5,3
26 Mineralproduktindustri	5,0	9,5	4,5
27 Metallindustri	3,2	6,0	2,8
28 Metallvareindustri	6,5	13,7	7,2
29 Maskinvareindustri	4,3	7,4	3,0
30 Data- og kontorutrustningsindustri	..	..	..
31 Elektronisk industri	4,8	8,4	3,6
32 Radio- og fjernsynsindustri	6,2	11,1	4,9
33 Instrumentverkstedindustri	7,2	10,7	3,5
34 Motorkjøretøyindustri	4,8	9,7	5,0
35 Annen transportmiddelindustri	5,9	10,7	4,8
36 Møbelindustri og annen industri	6,0	9,6	3,6
37 Gjenvinning	..	15,3	..
40 Kraftforsyning	1,4	2,3	0,9
41 Vannforsyning	..	..	..
45 Bygge- og anleggsvirksomhet	4,1	10,3	6,2
50 Motorkjøretøytjenester	3,8	6,9	3,1
51 Agentur- og engroshandel	4,9	7,1	2,2
52 Detaljhandel og reparasjon av varer	5,2	7,2	2,0
55 Hotell- og restaurantvirksomhet	19,1	25,2	6,1
60 Landtransport og rørtransport	6,5	12,5	6,1
61 Sjøtransport	2,7	3,4	0,7

Tabell 3: Del av dei sysselsatte som er innvandrere, etter næring, 2003 og 2008
 Busette førstegenerasjonsinnvandrere. Prosent. Tal for 4. kvartal. Kjelde: Statistisk sentralbyrå

	<i>del busette fyr- stegenerasjons- innvandrere, 2003</i>	<i>del busette fyr- stegenerasjons- innvandrere, 2008</i>	<i>endring (pro- sentpoeng)</i>
62 Lufttransport	4,9	5,6	0,7
63 Tjenester tilknyttet transport	5,8	8,3	2,5
64 Post og telekommunikasjoner	7,1	11,4	4,3
65 Finansiell tjenesteyting	2,0	3,5	1,5
66 Forsikring og pensjonsfond	2,0	3,3	1,3
67 Hjelpevirks. for finansiell tj.yting	3,6	5,2	1,6
70 Eiendomsdrift	4,5	8,4	3,9
71 Utleievirksomhet, maskiner og utstyr	4,6	8,7	4,2
72 Databehandlingsvirksomhet	5,5	8,9	3,4
73 Forskning og utviklingsarbeid	10,9	16,1	5,2
74 Annen forretningsm. Tjenesteyting	9,4	16,3	6,9
74.7 Rengjøringsvirksomhet	33,7	47,8	14,1
75 Off. adm. og forsvar, sosialforsikr.	3,9	5,3	1,4
80 Undervisning	5,9	7,6	1,7
85 Helse- og sosialtjenester	7,4	9,4	2,0
90 Kloakk- og renovasjonsvirksomhet	3,7	6,2	2,5
91 Interesseorganisasjoner	5,4	6,5	1,1
92 Kulturell tjenesteyting og sport	6,9	8,1	1,2
93 Annen personlig tjenesteyting	7,6	10,5	3,0
95 Lønnet arbeid i priv. hush.	30,9	17,8	-13,1
99 Internasjonale organisasjoner	..	..	..
00 Uoppgitt	14,8	17,0	2,2

Merk: .. indikerer for få busette til at SSB kan publisere for gruppa.

SPØRSMÅL NR. 643**Innlevert 19. februar 2015 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 24. februar 2015 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for å gjenopprette tilliten til utvalget som skal se på rettsikkerhet og levekår for personer med utviklingshemming og sikre at brukere og deres organisasjoner blir en del av utvalget?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har ofte et slagord om brukermedvirkning og innenfor helse er det snakk om pasientens helsevesen.

I Stavanger Aftenblad kunne en lese at professor Johan Tveit Sandvin trakk seg fra utvalget som skal se på rettssikkerhet og levekår for personer med utviklingshemninger. Begrunnelsen hans var at det var ingen brukere eller noen av deres organisasjoner representert i utvalget.

Sandvin er en av landets fremste forskere på fagfeltet, og har tidligere ledet Statens råd for funksjonshemmede. Sandvin har stor respekt for brukerperspektivet og ser det som helt naturlig og nødvendig at også brukere med funksjonshemninger skal være med i et utvalg som skal drøfte og se på deres sak. Er det noen som vet hvor skoen trykker så er det brukerne selv og deres organisasjoner.

Personer med utviklingshemninger er ofte utenfor i mange samfunnsområder, alt fra arbeidsliv, hvor og hvordan de bor og ikke minst på den sosiale medmenneskelige arenaen.

Så settes det ned et ekspertutvalg som skal peke på veier ut av dette utenforskapet som flere av disse

brukerne opplever, men de selv som vet hvor skoen trykker mer enn noen andre ikke få være.

Svar:

Jeg viser til dagens svar til stortingsrepresentant Kirsti Bergstø i en tilsvarende sak.

Mandatet til offentlig utvalg om grunnleggende rettigheter til mennesker med utviklingshemming (rettighetsutvalget) tar utgangspunkt i oppdraget fra Stortinget. Mandatet er omfattende. Utvalget skal levere sin utredning innen 1. juni 2016. Jeg synes det er beklagelig at forsker Johans Tveit Sandvin har valgt å trekke seg fra utvalget. Jeg har merket meg at flere, både representanter fra ulike organisasjoner og Stortinget mener at rettighetsutvalgets nåværende sammensetning ikke godt nok ivaretar brukeres og pårørendes interesser, fordi NFU ikke er direkte representert i utvalget. Jeg ser at utvalgets arbeid påvirkes av dette og at framdrift og arbeidsro står i fare. Dette vil ingen, minst av alt mennesker med utviklingshemming, være tjent med. Jeg har besluttet å supplere utvalget med ytterligere en pårørenderepresentant, og har tatt kontakt direkte med NFU om dette. Det stilles en plass i utvalget til disposisjon for NFU slik det har vært etterspurt fra ulike hold. Jeg kan bekrefte at NFU har foreslått Gunn Strand Hutchinson (tidligere nestleder i NFU, dosent ved Universitetet i Nordland) til utvalget, og at denne kandidaten har takket ja til å sitte i utvalget. I tillegg ønsker jeg å supplere utvalget med forskerkompetanse. Jeg håper dette vil sørge for at rettighetsutvalget får den nødvendige tilliten i miljøene, og at utvalget får nødvendig arbeidsro.

SPØRSMÅL NR. 644**Innlevert 19. februar 2015 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 27. februar 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre nødvendig og akutt helsehjelp til mennesker i Norge, som av ulike årsaker ikke har et regulært opphold i landet?»

BEGRUNNELSE:

Det kan være ulike årsaker til at mennesker oppholder seg uten lovlig oppholdsgrunn i Norge. Det kan være mennesker som har fått visum eller oppholdstillatelse på falskt grunnlag, mennesker som har utløpt

visum eller oppholdstillatelse, tidligere asylsøkere som har fått endelig avslag på sine søknader, og det kan være mennesker som har kommet til landet uten tillatelse og som aldri har blitt registrert hos myndighetene. Kvinner og barn som er utsatt for menneskehandel er også en del av gruppen papirløse.

Papirløse emigranter har generelt en dårlig fysisk helse. Flere av dem har alvorlige sykdommer og lidelser som tuberkulose, krigstraumer og en generelt dårlig allmenntilstand, uten at de får behandling. De har vanskeligheter med å betale for seg, og derfor unngår mange å oppsøke lege.

Det praktiseres også ulikt fra lege til lege hva som vil bli vurdert som akutt, og derfor er vi langt fra sikre på om alle dem som trenger akutthjelp får det.

Barneombud Anne Lindboe sier også at hun får meldinger om at leger vurderer ulikt om de skal gi helsehjelp til barn uten opphold i Norge, og mener at her må myndighetene rydde opp. (VL 16.02.2015).

Lindboe understreker også at hovedregelen er at alle barn, uavhengig av om de har opphold eller ikke, skal få nødvendig helsehjelp, med mindre det er best for barnet at det ikke får det. Hun ser også problemer ved at hva som er best for barnet er en skjønnsmessig vurdering, som det kan være vanskelig å klage på.

I avisen Vårt Land stod det også 16.02.2015 om en baby som måtte flykte med utlagt tarm, en tarm som egentlig skulle bli lagt tilbake i magen og babyen skulle fått en rekonstruert endetarmsåpning, noe andre norske barn ville fått. Det fikk aldri denne gutten som var uten rett til opphold mulighet til, og måtte forlate landet.

Det å få helsehjelp handler om grunnleggende menneskerettigheter, noe som også er kjernen i helsepersonells yrkesetikk, at helsehjelp skal gis uavhengig oppholds status.

Svar:

Rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket er regulert i forskrift 16. desember 2011 nr. 1255. Etter denne forskriften har alle personer som oppholder seg i Norge, rett til øyeblikkelig hjelp og helsehjelp som ikke kan vente. Dette gjelder også de som ikke har lovlig opphold.

Barns rettigheter er regulert i forskriften § 4. Etter denne bestemmelsen har barn (personer under 18 år) i tillegg til øyeblikkelig hjelp rett til nødvendige helse- og omsorgstjenester fra kommunen og nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten. Unntak gjelder krav på fristfastsettelse og rett til behandling av privat tjenesteyter eller tjenesteyter utenfor riket. Bestemmelsen gir heller ikke rett til dekning av syketransport og rett til å stå på liste hos fastlege. For øvrig har barn fulle rettigheter til helsehjelp, med unntak for tilfeller der hensynet til barnet tilsier at hjelpen ikke skal ytes. Vurderingen av dette må bero

på et medisinskfaglig skjønn i hvert enkelt tilfelle. Med «hensynet til barnet» tenkes hovedsakelig på tilfeller der det er avgjørende for resultatet av en behandling at den ikke avbrytes, det vil si tilfeller der det er helt klart at å avbryte en behandling før den er fullført, kan være til skade for barnet. Hvis den som vurderer barnets helsetilstand er kjent med at barnet snarlig vil forlate landet, skal slik behandling ikke settes i gang dersom dette anses å være til barnets beste.

Dette innebærer at barn uten fast opphold i landet, herunder barn uten lovlig opphold, har tilnærmet fulle rettigheter til helsehjelp, uavhengig av oppholdsgrunnlag eller oppholdets lengde. Regjeringen er opptatt av at alle barn som oppholder seg i Norge, som hovedregel skal ha rett til nødvendig hjelp, både fra kommunen og spesialisthelsetjenesten. Barns beste skal være et grunnleggende hensyn i vurderingene. Her har vi forpliktelser etter FNs barnekonvensjon.

Forskrift om rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket regulerer ikke betaling for hjelpen. Dekning av utgifter til hjelp fra spesialisthelsetjenesten er regulert i spesialisthelsetjenesteloven § 5-3. Etter denne bestemmelsen skal pasient som ikke har bosted i riket, selv dekke behandlings- og forpleiningsutgiftene, men hvis pasienten ikke kan dekke utgiftene selv, skal de dekkes av vedkommende helseinstitusjon eller tjenesteyter. Bestemmelsen pålegger med andre ord institusjonen eller tjenesteyteren å dekke utgiftene hvis det er på det rene at pasienten ikke kan dekke disse selv. Uansett kan det ikke kreves forhåndsbetaling for øyeblikkelig hjelp og for helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten som ikke kan vente.

De forpliktelsene Norge har etter de internasjonale menneskerettighetskonvensjonene innebærer krav om effektiv gjennomføring og reell tilgjengelighet til tjenestene. De aktuelle rettighetene framstår som tilgjengelige i Norge, ettersom det ikke er anledning til å kreve forhåndsbetaling for øyeblikkelig hjelp og helsehjelp som ikke kan vente, og utgiftene skal dekkes av helseinstitusjonen eller tjenesteyter hvis pasienten ikke kan dekke dem selv.

Jeg mener det regelverket vi har ivaretar pasientenes rettigheter på en god måte. Ingen skal være redde for at de ikke får øyeblikkelig helsehjelp eller helsehjelp som ikke kan vente, og de som ikke har betalingssevne, skal slippe å betale. Barn har tilnærmet fulle rettigheter. Dersom personer uten fast eller lovlig opphold i Norge skulle ha samme rett til helsehjelp som personer med fast opphold, åpner vi opp for at flere vil oppsøke Norge for å få gratis behandling. Det ville være uheldig. Derfor må vi ha et regelverk som skiller mellom de som har fast opphold eller lovlig opphold, og de som ikke har det. Jeg mener

det er legitimt å ta innvandringsregulerende hensyn når det gjelder helsehjelp til voksne, forutsatt at det ikke dreier seg om øyeblikkelig hjelp eller helsehjelp som ikke kan vente.

Jeg viser også til muligheten pasienten har til å klage til Fylkesmannen, dersom hun mener at be-

stemmelsene i forskriften er brutt. Dersom pasienten er uenig i sykehusets vurdering av betalingsspørsmålet etter spesialisthelsetjenesteloven § 5-3, kan hun klage til Helsedirektoratet. Pasient- og brukerombudet kan eventuelt bistå pasienten med utforming av klage.

SPØRSMÅL NR. 645

Innlevert 19. februar 2015 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 27. februar 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Ruspasienter er blant våre mest sårbare og komplekse pasienter og derfor utfordrende å gi rett behandling. Det er positivt at flere rusavhengige har fått helsehjelp, men det er urovekkende at det offentlige har så lite kontroll på effekten av de behandlingstilbud som ruspasienter får.

Når får helseministeren på plass kvalitetsindikatorer for rusbehandling, og en offentlig systematisk oppfølging og kontroll som sikrer at rusavhengige pasienter får god og riktig behandling som gir effekt?»

BEGRUNNELSE:

Det er en alvorlig systemsvikt når kun 34 % av pasientene som går på legemiddel assistert behandling (LAR) har individuell plan, og at mange av ruspasientene har problemer med å få fastlege. Rusbehandlingstilbudet i kommune- og spesialisthelsetjenesten har økt. Regjeringen har valgt å øke behandlingstilbudet kun ved å ta i bruk private aktører. Mange får sikkert et godt tilbud, men vi får også tilbakemelding på det motsatte. De viser til manglende individuell behandling som enten ikke har effekt eller som forverrer helsen til pasienten.

Mange rusavhengige pasienter har utfordringer med å ivareta sine pasientrettigheter og er derfor mer prisgitt at det offentlige følger opp og sikrer at de får rett behandlingstilbud. Mange rusavhengige pasienter har ofte sammensatte og komplekse helsetilstander som krever kyndig diagnostikk og tett oppfølging.

Det er derfor svært bekymringsfullt at vi ikke har fått på plass kvalitetsindikatorer for rusbehandling. Det ville gitt bedre behandling og en reell mulighet til oppfølging.

Det offentlige investerer betydelige beløp for å bedre helse, funksjonsnivå og livskvaliteten til rusavhengige pasienter. Da burde det ut fra samfunnsøkonomiske interesser, men også ut fra et helsefaglig og humant perspektiv være avgjørende å få på plass et kvalitetssystem som sikrer at alle pasientene får likeverdig behandling som tar opp i seg ny fagkunnskap og et offentlig kontrollsystem som sikrer en effektiv behandling.

Svar:

Representanten Grung tar opp et svært viktig tema. Jeg er enig i at rusavhengige må få så god faglig hjelp som mulig for sin rusavhengighet. Det er derfor viktig, som også representanten Grung understreker, at det må være etablert systemer som sikrer at tjenestene til rusavhengige har god kvalitet og er av like god standard i hele landet. Det å etablere gode systemer for å sikre at rusavhengige får behandling av god kvalitet er vi godt i gang med.

Det er allerede etablert enkelte kvalitetsindikatorer innen psykisk helse og rusbehandling. Gjennom disse indikatorene, data fra NPR og Samdata, BrukerPlan, egne krav overfor de regionale helseforetakene til tjenestene innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB), nasjonale retningslinjer for TSB og utvikling av et eget nasjonalt kvalitetsregister innen TSB, vil vi få data som gradvis gir oss et bedre grunnlag for å vurdere kvaliteten på behandlingstjenestene for rusavhengige.

I dag gir NPR blant annet god oversikt over ventetider, brudd på vurderings- og behandlingsfrist og andel pasienter som gis rett til nødvendig helsehjelp. Samdata gir blant annet god oversikt over årsverk og bemanning innen TSB. BrukerPlan, som nå er innført i om lag 150 kommuner i Norge, er et verktøy for kommuner som ønsker å kartlegge omfanget og karakteren av rusmiddelproblematikk blant brukerne av kommunens helse-, omsorgs- og velferdstjenester.

Dette gir også verdifull informasjon om hvilke hjelpetiltak den enkelte rusavhengige vil ha behov for – også fra spesialisthelsetjenesten.

For tredje året vil det i 2015 bli gjennomført pasienterfaringsundersøkelser blant pasienter ved døgninstitusjoner innen TSB. Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten vil være den faginstans som gjennomfører pasienterfaringsundersøkelsen. Etersom dette vil være tredje året en slik undersøkelse vil bli gjennomført, vil dette gi oss verdifull kunnskap om pasientenes erfaringer med blant annet kvaliteten på behandlingstilbudene og hvorledes de opplever kommunenes oppfølging etter endt opphold. Helsedirektoratet vil også i løpet av 2015 etter planen ferdigstille nasjonale faglige retningslinjer for alle deler av TSB.

Foreløpig er det ikke etablert et eget nasjonalt kvalitetsregister på rusområdet, men dette vil etter planen komme på plass i løpet av inneværende år. Et slikt register vil inneholde sentrale data om kvaliteten på helsetjenesten.

Så er det også grunn til å nevne at Norge, som det første land i verden, nå har etablert en egen spesialitet innen rus- og avhengighetsmedisin. Jeg hadde selv gleden av å holde sluttinnlegget på Helsedirektoratets første overgangskurs for nye leger innen rus- og avhengighetsmedisin sist høst. Denne spesialiteten vil bidra til bedre utredninger, bedre avrusning og akuttmedisinsk behandling og generelt styrking av det behandlingsfaglige tilbudet innen TSB og i spesialisthelsetjenesten generelt. I tillegg vil den nye legespesialisten bidra til bedre medisinsk faglig rådgivning og hjelp overfor kommunene.

Samlet vil det således i tiden framover gradvis foreligge mer dokumentasjon på kvaliteten på de tilbud som ytes overfor rusavhengige. Det vi ennå ikke vet så mye om er hvilken effekt behandlingen har på den enkelte pasient.

Innen rusforskning står man overfor vanskelige metodiske utfordringer for å kunne identifisere hvilke forhold eller elementer som gir forskningsmessig

grunnlag for å hevde at den ene behandlingsmetoden er bedre enn den andre. Så langt har norsk og internasjonal forskning vist at LAR er den behandlingsform for opiatavhengige som synes å gi de beste behandlingsresultatene; bl.a. færrest dødsfall, minst frafall fra behandling og størst andel som fullfører behandlingsforløpet. SERAF, KORFOR, SIRUS og flere andre miljøer er i gang med en rekke forskningsprosjekter som vil kunne gi oss mer kunnskap om hvilke behandlingsmetoder som gir best effekt.

Et betydelig antall mennesker har omfattende rusavhengighet, ofte med psykiske og/eller somatiske lidelser i tillegg. For denne gruppen pasienter er det svært viktig å tilpasse hjelpen til de sammensatte lidelsene den enkelte har – i samarbeid med pasienten selv. En forutsetning for å kunne lykkes i å hjelpe pasienter ut av sin rusavhengighet og til å mestre eget liv, vil derfor være at tjenestene er tilgjengelige når man trenger hjelp og at hjelpen er samordnet.

Først når tjenestene er godt samordnet og tjenestenivåene samhandler om den enkelte pasient, ligger forholdene til rette for at pasientene kan oppnå livsmestring og rusfrihet.

Grundige utredninger og behandlingsmetoder basert på faglige standarder og gode prosedyrer for å følge opp den enkelte pasient, vil bidra til best mulig effekt for den enkelte rusavhengige. Men uten pasienten som en medvirkende og aktiv part i et slikt forløp, vil effekten utebli. Mitt mål om å skape «Pasientene helsetjeneste» vil derfor være helt sentralt for å få best mulig ønsket effekt for den enkelte.

Avslutningsvis vil jeg si meg enig i representanten Grung i at den lave andelen som har individuell plan i LAR er bekymringsfull. Regjeringen vil i løpet av 2015 legge frem en opptrappingsplan på rusfeltet. Denne planen vil i første rekke være rettet mot tjenestene for rusavhengige i kommunene. Tiltak for å heve andelen av rusavhengige som har individuell plan vil også bli omtalt i denne planen.

SPØRSMÅL NR. 646

Innlevert 19. februar 2015 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 4. mars 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Senter for Klinisk Dokumentasjon og Evaluering (SKDE) i Tromsø har utarbeidet et helseatlas som sammenligner befolkningens forbruk i ulike deler av

landet, av de hyppigst utførte dagkirurgiske inngrepene. Det er store geografiske forskjeller i 9 av de 12 inngrepene som er evaluert. Møre og Romsdal opererer menisk fire ganger hyppigere enn Stavanger.

Vil ministeren få fortgang i arbeidet med nasjonale retningslinjer for ortopedisk behandling, som menisk, for å unngå overbehandling og sikre likeverdige helsetilbud?»

BEGRUNNELSE:

Det er stor internasjonal og nasjonal oppmerksomhet om overbehandling, variasjon i klinisk praksis og prioriteringer i helse. I motsetning til andre land mangler Norge analyser av omfang og fordeling av helse-tjenester. Det engelske Right Care er en foregangsinstusjon på feltet. Senter for Klinisk Dokumentasjon og evaluering (SKDE) i Tromsø har brukt denne metodikken i sin pilotversjon av et helseatlas som viser forbruket og fordeling av de hyppigste utførte dagkirurgiske inngrepene. Disse inngrepene utgjør ca. halvparten av dagkirurgi i Norge, dominerer ventelistestatistikken, omfattes av tiltaket «Raskere tilbake» og er ofte begrunnelse for et økende omfang av private helseforsikringer. Det er videre en kjensgjerning at det er faglig uenighet om behov for en del dagkirurgi.

I Norge har vi et overordnet mål om likeverdig fordeling av helsetjenester, derfor er det viktig å få frem systematiske analyser av forbruks- og praksiskontraster.

9 av de 12 inngrepene som er evaluert viser urovekkende geografisk forskjeller. De største forskjellene er innen meniskoperasjoner, skulderkirurgi, hemoroide, ventilasjonsrør i trommehinnen, tunge øyelokk, årknuter og fjerning av mandler.

Det er påfallende stor forskjell i forbruket av meniskoperasjoner mellom Møre og Romsdal og Stavanger. Hele fire ganger hyppigere i Møre og Romsdal. Nyttan av meniskoperasjon er faglig om-diskutert. Særlig for middelaldrende og eldre pasien-ter uten forutgående skade, mener ledende fagperso-ner at det foregår en overbehandling da disse pasien-tenes etter en kortvarig bedring har økt risiko for for-verring og smerter.

Det eksisterer ingen nasjonale retningslinjer på området. Det vises til at det tar lengre tid å utarbeide faglige retningslinjer etter at direktoratet har overtatt ansvaret fra spesialistmiljøene.

Antall inngrep utført av private behandlere har økt markant de siste årene. Gjennomsnittlig ble en tredjedel av inngrepene i Norge i perioden 2011-2013 utført av private behandlere som har avtale med det offentlige. I noen helseregioner kommer det også frem store endringer i forbruk i løpet av de tre årene som er undersøkt. Bergen har en økning fra 150 inn-grep i 2012 til 350 i 2013. St Olavs og Førde har også betydelig økning det siste året.

Svar:

Påvist variasjon i antall inngrep som utføres for en bestemt lidelse er et signal til å analysere videre for å kartlegge om observert variasjon er uberettiget. Vari-asjonen trenger ikke bety at noe er galt og sier ikke noe om hvilket nivå som er det korrekte. Dette omta-les på en god måte i publikasjonen fra Senter for Kli-nisk Dokumentasjon og Evaluering (SKDE) fra 2012 – «Forskjeller i helsetjenesten – Hva kan vi lære av variasjonen i medisinske kvalitetsregistre?»

SKDEs oversikt viser ikke dramatiske ulikheter mellom regionene, men noen helseforetak skiller seg ut. Særlig ser man at det for prosedyren meniskope-rasjon er stor variasjon mellom de som utfører flest og færrest inngrep, slik representanten Grung påpe-ker. Den samme oversikten viser også at dersom man ser bort fra de to ytterpunktene Møre og Romsdal og Stavanger, er variasjonen for meniskinngrep som ved de fleste andre typer inngrep. Når variasjon avdek-kes, er det et signal om å analyse og avklare årsakene – og om variasjonen er innenfor akseptable rammer eller uønsket.

Jeg har i oppdragsdokumentet for 2015 satt som mål for de regionale helseforetakene at det skal være mindre variasjon i behandlingstilbud og resultat mel-lom sykehusene.

I foretaksmøtet 7. januar ble det stilt følgende krav til de regionale helseforetakene:

«3.2.1 Tiltak for å redusere variasjon i ventetider og effektivitet

Det er et lovpålagt ansvar for de regionale helse-foretakene å bidra til et likeverdig tjenestetilbud og til at ressursene blir utnyttet best mulig. Det er imidlertid stor variasjon både i ventetider og effektivitet mellom sykehusene, jf. bl.a. Riksrevisjonens undersøkelse av effektivitet i sykehus (Dokument 3:4 (2013-2014)) og tall for ventetid fra Norsk pasientregister (NPR).

- Foretaksmøtet ba de regionale helseforetakene om å gjennomføre tiltak for å redusere variasjo-ner i effektivitet og ventetid mellom sykehusene, herunder:
  - sikre læring mellom avdelinger og sykehus ut fra kunnskap om beste praksis og særskilt vurdere hvilke konkrete tiltak som er nødvendig for å re-dusere ventetider og øke effektiviteten hos enhe-ter som er mindre effektive enn gjennomsnittet
  - implementere faglige retningslinjer og standardi-serte pasientforløp
  - identifisere flaskehalser i pasientbehandlingen og konkrete tiltak for å avhjelpe disse
  - angi tiltak for bedre planlegging og organisering slik at kapasiteten ved poliklinikker, operasjons-stuer og utstyr utnyttes bedre gjennom døgnet og hvordan private aktører benyttes mer målrettet.
- Foretaksmøtet ba de regionale helseforetakene om å legge fram for departementet en plan med konkrete tiltak for å redusere ventetider og imple-mentere standardiserte pasientforløp i henhold til nasjonale retningslinjer for hvert enkelt helse-foretak og regionen samlet, innen 1. april 2015. Departementet vil legge planene til grunn for oppfølgingsmøtene gjennom 2015.»

Helsedirektoratet følger med på forhold som er av betydning for folkehelsen og utviklingen i helse- og omsorgstjenestene. Det følger av helse- og omsorgstjenesteloven § 12-5 og spesialisthelsetjenesteloven § 7-3 at Helsedirektoratet skal utvikle, formidle og vedlikeholde nasjonale faglige retningslinjer og veiledere.

Helsedirektoratet kan og skal ikke utarbeide retningslinjer for alle områder. Innenfor områder det finnes stor variasjon kombinert med at tilstanden er

alvorlig og behandlingen krever store ressurser kan det være grunn til at direktoratet bør utarbeide nasjonale faglige retningslinjer. Innenfor alle fagområder utarbeider fagmiljøene faglige veiledere og prosedyrer. Oslo universitetssykehus har utarbeidet en veileder innenfor ortopedi som vil kunne legges til grunn for hele fagmiljøet. Dette er positivt og Helsedirektoratet vil kunne bidra til å informere om og også implementere veiledere utarbeidet av fagmiljøene selv.

SPØRSMÅL NR. 647

Innlevert 19. februar 2015 av stortingsrepresentant Lene Vågslid

Besvart 24. februar 2015 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Hvilken kunnskap finnes om omfanget av barn som er utsatt for menneskehandel til og i Norge, hva er statsrådets viktigste tiltak for å bekjempe menneskehandel av barn og hvilke form for samarbeid har statsråden med justisdepartementet og utenriksdepartementet i arbeidet med denne problemstillingen?»

BEGRUNNELSE:

Hvert eneste år utsettes barn internasjonalt for menneskehandel. Barn selges som varer fra og til organiserte kriminelle og også fra egne foreldre som ønsker at de skal få et bedre liv.

Svar:

Omfanget av menneskehandel med barn er vanskelig å dokumentere. Ulike instanser rapporterer årlig til Koordineringsenheten for ofre for menneskehandel (KOM), men tallene er likevel usikre fordi noen faller utenfor tellingen og noen kan bli telt mer enn en gang av ulike instanser. Dette skyldes at antatte ofre ikke kan registreres med navn og fødselsdato.

Tall fra KOM for 2014 foreligger ikke enda, men tilstandsrapporten fra 2013 viste at totalt 34 antatte mindreårige (personer under 18 år) ble fulgt opp som potensielle ofre for menneskehandel i Norge. Disse betegnes som antatte mindreårige da identitet og alder ikke var endelig fastslått på samtlige. De behandles som mindreårig og omfattes av særskilte beskyttelsestiltak, inntil alderen er verifisert. Dette er i tråd med Europarådskonvensjonens artikkel 10 nr. 3, som fastslår at når det er grunn til å tro at offeret er barn, selv om offerets alder er uvis, skal han eller hun behandles som mindreårig.

Noen grupper barn og unge er særlig sårbare for rekruttering og utnyttelse i menneskehandel. Det gjelder mindreårige gatebarn på drift i Europa, barn og unge fra østeuropeiske og baltiske land, barn og unge fra rombefolkningen og enslige, mindreårige asylsøkere. De 34 antatte ofrene i 2013 representerte 19 ulike nasjonaliteter. Algerie og Romania har toppet statistikken i perioden 2010-2013.

Mitt departement satte i fjor ut et forskningsprosjekt som skal gi oss bedre kunnskap om problematikken, herunder både omfanget av menneskehandel med barn i Norge, men også utbyttingsformer, veiene inn i landet og ikke minst hvordan barna følges opp av hjelpeapparatet. Jeg er særlig opptatt av barnevernets rolle, men også politiet og utlendingsmyndighetene har viktig oppgaver på dette området. Dessverre kan det se ut som om noen av de antatte ofrene faller litt mellom alle stoler.

Jeg ser frem til å få dokumentasjon om den faktiske situasjonen. I forskningsprosjektet har jeg også bedt om at bestemmelsen fra 2008 i barnevernloven (§ 4-29) som skal bidra til å beskytte mindreårige ofre, blir evaluert. Rapport skal foreligge til sommeren og arbeidet utføres av Fafo i samarbeid med Institutt for samfunnsforskning (ISF).

Det er også verd å nevne at Justis- og beredskapsdepartementet (JD) er i ferd med å signere kontrakt med en annen navngitt forskningsinstitusjon om et prosjekt som omfatter forsvinninger fra asylmottak. Å bo i mottak er frivillig, og årlig forsvinner en del personer fra mottak. Dersom disse er mindreårige igangsettes et varslingssystem. Utlendingsdirektoratet (UDI), som ansvarlig for asylmottak, har etablerte rutiner for å varsle både politi og barnevern i slike saker.

JD har hovedansvaret for menneskehandel. Den delen som omfatter barn tilligger i all hovedsak mitt departement. Arbeidet følges opp på flere måter, både nasjonalt, regionalt og internasjonalt. Særlig i Østersjørådet (CSBB) og i Nordisk ministerråd har menneskehandel stått høyt på agendaen, noe som gjenspeiler seg i organiseringen med en egen «task force» der JD representerer Norge (voksne) og en ekspertgruppe for utsatte barn (EGCC) der mitt departement møter for Norge. Videre kanaliseres det økonomiske ressurser til konferanser og konkrete prosjekter på menneskehandelsfeltet. I mars avsluttes et større prosjekt under EGCC kalt PROTECT, med en konferanse i Stockholm.

Europarådet følger aktivt med i vårt arbeid på menneskehandelsfeltet og i juni 2014 var overvåkningsorganet GRETA i Norge. Det foreligger en egen landrapport om arbeidet, og i rapporten gis det

også noen anbefalinger som vi skal jobbe videre med. Dette fordrer et samarbeid med JD, noe jeg oppfatter har vært tett og godt.

Hva gjelder spørsmålet om samarbeidet med Utenriksdepartementet (UD), er det å si at menneskehandel med barn til og i Norge faller utenfor UD's ansvarsområde. UD jobber primært med tematikken ute, ikke i Norge. Samarbeidet med UD er derfor ikke like tett, men en representant for UD inngår i den tverrdepartementale arbeidsgruppen som er etablert på dette feltet for å følge opp ulike tiltak.

Den siste handlingsplanen mot menneskehandel løp ut 2014, regjeringen har ikke tatt stilling til i hvilken form arbeidet mot menneskehandel skal videreføres. Som det fremkommer av samarbeidsregjeringens politiske plattform, er kampen mot menneskehandel noe vi har presisert at skal styrkes.

SPØRSMÅL NR. 648

Innlevert 19. februar 2015 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 25. februar 2015 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Norge har stort behov for flere rimelige boliger til vanskeligstilte. Kommunene har ansvaret for dette. NRK Dagsrevyen viste 14.02.2015 at Oslo kommune ikke sikrer beboere i kommunale boliger akseptabel bostandard. Flere leiligheter har råteskade og betydelig slitasje. Samtidig tar Oslo kommune ut 374 millioner husleiekroner fra det kommunale boligselskapet i 2014.

Vil statsråden endre regelverket så husleie fra kommunale boliger kun kan gå til vedlikehold, nyanskaffelser og redusert husleie?»

Svar:

De kommunale utleieboligene er en viktig del av det offentlige virkemiddelapparatet for å hjelpe mennesker som er vanskeligstilte på boligmarkedet. Oslo er blant kommunene med størst boligsosiale utfordringer. De disponerer i dag omkring 12 000 utleieboliger.

Kostnadene til vedlikehold er ofte høye i kommunale boliger. Det kan skyldes hard bruk ved utleie til personer med sosiale problemer og i ustabile livssituasjoner, fuktskader på grunn av manglende ventilasjon eller vedlikeholdsbehov som har bygget seg

opp over tid. Det er derfor viktig at midlene som avsettes til kommunale boliger brukes til formålet, og at beboernes husleieinnbetalinger bidrar til gode boligtilbud. Dårlig vedlikehold av kommunalt disponerte boliger er uheldig og gir beboerne dårlige levekår.

Jeg legger til grunn at den kommunale utleiesektoren er et kommunalt ansvar, og jeg er opptatt av at kommunene innenfor regelverket kan organisere sin boligsosiale politikk på den måten de mener er best for sine innbyggere. Oslo kommune har valgt å organisere driften av de kommunale utleieboligene gjennom et profesjonelt kommunalt foretak. Staten bør være forsiktig med å blande seg inn i kommunens organisering og drift av egne foretak, og jeg ønsker ikke å styre kommunene mer enn nødvendig. Jeg minner også om at mange kommuner, blant annet Oslo, har betydelige utgifter til dekning av husleie gjennom økonomisk sosialhjelp og kommunal bostøtte.

Det er ikke alle kommunenes utleieboliger som er bygget ved hjelp av statlig tilskudd, og mange som har fått tilskudd er ferdige med nedskrivingsperioden. Da kan ikke staten sette betingelser for drift av disse boligene. Når det gjelder boligene som får statlig tilskudd, tar Husbanken høyde for kostnader til forvaltning, drift og vedlikehold i tilskuddsutmålingen. Det skal legges til rette for bærekraft i prosjektet

i hele perioden tilskuddet nedskrives. Tilskuddet nedskrives over en periode på 20 år. Dersom kommunen velger å selge boligen i løpet av denne perioden, har Husbanken anledning til å kreve at det resterende tilskuddsbeløpet tilbakebetales.

Jeg følger med på utviklingen i den kommunale utleiesektoren. Staten har god dialog med Oslo kom-

mune, blant annet gjennom Husbanken, som gir kommunene rådgivning i det boligsosiale arbeidet. Jeg ser imidlertid ikke nå et behov for å gjøre konkrete endringer som legger sterkere bindinger på kommunenes handlingsrom.

SPØRSMÅL NR. 649

Innlevert 19. februar 2015 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal

Besvart 26. februar 2015 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Hva vil og hva er gjort fra statsrådets side i den utfordrende situasjon til Den Norske Opera og Ballett?»

BEGRUNNELSE:

Den Norske Opera og Ballett har siden 2012 kuttet ca. 30 årsverk for å imøtegå en vanskelig økonomisk situasjon som er knyttet til bl.a. pensjonsutfordringer. Dette var en del av en avtale da regjeringen Stoltenberg gikk inn med 25 millioner kroner i tre år for å avhjelpe på den økonomiske situasjonen. Pensjonsutfordringene generelt er ikke løst og en kan forvente økte pensjonsutgifter i 2016.

Svar:

Jeg er godt kjent med Den Norske Opera & Balletts utfordrende økonomiske situasjon, og jeg følger godt med på utviklingen.

Den vanskelige økonomien i Operaen skyldes i første rekke høye pensjonspremier og pensjonskostnader. Den Norske Opera & Ballett hadde i 2008 en pensjonspremie på 37 mill. kroner, mens den i 2013 utgjorde om lag 120 mill. kroner – en tredobling på fem år. Pensjonskostnadene utgjorde i 2010 om lag 41 mill. kroner, mens de i 2013 vil beløpe seg til 91 mill. kroner. Kostnadene for 2014 var på om lag 120 mill. kroner, mens de for 2015 er estimert til ca. 140 mill. kroner. Pensjonspremiene belaster Operaens likviditet, mens pensjonskostnadene belaster egenkapitalen.

De svært krevende pensjonsutfordringene for Operaen skyldes først og fremst særaldersgrensene for det kunstneriske personalet, som er regulert i en egen lov, den såkalte Operapensjonsloven. Ballettdansere, sangsolister og korsangere pensjoneres ved hhv. 41, 52 og 56 år.

For å avhjelpe den høye pensjonspremien ble det i 2013 bevilget et ekstraordinært likviditetstilskudd på 25 mill. kroner for at Operaen skulle være i stand til å betale sine regninger. Parallelt måtte Operaen iverksette et innsparingsprogram som skulle gi en likviditetsmessig effekt på 20 mill. kroner. Denne regjeringen har videreført likviditetstilskuddet i 2014 og 2015. Dette tilskuddet kan ikke brukes til drift eller aktivitet, kun til å dekke de store likviditetsmessige utfordringene som størrelsen på pensjonspremiene medfører. Innsparingsprogrammet har så langt ikke hatt negativ effekt på Operaens produksjonstakt, da den kunstneriske virksomheten har vært skjermet.

Problemet er ikke av ny dato. Stoltenberg-regjeringen skrev i Prop. 1 S (2012-2013):

«Departementet merker seg at de stadig stigende pensjonsutgiftene i økende grad utgjør en belastning på Operaens økonomi og kunstneriske virksomhet. Departementet legger til grunn at selskapets styre fortløpende vurderer tiltak for å bedre den økonomiske situasjonen, herunder vurderer den nåværende utformingen av pensjonsordningene, og muligheten for alternative pensjonsplaner.»

Jeg vil holde Stortinget orientert om videre utvikling.

SPØRSMÅL NR. 650**Innlevert 19. februar 2015 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud****Besvart 26. februar 2015 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Hva er gjort for å vurdere de alternativer som beskrives i Sejersted rapporten og EU-domstolens avgjørelse som gir muligheter for å forbeholde anbud til ideelle organisasjoner i for eksempel rus og barnevern?»

BEGRUNNELSE:

En rapport utarbeidet av Sejersted sier at det er et handlingsrom for å samhandle med ideelle organisasjoner på helse- og sosialfeltet.

Dette bekreftes i en avgjørelse i EU domstolen nylig der det sies «det er innfor medlemsstatens skjønnsmargin å forbeholde ambulansetjenester for frivillige organisasjoner når dette er begrunnet i folkehelsen». En forutsetning er at de ideelle ikke har overskudd utover dekning av faktiske kostnader.

Svar:

Regjeringen ba våren 2014 professor Fredrik Sejersted om å gjøre en uavhengig juridisk vurdering av om unntaket for kjøp av helse- og sosialtjenester fra ideelle aktører kan videreføres når det nye anskaffelsesdirektivet skal gjennomføres i norsk rett. Sejersted var i sin rapport klar på at det ikke vil være rettslig adgang til å videreføre dette unntaket. Begrunnelsen er først og fremst at anskaffelser av helse- og sosialtjenester blir omfattet av det nye anskaffelsesdirektivet. Dagens anskaffelsesdirektiv gjelder ikke for disse tjenestene. Avgjørelsen fra EU-domstolen som det vises til i spørsmålet fra stortingsrepresentanten, gjelder direktetildeling av kontrakter om ambulansetjenester til ideelle organisasjoner. I dagens EU-direktiv skiller man mellom såkalte prioriterte og uprioriterte tjenester. Prioriterte tjenester omfattes av direktivet, mens uprioriterte tjenester er unntatt. Helse- og sosialtjenester er ansett som uprioriterte tjenester. EU-domstolen slår fast at ordningen med direktetildeling vil være ulovlig for prioriterte tjenester. Uprioriterte tjenester med grenseoverskridende interesse må imidlertid vurderes opp mot de generelle prinsippene i EU-traktaten. Det er denne situasjonen som drøftes i avgjørelsen fra EU-domstolen. I det nye anskaffelsesdirektivet oppheves skillet mellom prioriterte og uprioriterte tjenester. Det betyr som sagt at helse- og sosialtjenester som før var uprioriterte tjenester vil bli omfattet av anskaffelsesregelverket. Avgjørelsen fra EU-domstolen har således betydning for tolkningen av rettstilstanden slik den er i dag. Den vil imidlertid ikke ha noe å si for tolkningen av rettstilstanden etter det nye direktivet. Avgjørelsen gir således ikke regjeringen økte muligheter til å forbe-

holde konkurranser til ideelle organisasjoner innenfor for eksempel rus og barnevern. Avgjørelsen samsvarer således med Sejersteds vurderinger. Regjeringen ba Sejersted også om en vurdering av om det finnes alternative måter å begrense kretsen av leverandører på til bare ideelle organisasjoner. Sejersteds svar er også her nei. Han peker imidlertid på at det er mulig å utforme kriteriene for tildeling av kontrakter om helse- og sosialtjenester på en slik måte at ideelle organisasjoner må kunne antas å stå sterkt. Sejersted peker videre på at det finnes andre måter myndighetene kan legge til rette for at ideelle organisasjoner fortsatt skal kunne være viktige tilbydere av helse- og sosialtjenester i det norske samfunnet. Han presiserer at slike løsninger imidlertid må skje på andre måter enn gjennom tildeling av offentlig kontrakt i et marked der også andre private skal kunne delta. Etter at regjeringen mottok rapporten fra Sejersted bestemte den at det skulle utarbeides en tiltaksliste for å bedre rammebetingelsene for de ideelle tjenesteleverandørene. Listen over aktuelle tiltak ble presentert for de ideelle paraplyorganisasjonene Virke, Frivillighet Norge, Ideelt nettverk og KS Bedrift på et møte 13. november i fjor. De ideelle organisasjonene fikk i etterkant av møte anledning til å komme med egne forslag til tiltak og kommentere regjeringens forslag. I tiltakslisten følger regjeringen opp det handlingsrommet som Sejersted peker på i sin rapport. Regjeringen foreslår blant annet å legge til rette for å utnytte handlingsrommet for å inngå langvarige og løpende avtaler ved offentlige anskaffelser. Dette tror vi kan bidra til mer stabile rammevilkår for ideelle organisasjoner som leverer helse- og sosialtjenester. Videre ønsker regjeringen å fremskaffe økt kunnskap om den merverdi de ideelle aktørene kan bidra med innenfor helse- og sosialsektoren. Kulturdepartementet vil få utarbeidet en egen rapport for å belyse dette spørsmålet. Av andre aktuelle tiltak vil jeg særlig nevne økt fokus på utarbeidelse av gode kvalitetskrav- og kriterier, bedre dialog mellom leverandører og oppdragsgivere i forkant av konkurransen, økt samarbeid innenfor spesialisthelsetjenesten og bruk av rene kvalitetskonkurranser der pris er fastlagt på forhånd. Regjeringen mener at mange av de ideelle tjenesteleverandørene innen helse- og sosialområdet har høy kompetanse, gode fagmiljøer og andre positive særtrekk som gjør de til viktige samarbeidspartnere for regjeringen. Vi ønsker derfor å fortsette den gode dialogen med ideell sektor, og jobber nå samtidig med å få til en styrket samarbeidsavtale. Vi planlegger nå et dialogmøte med ideell sektor for å presentere den endelige tiltaksplanen og diskutere inngåelse av ny samarbeidsavtale.

SPØRSMÅL NR. 651**Innlevert 19. februar 2015 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 27. februar 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kva gjer regjeringa for å auke utdanningstakten av jordmødrer, sikre fleire heiltidsstillingar og for å få ei finansiering som legg til rette for fleire jordmødrer i kommunehelsetenesta, jamfør Stortingets tidlegare påpeiking om behovet for å gjennomgå finansieringsordningane?»

GRUNNGJEVING:

I Sunnvollenerklæringa står det at Regjeringa vil bygge ut jordmordtilbodet i kommunehelsetenesta. I Innst. 407 S (2010-2011), om tiltak for å styrke kapasiteten og kvaliteten i den kommunale jordmortenesta, uttalte ein samla komité følgjande:

«Komiteen slutter seg til statsrådets beslutning om å gjennomgå takstsystemet for jordmødre og vurdere dette ut fra formålet og eventuelt i sammenheng med tilsvarende systemer for andre yrkesgrupper. Komiteen er enig i at dagens takstsystem kan virke begrensende på jordmødres yrkesutøvelse, og som økonomisk insitament kan det virke mot sin hensikt. Komiteen vil understreke at finansieringsordningen må bygge opp under å sikre kvaliteten i tilbudet og at helsefremmende og forebyggende arbeid skal lønne seg.»

Svar:

Jeg vil først si meg enig med representanten i at det er viktig med god kvalitet og tilstrekkelig kapasitet i jordmortjenesten i kommunene. Derfor vil Regjeringen bygge ut jordmortilbudet.

Utdanning av og tilgang på helsepersonell er av stor betydning for å ivareta og utvikle gode helsetje-

nestetilbud til befolkningen. Det er Kunnskapsdepartementet som har hovedansvaret for utdanningene, herunder også dimensjoneringen av disse. Kunnskapsdepartementet regulerer utdanningskapasiteten av kandidater innen enkelte helseutdanninger, herunder jordmordutdanningen. Vurderingen av kapasiteten i helseutdanningene inngår i regjeringens årlige budsjettprosesser og konklusjonene presenteres i de årlige budsjettfremleggene. I vurderingen blir det tatt hensyn til tilgjengelig kunnskap om hvilke personell- og kompetansebehov helse- og omsorgstjenestene vil ha i fremtiden.

Den kommunale helse- og omsorgstjenesten vil med samhandlingsreformen få en stadig viktigere rolle og, som representanten vet, arbeider jeg nå med en melding til Stortinget om fremtidens primærhelsetjeneste. Der vil jeg blant annet gjennomgå tjenestetilbudet til barn og unge og deres familier og vurdere kompetansebehovet i tjenestene. Flere av punktene i regjeringsplattformen berører primærhelsetjenesten, og noe av bakgrunnen for stortingsmeldingen er å kunne se disse samlet.

Jeg vil i denne forbindelse også peke på at Regjeringen styrker helsestasjons- og skolehelsetjenesten med til sammen 455 mill. kroner i 2015 gjennom kommunens frie inntekter. Målgrupper for disse tjenestene er både barn og unge fra 0 til og med 19 år, gravide kvinner og vordende og nybakte foreldre. Jordmor er en viktig yrkesgruppe i både svangerskaps- og barselomsorgen, og er ofte tilknyttet eller ansatt ved helsestasjonen.

SPØRSMÅL NR. 652**Innlevert 19. februar 2015 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 27. februar 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan statsråden gi Stortinget nøyaktige opplysningar om kva som er kommen inn av nye tiltak i den nye og oppdaterte planen for det prehospitalt tilbodet i Sykehuset Telemark HF sitt vedtak den 29. oktober,

samanlikninga med det Sykehuset Telemark HF sin Utviklingsplan 2012-2014 inneheldt?»

BEGRUNNELSE:

Helse- og omsorgsministeren uttalte i Stortinget 17. juni 2014 at:

«Jeg mener at situasjonen som er nå, ikke er god nok når det gjelder Sykehuset Telemark og det å ha prehospitale tjenester eller akutttilbud utenfor sykehus. Derfor er det en klar beskjed fra meg – gjennom foretaksmøtet – at før akutttilbudet på Rjukan nedlegges, må det være oppdaterte og fornyede planer for akutfunksjonene utenfor sykehuset. Jeg hadde ikke vedatt det hvis jeg mente at de planene som er i dag, er gode nok. Derfor skal dette på plass før akutttilbudet på Rjukan legges ned.»

På spørsmål i Stortinget 17/2-15 om kva som er forskjellen på den nye oppdaterte planen som foretaket vedtok i oktober, og det som låg av tiltak i Utviklingsplanen, svarta statsråden med å vise til dei nye døgn/dag-ambulansane og den nye organiseringa av akuttmottaket i Skien/Notodden. Men dei ekstra ambulansane låg allereie i som tiltak i Utviklingsplanen, det same gjorde planane for organisering av akuttmottaka. Statsråden svarta dermed ikkje på spørsmålet om kva som er forskjellen på Utviklingsplanen og Sælehuset Telemark sin nye og oppdaterte plan. Det er avgjerande at Stortinget får korrekt informasjon om kva som kommen til av nye tiltak, i og med at fleire stortingsrepresentantar og parti var veldig oppteken av dette, også dei parti som støtta statsråden i avgjerda om nedlegging av Rjukan Sjukehus.

Svar:

I Utviklingsplanen 2014- 2016 som Sykehuset Telemark vedtok 20. mai 2014 ble det lagt til grunn at ambulanskapasiteten skulle styrkes med et utvidet dagtilbud på Vinje (fra en døgnbil og en dagbil 8-16, til en døgnbil og en utvidet dagbil 8-22) og en ny utvidet dagbil på Tinn (fra en døgnbil, til en døgnbil og en ny utvidet dagbil 8-22). Dette var beregnet å gi en kapasitet på om lag 5 ganger det estimerte behovet (ut fra en beregnet økt kjøretid på 800-1000 timer, til en kapasitetsøkning på 4800 timer).

Den nye dagambulansen på Tinn var på plass da akuttortopedisk funksjon på Rjukan ble avvirket 28. september 2014.

Styret i Sykehuset Telemark behandlet 24. september 2014 og 29. oktober 2014 oppdatert plan for akuttberedskap og prehospitalalet tjenester. I den oppdaterte planen ble det lagt opp til en organisatorisk endring av ambulansetjenesten slik at den ble tettere knyttet til akuttmottakene, for å sikre en bedre og mer sømløs akuttmedisinsk kjede. Det ble også lagt fram en ny prosedyre for prehospital beredskap ved stengte veier i Tinn kommune. Det framkom ved denne behandlingen at sykehuset fortløpende ville vurdere om det var nødvendig å fornye planen utover saksfremlegget frem til utviklingen av akutfunksjonen ved Sykehuset Telemark, Rjukan.

I styremøtet 3. februar 2015 ble det orientert om status for gjennomføring av utviklingsplanen. Der framkom det at Sykehuset Telemark ser seg nødt til å

gjøre endringer i den indremedisinske akutfunksjonen på Rjukan tidligere enn planlagt. I denne forbindelse opplyser Sykehuset Telemark at det er gjort justeringer i den prehospitale beredskapen. De har nå lagt opp til at det fra 1. mars 2015 vil være to døgnambulanser i Tinn. Tilsvarende vil også dagambulansen i Vinje utvides til døgnberedskap fra 1. mars 2015, slik at kapasiteten også her økes til to døgnambulanser. Sykehuset Telemark oppgir at dette representerer en kapasitetsøkning på ca. 10 ganger estimert behov for ambulansetransport og at de legger opp til å evaluere ordningen innen 1. oktober 2015 for å sikre en hensiktsmessig bruk av ressursene.

Utviklingsplanen 2014- 2016 beskriver kompetansekrav ved akutt- og døgnaktivitet. Sykehuset Telemark har lagt opp til at det skal være vaktkompetent lege i spesialisering (LIS) tilstede slik at ikke turnuslege er alene i front. De opplyses at dette vil være etablert på akuttmottaket på Notodden sykehus fra og med 1. mars 2015.

Sykehuset Telemark opplyser at de i tillegg fra 15. september 2014 har hatt en egen overlegeturnus på plass i akuttmottaket i Skien. Dette mottaket er akuttmottak for hele Telemarks befolkning på sentralsykehusnivå. Det vil si at også pasienter fra Øvre Telemark, med behov for akutte tjenester utover lokalsykehusnivå, vil ha nytte av dette tilbudet. Overleger med spesiell kompetanse i akuttmedisin er en tjeneste utover det kravet til kompetanse som er vedtatt i Utviklingsplanen, og Sykehuset Telemark mener at dette gir en god og trygg tjeneste. Akuttoverlege er i akuttmottaket mellom 08-23 på hverdager og mellom 08-20 i helgen. I tillegg til å gjøre førstevurdering og behandling av pasientene sammen med LIS og turnusleger, er også overlegene tilgjengelige for rådgiving for fastleger, kommuneleger, legevaktleger og ambulans ved mistanke om akutt sykdom hos pasient som kan ha behov for akutt innleggelse på sykehus.

Oppsummert er det gjort følgende styrkinger ut over det som lå i Sykehuset Telemark sin utviklingsplan:

- Dagambulansen i Vinje var planlagt med utvidet funksjonstid fra kl 16 til kl. 22 innen 20. juni 2015 i Utviklingsplanen, men vil i følge den oppdaterte planen ha beredskap på døgnbasis fra og med 1. mars 2015.
- Det vil være to døgnambulanser stasjonert i Tinn fra og med 1. mars 2015, og ikke en døgnambulans og en utvidet døgnbil som det står i Utviklingsplanen.
- Det er etablert tilstedeværende vakt for overlege med kompetanse i akuttmedisin i akuttmottaket på Skien sykehus fra september 2014 noe som kommer hele befolkningen i Telemark til gode.

Jeg har merket meg at Sykehuset Telemark mener at kapasiteten det legges opp til er betydelig høyere enn antatt behov, og nå også er økt ytterligere i forhold til

tidligere. Jeg kommer som tidligere opplyst til å ta en gjennomgang av status før omstillingen i Sykehuset Telemark er endelig gjennomført 20. juni 2015.

SPØRSMÅL NR. 653

Innlevert 19. februar 2015 av stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen

Besvart 27. februar 2015 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Noraførr barnehage i Målselv kommune ble opprettet av Forsvaret i 1989. Forsvaret har meldt at de ikke lenger ønsker å være bidragsyter, og at man vil selge barnehagen. Kommunen har derfor bedt om å få overta barnehagen vederlagsfritt. Forsvarsdepartementet avslår dette overfor kommunen med henvisning til Avhendingsinstruksen.

Kan statsråden se at det ville være rimelig at Målselv kommune fikk overta barnehagen vederlagsfritt eller til en rimelig pris?»

BEGRUNNELSE:

Noraførr barnehage i Målselv kommune ble opprettet av Forsvaret i 1989 som et felles prosjekt mellom Forsvaret og kommunen. Driften ble etter kort tid overtatt av Målselv kommune, mens Forsvaret har dekket kostnadene knyttet til bygget. I løpet av ti år har en større del av Forsvarets militære ansatte valgt pendling til tjenestestedet i Målselv foran å flytte med familien. Denne omstillingen ført til at Forsvaret ikke lenger ønsker å være bidragsyter til den felles barnehagen i kommunen, og man vil derfor selge barnehagen. Forsvaret har sitt nasjonale tyngdepunkt i Indre Troms og båndlegger store arealer både fast og midlertidig i regionen. Dette bygger på et tett og gjensidig samarbeid over flere år. Det kan derfor synes rimelig at Målselv kommune har sendt en anmodning om å få overta barnehagen, når Forsvaret ikke lenger ser seg tjent med å samarbeide om denne institusjonen. Anmodningen fra kommunen er avslått med henvisning til Avhendingsinstruksen.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president datert 19. februar 2015 med spørsmål fra stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen om det er rimelig at Målselv

kommune får overta Noraførr barnehage vederlagsfritt eller til en rimelig pris.

Stortinget har gitt Forsvarsdepartementet fullmakt til å avhende fast eiendom uansett verdi til markedspris når det ikke foreligger annet statlig behov for eiendommen. Eiendommene skal normalt legges ut for salg i markedet, men kan selges direkte bl.a. til kommuner til markedspris innenfor EØS-avtalens bestemmelser. Stortinget har videre gitt Forsvarsdepartementet fullmakt til å avhende fast eiendom til en verdi av inntil 100 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

Styrende for all avhending av overflødig forsvarseiendom er Instruks om avhending av statlig eiendom mv., Avhendingsinstruksen (AI), gitt ved kgl.res. av 19. desember 1997.

Hovedregelen i AI er at «Avhending skal skje på den måten som gir det beste økonomiske resultatet for staten». Videre fremgår det av AI at «Avhending skal skje til markedspris dersom ikke annet er bestemt av Stortinget. Forslag om avhending som gave eller til underpris skal forelegges Finansdepartementet før det fremmes for Stortinget».

Siden omstillingen av forsvarssektoren begynte ved årtusenskiftet har det blitt avhendet ca. 2,8 mill. kvm. overflødig eiendom uten å fravike AIs krav til markedspris. Forsvarsbygg opplyser at de siden 2005 har solgt fire barnehager, enten direkte til kommuner til takst basert på markedspris eller i det åpne marked til markedspris.

Forsvarsdepartementet kan ikke se at det er forhold knyttet til avhending av Noraførr barnehage som gir grunnlag for å fravike kravet om salg til markedspris. Jeg ser derfor heller ikke grunnlag for å fremme forslag til Stortinget om avhending av barnehagen som gave eller til underpris.

Forsvarsdepartementet finner det imidlertid rimelig at kommunen ved et kjøp får fratrukket for eventuell forskuddsbetalt husleie.

SPØRSMÅL NR. 654**Innlevert 19. februar 2015 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen****Besvart 3. mars 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil helseministeren utrede muligheten for et screeningprogram for å forhindre hjerneslag?»

BEGRUNNELSE:

Hjertespesialist Steinar Madsen har til NRK 18.2 argumentert for at vi i Norge kan forhindre 700 hjerneslag årlig dersom folk over 65 år rutinemessig blir undersøkt for hjerteflimmer. Mye tyder på at dette er et godt forslag. For det første er hjerneslag svært alvorlig – det innebærer mye lidelse for pasienten, har store kostnader for samfunnet, og tar liv. For det andre er måling enkelt med ny teknologi – gjennom en enkel måling av puls – for eksempel gjennom mobiltelefonen – kan man avdekke uregelmessighet for videre oppfølging. Og for det tredje, det finnes effektiv og god behandling, og hjerneslag kan forebygges for eksempel med blodfortynnende medisiner.

Det er ulike måter å gjennomføre en ordning med screening på, og hvilken løsning som er mest hensiktsmessig er det for tidlig å si. Men i Arbeiderpartiet mener vi det er god grunn til å gå videre med dette, og at det haster med å sette i gang en utredning av

ulike alternative måter å sikre effektiv forebygging og behandling på.

Svar:

Helsedirektoratet er nå i gang med en revisjon av den nasjonale retningslinjen for behandling og rehabilitering ved hjerneslag. Retningslinjen «Nasjonale retningslinjer for individuell primærforebygging av hjerte- og karsykdommer» er også under revisjon. Per i dag er ikke forebyggende behandling en del av den nasjonale retningslinjen for behandling og rehabilitering av hjerneslag. Helsedirektoratet vil i arbeidet med revisjonen av disse to retningslinjene foreta en vurdering av hvorvidt det er faglig konsensus på området og hvor dette temaet eventuelt skal innlemmes.

Helsedirektoratet har fått i oppdrag å etablere en overordnet strategi og styringsstruktur for alle nasjonale screeningprogrammer. Etablering av en slik styringsstruktur vil bli sett i sammenheng med system for innføring av nye metoder. Spørsmålet om en eventuell innføring av et nasjonalt screeningprogram for å forhindre hjerneslag må derfor eventuelt vurderes i den styringsstrukturen for screeningprogrammer som nå skal etableres i Helsedirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 655**Innlevert 19. februar 2015 av stortingsrepresentant Heidi Greni****Besvart 27. februar 2015 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«En 10 år gammel jente som er norsk statsborger, ble bortført til Russland i august 2013 av sin mor. Far er ved dom i Sør-Trøndelag tingrett tilkjent foreldreansvar alene. Russiske myndigheter gir ingen informasjon til barnets far og han får heller ikke innvilget visum til Russland for å treffe barnet, heller ikke utføre nødvendige rettslige tiltak.

Hva gjør og hva har norske myndigheter gjort for å bringe den norske statsborgeren hjem?»

BEGRUNNELSE:

Dom i Sør-Trøndelag tingrett, som tillegger far foreldreansvar for sin datter alene, falt 9.4.2014. Det vises til sakspremisser og domsavsigelse som gir nærmere informasjon om den 10 år gamle jenten. Vi er kjent med at Utenriksdepartementet har vært inne i saken uten at dette har bidratt til noen løsning. Det er derfor behov for å få belyst hva som faktisk er gjort og hvilke tiltak som kan iverksettes for å få saken løst.

Svar:

Utenriksdepartementet yter konsulær bistand til barnets far. Bortføringen av barnet er en straffbar handling i Norge, og moren er etterlyst via Interpol og SIS (Schengen). Faren er av norsk domstol tilkjent omsorgen alene samt retten til å ha datteren boende hos seg. Utenriksdepartementet har hatt jevnlig kontakt med faren siden saken startet, og hadde også et møte med ham sommeren 2014. Videre har Utenriksdepartementet gitt faren råd og redegjort for mulige løsningsalternativer i saken. Den norske ambassaden i Moskva har flere ganger tatt opp bortføringen med russiske myndigheter. Også Utenriksdepartementet har tatt

saken opp med russerne, senest overfor den russiske ambassadør i Oslo i desember i fjor. Russiske myndigheter er blant annet anmodet om å utvirke at faren gis visum til Russland for å kunne besøke sin datter. Faren har til nå ikke blitt gitt visum, og russiske myndigheter har heller ikke opplyst hvor i Russland datteren befinner seg. Bortføringer til land Norge ikke har konvensjonssamarbeid med er utfordrende grunnet fraværet av folkerettslige regler. Saken må løses enten gjennom en minnelig ordning mellom foreldrene eller gjennom en rettslig løsning i Russland. Utenriksdepartementet vil fortsette å ta opp saken med russiske myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 656

Innlevert 19. februar 2015 av stortingsrepresentant Jan Böhler

Besvart 26. februar 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«En helsefagarbeider med oppholdstillatelse etter utlendingelovens paragraf 23 har av UDI og Utlendingsdirektoratets ved Oslo PD blitt nektet å fortsette å ta ekstravakter på et sykehjem hvor det er behov for det. Hun har 80 % stilling ved en annen helseinstitusjon. Innen en samlet stillingsbrøk på 100 % ønsker hun å ha ekstravakter på sykehjemmet hvor hun trengs i arbeidet med demente.

Vil statsråden vurdere endringer i regelverket når det på denne måten kan hindre helsearbeidere og andre å bidra på beste måte til god pleie og omsorg?»

BEGRUNNELSE:

Noen ganger kan det være riktig og nødvendig å lære av enkeltsaker for å se på om lov- og regelverk kan få utilsiktede virkninger for samfunn og individer. Det aktuelle sykehjemmet har søkt UDI om å få bruke helsefagarbeideren til ekstravakter innen en samlet stillingsbrøk på de to institusjonene på 100 %, fordi hun er en viktig ressurs for dem i arbeidet med demente pasienter. Men de har altså fått avslag under henvisning til at helsefagarbeideren kun kan ha 1 arbeidsgiver. Også Utlendingsdirektoratets ved Oslo politidistrikt har på samme grunnlag gitt avslag på en henvendelse fra helsefagarbeideren selv. Det trekkes ikke i tvil at det fins hjemler i lov- og regelverk for at myndighetene på denne måten kan fastholde at det kun skal være 1 arbeidsgiver ved midlertidig oppholdstillatelse. Men bakgrunnen og intensjonen med

denne bestemmelsen må antas å være en helt annen enn å skulle hindre en helsefagarbeider å bidra til god omsorg for demente ved å ta ekstravakter ved en institusjon hvor det er stort behov for henne. Når lov- og regelverk får slike uheldige utslag, bør det vurderes om det er behov for å endre det for å forebygge at det praktiseres i strid med interessene til både pasienter, samfunn og helsearbeidere.

Svar:

Først vil jeg presisere at jeg ikke kan gå inn i Utlendingsdirektoratets vurdering av enkeltsaker, bare uttale meg på generelt grunnlag. Jeg er enig i at det både er riktig og nødvendig å lære av enkeltsaker for å vurdere om regelverket har de ønskede virkningene. Regelverket for arbeidsinnvandrere vurderes kontinuerlig.

Tillatelse til faglærte arbeidstakere, herunder helsefagarbeidere, gis i medhold av utlendingsloven § 23, jf. utlendingsforskriften § 6-1 første ledd. Det følger av utlendingsloven § 23 at det må foreligge et konkret tilbud om arbeid. «Arbeidstilbudet skal som hovedregel gjelde heltidsarbeid for én arbeidsgiver, men unntak kan gjøres etter en konkret vurdering av stillingens art.»

Bestemmelsen åpner således for å kunne gjøre unntak. Utlendingsdirektoratet (UDI) har derfor i rundskriv RS 2014-018 punkt 3.1.4. regulert i hvilke tilfeller dette kan gjøres. Det er bestemt at det på grunn av den generelle utviklingen på arbeidsmarke-

det gjøres unntak for alle yrkesgrupper når arbeidstakeren er tilbudt minimum 80 % stilling. Utlendingen får da en tillatelse til å jobbe i minimum 80 % stilling, hvilket innebærer at han eller hun innenfor tillatelsens gyldighetsperiode kan øke stillingsprosenten dersom arbeidsgiveren kan tilby mer arbeid.

Det er videre i samme punkt i rundskrivet regulert at det kan åpnes for arbeid for mer enn én arbeidsgiver når det foreligger spesielle omstendigheter. Disse skal knytte seg til utlendingens kompetanse eller yrke. I praksis gjøres slikt unntak for eksempel for musikere. De kan i tillegg jobbe ved en musikk-skole fordi dette er en vanlig kombinasjon hos denne yrkesgruppen. Det samme gjelder for forskere som er tilknyttet flere forskningsinstitusjoner. Det følger videre av rundskrivet at det som hovedregel ikke skal gjøres unntak for sykepleiere som har arbeidstilbud fra flere helseinstitusjoner, da det ikke er typisk for denne yrkesgruppen å jobbe for flere arbeidsgivere.

Det er nokså vanlig at helsefagarbeidere får tilbud om arbeid i 80 % stilling. I henhold til de nevnte retningslinjene gjør utlendingsmyndighetene i disse tilfellene unntak fra hovedregelen om heltidsarbeid. Arbeidstakeren og den respektive arbeidsgiveren gis fleksibilitet til å fylle stillingen opp til 100 %. Hvis helsefagarbeideren i tillegg skal kunne jobbe for mer enn én arbeidsgiver, vil dette innebære å gjøre et yt-

terligere unntak. For å kunne gjøre dette, må det i henhold til praksis foreligge en konkret grunn. Dette vil være en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle. I henhold til praksis legges det vekt på om utlendingen og arbeidsgiverne faktisk har et særskilt behov for unntaket.

Dersom man ikke krevde en individuell grunn, ville det være naturlig å åpne for arbeidsforhold hos flere arbeidsgivere mer generelt, da Norge trenger utenlandsk arbeidskraft innenfor mange sektorer. Det er derfor viktig å se vilkåret om én arbeidsgiver i lys av et annet viktig vilkår for en tillatelse etter utlendingsloven § 23: utlendingen skal lønnes i henhold til tariff eller det som er normallønn. Erfaringsmessig er det spesielt lønns- og arbeidsvilkårene som krever kontroll av utlendingsmyndighetene. Kontrollen blir vanskeligere når utlendingen kan arbeide for flere arbeidsgivere. Det anses derfor ikke som hensiktsmessig å føre en mer liberal praksis når det gjelder antall arbeidsgivere en utlending med tillatelse etter utlendingsloven § 23 kan jobbe for.

Samtidig gjør jeg oppmerksom på at alle arbeidstakere med en generell tillatelse til å ta arbeid, herunder på grunn av en permanent oppholdstillatelse eller på grunn av opphold gjennom i familieinnvandring, ikke har ovennevnte begrensinger for sine arbeidsforhold.

SPØRSMÅL NR. 657

Innlevert 20. februar 2015 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 26. februar 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Vedlagt er resyme av en sak om helt urimelig behandling av person med uføretrygd, som forsøker å jobbe og som får trygden avkortet, krav om store summer tilbakebetalt fordi skattefordelen fra arbeidsgivers forsikring overskred fribeløpet med 157 kroner. Denne og lignende saker er åpenbart ikke trygdesvindler, men Nav sier de ikke kan løse slik kurante saker.

Vil statsråden ta initiativ til at saker som åpenbart ikke er trygdesvindler kan løses lokalt på en menneskelig og kostnadseffektiv måte?»

BEGRUNNELSE:

En person med full uføretrygd forsøker seg i arbeid i 2012. Personen rådfører seg med Nav på forhånd for

å være sikker på å gjøre alt rett. Inntekten overstiger ikke fribeløpet. Problemet oppstår fordi skattefordelen fra forsikringen som arbeidsgiver har, regnes som inntekt. Ingen i Nav ga opplysninger om å sjekke dette. Disse pengene er ikke utbetalt og er derfor ikke synlig inntekt på lønnslipp.

Fordi pengene regnes som inntekt i ligningen, ble fribeløpet teknisk sett overskredet med kr 157 kroner fordi det er lagt til 248 kroner som fordel på forsikring. Dette var helt ukjent for personen det gjelder.

Brevet fra Nav i 2013 kommer derfor som lyn fra klar himmel og kan bare oppfattes som en anklage om trygdemisbruk, noe som er helt urimelig. Nav reduserer også uføregarden til 75 % og krever tilbakebetalt kr 51 226 kroner.

Å behandle folk som åpenbart ikke har hatt til hensikt å gjøre noe galt og som helt ufrivillig har

kommet i en slik situasjon er opprørende og det er hårreisende bruk av offentlige ressurser å ikke ha rutiner for håndtering av saker om så bagatellmessig beløp og det åpenbart ikke handler om trygdemisbruk.

Formelle klager har ikke ført fram og Nav sier de ikke har hjemmel for å løse en slik åpenbar utilsiktet feil som har oppstått. Belastningen saken har påført vedkommende både økonomisk og helsemessig, gjør at muligheten til å jobbe er sterkt redusert, altså er stort tap for alle parter. Hvis det ikke finnes må det etableres muligheter for å løse slike kurante saker lokalt på en menneskelig, kostnadseffektiv og hensiktsmessig måte. Dette handler om det alle sier de er enige om, nemlig å gjøre det lettere å bruke sin arbeidsevne på tross av uførhet, ikke blir påført totalt urimelige konsekvenser av endringer som er bagatellmessige og som en ikke selv har hatt kontroll over.

Svar:

Dette gjelder et tilfelle som er omfattet av det tidligere regelverket for uførepensjon før innføringen av ny uføretrygd i 2015. Spørsmålsstilleren reagerer på at selv en mindre overskridelse av friinntekten har ført til revurdering (nedsettelse) av uføregraden og krav om tilbakebetaling av for mye utbetalt uførepensjon.

Når en person får en uføreytelse, skal ytelsen kompensere for i hvor stor grad inntektsevnen er nedsett. I de tilfeller en person får en 100 prosent uføreytelse, er det fordi vedkommende er vurdert til ikke å ha noen gjenværende inntektsevne. Etter tidligere regler (fram til 1. januar 2015) kunne en uførepensjonist ett år etter at uførepensjon var tilstått, likevel ha en årlig pensjonsgivende inntekt opp til ett grunnbeløp (friinntekt) ved siden av full pensjon. Når arbeidsinntekten overskred friinntekten, skulle pensjonen revurderes. Ny uføregrad ble da fastsatt på grunnlag av all arbeidsinntekt, inkludert friinntekten, pensjonisten hadde ved siden av uførepensjonen. Dersom denne var en midlertidig arbeidsinntekt og vedkommende framover ikke hadde utsikt til ar-

beidsinntekt, kunne vedkommende ved årsskiftet søke om igjen å få full uførepensjon.

Dersom det viser seg at uførepensjonen er utbetalt med et for høyt beløp fordi mottakerens inntekt er høyere enn forutsatt ved fastsettingen av ytelsen, kan for mye utbetalt uførepensjon kreves tilbake. Dette skjer ved at etaten avregner ved trekk i framtidige ytelser etter nærmere bestemmelser i folketrygdloven § 22-16. Avregningen skjer på objektivt grunnlag, og det er ikke noe vilkår om at mottakeren kan bebreides for å ha unnlatt å gi melding om inntektsøkningen. Avregningen av feilutbetaling som skyldes for høy inntekt (§ 22-16) har ingen sammenheng med trygdemisbruk.

Det er skatteetaten som fastsetter pensjonsgivende inntekt. Arbeids- og velferdsetaten legger skattemyndighetenes fastsettelse til grunn. Uførepensjonister som fullt ut ønsket å benytte muligheten for å ha inntekt helt opp til friinntekten på 1 G, hadde selv ansvaret for å sørge for at den pensjonsgivende inntekt gjennom året ikke overskred friinntekten.

Lovbestemmelsen ga ikke rom for skjønnsvurdering. Det ville være vanskelig å vurdere grensen ut fra skjønn og finne holdbare kriterier for dette. En utvidelse av grensen eller innføring av et toleransebeløp i tillegg til friinntekt ville medføre at 1 G-grensen ble flyttet, og man ville igjen fått en ny grense som skulle skjønnsvurderes.

Muligheten for å kunne ha inntekt opp til 1 G ved siden av en full uførepensjon var en svært gunstig bestemmelse. Imidlertid fikk det store utslag når inntekten ble høyere enn friinntekten og det skulle tas hensyn til all arbeidsinntekt ved revurdering av uføregraden. Dette stimulerte ikke pensjonisten til å øke arbeidsinntekten ut over friinntekten.

I ny uføretrygd er det gamle systemet med automatisk revurdering av uføregraden og ett års venteperiode falt bort. Det er i stedet innført et fribeløp. Når inntekten øker etter tilståelsen av uføretrygden, er det kun den delen av inntekten som overstiger fribeløpet som skal føre til reduksjon i ytelsen. Uføregraden skal ikke settes ned som følge av inntekten, men bli liggende fast.

SPØRSMÅL NR. 658**Innlevert 20. februar 2015 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 27. februar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«I NOU 2012:14 kommer 22. juli-kommisjonene med en rekke anbefalinger for å styrke politiet.

Kan statsråden gi en statusrapport for de 31 hovedkonklusjonene som kommisjonen kom med, samt komme med en fremdriftsplan for de punktene som ikke er oppfylt?»

Svar:

Regjeringen arbeider systematisk med å følge opp anbefalingene fra NOU 2012: 14, i tillegg til anbefalingene som kom frem under arbeidet i Den særskilte komité og Kontroll- og konstitusjonskomiteen om samme sak. Spørsmålet er imidlertid så omfattende at det ikke kan la seg gjøre å gi et svar innenfor rammen av et skriftlig spørsmål og det omfatter det konstitusjonelle ansvaret til en rekke ulike statsråder. Jeg vil imidlertid kunne si noe om måten det arbeides med disse spørsmålene på i justissektoren. Anbefalingene gjelder på en rekke ulike områder og oppfølgingen i særlig politietaten har vært og er omfattende. POD har identifisert 203 konkrete oppfølgingspunkt som delvis er fulgt opp gjennom Endringsprogrammet, som nå er avsluttet, og delvis i linjeorganisasjonen. Anbefalinger fra 22. juli-kommisjonen relatert til holdninger, kultur og ledelse er noe det arbeides med i hele justissektoren. Arbeidet med å løfte risikoerkjennelse, gjennomføringsevne, samhandling, bedre IKT og resultatorientert ledelse fundamentale forbedringspunkter, er arbeid som må være pågående over svært lang tid. Både Justis- og beredskapsdepartementet (JD), Politidirektoratet (POD) og Politiets sikkerhetstjeneste (PST) har endret både på intern organisering, ansvarsfordeling og rutiner. Dette vil også vies stor oppmerksomheten i tiden fremover, blant annet som et ledd i oppfølgingen av den kommende nærpolitireformen. Det er gjennomført en rekke tiltak for å styrke krisehåndteringsevne, robusthet i operativ ledelse (stab, operasjonssentraler mv), økning av UEH-mannskaper og forstreking av Beredskapstroppen. Det er også tilsatt flere polititjenestemenn- og kvinner for å bedre beredskapen. POD har ny IKT-strategi og det arbeides videre med tekniske løsninger for informasjonsdeling. POD har tatt samordningsrollen i krisehåndtering til et nytt nivå og bistår mer praktisk og koordinerende ved store hendelser hvor eksempelvis bistand fra Forsvaret er aktuelt. Samarbeidet mellom politiet og forsvaret fungerer godt og det er innført nye rutiner for arbeidsmetodikk og utløsning av bistand fra Forsvaret.

Politiet er også i ferd med å etablere et eget situasjonssenter med døgnbemanning i nytt bygg for POD. Det er innført responstidkrav for mannskapes utrykningstid og det vil bli innført krav til IP4-kompetanse for personell i beredskapsordningen i politiet. Samarbeidet mellom PST og E-tjenesten er styrket vesentlig gjennom samarbeidet i Felles kontraterrorsenter. Varslingssystem innad i – og mellom politidistriktene samt ny riksalarm er iverksatt. Ressurssituasjonen til å løse skarpe oppdrag er bedret ved blant annet pansrede kjøretøy i alle politidistrikt og fremskutt lagring av våpen i politiets biler og helikoptre. Kompetansen for tjenestepersonene er styrket ved at våpentrening for politistudentene er blitt doblet, og for de uteksaminerte er det igangsatt økt trening både for den største kategorien innsatspersonell, IP4, fra 40 til 48 timer årlig, samt at det er gjennomført og fortsatt gjennomføres en betydelig heving av antall tjenestepersoner, som inngår i politiets utrykningsenhet, UEH, såkalt IP3 personell. Både PST og POD har ferdigstilt en IKT-strategi og utviklingsarbeidet på flere områder relatert til IKT er iverksatt. Forsvarets høygraderte system er koblet til PSTs graderte nett som er tilgjengelig på alle operasjonssentraler. Politipatruljene har også fått teknologi som muliggjør raskere søk i politiets systemer.

Politihelikoptertjenesten er styrket ved at tjenesten fikk disponere en innleid maskin slik at det nå er to politihelikopter, i tillegg er tjenesten styrket med flere crew. Responstiden for helikopterstøtten fra Forsvaret har fra 1.1.2015 blitt halvert fra to til inntil en time. PST har gjennomført intern omorganisering og tatt initiativ til samarbeid og deling av informasjon blant annet gjennom handlingsplanen mot radikaliserings og voldelig ekstremisme, som ble publisert i juni 2014. PST og Etterretningstjenesten har etablert et tettere samarbeid blant annet gjennom Felles kontraterrorsenter som ble operativt fra 2014. Felles rutiner for innsats mellom nødetatene på farlige skadesteder implementeres fra våren 2015. Politiet vil innen utgangen av 2015 ha tatt Nødnett i bruk i hele landet. Arbeidet med nytt beredskapssenter pågår i planleggingsfasen og er nå i en KS 1-prosess. Dette er kun en kort omtale av noen få endringer som delvis er gjennomført og delvis er under gjennomføring. Det arbeides også med oppfølgingen i en rekke andre spor, også om endringer som påvirker departementet direkte. Blant annet har vi opprettet et døgnbemannet situasjonssenter som bedrer departementets evne til krisehåndtering betydelig. Vi er også i en omorganiseringsfase for å bedre tilpasse oss det kri-

sehåndteringsansvaret JD har og oppfølgingen av dette. I løpet av våren får jeg en ny statusrapport om arbeidet med oppfølgingen etter Gjerv-kommisjo-

nen, Traavikutvalget, Stortingets innstillinger og flere interne anbefalinger for forbedring i justissektoren. Dette har høy oppmerksomhet fra min side.

SPØRSMÅL NR. 659

Innlevert 20. februar 2015 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 2. mars 2015 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«Viser til Dokument 8:125 S (2009-2010), Innst. 319 S (2009-2010) om å heve grensen for konsesjonsbehandling av kraftverk i vernede vassdrag fra 1 til 3 MW.

Er dette noe regjeringen har til hensikt å følge opp?»

Svar:

Små vannkraftverk gir et vesentlig bidrag til fornybarsatsingen i Norge. De siste årene har vi derfor prioritert og gitt svært mange konsesjoner til fornybarutbygging av småkraftverk i tillegg til en rekke vindkraftanlegg. Et stort antall tilsvarende prosjekter vil også bli konsesjonsbehandlet de nærmeste år.

Slik fornybarsatsing har derimot liten reguleringssevne som er nødvendig for at vi skal ha god nok kraftforsyningsikkerhet over hele landet fremover. I et langsiktig tidsperspektiv vil det derfor være et særlig behov for å konsesjonsbehandle prosjekter for utbygging av regulerbar vannkraft, noe småkraftverkutbygging bidrar lite til.

Regjeringen tar sikte på å legge fram en helhetlig energimelding våren 2016. Behovet for ny fornybar energi med fokus på behovet for effekt og regulerbarhet, inngår i arbeidet med energimeldingen. Jeg finner det derfor ikke hensiktsmessig å fremme enkeltforslag nå uten først å se tiltakene i sammenheng som vi skal foreta i energimeldingen.

SPØRSMÅL NR. 660

Innlevert 20. februar 2015 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen

Besvart 27. februar 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva vil helseministeren gjøre for å sikre fortsatt høy oppslutning om barnevaksinasjonsprogrammet i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Vaksinedebatten har fått aktualitet etter et nylig meslingeutbrudd i USA. Økt skepsis mot å vaksinere er en trussel mot folkehelsen. Vaksiner er et av de viktigste forebyggende folkehelseiltakene vi har. Alle barn i Norge blir i dag tilbudt vaksiner gjennom barnevaksinasjonsprogrammet, og mer enn 9 av 10 nor-

ske barn ble i 2013 vaksinert. Dette har bidratt til at vi i Norge i dag har kontroll over mange infeksjonssykdommer som tidligere var utbredt, for eksempel sykdommer som polio, meslinger og difteri. Høy grad av vaksinasjon gir kollektiv beskyttelse for alle. Det er derfor avgjørende å opprettholde en høy oppslutning om barnevaksinasjonsprogrammet i Norge.

I Norge har vi en godt utbygd helsestasjons- og skolehelsetjeneste og barselomsorgen er god. Det gir oss gode forutsetninger for å opprettholde en høy vaksinasjonsgrad. Å drive med målrettet opplysningsarbeid er det viktigste vi gjør for å få bevare

oppslutning rundt programmet, og med det en høy grad av vaksinasjon i befolkningen.

Svar:

Sykdommene det vaksineres mot i barnevaksinasjonsprogrammet er potensielt farlige. Vaksiner beskytter ikke bare den enkelte barn, men også andre i familien og samfunnet gjennom flokkimmunitet. Foreldre av friske barn bør derfor føle det som en solidaritetshandling å vaksinere sine barn. For å hindre epidemier må minst 85-95 % av befolkningen være fullvaksinert.

I Norge har vi i dag en høy oppslutning om barnevaksinasjonsprogrammet, og det jobbes kontinuerlig med å opprettholde dette. Vi har gode overvåkingssystemer som gjør at vi kan følge med på vaksinasjonsdekningen, effekt og sikkerhet (mistenkte bivirkninger) av vaksinene. Dette er viktig for å sikre fortsatt kontroll over sykdommene det vaksineres mot og god og trygg bruk av vaksinene. Disse systemene omfatter blant annet:

- Et landsomfattende nasjonalt vaksinasjonsregister (SYSVAK) som holder oversikt over vaksinasjonsstatus hos den enkelte, og vaksinasjonsdekningen i landet som helhet. Dekningsstatistikken for 2013 viser en høy oppslutning om barnevaksinasjonsprogrammet: <http://www.fhi.no/artikler/?id=84900>. Dekningsstatistikken for 2014 blir publisert i april 2015.

- Ved hjelp av det nasjonale meldingssystemet for smittsomme sykdommer (MSIS) overvåkes blant annet forekomst av alle sykdommer vi vaksinerer mot i barnevaksinasjonsprogrammet.
- Kontinuerlig overvåking av mistenkte bivirkninger etter vaksinasjon meldes og registreres i den

nasjonale bivirkningsdatabasen. Dette er viktig for å opprettholde sikker vaksinasjon. Folkehelseinstituttet og Statens legemiddelverk samarbeider om dette arbeidet.

Kunnskapen som samles inn gjennom disse systemene danner, sammen med internasjonale data, et solid kunnskapsgrunnlag for informasjonsarbeidet knyttet til barnevaksinasjonsprogrammet. I tillegg pågår det en rekke forskningsprosjekter som er etablert for å måle effekt og sikkerhet av vaksinasjon. Det er viktig å synliggjøre kunnskapen fra alle disse systemene for at foreldre skal kunne ta informerte valg og for å bevare høy tillit til barnevaksinasjonsprogrammet.

En av de viktigste suksessfaktorene for tilliten til barnevaksinasjonsprogrammet ligger i det personlige møtet mellom helsesøster og foreldre. Der blir det gitt tilpasset informasjon og foreldrene kan stille spørsmål og diskutere eventuelle bekymringer og skepsis.

Barnevaksinasjonsprogrammet er en rettighet for alle barn uavhengig av bosted, bakgrunn og andre sosioøkonomiske faktorer. For å kunne gi målrettet informasjon til de som ikke vaksinerer barna sine eller er i tvil om de skal vaksinere barna, trengs økt kunnskap om disse gruppene. Holdningsundersøkelser og store forskningsprosjekter pågår for å samle slik kunnskap. I tillegg jobbes det med å bedre informasjon også til skolebarn, personer med minoritetsbakgrunn, og mediene.

Vaksinasjon er og bør fortsatt være frivillig i Norge. Vi trenger en god og åpen debatt rundt temaet for å opprettholde tillit til programmet i befolkningen.

SPØRSMÅL NR. 661

Innlevert 20. februar 2015 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 26. februar 2015 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Regjeringa har sett i gong ei rekkje prosessar i of-fentleg sektor, nokre nemnde i grunngjevinga. Fellesnemnar for dei fleste er at dei medfører strukturendringar og større einingar verkar å vere løysinga

på det meste. Regionalpolitikken synest å vere sletta frå meir enn tittelen til statsråden.

Korleis vil statsråden sikre at innbyggjarane i Sogn og Fjordane får betre tenester etter at reformene er gjennomførte, og korleis vil han sikre at fylket får tilført fleire kompetansearbeidsplassar?»

GRUNNGJEVING:

I Sogn og Fjordane er det uro over kva som vert konsekvensane av strukturendringane regjeringa legg opp til i mange sektorar, både kommunale og statlege. Ein ser at det kan føre til tap av viktige arbeidsplassar, større avstand til tenestestad, dårlegare tenester og at det gode samarbeidet ein gjennom mange år har bygd opp mellom ulike etatar og organisasjonar i offentleg og privat sektor står i fare for å rakne. Kommunal- og moderniseringsministeren har, trass namneskiftet, likevel ansvaret for å samordne distrikts- og regionalpolitikken. Det er eit tema ein høyrer lite om i regjeringa sitt daglege arbeid. Det er derfor viktig å få klårlagt korleis regjeringa vil motverke at reformene ein no gjennomfører får negative konsekvensar for distriktsfylke som Sogn og Fjordane.

Kommunar, fylkeskommunar, politi, 110-sentralar, brann og andre beredskapssetatar, AMK, sjukehus, NAV, skatteetaten, tingrettane, jordskifterettane, høgskulane; alle er døme på viktige samfunnsinstitusjonar som er i sentraliseringsprosesser. Desse institusjonane har mange viktige funksjonar kvar for seg og samla. Dei har mange kompetansearbeidsplassar og leiarfunksjonar som er mangelfulle i distrikta. Regjeringa bør difor ha ein medvitne strategi for korleis ein skal kompensere for dette når mange viktige arbeidsplassar forsvinn, og korleis ein skal sikre nærleik til tenestene for folk som bur i distriktskommunar – kommunar som vil bli distrikt same kor mange ein slår saman.

Svar:

Eg takker representanten for spørsmålet. Regjeringa har sett i gong ei rekke reformer for å sikre innbyggjarane betre tenester der dei bur, no og i framtida. Målet er gode velferdstenester, som skaper tryggleik og gode lokalsamfunn. På mange felt har velferdstenestene vakse ut av dagens organisering. Difor trengst reformer. Vi set ikkje i verk reformene for å endre Noreg, men fordi Noreg har endra seg. Kommunane har nye og større oppgåver, helsetenesta er meir spesialisert, og politiet møter andre type brotsverk i dag enn for femti år sidan. Norsk økonomi og næringsliv står framfor store utfordringar. Aktivitetane i oljesektoren vil ikkje lenger vere ein like sterk motor for økonomien som tidlegare, og andre næringer må skape arbeidsplassar og sikre velferdsordningane våre vidare. Regjeringa vil ruste Noreg for framtida, og sikre vekst og verdiskaping i heile lan-

det. Nokre av dei viktigaste ressursane våre ligg nett opp i distrikta, og dei er godt fordelte i vårt langstrakte land. Da må vi ha ein politikk med gode rammevilkår for å skape kompetansearbeidsplassar og sterke regionar i heile landet. Difor satsar Regjeringa på vekstfremjande skattelettingar, fysisk infrastruktur og på forskning og innovasjon for framtida. Som regional utviklingsaktør har Sogn og Fjordane fylkeskommune ansvar for utviklinga i eige fylke og leggje til rette for lokalt næringsliv, som mellom anna etter spør arbeidskraft med høgare utdanning. Samstundes er god fordeling av statlege arbeidsplassar viktig for å utløyse verdiskaping over heile landet. Statlege arbeidsplassar gir meirverdi for å utløyse potensialet for vekst i regionale arbeidsmarknader. Ein høg del av statlege arbeidsplassar er kompetansearbeidsplassar. Moderniseringsarbeidet i statleg sektor skal ta hand om regjeringa sitt mål om å sikre vekstkraftige regionar i heile landet. Dette føreset at dei ulike alternativa for lokalisering blir vurdert opp mot kvarandre på eit tidleg tidspunkt i prosessane. Eit vedtak om ny lokalisering skal byggje på avveging mellom lokaliseringspolitiske mål og føremålet med endringane. Regjeringa har samstundes endra «Retningslinjer for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon», der det er sett tydelegare krav om korleis prosessane skal gjennomførast. Det er mellom anna stilt krav til at fagdepartementa alltid skal ta dei avgjerande vedtaka om lokalisering (dette gjeld likevel ikkje universitet og høgskular der styra kan gjere vedtak med heimel i universitets- og høgskulelova). Den nye hovudregelen ved oppretting av ny statleg verksemd er at minst tre alternative lokaliseringstader bør vurderast. Ved etablering av nye, eller ved omlokalisering av statlege verksemder, skal det leggjast vekt på lokalisering i regionale sentra der verksemda har størst potensial for å medverke til det lokale tilbodet av arbeidsplassar. Avgjerd om lokalisering ved store strukturendringar og nyetableringar, eller forslag om å etablere eller flytte statlege verksemder til Oslo, skal alltid leggjast fram for Regjeringa. Eg kan sjå av spørsmålet at representanten er uroa for utviklinga i Sogn og Fjordane. Tall frå Statens sentrale tjenestemannsregister (SST) syner at fylket har hatt ein vekst i statlege arbeidsplassar på same nivå som gjennomsnittet i landet dei siste 10 åra. Det siste året har fylket til og med hatt den største prosentvise auken av alle fylka i landet.

SPØRSMÅL NR. 662**Innlevert 23. februar 2015 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 27. februar 2015 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«Mener Klima- og miljøministeren at en kommune skal kunne foreslå endringer i markaloven uten at dette har hjemmel i markalovens vedtatte prinsipper for endring og justeringer, for eksempel dersom forslaget er begrunnet i ønske om boligutbygging, som diskusjonen om Ravnkollen i Bydel Grorud i Oslo?»

BEGRUNNELSE:

Oslo kommune har sendt ut på noe de kaller forhåndshøring, et forslag til forskrift om endringer av Markagrensa. Forslaget består av prinsipper kommunen ønsker å bruke som veiledning for når det skal være mulig å justere og endre markagrensa. I tillegg består forslaget av konkrete forslag til endringer av markagrensa bl.a. Ravnkollen på Romsås i Bydel Grorud og Lysopp og Fredheim i Bydel Søndre Nordstrand.

Forslaget er sendt ut på høring, og høringsinstansene, som bl.a. er alle politiske partier i alle bydelsutvalg og byrådskomiteer i Oslo, blir bedt om å vurdere de konkrete forslagene til endringer av markagrensa i forhold til prinsippene Oslo kommune selv har foreslått, og ikke i forhold til markaloven som Stortinget har vedtatt. Dette skaper store politiske diskusjoner lokalt.

Markalovens vilkår for endringer av Markagrensa, og øvrig lovverk som kommer inn i bildet ved en eventuell utbygging av de konkrete områdene som er en del av forslaget, er ikke en del av vurderingsgrunnlaget for forslaget som er sendt til politisk behandling i kommunen.

Spørsmålsstiller kan ikke forstå dette på annen måte enn at fremgangsmåten som er benyttet legger til grunn en ny type politisk behandling og debatt om markagrensa helt utenfor de rammene Stortinget har satt for hvordan endringen av markagrensa kan skje. I Grorud bydelsutvalg har for eksempel flertallet som består av Grorud Arbeiderparti, stemt for endring av markagrensa på bakgrunn av prinsippene foreslått av Oslo kommune, og ikke på bakgrunn vurderingene som i henhold til markaloven skal ligge til grunn for

en eventuell endring. Dette skaper usikkerhet og splittelse lokalt, men bidrar også til uønskede politiske prosesser som undergraver formålet med markaloven og legitimiteten til lovens grunnprinsipper.

Svar:

Markaloven § 2 fastslår at Kongen i statsråd ved forskrift kan treffe vedtak om justering av markagrensen. Etter vedtakelsen av markaloven i 2009, har en rekke kommuner ønsket justeringer av grensen, og mitt departement arbeider med å utarbeide en slik forskrift. Et av hovedformålene med markaloven er å sikre Markas grenser. Dette formålet er eksplisitt uttalt i lovens formålsbestemmelse (§ 1). Ved å løfte myndigheten til å justere grensen fra de 19 kommunene som har områder i Marka til et overordnet nasjonalt nivå, sikrer man at det skjer en samlet og overordnet vurdering av eventuelle justeringer av markagrensen og man forhindrer en uheldig bit-for-bit-nedbygging av Marka. Det følger av forarbeidene til loven at adgangen til grensejusteringer er ment å være begrenset, men det gis ingen klare anvisninger på hva som konkret kan aksepteres. Hver sak vil måtte vurderes konkret i lys av lovens formål. Det er likevel klart at kun mindre justeringer vil kunne skje gjennom forskrift, større grenseendringer av Marka vil kreve lovendring. Kommunene kan ta initiativ til grensejusteringer overfor departementet, og det er ikke satt noen tidsbegrensning for når dette skal kunne gjøres. Det er i markaloven heller ikke gitt noen konkrete anvisninger til kommunene på hva de faktisk kan foreslå. Men det er altså visse begrensninger for hvilke endringer som kan vedtas i forskrift. Den konkrete vurderingen av om et forslag om grensejustering er innenfor hva som kan vedtas etter markaloven § 2 foretas når grensejusteringsforslaget fremmes for Kongen i statsråd. Slike forslag fremmes via Klima- og miljødepartementet. Saken representant Hansson viser til er foreløpig ikke fremmet for departementet, og departementet har ikke foretatt noen vurdering av saken etter markaloven § 2.

SPØRSMÅL NR. 663**Innlevert 23. februar 2015 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien****Besvart 27. februar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«På kjærlighetsdagen den 14.2.15 ble 9 år gamle Farida, hennes mor og far sendt til Afghanistan, et land Farida aldri har vært i. Mor og far er ikke gift. UNCHR og UDI har advart mot å sende barnefamilier til internflukt i et krigsherjet Afghanistan.

Hvilke grep vil statsråden gjøre for å hente hjem Farida og familien og sørge for å stoppe utsendelsen av lengeværende barn til Afghanistan?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen varslet allerede ved sin tiltredelse i 2013 at det ville bli innført en revidert forskrift hvor barns beste skulle tillegges større vekt i vurdering av innvilgning av opphold i Norge. Revidert forskrift kom først på plass i desember 2014. I løpet av 2014 er utsendingen av lengeværende barn blitt intensivert uten at det er tatt hensyn til forutsetningene fra avtalen mellom regjeringen, KrF og Venstre om en sterkere vektlegging av barns beste vurdert opp mot innvandringspolitiske hensyn.

Både med UNCHR og UDI advarer mot utsendinger av barnefamilier til internflukt i Afghanistan uten tilstrekkelig nettverk eller ressurser til å etablere seg i hjemlandet.

Moren og faren til Farida flyktet fra Afghanistan da familien ikke ville at de skulle gifte seg. Mor sto i fare for å bli tvangsgiftet med en eldre mann. Barnet Farida ble født på flukt og mor kom alene til Norge etter at paret hadde mistet hverandre på flukt. Mor fikk oppholdstillatelse som alenemor, en tillatelse som senere ble tatt fra henne da barnefaren kom til landet. Mor og Farida har bodd på Dokka, mens far har bodd på mottak. Paret er ikke gift selv om UNE legger det til grunn i sitt vedtak. Familien har ikke noe hjem eller nettverk å returnere til. Farida gikk fram til 12.2 i fjerde klasse på Dokka barneskole.

Det synes som om varslet politikkendring når det gjelder vurdering av barns beste ikke er fulgt opp i praksis samtidig som Stortinget er gitt en forståelse av dette. Kommunal- og forvaltningskomiteen har til behandling en sak om utsending av lengeværende asylbarn. Likevel velger regjeringen med underliggende etater å fortsette praksisen med å sende ut lengeværende asylbarn til Afghanistan med den konsekvens at uskyldige barn blir rammet. Dette skjer på tross av advarsler fra UNCHR, UDI og Afghanske myndigheter.

Senterpartiet er opptatt av barns beste blir tillagt spesiell vekt i oppholdssaker og vi mener Norge må følge FNs barnekonvensjon slik vi mener det ble gjort under den rødgrønne regjeringen da det ikke ble sendt barnefamilier til Afghanistan.

Svar:

Det er som kjent Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som avgjør søknader og klager etter utlendingsloven. Verken jeg eller Justis- og beredskapsdepartementet for øvrig har myndighet til å gripe inn i eller påvirke utfallet av enkeltsaker som ikke gjelder hensynet til grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. Jeg kan derfor ikke kommentere den konkrete saken nærmere.

Jeg vil påpeke at verken FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) eller UDI generelt advarer mot å returnere barnefamilier til Afghanistan. Basert på blant annet den forverrede humanitære situasjonen i Afghanistan og anbefalinger fra UNHCR, foreslo UDI å endre praksis for henvisning av barnefamilier til internflukt i Afghanistan 1. juli 2014. UDI anbefalte følgende nye praksis:

«Som et utgangspunkt vil det bare være rimelig å henvise barnefamilier til internflukt i Afghanistan dersom familien har tilstrekkelig nettverk og/eller tilstrekkelige ressurser til å etablere seg i internfluktområdet og dekke familiens grunnleggende behov.»

Det er viktig å presisere at forslaget til endret praksis ikke gjelder returer til Afghanistan generelt eller retter seg spesielt mot lengeværende barn, men kun omfatter retur til internflukt dersom barnefamilien ikke har tilstrekkelig nettverk og/eller tilstrekkelige ressurser i internfluktområdet. Jeg samtykket i UDIs forslag til praksisendring i instruks av 30. januar 2015.

I forkant av pågripelse av barnefamilier har PU tett kontakt med UNE. I forbindelse med uttransporter til Afghanistan er UNE av politiet blitt forelagt navn på alle som skal returneres; både barnefamilier og andre. UNE har informert departementet om at det per 24. februar 2015 ikke er blitt gjennomført noen tvangsreturer av barnefamilier til Afghanistan som kan anses å være i strid med departementets instruks vedrørende internflukt etter at UDIs forslag til praksisendring kom 1. juli 2014.

Endringer i utlendingsforskriften § 8-5 om oppholdstillatelse på grunnlag av barns tilknytning til Norge trådte i kraft 8. desember 2014.

Endringene innebærer en sterkere vektlegging av barns situasjon. Alle saker behandles etter nytt regelverk etter ikrafttredelsen. Barnefamilier med

endelig avslag på søknad om asyl får likeledes sin sak vurdert etter det nye regelverket dersom de fremmer en omgjøringsanmodning.

SPØRSMÅL NR. 664

Innlevert 23. februar 2015 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås

Besvart 27. februar 2015 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«I regjeringens klimamelding (Meld. St. 13 (2014-2015)) står det at Norges mål er å bli et lavutslippssamfunn i 2050.

Hvor store utslipp mener regjeringen at Norge kan ha i 2050 dersom Norge skal være et lavutslippssamfunn?»

Svar:

Målet om at Norge skal være et lavutslippssamfunn ble vedtatt av Stortinget i forbindelse med det første klimaforliket fra januar 2008 og bekreftet i det andre forliket i juni 2012, uten at vedtaket innebar et tallfestet utslippsmål for 2050. Ifølge FNs klimapanel vil utslippsscenarioer i tråd med togradersmålet innebære at de globale utslippene av klimagasser reduseres med minst 40-70 prosent i 2050, sammenliknet med 2010. Det betyr i så fall at utslippene per person i 2050 i gjennomsnitt ikke overstiger om lag 2-4 tonn

CO₂-ekvivalenter per person. Om togradersmålet skal overholdes må vi se betydelige utslippsreduksjoner i 2030 og videre fram mot 2050, og det er naturlig at de rike landene går foran. Klimamålene for 2020 og 2030 er viktige milepæler på veien mot målet om å bli et lavutslippssamfunn. Med forslaget om å kutte utslippene med minst 40 prosent i 2030 sammenliknet med 1990 jf. Meld. St. 13 (2014-2015) vil Norges bidrag i en ny internasjonal avtale være i tråd med en togradersbane. Regjeringens styrking av klimaforliket blant annet ved å øke avsetningene til fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging, økt satsning på jernbane og styrket internasjonal klimafinansiering, er konkrete tiltak på veien mot lavutslippssamfunnet. Mitt hovedfokus er på konkrete tiltak og virkemidler som kan bidra til at Norge kan oppfylle ambisiøse klimamål i 2020 og 2030, og som samtidig styrker grunnlaget for at Norge kan bli et lavutslippssamfunn i 2050.

SPØRSMÅL NR. 665

Innlevert 23. februar 2015 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås

Besvart 2. mars 2015 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvor stor er totalproveny avskrivningsreglene for driftsmidler i petroleumssektoren for 2015, og hvor stort er statens beregnede provenytab for 2015 som følge av at avskrivningsreglene for driftsmidler i petroleumssektoren er utformet særskilt gunstig?»

BEGRUNNELSE:

Oljeindustrien kan avskrive verdien av sine installasjoner i løpet av 6 år. Dette er langt mer gunstig enn avskrivningsreglene for landbasert industri. I 2012 beregnet Econ Pöyry verdien av petroleumssektorens avskrivningsordning anno 2009 til 20,8 mrd. NOK. Metoden de brukte var å summere de totale investeringene for 2009, trekke fra letekostnadene, og til

slutt sammenligne differansen mellom eksisterende avskrivningsregler og en 10 prosents årlig avskrivning. To offentlige utredninger (NOU 2000:18 og NOU 2014:13) peker på at avskrivninger over 6 år fra investerings tidspunktet er altfor raskt i forhold til levetiden for hovedtyngden av driftsmidlene i virksomheten. NOU 2000:18 peker også på at særskattegrunnlaget er lavere enn grunnrenten om man vurderer over levetiden.

Svar:

I vedlegg 1 til Prop. 1 LS (2014-2015) gis det en detaljert oversikt over departementets anslag for skatteutgifter og skattesanksjoner på ulike områder. En skatteutgift er et unntak eller en særordning som reduserer statens inntekter og følgelig innebærer en støtte til enkelte grupper og aktiviteter. Bakgrunnen kan være at skatte- og avgiftssystemet benyttes som virkemiddel for å nå politiske mål. Hensikten med å presentere oversikten over skatteutgifter og skattesanksjoner er å synliggjøre budsjettvirkningen av unntaket og ikke å vurdere om unntaket er hensiktsmessig. For petroleumsskatten vurderes dagens skattesystem opp mot en nøytralt utformet grunnrentebeskatning i tillegg til ordinær overskuddsbeskatning etter samme regler som for øvrige næringer. For 2014 er det anslått en årlig skatteutgift på 20,8 mrd. kroner knyttet til investeringsfradragene i petroleumsskatten (avskrivninger samt friinntekt og rentefradrag i særskatt). Dette anslaget er basert på at investeringsfradragene er sikre for selskapene og dermed kan verdsettes med et risikofritt avkastningskrav. I tråd med omtalen i Prop. 150 LS (2012-2013) er det anslått at selskapenes andel av investeringene etter skatt utgjør om lag 12 pst. I en nøytral petroleumsskatt ville selskapene ha dekket om lag 25 pst. av investeringskostnaden etter skatt. Skatteutgiften er beregnet ved å multiplisere den for høye fradragverdien med selskapenes aktiverbare investeringer i det aktuelle året. Beregningen er statisk og tar ikke hensyn til at nivået på investeringene kan endres hvis fradragsver-

dien endres. Petroleumsskatten består av ordinær selskapsskatt (27 pst.) samt en særskatt (51 pst.). Som omtalt i Prop. 150 LS (2012-2013), kan en nøytral særskatt utformes som en kontantstrømskatt eller som en periodisert skatt. For en periodisert særskatt er avskrivningsperioden ikke avgjørende for nøytraliteten så lenge friinntekt og ev. rentefradrag utformes korrekt for å kompensere for verdifallet ved avskrivning over tid. Verdien av investeringsfradragene i særskatten (avskrivning, friinntekt og ev. rentefradrag) vil da på nåverdbasis være lik fradragverdien for investeringen i en kontantstrømskatt som er lik særskattesatsen på 51 pst. I dagens skattesystem er friinntekt og rentefradrag for høye ut fra avskrivningsperioden på 6 år, slik at samlet fradragverdi i særskatten er om lag 62 pst. Av den samlede skatteutgiften for 2014 på 20,8 mrd. kroner utgjør dermed for høy friinntekt og rentefradrag i særskatten om lag 18,3 mrd. kroner. En nøytral petroleumsskatt bør ta utgangspunkt i det samme ordinære skattesystemet (27 pst.) som for landvirksomhet. I et nøytralt skattesystem skal avskrivningene reflektere det økonomiske verdifallet, slik prinsippet er for investeringer på land. Den økonomiske levetiden av investeringer i petroleumssektoren vil variere mellom ulike driftsmidler og kan være krevende å anslå. Dersom en forutsetter at det økonomiske verdifallet tilsvarer lineære avskrivninger over 12 år fra produksjonsstart i stedet for dagens avskrivningsregler, reduseres verdien av skattefradraget for avskrivninger fra 26 til om lag 24 pst. av investeringskostnaden. For raske avskrivninger i ordinær skatt utgjør dermed om lag 2,5 mrd. kroner av den samlede skatteutgiften på om lag 20,8 mrd. kroner for 2014. Departementet gjør oppmerksom på at skatteutgiften gir uttrykk for nåverdien av proveny tapet for investeringer pådratt i 2014. En regner altså skatteutgiften for en årgang av investeringer, og ikke den påløpte provenyeffekten for 2014. Petroleumsinvesteringene i 2015 forventes å være lavere enn i 2014, og skatteutgiften vil da være noe lavere.

SPØRSMÅL NR. 666**Innlevert 23. februar 2015 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 27. februar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«UNHCR anbefalte i oktober at ingen returneres til Irak, uavhengig av provins. Allikevel returnerer Norge alenemødre med barn dit. Landinfo skriver at æresdrap ikke er uvanlig og myndighetskontrollen i Irak ikke gir kvinner beskyttelse mot vold og æresdrap. For Mulla Krekar tar norske myndigheter direkte kontakt for å få garantier mot dødsstraff eller tortur ved retur.

Har ikke kvinner som risikerer æresdrap og kjønnsbasert forfølgelse krav på at norske myndigheter sikrer samme garanti ved retur?»

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at personer som søker om beskyttelse og har et beskyttelsesbehov, får asyl og oppholdstillatelse i Norge. Vi skal ikke sende

noen tilbake til forfølgelse, tortur, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff.

Kvinner som oppfyller kriteriene for asyl får således beskyttelse. Det er dermed ikke behov for å innhente noen garanti fra hjemlandets myndigheter i slike tilfeller.

Beskyttelsesbehovene er det opp til Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) å vurdere i den enkelte sak.

Når det gjelder returer til Irak, gjør jeg oppmerksom på at UNE 16. juni 2014 besluttet å suspendere utreiseplikten for personer med endelig avslag på søknad om opphold i Norge og som kommer fra provinsene Anbar, Babel, Bagdad, Diyala, Kerbala, Kirkuk, Ninewa og Salah al-Din. UDI besluttet tilsvarende suspensjon av utreiseplikten 19. juni 2014. Den sikkerhetsmessige situasjonen i Irak, og om det er forsvarlig å returnere dit, vurderes fortløpende av utlendingsmyndighetene.

SPØRSMÅL NR. 667**Innlevert 23. februar 2015 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 4. mars 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Jeg viser til statsrådets svar av 12.02.2015 til spørsmål i Dok.15:333(2014-2015). Det er i dag ikke mulig å søke om individuell refusjon dersom legemidlene skal brukes under sykehusopphold eller i poliklinisk behandling. Dette medfører at finansieringsordningene skaper ulikheter i pasientenes muligheter til å få rett behandling.

Vil statsråden åpne for at spesialister kan søke om individuell refusjon også for legemidler som administreres i sykehus?»

BEGRUNNELSE:

I Dok.15:533 (2014-2015) spurte jeg om hvordan statsråden vil sørge for at pasienter som har et medisinsk behov for legemidler som er til vurdering i det nasjonale systemet for metodevurdering får tilgang til disse mens vurderingene pågår.

I sitt svar kom ikke statsråden inn på kjernen i det som er bakgrunnen for spørsmålet, nemlig den forskjellsbehandlingen som følger av ulike finansieringsordninger. I svaret nevnes det at spesialister kan søke om individuell refusjon for legemidler når behandlingen foregår utenom sykehus. Det er i beste fall en teoretisk mulighet. Langt de fleste legemidlene som finansieres av helseforetakene blir brukt under sykehusopphold eller poliklinisk. Disse er derfor pr. definisjon i dag ekskludert fra ordningen med individuell refusjon, hvilke statsråden korrekt nevner i sitt svar. Det er nettopp denne manglende muligheten til å søke om individuell refusjon som skaper ulikheter med hensyn til tilgang til nødvendig behandling. Dette problemet forsterkes ved lang saksbehandlingstid i metodevurderingssystemet.

Som nevnt i mitt første spørsmål, kunne en mulighet være å åpne for å søke om individuell refusjon over blåreseptordningen for legemidler som

administreres i sykehus, mens disse er til metodevurdering. Jeg ønsker statsrådets vurdering av om dette og/eller om han ser for seg andre mekanismer som kan sørge for å redusere forskjellsbehandlingen mellom finansieringssystemene.

Svar:

Jeg oppfatter at stortingsrepresentantens spørsmål dreier seg om pasienters muligheter for å få lik tilgang til behandling. Jeg viser derfor til mitt svar av 12.02.2015 til spørsmål i Dok. 15:333 (2014-2015) der jeg understreker at et viktig hensyn ved etablering av system for innføring av nye metoder var nettopp å sikre pasienter likere tilgang til nye legemidler. Jeg viser videre til at beslutningsforum for nye metoder har fattet vedtak om at legemidler som er til metodevurdering, ikke kan tas i bruk som etablert behandling før beslutningen er klar. Noe av det viktigste ved denne beslutningen er å sikre likere behandling av pasienter, uavhengig av hvor de får behandling eller hvem som er behandelende lege. De er opptatt av at det må være én dør inn for legemidler til ordinær klinisk bruk. Hvis vi åpner for bruk av nye legemidler ved å gå utenom ordningen blir prinsippet om likeverdig tilgang ikke ivaretatt. Det vil derfor undergrave formålet om å sikre god kvalitet i pasientbehandlingen og likeverdig tilgang til nye virksomme metoder.

Jeg mener det ikke vil være hensiktsmessig å åpne for at spesialister kan søke om individuell refu-

sjon også for legemidler som administreres i sykehus. Jeg viser til at system for innføring av nye metoder er under utvikling, og evalueres og forberedes fortløpende i dialog med pasientorganisasjoner, fagmiljøer og industrien. Aktørene i systemet har iverksatt flere utviklingstiltak for å gjøre vurderings- og beslutningsprosessene så effektive som mulig.

Beslutningsforum har blant annet åpnet for at det kan gjøres unntak om at legemidler ikke skal tas i bruk til beslutningen er klar, dersom alle fagdirektørene i de regionale helseforetakene godkjenner tidligere bruk. Jeg viser videre til at beslutningsforum har uttalt at både legemiddelselskaper og helseforetak kan søke om unntak for legemidler, men at terskelen for å få medhold er høy. For at unntak skal kunne innvilges må det for eksempel gjelde medikamenter med åpenbart bedre effekt, som helt snur prognosen for en sykdom eller som virkelig kan gi en betydelig helsegevinst.

Denne type unntak vil gjelde for en avgrenset periode, og det skal foretas en ny beslutning når metodevurderingen foreligger. Jeg viser til at denne type unntak blant annet er gjort ifm. midlertidig adgang til å utføre autolog stamcelletransplantasjon ved MS i Helse Bergen HF i påvente av at fullstendig metodevurdering i regi av Kunnskapssenteret ventes ferdigstilt tidligst i februar 2016. Jeg mener dette sikrer både at ny teknologi tas i bruk på en forsvarlig måte og bidrar til å sikre likere tilgang til ny behandling.

SPØRSMÅL NR. 668

Innlevert 23. februar 2015 av stortingsrepresentant Helga Pedersen

Besvart 2. mars 2015 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Kan statsråden bekrefte at alle saker som står oppført på saklisten i et kommunestyremøte eller fylkestingmøte, også interpellasjoner, omfattes av lovbestemmelsen om at det kreves alminnelig flertall for å utsette realitetsbehandlingen av en sak på den utsendte saklisten, jf. § 34 i Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)?»

BEGRUNNELSE:

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 34 slår fast at et «folkevalgt organ kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlin-

gen av en sak på den utsendte saklisten». Videre står det at det folkevalgte organet «kan også treffe vedtak i sak som ikke er oppført på saklisten, hvis ikke møteleder eller 1/3 av de møtende medlemmene motsetter seg dette». Dette sikrer mindretallet rettigheter slik at ikke saker legges fram «på bordet» i møtet og at et flertall slik kan få gjennomslag uten at mindretallet er forberedt på saken. Bestemmelsen er imidlertid ikke slik at et mindretall gis mulighet til å stanse vedtak i saker som står oppført på saklisten. Da må det alminnelig flertall til. Dette vil også gjelde for interpellasjoner som står oppført på saklisten.

Svar:

Vedtak om utsettelse av saker som er oppført på den utsendte sakslisten, må treffes med alminnelig flertall, jf. kommuneloven § 34 nr. 1. Dette gjelder alle saker som er på sakslisten, herunder interpellasjoner. Det kan i denne forbindelse også nevnes at forslag som settes frem i forbindelse med en interpellasjon, vil kunne utsettes dersom møtelederen eller 1/3 av medlemmene motsetter seg behandling av forslaget. Det må her skilles mellom

behandlingen av selve interpellasjonen, som i stor grad vil innebære at ordføreren gir en redegjørelse for spørsmålene som er stilt og påfølgende replikker, og en behandling av et konkret forslag som settes frem ved behandlingen av en interpellasjon. Et slikt forslag vil kunne gjøre det nødvendig med en realitetsbehandling og saksforberedende arbeid fra administrasjonen, og kan dermed sidestilles med en ny sak som ikke er oppført på sakslisten.

SPØRSMÅL NR. 669

Innlevert 23. februar 2015 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 27. februar 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Mener statsråden at det i åpenbare tilfeller der familiegjenforening vil bli innvilget ikke finnes noe rom for skjønn i dagens regelverk, og mener statsråden det er rimelig at den amerikanske kvinnen med norsk ektefelle og to barn etter 22 år mister bostedstillatelsen, og at hun må vente inntil 12 måneder på behandling av en opplagt søknad om familiegjenforening og at hun samtidig risikerer å miste fast arbeid og trygderettigheter?»

BEGRUNNELSE:

I Dagsavisen 23.02.2015 kunne man lese om en amerikansk kvinne, som etter 22 år i Norge og med 15 års permanent oppholdstillatelse, mistet bostedstillatelsen sin etter å ha bodd tre år i Belgia sammen med sin norske ektemann og familie mens han jobbet som nasjonal ekspert for Norge i EU-kommisjonen. Han ble lønnet av et norsk departement og mottok godtgjørelse for ektefelle og barn hele perioden.

UDI begrunner vedtaket med inndragning av bostedstillatelsen med politiets vedtak fra 1999 som slår fast at bosettingstillatelsen faller bort når innehaveren har bodd sammenhengende utenfor riket i mer enn to år. Denne regelen praktiseres som absolutt og gir ingen rom for skjønnsmessige vurderinger. I samme vedtak står det at utlendingen etter søknad kan gis adgang til å oppholde seg utenfor riket i mer enn 2 år uten at tillatelsen faller bort, UDI anser det derfor som at kvinnen var informert om dette. Hun ble derimot ikke gjort kjent med dette av de offentlige myndighetene ektemannen jobbet for før familien dro til Belgia.

Nå må kvinnen, som er amerikansk statsborger, men ikke har bodd i USA på 22 år, søke familiegjenforening fra USA.

Saksbehandlingstiden er på tolv måneder og hun har ikke lov til å jobbe denne perioden til tross for at hun har fast jobb. Hun risikerer derfor både og miste jobben sin, og samtidig å miste alle rettigheter i folketrygden og det norske helsevesenet.

Svar:

Det er som kjent Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda som behandler konkrete saker etter utlendingsloven. Verken jeg eller departementet for øvrig har myndighet til å gripe inn i eller påvirke utfallet av enkeltsaker som ikke gjelder hensynet til grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. Det vil derfor ikke være riktig av meg å kommentere den konkrete saken det vises til nærmere. Jeg merker meg imidlertid at saken det er vist til gjelder tematikken bortfall av permanent oppholdstillatelse som følge av langvarig opphold i utlandet. På generelt grunnlag vil jeg si at det er viktig å ha klare, forutsigbare og praktikable regler for når en permanent oppholdstillatelse bortfaller, og når det kan gis tillatelse til lengre opphold i utlandet uten at dette fører til bortfall av tillatelsen. Noe annet ville ført fører til en fare for forskjellsbehandling og bruk av store ressurser i saksbehandlingen i utlendingsforvaltningen. Et viktig formål med permanent oppholdstillatelse er å gi utlendinger med en viss tilknytning til Norge en styrket rettsstilling og forutsigbarhet rundt den fremtidige statusen ved fortsatt

opphold i Norge. Hvis vedkommende etter at det er gitt permanent oppholdstillatelse velger å flytte fra Norge for en periode på lengre enn to år, tilsier hensynene bak bestemmelsen at tillatelsen normalt bør bortfalle. Det kan imidlertid tenkes tilfeller hvor dette ikke bør gjelde. Det er derfor innført en bestemmelse i utlendingsforskriften som angir i hvilke tilfeller en utlending etter søknad kan gis adgang til å oppholde seg mer enn to år utenfor riket uten at den permanente oppholdstillatelsen bortfaller. Dersom det er klart at vedkommende etter utenlandsoppholdet igjen skal bosette seg i riket, kan det blant annet åpnes for lengre opphold utenfor Norge når utenlandsoppholdet skyldes eget eller en ektefelles arbeid eller utdanning. En konsekvens av at permanent oppholdstillatelse bortfaller, er at utlendingen må søke om oppholdstillatelse på vanlig måte dersom vedkommen-

de senere ønsker å flytte tilbake til Norge. Utlendinger som er omfattet av EØS-regelverket har oppholdsrett i Norge, og for dem er det tilstrekkelig å registrere seg senest innen tre måneder etter ankomst. Utfordringen knyttet til spørsmålet fra representanten Skjelstad gjelder slik sett den informasjon som gis til utlendinger med permanent oppholdstillatelse, og ikke nødvendigvis regelverk eller praksis for øvrig. UDI opplyser at de i en del tilfeller har erfart at utlendinger med permanent oppholdstillatelse ikke er kjent med regelverket og muligheten til å søke om lengre opphold i utlandet uten at den permanente oppholdstillatelsen bortfaller – til tross for at ordningen blir klart formidlet i vedtakene. UDI er i disse dager i gang med å se på hvordan de kan forbedre informasjonen til sine brukere, blant annet gjennom UDIs nettsider og nytt søknadsskjema.

SPØRSMÅL NR. 670

Innlevert 23. februar 2015 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 27. februar 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Det råder forvirring om hva som er blitt det endelige resultatet for beboere i tilknytning til nye E16 i Sør-Odal og Kongsvinger hva gjelder rabatt-/fritaksordninger for passering av bomstasjoner. Sprikende signaler er kommet fra så vel vegmyndigheter som politisk ledelse i departementet.

Kan det nå avklares en gang for alle hvilke rabatt-/fritaksordninger beboere på hhv. Galterud-siden (fv. 175) og Fulu/Knutsrud-siden av Glomma vil få?»

Svar:

Dagens regjering har som mål å bygge mer veg og samtidig redusere bompengandelen. Den varslede bompengereformen og rentekompensasjonsordningen vil være et viktig grep for å lette belastningen på bilistene.

Det opprinnelige opplegget for innkreving av bompenger på strekningen E16 Kongsvinger- Slomarka er beskrevet i Prop. 104 S (2010-2011). I opplegget fra den rødgrønne regjeringen var det ikke lagt opp til lokale fritak eller tilpasninger. I tillegg la den rødgrønne regjeringen i Nasjonal Transport plan opp til å fjerne alle lokale rabattordninger og tilpasninger. Jeg merker meg at representanten Myrli nå etterspør

lokale tilpasninger som hans regjering i sin tid sa ikke skulle etableres.

Lokalt har det vært ønske om en ny gjennomgang av bompengeopplegget. Diskusjonen dreide seg om plasseringen av innkrevingspunktene på lokalvegene, og at enkelte områder ville komme svært uheldig ut med den opprinnelige plasseringen. Dagens regjering er enig i at dette er urimelig. I Prop. 32 S (2014-2015) ble det derfor åpnet for å gjøre visse tilpasninger, blant annet ved å flytte det planlagte innkrevingspunktet på fv 175.

Det har nå vist seg at det vil ta noe tid å få lokalpolitisk behandling av de endringene som er beskrevet i Prop. 32 S (2014-2015). I tillegg vil det medgå tid til å gjennomføre flytting av innkrevingspunktet på fv 175. Bompengene skal gå til å nedbetale rentebærende gjeld. Betydelige forsinkelser i innkreving av bompenger vil bety unødvendig økte rentekostnader. Derfor er det viktig å få i gang innkrevingen, noe Hedmark og Akershus fylkeskommuner har gitt uttrykk for at de er enig i. På denne bakgrunn har Samferdselsdepartementet bedt om at Vegdirektoratet fatter takstvedtak basert på de forutsetninger som ligger i Prop. 104 S og at innkrevingen kommer i gang så snart som mulig. Som en midlertidig løsning, har departementet åpnet for en fritaksløsning for beboer-

ne på Galterud og Fulu. Vegdirektoratet har fått oppdraget med å vurdere hvordan fritaket skal avgrenses.

Samferdselsdepartementet vil gjøre en ny vurdering av hvordan innkrevingsopplegget på sikt kan til-

passes beboerne på Galterud og Fulu. Departementet vil deretter be Vegdirektoratet om å lage et revidert fremlegg for lokale myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 671

Innlevert 23. februar 2015 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 3. mars 2015 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Vil finansministeren vurdere å gi Norges Bank Investment Management (NBIM) mandat til å innføre et tydelig forventningsdokument for menneskerettigheter, urfolksrettigheter og arbeidstakerrettigheter for å redusere risiko for brudd på disse rettighetene i framtiden?»

BEGRUNNELSE:

NRK Sápmi har i det siste avslørt hvordan Marlingruva, eid av Goldcorp, som Statens Pensjonsfond Utland (SPU) er investert i, bryter urfolksrettigheter og menneskerettigheter på det groveste. Dette er et av flere eksempler på at urfolks rett til konsultasjon og samtykke i tråd med ILO-169 og FNs Urfolkserklæring ikke respekteres av selskapene SPU er investert i. I konfliktsituasjoner som oppstår som følge av dette, forekommer det ofte grove brudd på menneskerettighetene, som forfølgelse, trusler og drap av menneskerettighetsforkjempere. Det anerkjenner også NBIM ved å vurdere gruvedrift som en risiko-sektor i rapporten «Ansvarlig forvaltning 2014». Konflikt om eierskap og bruk av ressurser, samt kompensasjon til lokalbefolkning er gjennomgående utfordringer.

Svar:

Regjeringen legger vekt på åpenhet og etisk bevissthet i forvaltningen av Statens pensjonsfond. Rammeverket for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU) bygger på en klar rolle- og ansvarsdeling mellom eier og forvalter. Mandatet for forvaltningen av SPU er rammepreget og prinsippbasert. Innenfor rammene av mandatet tar Norges Bank investeringsbeslutninger og utøver eierrettighetene uavhengig av departementet. Det går fram av mandatet at Norges Bank skal fastsette et bredt sett av prinsipper for ansvarlig forvaltningsvirksomhet. Norges Bank benytter en rekke virkemidler i arbeidet med ansvarlig forvaltning.

Banken fremmer internasjonale standarder og prinsipper. Den uttrykker forventninger som eier, og utøver eierskap gjennom stemmegiving og kontakt med selskapene. Og den overvåker og søker å håndtere risikoen i investeringene ved å integrere en rekke forhold. Som eier og minoritetsaksjonær i mer enn 9 000 selskaper fordelt på om lag 80 land må Norges Bank prioritere for at risikohåndteringen og eierskapsarbeidet skal ha best mulig effekt. Norges Banks tilnærming innebærer at det er økt risikoovervåking knyttet til utvalgte land og områder, sektorer og selskaper hvor banken mener det kan være forhøyet risiko på lang sikt. Analysene inkluderer miljø- og samfunnsmessige forhold. Landanalysene kan for eksempel omfatte vurderinger av risiko for voldelige konflikter, brudd på menneskerettigheter og politisk terror.

Norges Bank vurderte i fjor deler av gruvesektoren i tre sektoranalyser. I 2013 og 2014 solgte banken seg ut av 14 kullgruveselskaper, 16 gullgruveselskaper og 17 selskaper innen generell gruvedrift og selskaper som utviner edelmetaller på bakgrunn av vurdering av risiko knyttet til miljø- og samfunnsmessige forhold. Norges Bank har tre fokusområder som er direkte knyttet til miljømessige og samfunnsmessige forhold. For hver av disse har banken formulert forventninger til hvordan selskaper kan håndtere risiko og rapportere om sine aktiviteter. De tre områdene er barns rettigheter, klimaendringer og vannforvaltning. For hvert av disse områdene har banken formulert forventninger til hvordan selskaper kan håndtere risiko og rapportere om sine aktiviteter i egne forventningsdokumenter. I sitt strategidokument for 2014-2016 skriver Norges Bank at det kan komme til ytterligere fokusområder mot slutten av strategiperioden. Det vises videre til at fondet ikke skal være investert i selskaper som er utelukket etter bestemmelsene i retningslinjene for observasjon og utelukkelse. Etikkrådet gir råd til Norges Bank etter kriteriene for produktbasert utelukkelse og atferdsbasert observasjon og utelukkelse i retningslinjene. Det følger av

retningslinjene at observasjon eller utelukkelse kan besluttes for selskaper der det er en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller selv er ansvarlig

for bl.a. grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene og alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner.

SPØRSMÅL NR. 672

Innlevert 23. februar 2015 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 6. mars 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Ser arbeidsministeren behov for en klargjøring eller endring av dagens regelverk for å sikre at mennesker som lever opp til kriteriene for tilskudd til bil gjennom Nav kan få bil med firehjulstrekk når deres behov tilsier det?»

BEGRUNNELSE:

TV2 har avdekket flere saker der mennesker med nedsatt funksjonsevne og behov for bil har fått avslag på søknad om firehjulstrekk, til tross for at de bor på steder som tilsier et slikt behov. Nav viser til at spørsmålet om firehjulstrekk er en skjønnsmessig vurdering fra sak til sak, og kan derfor ikke si noe om hvor i landet det er riktig å innvilge bil med firehjulstrekk. Mennesker som er avhengig av rullestol og spesialbygget bil har fått avslag på bil med firehjulstrekk, med beskjed om at de kan legge kjetting på bildekkene hvis det er glatt eller de blir stående fast. Bil som hjelpemiddel mister noe av sin funksjon dersom den ikke kan brukes der folk faktisk bor og på vanlig norsk vinterføre. Nav-direktøren peker på at dette er en problematikk som har kommet opp i flere saker og etterlyser en tydeliggjøring fra politisk hold.

Svar:

Stønad til firehjulstrekk gis i dag med hjemmel i forskrift om stønad til motorkjøretøy § 11. Slikt utstyr er strengt tatt ikke å regne som «spesialutstyr» i bestemmelsens forstand, da dette er forbeholdt utstyr som ikke kan leveres som standard ekstrautstyr fra bilfabrikanten. Arbeids- og velferdsdirektoratet er imidlertid gitt en særskilt hjemmel til å gi retningslinjer om hva slags utstyr som omfattes av bestemmelsen. Direktoratet har i sine retningslinjer åpnet for at de er mulig å innvilge firehjulstrekk, men det er strenge kriterier.

Direktoratet bekrefter at det er en svært streng praktisering av gjeldende retningslinjer, men at det skjer en skjønnsmessig vurdering i hver enkelt sak. Jeg mener at det er grunn til å åpne opp for en noe mer liberal praksis enn i dag, og departementet har derfor bedt direktoratet komme med forslag til justeringer i gjeldende retningslinjer for å ivareta dette. Det er viktig for meg at retningslinjene åpner for å innvilge firehjulstrekk til personer som trenger dette av hensyn til å kunne foreta daglige og nødvendige gjøremål. Ettersom firehjulstrekk på denne typen biler er svært kostbare, legger jeg imidlertid til grunn at de nye retningslinjene praktiseres på en klok og forsvarlig måte, men samtidig slik at de som helt åpenbart trenger firehjulstrekk skal kunne få innvilget det.

SPØRSMÅL NR. 673

Spørsmålet ble trukket.

SPØRSMÅL NR. 674**Innlevert 24. februar 2015 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 4. mars 2015 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Ansatte i arbeidsmarkedstiltaket Varig tilrettelagt arbeid (VTA) har uføretrygd. I tillegg får de utbetalt en bonuslønn fra Vekstbedriften, en lønn som typisk beløper seg til 25 kroner timen. Uføreforhøringen innebærer at inntekt beskattes som ordinær lønn. At denne lave bonuslønnen beskattes gjør at et viktig insentiv oppleves mye mindre.

Vil statsråden vurdere forslag om at ansatte i Varig tilrettelagt arbeid fritas for skatt på bonuslønnen?»

BEGRUNNELSE:

Bonuslønn er der for å gi arbeidstakerne et insentiv for å gå på jobb.

Selv om skatteavregning (som først skjer året etter at inntekten ble tjent) som regel vil føre til at VTA-ansatte vil få penger igjen på skatten, fører beskatningen til at de ansatte blir trukket i skatt på sin månedlige lønnsutbetaling. De får dermed mindre motivasjon til å gå på jobb, og en marginal sum blir enda mindre. Mange av de ansatte er også personer som har befunnet seg i utkanten av arbeidslivet i en årrekke. Denne gruppen trenger tydelige insentiver for å være i jobb.

Svar:

Folketrygdens uførepensjon ble lagt om til ny uføretrygd fra 1. januar 2015. Et viktig formål med uføreforhøringen er å gjøre det mer lønnsomt og oversiktlig å kombinere uføretrygd og arbeid for de som har mulighet til det. Den nye uføretrygden skattlegges som lønn, for å støtte opp om dette formålet. Den gamle uførepensjonen ble derimot skattlagt som pensjonsinntekt. Den nye uføretrygden beregnes på en annen måte og gir en høyere ytelse enn den gamle uførepensjonen, for å kompensere for økt skatt som følge av at ytelsen skattlegges som lønn. De som var mottakere av uførepensjon når de nye reglene trådte i kraft, ble overført til det nye regelverket, og uføreytelsen ble øket. Som flertallet av andre uføretrygdede, vil også flertallet av uføretakere som er under varig tilrettelagt arbeid-ordningen beholde minst samme nivå på ytelsen etter skatt som etter de gamle reglene.

Personer som mottar uføretrygd under arbeidsmarkedstiltaket varig tilrettelagt arbeid (VTA), er arbeidstakere i skjermet virksomhet eller i ordinære virksomheter med tilretteleggingstilskudd, med arbeidsoppgaver tilpasset den enkeltes arbeidsevne. De

mottar uføretrygd fra folketrygden og en mindre bonuslønn fra virksomheten de arbeider i. Som andre lønsmottakere, får uføretrygdede nå tabellkort for hovedinntekten og prosentkort for biinntekt. NAV anses som hovedarbeidsgiver og bruker tabelltrekk for sin skattlegging av uføretrygden. Arbeidsgiveren i VTA-ordningen blir ansett som biarbeidsgiver, og benytter prosenttrekk. Skatteetaten utsteder automatisk skattekort med tabelltrekk for hovedarbeidsgiver, og prosenttrekket for biarbeidsgiver vil være høyere, som for lønsmottakere. Hvis skattyteren vil ha samme prosenttrekk på ytelsen fra NAV og biarbeidsgiveren, kan vedkommende kontakte Skatteetaten for å få det ordnet. Samlet skatt i løpet av året vil uansett bli den samme om man velger tabellkort eller prosentkort.

Videre nevnes at en annen konsekvens av at forskuddstrekket for uføreytelsen nå følger reglene for lønn og ikke pensjon, er at forskuddstrekket fordeles over 10,5 måneder og ikke 11 måneder som tidligere. Det trekkes ikke skatt i juni og bare halv skatt i desember, og dermed blir trekkprosenten noe høyere de andre månedene for å kompensere for det.

Jeg viser også til at for uføretrygdede under varig tilrettelagt arbeid har man beholdt regelen fra det gamle regelverket om at de kan tjene inntil 1 G årlig i tillegg til uføreytelsen. For andre uføretrygdede er regelen at arbeidsinntekt over en beløpsgrense på 0,4 G årlig fører til reduksjon av uføretrygden.

Tiltaket med varig tilrettelagt arbeid er ikke tidsbegrenset. Det skal likevel jevnlig vurderes om det er aktuelt med overføring til andre arbeidsrettede tiltak, utdanning eller ordinært arbeid. Ordinær skattemessig behandling vil kunne gjøre at utøverne i større grad opplever tiltaket som en ordinær arbeidssituasjon, noe som kan gi mestringsfølelse og redusere terskelen for overgang til ordinært arbeid.

Videre er det et skattefaglig mål å unngå særordninger som kompliserer skattesystemet. Skattesystemet bør ikke brukes til å subsidiere spesielle aktiviteter eller støtte spesielle grupper. Tilskudd til spesielle grupper utgjør en utgiftspost under statsbudsjettet og bør ytes som direkte støtte fra tilskuddsordninger, ikke gjennom skattesystemet. Dette er vurderinger som må foretas i forbindelse med den årlige prosessen med statsbudsjettet.

På denne bakgrunn er min anbefaling at det ikke innføres særordninger i skattesystemet for denne gruppen.

SPØRSMÅL NR. 675**Innlevert 24. februar 2015 av stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal****Besvart 4. mars 2015 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Ifølge utredningsinstruksen består et utredningsarbeid i å presentere alternative løsningsforslag, basert på konsekvensutredninger og samfunnsøkonomiske analyser. Slik jeg forstår det, er det vanlig prosedyre og normal praksis at utredning av konsekvenser skjer før regjeringen sender et forslag til lovendringer på høring.

Hvordan anser statsråden at utredningsinstruksen skal prege regjeringens arbeid med forslag til endringer i loven om helligdager og helligdagsfred?»

BEGRUNNELSE:

Utredningsinstruksen (Kgl. res. 2000-02-18, revidert ved kgl.res. 2005-06-24 Instruks om utredning av konsekvenser, foreleggelse og høring ved arbeidet med offentlige utredninger, forskrifter, proposisjoner og meldinger til Stortinget (utredningsinstruksen) (FAD)) omfatter arbeid med offentlige utredninger, forskrifter, reformer og tiltak. Den omfatter også arbeid med proposisjoner og meldinger til Stortinget (punkt 1.2). Instruksen gjelder for utredningsarbeid som utføres i departementer, direktorater og andre underliggende virksomheter. Hvorvidt instruksens regler skal gjelde beror på en konkret vurdering av sakens karakter. Ikke enhver saksutredning skal følge prosedyrene i instruksen.

Instruksen inneholder regler om forhåndsvurdering før utredningsarbeidet starter. En problemanalyse og utredning av økonomiske, administrative og andre vesentlige konsekvenser skal danne grunnlaget for eventuelle forslag til tiltak. Forhåndsvurderingen skal forelegges berørte departementer. Et utredningsarbeid består i å presentere alternative løsningsforslag, basert på konsekvensutredninger og samfunnsøkonomiske analyser. Ved utredning av regelverk skal det vurderes tidsbegrensning eller evaluering etter en bestemt tid.

Det departement som har hovedansvaret for et utredningsarbeid som innebærer medvirkning fra andre forvaltningsorganer har ansvaret for at instruksen følges gjennom hele prosessen. Instruksen gjelder også der hele utredningsarbeidet utføres av private aktører på oppdrag fra statlige forvaltningsorganer. Det samme gjelder der utredningen foretas av et offentlig oppnevnt utvalg. Oppdragsgiver har likevel et

hovedansvar for at instruksens krav overholdes. Det er derfor viktig at det legges føringer i oppdraget (mandat) som sikrer at kravene i instruksen etterleveres.

Utredningsinstruksen kapittel 3 omhandler utredningsmandat. Det skal fremgå av mandatet at økonomiske, administrative og andre vesentlige konsekvenser av forslaget skal utredes. Minst ett av forslagene skal, som hovedregel, baseres på uendret ressursbruk. Videre heter det at fagdepartementet skal bidra med å skaffe utvalget kvalifisert bistand til å foreta nødvendige vurderinger av konsekvensene.

Svar:

Regjeringens ønske om å tillate søndagsåpne butikker er nedfelt i regjeringens politiske plattform (Sundvolden-erklæringen). Den någjeldende hovedregelen i helligdagsloven om søndagsstengte butikker kom inn i loven i 2003, og endringen som skjedde den gangen var basert på Sem-erklæringen til den daværende samarbeidsregjeringen. Erklæringen var utgangspunktet for en alminnelig høring om saken, som la grunnlag for en lovproposisjon til Stortinget.

Utredningsinstruksen er regjeringens egen instruks, og den skal sikre god forberedelse av og styring med offentlige reformer, regelendringer og andre tiltak.

Regjeringen har varslet at det vil bli sendt på høring et forslag om å bygge ned lovreguleringen rundt butikkens åpningstider. Jeg vil legge opp til at høringsnotatet omtaler og vurderer antatte og mulige konsekvenser på en rekke områder. Generelt vil det imidlertid være vanskelig å presist forutsi alle konsekvenser et forslag om deregulering vil kunne ha. Jeg minner om at Regjeringens forslag ikke er en plikt til å holde åpent, men en mulighet. De konkrete forslagene vil gi butikker og forbrukere større frihet. Hvordan ulike aktører vil opptre, vil antakelig først vise seg etter noe tid. Omfanget av og innholdet i en forhåndsvurdering av konsekvenser mener jeg derfor må vurderes i lys av dette. I tillegg er det slik at mange butikker også i dag har åpent på søndager. Jeg legger videre vekt på at en alminnelig høring vil bidra til ytterligere opplysning av saken, også til å synliggjøre mulige konsekvenser av forslagene.

SPØRSMÅL NR. 676**Innlevert 24. februar 2015 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 9. mars 2015 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Hva er den faglige grunnen til at ministeren krever at noen høyskoler må avvikle sine utenlandsstudier, som er kvalitetssikret av NOKUT, mens andre får fortsette, under forutsetning av at de blir kvalitetssikret av NOKUT?»

BEGRUNNELSE:

I departementets brev 18. juni 2014 ba ministeren alle statlige universiteter og høyskoler om å avvikle sitt samarbeid med eksterne virksomheter om organisering av studietilbud i utlandet. Dette til tross for at flere av disse studiene er kvalitetssikret faglig av NOKUT, har høyere gjennomstrømming, karakternivå, og ligger i toppklassen i andel fornøyde studenter. Samtidig har departementet godkjent HiOA og HiBV sine utenlandsstudier i samarbeid med Kulturstudier, «forutsatt at forhold knyttet til kvalitetssikring er avklart, og har bedt høyskolene gå i dialog med NOKUT for en avklaring av dette». Samme behandling har ikke andre høyskoler fått.

Svar:

Departementet ba i brev 18. juni 2014 om at alle universiteter og høyskoler under Kunnskapsdepartementet avvikler sitt samarbeid med eksterne virksomheter om organisering av studietilbud i utlandet, med mindre det er særskilte og tungtveiende faglige grunner for at samarbeidet bør videreføres. Departementet la til grunn at tilbudene skulle fases ut så raskt som mulig, men i tråd med de juridiske forpliktelser institusjonene har overfor de eksterne virksomhetene og overfor studentene som allerede er tatt opp på studietilbudene.

Internasjonalisering er et sentralt politisk satsingsområde. Det er viktig for kvalitetsutviklingen i norsk høyere utdanning at institusjonene har et utstrakt internasjonalt samarbeid med institusjoner i utlandet også om utveksling av studenter. Bakgrunnen for beslutningen om å avvikle de aktuelle utenlandsstudiene er at departementet mener at det ikke bør være norske institusjoners oppgave selv å organisere ordinære utdanningsløp for norske studenter i utlandet. At studier i utlandet organiseres på en slik måte, er etter departementets vurdering ikke i samsvar med de målsettinger som har vært satt for arbeidet med internasjonalisering av norsk høyere utdanning. Alle studenter ved norske institusjoner bør få tilbud om å kunne ta deler av sin utdanning i utlandet, men dette

bør i utgangspunktet være forankret i faglig og institusjonelt samarbeid med utenlandske institusjoner.

Departementet mener det har vært grunn til å stille spørsmål ved om den faglige kvalitetssikringen av disse studiene er god nok. NOKUT har vist til at de ser utfordringer, blant annet knyttet til kvalitetssikring, når andre aktører står for vesentlige deler av studiet. I brev 12. januar 2015 til alle universiteter og høyskoler har NOKUT initiert tilsyn med institusjoner som samarbeider med eksterne aktører om å tilby høyere utdanning. NOKUTs inntrykk er at en del institusjoner samarbeider med aktører som selv ikke har rett til å tilby høyere utdanning, og det kan se ut til at enkelte institusjoner akkrediterer eksterne aktørers studier. NOKUT ser at det finnes eksempler på at institusjoner samarbeider om å tilby studier som ikke begge parter har faglig fullmakt til å tilby. Det er også NOKUTs inntrykk at kvalitetssikringen av slike studier ikke alltid skjer på en tilfredsstillende måte.

Departementet viser også til at det i flere tilfeller har fremstått som uklart om institusjonene har overholdt reglene om egenbetaling og offentlige anskaffelser.

Departementet har mottatt redegjørelser fra de institusjonene som har denne type samarbeid, med plan for avvikling av tilbudene.

Basert på søknader fra Høgskolen i Buskerud og Vestfold (HBV) og fra Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA), har departementet besluttet at de kan opprettholde samarbeidet med Kulturstudier under klare forutsetninger. Departementet mener at Høgskolen i Oslo og Akershus og Høgskolen i Buskerud og Vestfold har anført gode faglige argumenter for at samarbeidet med Kulturstudier kan fortsette. Disse institusjonene har blant annet avtaler om undervisning og forskning med institusjoner i de respektive landene, noe Høgskolen i Nesna ikke har. For HBV sin del kan samarbeidet med Kulturstudier fortsette i en avviklingsfase over to år. Sentralt i vurderingen av om et samarbeid bør fortsette, har vært den faglige begrunnelsen for at studiet befinner seg i utlandet, og hvordan det legges til rette for kvalitetssikring. Vi viser her til forarbeidene til universitets- og høyskoleloven, Ot.prp. nr. 79 (2003-2004), hvor det er en forutsetning at kvalitetssikringen av den virksomhet som norske institusjoner er ansvarlig for, må skje i Norge, og at tildeling av grader og avvikling av eksamen har et tydelig fundament i virksomheten i Norge. I tillegg er det en absolutt forutsetning at NOKUT kan kontrollere at alle sider av institusjonenes akkrediterede utdanningstilbud er kvalitetssikret. Departe-

mentet har forutsatt at forhold knyttet til kvalitetssikring er avklart, og har bedt høyskolene gå i dialog med NOKUT for en avklaring av dette.

Departementet har hatt en særskilt dialog med Høgskolen i Nesna. Departementet har i brev 12. februar 2015 forutsatt at høyskolen må avvikle sitt samarbeid med GoStudy om alle studier i utlandet umiddelbart. Vi har ikke funnet grunnlag for at studiene kan fortsette i en avviklingsfase. I den grad studenter er tatt opp til enkelte av disse studiene, skal disse få fullføre studiene i tråd med eventuell avtale.

Departementet vil gå i videre dialog med Høgskolen i Nesna om hvordan tilbudene kan avvikles og om dekning av økonomiske utgifter i forbindelse med dette. Vi har kontaktet regjeringsadvokaten for eventuell bistand til Høgskolen i Nesna i den forbindelse.

SPØRSMÅL NR. 677

Innlevert 24. februar 2015 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande

Besvart 2. mars 2015 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hvordan vil kunnskapsministeren følge opp arbeidet som gjøres for å forebygge radikaliserings i Oslo-skolen, og vil han ta initiativ til at andre fylker og kommuner kan sette i gang med tilsvarende opplegg basert på erfaringene derfra?»

BEGRUNNELSE:

Høsten 2014 ba regjeringen 23 kommuner gjøre en ekstra innsats for å forebygge radikaliserings. Oslo kommune har i den forbindelse, som landets første kommune, utviklet et undervisningsopplegg som ledd i arbeidet med å forebygge radikaliserings. Gjennom diskusjon, samtale og hypotetiske eksempler skal elevene lære om hatkriminalitet, voldelig ekstremisme og radikaliserings i løpet av en dobbeltime. Opplegget er laget ut fra en tanke om å balansere ulike hensyn opp mot hverandre. Det er blant annet viktig at lærerne bidrar til å nyansere bildet som kan fremkomme i media om at radikal islamisme er en trussel mot det norske demokratiet, og belyser radikalisme i en historisk kontekst. Samtidig som undervisningen skal brukes til å avdekke signaler på at enkeltelever står i fare for å bli radikaliserings, må det ikke bidra til stigmatiserings av grupper eller individer. Professor ved politihøgskolen, Tore Bjørge, uttaler til Aftenposten at

«skolen er en helt avgjørende arena for å forebygge både kriminalitet og ekstremisme. Så er det ikke skolens hensikt å straffe noen, men å fange opp uheldige tegn, slik man gjør for eksempel med ungdom på vei inn i kriminelle miljøer. Vi vil aldri få vite hvor mange som blir stoppet med et slikt opplegg. Men det er med på å bygge normative barrierer mot å gå inn i en voldelig utvikling, og det er det som forebygger kriminalitet og ekstremisme best. Lykkes man

med dette tidlig, er også konsekvensene for dem det gjelder små.»

Svar:

Oslo-skolen undervisningsopplegg er et positivt bidrag i del helhetlige arbeidet for å forebygge økt radikaliserings blant ungdom. Det er vesentlig at store kommuner som Oslo deler sin kunnskap med andre og mindre ressurssterke kommuner, når de har høstet tilstrekkelig erfaring med sitt undervisningsopplegg. Jeg vil følge med på det som skjer i Oslo-skolen fremover. Høstes det gode erfaringer herfra, vil elementer i Oslos opplegg kunne tas inn Regjeringens tverr-departementale handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme.

Kunnskapsdepartementet har allerede lansert en rekke tiltak for å forebygge radikaliserings i skolen i handlingsplanen mot radikaliserings og voldelig ekstremisme. Det er i ferd med å bli utarbeidet veiledningsmaterieell for ulike aktører med ansvar for forebyggende arbeid, deriblant skolesektoren. Dette skal hjelpe skoleledere og lærere til å identifisere og håndtere tidlige tegn på voldelig ekstremisme. Det er Justis- og beredskapsdepartementet som koordinerer arbeidet med veilederen. Veilederen er planlagt ferdigstilt i mars måned.

Utdanningsdirektoratet vil i juni måned lansere egne læringsressurser til bruk i ungdomsskolen og videregående skole. Dembra – Demokratisk beredskap mot rasisme og antisemittisme – er et opplæringsstilbud for skoler til støtte i arbeidet mot rasisme, antisemittisme og udemokratiske holdninger. Målgruppen er skoleledere, lærere og elever på ungdomstrinnet og i videregående skole, hvor tyngdepunktet ligger på ungdomsskolen. Dembra inngår i dag som en del av Utdanningsdirektoratets helhetlige arbeid med

læringsmiljøet i skolen. Dembras består av: 1) en kurspakke for ungdomsskoler, (2) en kurspakke for videregående skole, (3) et hefte med materiell til bruk mot antisemittisme, rasisme og udemokratiske holdninger, (4) en konferanse for lærere og akademikere, (5) et e-læringsverktøy for lærere og instruktører, (6) nettressurser for elever. Til nå har Dembra-kursene vært forbeholdt skoler i Oslo-regionen. For å styrke det langsiktige, forebyggende arbeid i skolen mot antisemittisme og rasisme, antidemokratiske holdninger og radikaliserings, vil Kunnskapsdepartementet i 2016 sette i gang en prosess med å få Dembra-kurs for lærere og skoleledere etablert rundt om i landet. Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter (HL-senteret) vil få en veileder- og pådriverrolle overfor de fem statsstøttede freds- og menneskerettighetsentre, som er alle lokalisert utenfor Oslo, og som igjen vil få i oppdrag å drive den regionale opplæringen på feltet.

Forebygging av hatretorikk er en viktig del av arbeidet mot radikaliserings. Det europeiske Wergelandsenteret (EWC) har oversatt læringsboken «Bookmarks», utgitt av Europarådet til bruk for kurs for lærere. Ekspertene fra EWC vil holde foredrag + øvelser fra boka for hele lærerstaben ved interesserte skoler. Elementer i kursene vil være å styrke ungdommer som aktive aktører på nettet, slik at de gjøres i stand til å kjenne igjen og ta til motmæle mot hatprat. Gjennom kurset vil det også arbeides med å bedre læreres kompetanse om sosiale medier. Videre er et vesentlig element å gjøre klasserommet til en trygg ramme for diskusjon. Mange av de temaene som er

knyttet til hatprat og radikaliserings/ ekstremisme oppleves som kontroversielle og mange lærere føler seg ikke trygge nok til å ta opp disse tingene fordi de er redde for å «si noe feil» og for å være «politisk ukorrekte». Det er viktig å bygge selvtillit hos lærere, slik at de blir i stand til å adressere disse spørsmålene. EWC vil bruke boka som grunnlag for et heldagskurs som del av Utdanningsforbundets kursserie. Kurset vil også bli tilbudt som et oppfølgingskurs til lærere som har deltatt i Dembra. EWC skal samle, systematisere og gjøre enkelt tilgjengelig diverse ressurser knyttet til hatprat og relaterte tema. Kurs for lærere er allerede igangsatt og inngår i Utdanningsforbundets kursrekke for 2015.

Som en del av arbeidet mot økt radikaliserings inngår også utviklingen av en nettressurs for å unngå uønskede opplevelser på nett. Den tar spesielt for seg rapporteringsmuligheter og personverninnstillinger. Målet med tiltaket er å gi barn og ungdom økt kunnskap om hva de skal gjøre dersom de opplever uønskede hendelser på nett. Tiltaket ses i sammenheng med utvikling av e-modul om digitale krenkelsers og mobbing, som også lanseres i 2015. Det er etablert et samarbeid mellom Utdanningsdirektoratet og IKT-senteret om utvikling av digital løsning, med HL-senteret, Det europeiske Wergelandsenteret og Læringsmiljøsentret (UiA) som en faglig referansegruppe. Løsningen skal piloteres med brukergrupper våren 2015. Endelig løsning skal være klar innen 31. august, med en mulig lansering i forbindelse med åpningen av Manifest mot mobbing.

SPØRSMÅL NR. 678

Innlevert 25. februar 2015 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 5. mars 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan eg be helse- og omsorgsministeren stadfeste at regjeringa ikkje vil leggje fram forslag om sentralisering av AMK-sentralane, og at regjeringa si haldning dermed er ei anna enn det som vart halde fram frå Justis- og beredskapsdepartementet om at det er eit mål i seg sjølv å samlokalisere AMK-sentralar med alarmsentralane for brann og politi?»

GRUNNGJEVING:

I regjeringa og Venstre sitt forlik om politireforma ligg ei sentralisering av Politimesteren i Sogn og Fjordane til Bergen. Politiet sin operasjonssentral er også tenkt flytta og i forliket er det sagt at 110-sentralane for brann skal samlokaliseras med desse, samt at det skal leggjast til rette for at AMK-sentralane også kan flyttast. I etterkant av at forliket vart offentleggjort har det pågått ein diskusjon i Sogn og Fjordane om kva som eigentleg er tenkt for AMK-sentralane. Stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn sa til NRK Sogn og Fjordane måndag 23.02 at ein ikkje

kunne tolke forliket mellom regjeringa og Venstre slik at AMK-sentralen i Sogn og Fjordane skulle sentralisertast til Bergen saman med 112 og 110-sentralane. Seinare same dag uttala statssekretæren i regjeringa sitt samordningsdepartement innan sivil beredskap seg om saka, og var tydeleg på at regjeringa sitt mål er å sentralisere og samlokalisere alle sentralane for å få meir ut av dei samla ressursane.

Poenget er at ein ynskjer i størst mogleg grad å få til ei samlokalisering, for på den måten å få størst mogleg effekt ut av større einingar, sa statssekretær Hans J. Røsjorde (FrP) i Justis- og beredskapsdepartementet.

Tysdag 24.02 om ettermiddagen kom det ein slags kontrabeskjed frå Helse- og omsorgsdepartementet sin statssekretær.

Anne Grethe Erlandsen (H) sa då at det er friviljug å slå seg saman. Her er det ingen tvang. Det som er viktig er at nokre stader har dei prøvd ut dette og har gode erfaringar, men det vil vere avhengig av lokale forhold og det må vi ha respekt for, sa ho til NRK.

Desse sprikande signala for regjeringa har gitt grunnlag for uro, og det er viktig å få slått fast kva som er regjeringa sin heilskaplege og samla politikk på dette feltet.

Svar:

Det har i løpet av de siste ti årene skjedd en reduksjon av antallet AMK-sentraler. Reduksjonen er gjennomført i tråd med Stortingets behandling av St. meld. nr. 43 (1999-2000) Om akuttmedisinsk beredskap jf. Innst. S nr. 300 (2000-2001), der et flertall la til grunn at det ut fra hensyn til volum og kvalitet maksimalt skulle være én AMK-sentral i hvert fylke. Flere regionale helseforetak har nylig gjennomgått og gjort endringer i AMK-strukturen i sin region. Det har vært nødvendig for å sikre robust bemanning og gjennomføring av opplæring og øvelser.

I avtalen mellom regjeringspartiene og Venstre om et fremtidsrettet, robust nærpoliti, står det at «brann- og redningsentralene skal samlokaliseres med politiets operasjonssentraler. De nye sentralene skal klargjøres slik at helsevesenets AMK-sentraler også kan plasseres på samme sted». I dette ligger det en mulighet for å samlokalisere de tre nødetatene. Ansvaret for å etablere og drifte AMK-sentralene er

en del av de regionale helseforetakenes sørge-for-ansvar, og de regionale helseforetakene må selv vurdere hva som er hensiktsmessig organisering av AMK-sentralene i sine helseforetak. Jeg vil derfor understreke at samlokalisering med andre nødetater må være frivillig og bygge på lokale initiativ for å høste erfaringer.

I dag er AMK-sentralene i all hovedsak samlokalisert med sykehus som en integrert del av akuttmottaket eller i umiddelbar nærhet innenfor sykehusområdet. Mange helseforetak ser fordeler med å være lokalisert strategisk i egen bygningsmasse. Det gir nærhet til ambulansetjenesten, de medisinske spesialiteter og fagmiljøene på sykehus. Den akuttmedisinske kjede er dessuten viktig for samhandling mellom spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Dette er en robust og velfungerende løsning som gir befolkningen tjenester av god kvalitet. Noen helseforetak ser samtidig fordeler med å samlokalisere med andre nødetater, og i Drammen er nødmeldesentralene for helse, politi og brann samlokalisert. Jeg mener det er positivt med en slik samlokalisering når det er basert på lokalt initiativ.

Jeg vil også nevne utredningen om virtuell samlokalisering av AMK – sentralene i Helse Vest som ble startet i kjølvannet av hendelsene 22. juli 2011. Denne løsningen gjør det mulig å korte ned svartid, gir bedre utnyttelse av ressursene og gjør helseforetakene bedre i stand til å håndtere pasientflyt i akuttmedisinske situasjoner. Virtuell samlokalisering av AMK kan dessuten forbedre samhandlingen med legevakt, brann og politi.

Avslutningsvis vil jeg vise til anbefalingene fra Nasjonalt nødmeldeprosjekt som ble lagt frem ved utgangen av 2014. Nasjonalt nødmeldeprosjekt anbefalte blant annet at Helse- og omsorgsdepartementet gjennomfører en utredning for optimal organisering av den akuttmedisinske nødmeldingstjenesten. En slik utredning vil gi verdifull kunnskap om hvordan AMK-sentralene best kan organiseres for å gi en enda bedre nødmeldetjeneste.

Helse- og omsorgsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet samarbeider tett om den videre oppfølgingen om anbefalingene fra Nasjonalt nødmeldeprosjekt.

SPØRSMÅL NR. 679**Innlevert 25. februar 2015 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 4. mars 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Kan justis- og beredskapsministeren som regjeringa sin samordningsminister for sivil beredskap stadfeste at regjeringa sin politikk ikkje er å samlokalisere AMK-sentralane med alarmsentralane for politi og brann så framti det ikkje er eit uttykt ynskje om dette frå lokalt hald, og at regjeringa dermed ikkje kjem til å foreslå slike sentraliseringar av AMK-sentralane?»

GRUNNGJEVING:

I regjeringa og Venstre sitt forlik om politireforma ligg ei sentralisering av politimeistera i Sogn og Fjordane til Bergen. Politiet sin operasjonssentral er også tenkt flytta og i forliket er det sagt at 110-sentralane for brann skal samlokalisert med desse, samt at det skal leggast til rette for at AMK-sentralane også kan flyttast. I etterkant av at forliket vart offentleggjort har det pågått ein diskusjon i Sogn og Fjordane om kva som eigentleg er tenkt for AMK-sentralane.

Stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn sa til NRK Sogn og Fjordane måndag 23.02 at ein ikkje kunne tolke forliket mellom regjeringa og Venstre slik at AMK-sentralen i Sogn og Fjordane skulle sentraliserast til Bergen saman med 112- og 110-sentralane. Seinare same dag uttala statssekretæren i regjeringa sitt samordningsdepartement for beredskap seg om saka, og var tydeleg på at regjeringa sitt mål er å sentralisere og samlokalisere alle sentralane for å få meir ut av dei samla ressursane.

Poenget er at ein ynskjer i størst mogleg grad å få til ei samlokalisering, for på den måten å få størst mogleg effekt ut av større einingar, sa statssekretær Hans J. Røsjorde til NRK Sogn og Fjordane.

Tysdag 24.02 om ettermiddagen kom det ein slags kontrabeskjed frå Helse- og omsorgsdepartementet sin statssekretær.

Anne Grethe Erlandsen (H) sa då at det er frivillig å slå seg saman.

Her er det ingen tvang. Det som er viktig er at nokre stader har dei prøvd ut dette og har gode erfaringar, men det vil vere avhengig av lokale forhold og det må vi ha respekt for, sa ho til NRK.

Desse sprikande signala for regjeringa har gitt grunnlag for uro, og det er viktig å få slått fast kva som er regjeringa sin heilskaplege og samla politikk på dette feltet.

Svar:

Det er regjeringa si målsetjing å samlokalisere naudmeldesentralane til brann- og redningsetaten med naudmeldesentralane til politiet. Dei nye sentralane vil bli klargjorte slik at det vil vere mogeleg at AMK-sentralane kan bli plassert same stad om det er eit ønske.

Eg viser og til anbefalingane frå «Nasjonalt nødmeldingsprosjekt».

Dersom representanten ynskjer meir informasjon om organisering av AMK-sentralane, ber eg om at spørsmål vert retta til helse- og omsorgsministeren.

SPØRSMÅL NR. 680**Innlevert 25. februar 2015 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 18. mars 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«I Østlendingen tirsdag 24. februar kommer det fram at utbyggingen av riksveg 3/25 blir ett år forsinket. Statssekretær Bård Hoksrud bekrefter dette i dagens utgave av Østlendingen.

Kan statsråden gi en forklaring på hva forsinkelsen skyldes?»

BEGRUNNELSE:

Samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen har tidligere i et brev til Løten kommune fastslått at en mulig OPS-finansiering av strekningen ikke skal forsinke utbyggingsprosjektet. Alt har ligget til rette for byggestart i slutten av 2015 eller i begynnelsen av 2016 med ferdigstillelse i 2018 dersom vegen hadde blitt bygd ut på ordinært vis med statlig finansiering. Alle

vedtak i kommunene og fylkeskommunen var gjort med tanke på dette.

Svar:

Gode veger binder sammen bo- og arbeidsregioner og øker trafikksikkerheten. Etter regjeringsskiftet har bevilgningene til samferdselsformål økt kraftig, og en rekke vegprosjekter er fremskyndet. I regjeringens Stoltenbergs forslag til statsbudsjett for 2014 var foreslåtte bevilgninger over 4,5 mrd. kroner lavere enn snittbehovet for Nasjonal Transportplan. I budsjettet for 2015 er bevilgningen derimot mer enn en halv mrd. kr over snittbehovet. Regjeringen har dermed skapt et økt økonomisk handlingsrom til å ha et høyt tempo på prosjektgjennomføring.

Utbygging av riksveg 3/25 er et viktig prosjekt som regjeringen jobber med å realisere. La meg minne om at i NTP 2014-2023 og Vegvesenets handlingsprogram er det lagt til grunn oppstart av prosjektet i første fireårsperiode og ferdigstilling i løpet av siste seksårsperiode av NTP. Av de statlige midlene til prosjektet på 1 460 mill. kr ligger det inne 50 mill. kr i 2016 og 180 mill. kr i 2017. De resterende 1 230 mill. kr kommer i perioden 2018-2023. Av prosjektets totalkostnad på 4,1 mrd. kr sier handlingsplanen

at 47 % skal finansieres i 2015-2017, og 53 % i perioden 2018-23. Det indikerer hvilken fremdrift som var lagt til grunn i NTP.

Regjeringen har bevilget penger til planlegging av prosjektet. Prosjektet vil om kort tid være kommet så langt at det kan settes i gang ekstern kvalitetssikring, KS2. Deretter vil regjeringen fremme saken for Stortinget så snart som mulig. Dette vil gjelde enten prosjektet gjennomføres som OPS eller ved tradisjonell gjennomføring.

La meg også minne om at en sentral forutsetning fra regjeringen vedrørende mulige OPS prosjekt var at OPS organisering ikke skulle føre til at prosjektene åpnes for trafikk på et senere tidspunkt enn ved tradisjonell prosjektgjennomføring. Dette lå til grunn for Vegdirektoratets vurderinger da rv3/25 ble foreslått som egnet for OPS gjennomføring. Erfaringer fra de gjennomførte OPS-prosjektene er at byggetiden er blitt kortere enn ved tradisjonell gjennomføring.

Det er for meg viktig å ha god fremdrift på vegprosjekter, og sikre at vi realiserer planer på en rasjonell og kostnadseffektiv måte. I dette prosjektet legger jeg til grunn den fremdrift som er skissert i NTP 2014-2023, og som Stortinget har sluttet seg til.

SPØRSMÅL NR. 681

Innlevert 25. februar 2015 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 5. mars 2015 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Gjennom ulike oppslag i media fremgår det at et selskap registrert i Brønnøysundregistrene, som slås konkurs en dag kan registreres med nytt foretaksnummer, med samme navn, allerede neste dag.

Er dette korrekt forståelse av dagens lov, hvis ja, kan statsråden vise ordlyden i lovforslag som må vedtas for at dette skal gjøres ulovlig?»

BEGRUNNELSE:

Det bes om at statsråden i svaret synliggjør det spesifikke lovforslaget/de spesifikke lovforslagene som må vedtas for at navnet til et foretak som slås konkurs ikke kan benyttes senere med nytt foretaksnummer.

Svar:

Det følger av lov 21. juni 1985 nr. 79 Lov om enerett til foretaksnavn og andre forretningskjennetegn mv.

(foretaksnavnloven) § 1-1 annet ledd tredje punktum, jf. § 3-1 første ledd at en næringsdrivende oppnår enerett til bruk av et foretaksnavn ved registrering i Foretaksregisteret. Retten til foretaksnavn innebærer at ingen andre kan ta i bruk eller registrere et identisk foretaksnavn.

Av loven § 4-2 annet ledd fremgår det at retten til foretaksnavnet ved konkurs overføres til konkursboet. Av dette følger det at det etter dagens lovgivning ikke er adgang for et selskap til å registrere seg med nytt foretaksnummer, med samme navn, dagen etter at det slås konkurs. Eneretten til navnet vil da innehas av det opprinnelige selskaps konkursbo, og en registrering som nevnt vil være i strid med loven.

Foretaksloven § 1-1 tredje ledd regulerer retten til å benytte såkalte sekundære forretningskjennetegn. Bruk av slike er svært vanlig. Et kjent eksempel er det tidligere Den Norske Stats Oljeselskap AS' bruk av kjennetegnet Statoil. For sekundære forret-

ningskjennetegn oppnås enerett til bruk ved innarbeidelse. Et sekundært forretningskjennetegn anses som innarbeidet når det innenfor vedkommende selskaps omsetningskrets her i riket er godt kjent som kjennetegn for et foretak. (Ene)retten til bruk av slike kjennetegn går i forbindelse med konkurs også over til konkursboet. All den tid det sekundære forretningskjennetegnet har oppnådd vern gjennom innarbeidelse, er det således også i strid med loven å bruke dette i næringsvirksomhet når det gjelder driften av et nytt selskap.

Imidlertid er det tillatt å registre et nytt selskap med et lignende navn som det selskapet som er konkurs. I Norge er det relativt få hindre for å starte opp

ny næringsvirksomhet etter en konkurs. Dette i motsetning til mange andre land i Europa, der en konkurs kan gjøre det vanskelig å starte ny næringsvirksomhet. Det har fra norske myndigheters side vært en bevisst holdning at det skal være relativt enkelt å starte ny næringsvirksomhet etter en konkurs. Det går her en grense mot misbrukstilfeller, men for slike har man innført ordningen med konkursskarantene.

Dersom et foretaksnavn eller sekundært forretningskjennetegn brukes i strid med loven, må det normalt reises søksmål om dom for å få kjent bruken ulovlig. Slikt søksmål kan reises av enhver med klageinteresse eller det ansvarlige departementet (Nærings- og fiskeridepartementet).

SPØRSMÅL NR. 682

Innlevert 25. februar 2015 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 5. mars 2015 av statsminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Mener statsminister Erna Solberg fremdeles at Norge bør bli en del av euro-samarbeidet?»

BEGRUNNELSE:

Statsminister Erna Solberg har ved flere anledninger vært en av de fremste forkjemperne for norsk EU-medlemskap og innføring av euro i Norge. I 2005 skrev Solberg i en kronikk i BA at «For Høyre er det viktigere med et EU-medlemskap enn å sitte i regjering».

Videre skrev Solberg:

«Som et lite land er vi utsatt for spekulasjoner mot den norske kronen. Det kan presse kronekursen kraftig opp og svekke konkurransevnen til norske bedrifter. Det var blant annet det som skjedde i 2002 da vi fikk konkurser og utflytting av norske arbeidsplasser. Hvis vi blir med i euro-samarbeidet vil jo vi ha samme valuta som de landene som kjøper store deler av den norske eksporten, og på den måte slipper norske bedrifter denne risikoen. Det igjen trygger arbeidsplassene, og særlig her i Hordaland som er det største eksportfylket.»

Senere samme år, gjennom et intervju med Dagsavisen, ba Solberg regjeringen å vurdere å knytte kronen til euro fordi Norge trengte en tettere økonomisk tilknytning til EU.

I sin årstale 12. februar 2015 sa imidlertid sentralbanksjef i Norges Bank, Øystein Olsen, dette:

«Uten en egen valuta ville situasjonen vært mer utfordrende.

Da måtte partene i arbeidslivet gjort jobben alene. Erfaringer fra andre land i Europa viser at det kan være krevende.»

Representanten deler Sentralbanksjefens syn, og mener egen valuta har vært og er avgjørende for norsk økonomi.

Svar:

Stabil valutakurs gir større forutsigbarhet for bedrifter som konkurrerer med utenlandske aktører, særlig i situasjoner der stemningsskifter i valutamarkedet bidrar til store kursutslag. Dette var situasjonen bl.a. i de nærmeste årene før 2005, og som var bakgrunnen for de uttalelsene representanten Slagsvold Vedum viser til. Endringer i valutakursen kan samtidig bidra til raske justeringer dersom kostnadsnivået i et land har kommet ut av kurs med nivået i viktige samhandelsland. Etter en periode med sterk forverring av Norges kostnadsmessige konkurransevne har denne problemstillingen kommet mer i forgrunnen. En vurdering av fordeler og ulemper vil påvirkes av den økonomiske situasjonen til enhver tid, og av endringer i næringsstruktur.

I Nasjonalbudsjettet 2015 minnet regjeringen om at lønningene i en årrekke har økt raskere i Norge enn i andre land, men også om at svekkelsen av kronen etter årsskiftet 2012/2013 har motvirket noe av tapet i kostnadsmessig konkurransevne. Vi pekte videre

på at lavere vekst i etterspørselen fra oljevirkksomheten kunne slå ut i litt svakere utvikling i norsk økonomi framover enn det vi har sett de siste tiårene, og at et fall i oljeprisen kunne gi raskere nedgang i etterspørselen fra oljevirkksomheten enn ventet.

Norsk økonomi har flere forsvarslinjer i en slik situasjon. De tilpasningene bedrifter, husholdninger og arbeidstakere gjør i markedene er de viktigste. Fra myndighetenes side er pengepolitikken et førstelinjeforsvar. Vi ser at kronekursen har svekket seg i takt med nedgangen i oljeprisen. Det gir en betydelig støtte for det konkurranseutsatte næringslivet, herunder også for bygg og anlegg og for bedrifter som konkurrerer om oppdrag fra norsk og utenlandsk oljevirkksomhet.

Høyre har hatt en diskusjon av fordeler og ulemper ved et euro samarbeid også for Norge, men har al-

dri ment at Norge skulle knytte seg til euro en uavhengig av et EU-medlemskap. For EU-land er kursregimet bestemt av tilknytningen til det pengepolitiske samarbeidet. Regjeringens politikk overfor EU bygger på regjeringens politiske plattform. I den politiske plattformen står det bl.a. at «Regjeringen vil, jf. samarbeidsavtalen, føre en mer aktiv politikk for å ivareta Norges interesser overfor EU, blant annet gjennom EØS-avtalen. Regjeringen legger til grunn EØS-avtalen og de øvrige avtalene med EU som ramme for europapolitikken. Avtaleverket sikrer markedsadgang og forutsigbarhet for norsk næringsliv, og er av avgjørende økonomisk betydning ....» EU-medlemskap, eller å delta i eurosamarbeidet, er ikke en aktuell problemstilling i den samarbeidsavtalen regjeringen styrer etter.

SPØRSMÅL NR. 683

Innlevert 26. februar 2015 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 4. mars 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan statsråden gjøre greie for korleis regjeringa arbeider for å nå målet om at Norge ikkje aktivt skal rekruttere helsearbeidarar frå land med mangel på helsepersonell, og kan statsråden gi ein oversikt over kor mange innvandrar med helse- og sosialfagleg utdanning som no arbeider i helse- og velferdstenestene i Noreg, korleis desse er fordelt på profesjonar og kor mange av desse helsearbeidarane som er rekrutterer frå land som sjølv har ein definert mangel på helsepersonell?»

GRUNNGJEVING:

Stortinget har, blant anna i Meld.St.11 (2011-2012) Global helse i utanriks- og utviklingspolitikken, sluttet seg til at Noreg ikkje aktivt skal rekruttere helsearbeidarar frå land med mangel på helsepersonell – det vil seie at Noreg skal ha etisk rett rekruttering av helsepersonell. Dette prinsippet var og slått fast i Meld.St. 13 (2011-2012), Utdanning for Velferd. Ifølgje St.meld. 13 (2011-2012) var det i siste kvartal 2010 tilsett over 25 000 innvandrarar med helse- og sosialfagleg utdanning i helse- og velferdstenestene i Noreg. Dei største gruppene var hjelpepleiarar (5 500) og sjukepleiarar, jordmødrer og helsesøstrer (8 000). 9 300 kom frå regionar med mangel på helsepersonell, som Afrika, Asia, Latin-Amerika og Oseania utanom Australia og New Zealand. Ytterlegare 2500 kom frå europeiske land utanfor EØS, mens resten kom frå land utan nokon definert mangel på

helsepersonell, kor i overkant av 7 000 kom frå dei andre nordiske landa. Tala frå 2010 viser altså at over ein tredel av utanlandske helsepersonell som arbeida i Noreg i 2010, kom frå land som sjølv har mangel på helsepersonell.

Svar:

Det er, som representanten påpeker i sin begrunnelse, vedtatt politikk at Norge skal avstå fra aktiv og systematisk rekruttering av helsepersonell fra land med kritisk mangel på helsepersonell. Jeg ønsker innledningsvis å informere om at jeg ikke er kjent med at det foregår aktiv og systematisk rekruttering til Norge fra slike land. Norge var en pådriver for å få på plass et internasjonalt rammeverk for internasjonal rekruttering av helsepersonell gjennom Verdens helseorganisasjon. Det ble vedtatt frivillige retningslinjer for internasjonal rekruttering av helsepersonell under Verdens helseforsamling i mai 2010. Retningslinjene har blitt implementert i norsk helse- og omsorgstjeneste. For eksempel ble de regionale helseforetakene gjennom foretaksmøter i januar 2011 bedt om å implementere retningslinjene. Dette innebærer blant annet at helseforetakene ikke skal aktivt og systematisk rekruttere fra land med kritisk mangel på helsepersonell. I tillegg har Helsedirektoratet gjennomført forskjellige aktiviteter for å spre kunnskap om retningslinjene. Direktoratet har planlagt videre aktiviteter i 2015, og retningslinjene vil også bli omtalt i direktoratets kommende veileder for tilsetting

av helsepersonell i tjenestene. Representanten ber om en oversikt som viser hvor mange av de forskjellige typene helsepersonell som kommer fra land som selv har en mangel på helsepersonell. En slik oversikt finnes ikke. Det er flere årsaker til dette. For det første opplever de fleste land i dag mangel på helsepersonell, herunder også vestlige land. Det er derfor vanskelig å gjøre en klar avgrensning av hvilke land som har en så kritisk mangel på personell at man ikke aktivt skal rekruttere fra disse. Videre er det et spørsmål om hvem som skal inkluderes i en slik oversikt. Det kan være mange årsaker til at det jobber helsepersonell fra andre verdensdeler i Norge. For eksempel kommer mange som flyktninger eller som ledd i familiegjenforening. Noen har tatt en helsefaglig utdanning i utlandet, og får denne godkjent i Norge, mens andre tar utdanningen sin her. Norge har mange innvandrere fra regionene som representanten viser til, og man kan ikke begrense deres muligheter til å ta helsefaglig utdanning. Siden vi ikke kjenner årsaken til at helsepersonellet er i Norge, kan vi heller ikke skaffe oversikten som representanten etterspør over helsepersonell som kan ha blitt aktivt rekruttert til arbeid i norsk helse- og omsorgstjeneste. Jeg mener at det videre arbeidet på dette området må finne sted på overordnet nivå. Det handler om at land må bli flinkere til å planlegge sine personell- og kompetansebehov, og at det blir ytt bistand overfor de landene som

av forskjellige årsaker ikke klarer å utdanne tilstrekkelig antall personell, eller beholde de som blir utdannet. Arbeidet må ikke bevege seg inn på et spor hvor man begrenser mulighetene til enkeltpersoner som har valgt helsefaglig utdanning. Jeg mener at det er mer hensiktsmessig å gjøre det mer attraktivt for helsepersonellet å bli i det landet de har tatt sin utdanning i. Helsemyndighetene i Norge har bidratt aktivt i oppfølging av retningslinjene i ulike WHO-sammenhenger, både på regionalt og globalt nivå. Helsedirektoratet har sammen med Norad vært viktige aktører i dette arbeidet. Norge har blant annet bidratt med utarbeiding av WHO-publikasjoner og rådgivning til andre land på vegne av WHO Europa. Norge har deltatt aktivt i den globale helsepersonellalliansen (GHWA), både med finansiell støtte, styreverv og foredrag. Norge har også vært vertskap for en global WHO-basert konsultasjon om rike lands ansvar for oppfølging av WHO-koden. Jeg vil fortsatt være opptatt av at retningslinjene blir fulgt opp på en god måte i WHO-sammenheng. Norge deltar også i et EØS-samarbeid hvor målet er å forbedre helsepersonellplanleggingen i EØS-området. Et element i dette arbeidet er å vurdere hvordan WHO's retningslinjer har fungert i EØS-land. Også innenfor EØS-området finnes det land som har problemer med å utdanne og beholde tilstrekkelig helsepersonell.

SPØRSMÅL NR. 684

Innlevert 26. februar 2015 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 5. mars 2015 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for at museumsprosjektet ved Universitetet i Bergen får finansiering slik at ein sikrar framdrifta i rehabiliteringsprosjektet og hindrar sløsing med midlar?»

GRUNNGJEVING:

Museumsprosjektet ved UiB er delt opp i to delar – fase 1 og fase 2. Fase 1 er rehabilitering av «sørfløyen» (aulaen). Denne er finansiert og vil stå klar hausten 2015. Fase 2 er «midtbygget» og «nordfløyen», der dei naturhistoriske samlingane er plassert. Dette prosjektet er ikkje finansiert enno, men UiB har av omsynet til samlingane vore nøydd til å stenge ned denne delen av museet. Riksrevisjonen peik-

te både i 2003 og 2008 på at viktige kulturelle, kunstnariske og naturhistoriske verdier kunne gå tapt om ikkje noko blei gjort med vedlikehaldet av museumsbygningen. Rapportane peikte på behovet for omfattande tiltak om ein skulle nå ein akseptabel standard, både for bygningane og for oppbevaringsforholda. Utflyttingsprosjektet blei starta i 2012 med bakgrunn i Riksrevisjonens rapport. Fase 2 av museumsprosjektet nådde på tross av dette, ikkje opp i statsbudsjettet for 2015. Dersom det heller ikkje kjem finansiering på plass i revidert nasjonalbudsjett, vil det kunne få store konsekvensar. Ein nedrigging av byggeplassen rundt museet, for deretter å få startbevilling om eitt eller to år, vil bety at staten tapar minst fem millionar kroner på grunn av nyetablering av byggeplass. Vidare vil ein miste

den kompetansen ein i dag har i byggeprosjektet, som vil vere krevjande å få tak i igjen.

Utover det vil det også bli ein ekstrakostnad for UiB på ca. fem millionar grunna ekstra husleige. I tillegg til dette, er det sjølvsagt ei stor ulempe at museet vil bli stengt ytterlegare – blant anna vil ikkje elevane i grunnutdanninga i Bergen og omland få nyte godt av desse fagleg flotte, og til dels freda samlingane.

Svar:

Kunnskapsdepartementet arbeider med fleire store prosjekt med sikte på å betre tilhøva for bygningsmassen ved universitetsmusea våre. Universitetsmuséet i Bergen er eit svært viktig nasjonalt kulturhistorisk bygg, og det er viktig for byen og regionen. Samarbeidet mellom departementet, universitetet og Statsbygg om rehabiliteringsprosjektet har vore omfattande.

Riksantikvaren har også hatt ei viktig rolle i arbeidet. Fase 2 av prosjektet er ferdig prosjektert og klar for oppstart. Denne delen av prosjektet er avgjerande for å oppnå god bevaring og sikring av dei naturhistoriske samlingane ved muséet og for å gi tilgang til desse både for publikum og dei fagleg tilsette ved muséet.

I statsbudsjettet for 2015 er det gitt løyvingar til i alt sju igangsette byggjeprojekt i universitets- og høgskolesektoren, med ei samla økonomisk ramme på meir enn 1,45 milliardar kroner. I tillegg kjem løyvingar på 210 mill. kroner til inventar og utstyr. Dei samla budsjettprioriteringane ga ikkje rom for å setje i gang fase 2 for museumsprosjektet i Bergen over statsbudsjettet for 2015. Men prosjektet har høg prioritet i Kunnskapsdepartementet og ei startløyving vil følgeleg bli vurdert inn mot dei kommande budsjettprosessane.

SPØRSMÅL NR. 685

Innlevert 26. februar 2015 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 5. mars 2015 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Hva vil klima- og miljøministeren gjøre for å få flere faste stillinger blant feltarkeologene i Norge, og hvordan vil forslaget til ny arbeidsmiljølov påvirke arbeidet med å få ned bruken av midlertidigheten?»

BEGRUNNELSE:

En undersøkelse blant dagens feltarkeologer i Norge viste at:

- Nesten 2 av 3 er midlertidig ansatt (61,7 %).
- I gjennomsnitt hadde disse 4-5 arbeidskontrakter på rundt 11 uker, men nesten halvparten hadde opplevd minst én kontrakt på 2 uker eller kortere i 2012.
- De fleste hadde arbeid fra mai til november, og over halvparten var arbeidsledig i mer enn 2 måneder. De fleste mottok dagpenger på ett eller annet tidspunkt i 2012.

Det er viktig at organiseringen og finansieringen av kulturminnevernet tilrettelegges slik at situasjonen for forvaltningsarkeologien både bedres og styrkes. Kunnskapen til arkeologene er verdifull og bør organiseres slik at de kan både drive faglig utvikling, forskning og publisering i de månedene det ikke er feltarbeid.

Svar:

Jeg viser til at stortingsrepresentanten Aasland er opptatt av flere faste stillinger blant feltarkeologene i Norge og spør om hvordan forslaget til ny arbeidsmiljølov vil påvirke arbeidet med å få ned bruken av midlertidighet. Jeg vil understreke at det ikke er naturlig for meg å mene noe om universitetenes ansettelse og prioriteringer. Det er riktignok slik at det er Klima- og miljøministeren som har ansvaret for kulturminneloven som regulerer arkeologenes anledning til å gjennomføre en arkeologisk utgravning. Loven pålegger den enkelte tiltakshaver å betale kun de nødvendige utgiftene knyttet til gjennomføringen av den konkrete utgravningen. Andre utgifter universitetene måtte ha, kan ikke den private pålegges å dekkes I og med at dette arbeidet alltid vil være utsatt for konjunktursvingninger og i tillegg er sesongavhengig, vil det være et behov for midlertidig ansatte. Jeg er selvfølgelig opptatt av at også denne arbeidstakergruppen skal ha gode vilkår, men kan ikke se at det på sikt er endringer i organiseringen og finansieringen av kulturminneforvaltningen, som vil endre på dagens forhold. For øvrig viser jeg til den pågående prosessen med arbeidsmiljøloven og finner det derfor ikke riktig å kommentere dette.

SPØRSMÅL NR. 686**Innlevert 26. februar 2015 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 5. mars 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Norge internerer stadig flere barn. Det må stoppes. Barn skal ikke sitte i fengsel. Norge må bruke alternativer til internering (ATI): meldeplikt og bestemt oppholdssted og utvikle flere alternativer som gjør det mulig å begrense bruken av internering, særlig for barn.

Har justisministeren fakta om i hvilken grad alternativer blir vurdert i dag, og hva gjør regjeringen for å utvikle og gjennomføre alternativ til internering for å ivareta barn?»

BEGRUNNELSE:

Hensiktsmessigheten av andre mindre inngripende alternativer til internering (ATI), som for eksempel kausjon, garantist og ulike typer elektronisk kontroll, bør utredes og vurderes innført. Alternativer bør kombineres med returarbeid når det anses hensiktsmessig.

Svar:

Jeg vil avgrense mitt svar til å gjelde fengsling etter utlendingsloven, da det i representantens begrunnelse for spørsmålet står at alternativer til internering bør kombineres med returarbeid når det anses hensiktsmessig. Politiet tilstreber alltid kortest mulig

opphold ved Politiets utlendingsinternat (Trandum), og de har et særlig fokus på dette når det er barn involvert. Statistikk fra Politiets utlendingsenhet (PU) viser at de aller fleste er på internatet i mindre enn ett døgn og at det er få mindreårige som oppholder seg der mer enn to døgn. Internatet har en egen adskilt avdeling som er spesielt tilrettelagt for familier. Hvis det viser seg nødvendig å holde mindreårige innsatt i mer enn 24 timer, har PU rutine på å etablere et samarbeid med barnevernet, og videre fengsling skal da også legges frem for domstolsbehandling. I tildelingsbrevet til Politidirektoratet (POD) for 2014 og 2015 har jeg understreket viktigheten av at politiet benytter handlingsrommet som ligger i både utlendingsloven § 105 (meldeplikt og bestemt oppholdssted) og § 106 (pågrepelse og fengsling) når det er hensiktsmessig for å forebygge og bekjempe kriminalitet og sikre effektivt returarbeid. POD har rapportert at politiet i 2013 ila meldeplikt eller bestemt oppholdssted etter utlendingsloven § 105 første ledd bokstav a til c i minst 204 saker. Jeg har ikke mottatt tilsvarende statistikk for 2014. Det pågår i dag ikke noe konkret arbeid knyttet til innføring av alternative tvangsmidler i utlendingsloven. Departementet vurderer for tiden om det bør gjøres endringer i utlendingsloven for å klargjøre vilkårene rundt internering av barn.

SPØRSMÅL NR. 687**Innlevert 26. februar 2015 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 5. mars 2015 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«Har klima- og miljøministeren samme syn på deponering av gruveavfall i Førdefjorden som Miljødirektoratet, og hva er bakgrunnen for at Klima- og miljødepartementets vurdering til Kommunal- og moderniseringsdepartementet om reguleringsplan for gruve drift i Førdefjorden er hemmeligholdt når tilsvarende brev i saken om gruve drift i Repparfjorden var offentlig kjent?»

BEGRUNNELSE:

Klima- og miljødepartementet har sendt brev om reguleringsplanen for Førdefjorden til Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Brevet ble sendt 5. februar, men først synlig i postjournalen 24. februar. Brevet er i offentlig postjournal unntatt offentlighet. Den 4. november 2014 kom det fram at Miljødirektoratet i brev til Klima- og miljødepartementet et ga følgende miljøfaglige råd til Klima- og miljøministeren: «De miljøfaglige hensynene tilsier at innsigelsen som er reist mot planene om deponering av

gruveavfall i Førdefjorden i Sogn og Fjordane, bør tas til følge». Det er derfor av stor offentlig interesse om klima- og miljøministeren velger å støtte seg på og fremme de miljøfaglige rådene når hennes departement skal gi sitt syn på reguleringsplan for gruvedrift i Førdefjorden til Kommunal- og moderniseringsministeren. Da innsigelse til reguleringsplan om gruvedrift i Repparfjorden ble behandlet av Kommunal- og Moderniseringsdepartementet, var både Nærings- og fiskeridepartementets og Klima- og miljødepartementets brev offentlige. Beslutningen om å unnta Klima- og miljødepartementets syn på reguleringsplan for Førdefjorden er derfor annerledes enn tilsvarende sak behandlet for under ett år siden.

Svar:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet ba i brev av 10. oktober 2014, på bakgrunn av tilleggsinformasjon i saken, om Klima- og miljødepartementets uttalelse til innsigelsen til reguleringsplanen for Engebøfjellet i Naustdal kommune. Klima- og miljødepartementet ba i brev av 15. oktober 2014 om Miljødirektoratets vurdering av den nye informasjonen

og om å gi en ny vurdering og anbefaling i innsigelsessaken. Miljødirektoratet sendte sin anbefaling 4. november 2014. På bakgrunn av konkrete tillegsspørsmål fra Klima- og miljødepartementet ga Miljødirektoratet en ny tilbakemelding til departementet i brev av 19. november 2014. Denne korrespondansen og de faglige rådene fra Miljødirektoratet er ikke unntatt offentlighet. Kommunal- og moderniseringsdepartementet arbeider nå med å ta stilling til innsigelsen til reguleringsplanen for Engebøfjellet, og samarbeider med andre berørte departementer for å avveie de ulike hensyn i saken. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har vurdert det slik at hensynet til å sikre en forsvarlig intern avgjørelsesprosess anses viktig, og at dette hensynet i denne saken veier tyngre enn hensynet til offentlig innsyn, jf. offentleglova § 15, første ledd annet punkt, jf. § 11. Innsyn er også vurdert etter miljøinformasjonslovens regler, men unntas også dette regelverket. Når det gjelder saken om gruvedrift i Repparfjorden er det slik at behovet for å unnta dokumenter fra offentlighet i forbindelse med avgjørelsesprosesser kan variere og må vurderes konkret i den enkelte sak.

SPØRSMÅL NR. 688

Innlevert 26. februar 2015 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 4. mars 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Er det nødvendig å endre alkoholloven for å sikre at det ikke er mulig å dumpe prisene på alkohol på utesteder, og om svaret er ja vil ministeren da vurdere å endre lovgivningen slik at dette ikke skjer?»

BEGRUNNELSE:

For å redusere alkoholforbruket er prisvirkemidler en av de mest effektive virkemidlene for å begrense tilgjengeligheten. Norge har et høyt avgiftsnivå på alkoholholdige drikker for å redusere forbruket, og dermed også skadevirkningene av alkohol. Forskning viser at det er en nær sammenheng mellom pris og konsum, og at særlig sårbare grupper som ungdom, eldre og alkoholavhengige drikker mindre når prisene går opp, og har et høyere konsum når prisene er lave. Mens alkoholsalget allerede er grundig regulert i for eksempel matbutikker, er det et kjent fenomen at utesteder dumper priser på alkoholenheter for å tiltrekke seg flere kunder og dermed øke salget.

Dette bidrar til et økt alkoholforbruk og utfordrer særlig sårbare grupper.

Svar:

Alkoholloven § 8-12 fastslår at det ikke er lov for innehaver av salgsbevilling å gi spesielle rabatttilbud ved omsetning av alkoholholdig drikk. Det er ikke noe tilsvarende forbud for innehaver av skjenkebevilling. Det er derfor tillatt å skjenke alkoholholdig drikk med rabatt for eksempel i form av «Happy Hour» og lignende på skjenkesteder. Det er imidlertid ikke tillatt å reklamere for dette, for eksempel i form av skilt på utsiden av skjenkestedet, jf. reklameforbudet i alkoholloven § 9-2. Det er heller ikke tillatt å dele ut alkoholholdig drikk til forbruker i markedsføringsøyemed, jf. alkoholloven § 8-6a.

Det ble på midten av 1990-tallet vurdert å innføre forbud mot å skjenke alkoholholdig drikk til pris under selvkost inklusive avgifter. I Ot.prp. nr. 7 (1996-97) ble det konkludert med at dette ikke var en hen-

siktsmessig regulering. Følgende ble uttalt i proposisjonen kapittel 16.8:

«Ulempen er imidlertid at forslaget kan gjøre en del legitime tilfeller av skjenking ulovlig. Dette kan f.eks. gjelde de tilfellene der et skjenkested spanderer et glass på en gjest som en ren gest, i forbindelse med feiring eller på grunn av klanderverdige forhold fra skjenkestedets side. Departementet er av den oppfatning at et forsøk på å unnta fra forbudet visse former for skjenking til pris under selvkost, kan føre til vanskelige avgrensningsspørsmål og at forslaget derfor kan fremstå som lite hensiktsmessig i praksis. Tatt i betraktning at utdeling av alkohol til forbruker i markedsføringsøyemed vil rammes av forslaget til ny § 8-6a, vil departementet ikke opprettholde forslaget om å forby skjenking til pris under selvkost.»

Argumentene over taler for at det ikke bør innføres forbud mot skjenking med rabatt. Jeg har heller ikke inntrykk av at dumping av priser på alkoholholdig drikk er et stort problem som krever ytterligere regulering. I tillegg til reklameforbudet og det særlige forbudet mot å utdele alkoholholdig drikk i markedsføringsøyemed, skal forbruket av alkohol foregå i kontrollerte former på skjenkesteder. Bl.a. vil omsetningen på skjenkested være begrenset av forbudet mot å skjenke til personer som er eller antas å ville bli åpenbart ruspåvirket.

På denne bakgrunn ser jeg ser ikke noe umiddelbart behov for å innføre et forbud mot å skjenke alkoholholdig drikk med rabatt.

SPØRSMÅL NR. 689

Innlevert 27. februar 2015 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 5. mars 2015 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Det vises til svar på spørsmål Dokument nr. 15:614 (2014-2015). Her har statsråden bare oppgitt deler av teksten i notatet som danner bakgrunnen for utredningen.

Er de økonomiske rammer for utredning og etablering av «dyrekrim» overhode ikke nevnt i notatet som er oversendt blant annet Politidirektoratet og Mattilsynet?»

BEGRUNNELSE:

Det er vanskelig å forstå at annet enn bekvemmelighetshensyn for statsråden ligger bak hemmeligholdet av det hele og fulle oppdrag som er gitt for utredning av dyrekrim/dyrepoliti.

Dette er en utredning som skal gjennomføres av offentlige instanser om organisering av offentlig virksomhet. Det må derfor være en svært høy terskel for hemmelighold. Det er vanskelig å se hvorfor og på hvilket grunnlag statsråden nekter Stortinget innsyn i det notatet som er sendt.

Det legges til grunn at også denne regjeringen praktiserer prinsippet om meroffentlighet.

Svar:

Nei, de økonomiske rammene nevnes ikke i notatet. Når det gjelder det som omtales i begrunnelsen for spørsmålet, er det korrekt at også denne regjeringen praktiserer prinsippet om meroffentlighet. Jeg vil også peke på at jeg ikke er kjent med at Stortinget har bedt om innsyn (jf. Stortingets forretningsorden § 74) i notatet som er sendt mellom partene i arbeidsgruppen.

SPØRSMÅL NR. 690**Innlevert 27. februar 2015 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 3. mars 2015 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Det er skapt usikkerhet om konsesjonsloven paragraf 9 slik den er vedtatt av Stortinget fortsatt er gjeldende rett.

Skal det ved avgjørelsen av søknad om konsesjon for erverv av eiendom som skal nyttes til landbruksformål legges blant annet legges særlig vekt på om den avtalte prisen tilgodeser en samfunnsmessig forsvarelig prisutvikling?»

Svar:

Det er fastsatt i konsesjonsloven § 9 første ledd nr. 1 at hensynet til pris er ett av flere hensyn det skal legges særlig vekt på ved konsesjonsbehandling av erverv som gjelder eiendom som skal brukes til landbruksformål. Gjennom rundskriv M-1/2010 til kommuner og fylkesmenn er det samtidig bestemt at priskontroll skal unnlates hvis ervervet gjelder bebygd eiendom ikke over 25 dekar fulldyrka eller overflate-dyrka jord, eller ikke over 500 dekar produktiv skog. Det er dessuten i rundskriv M-2/2012 fastsatt at kontrollen kan unnlates dersom eiendommen er bebygd med bolighus og hvor kjøpesummen ikke overstiger 2,5 millioner kroner.

Rundskrivene begrenser den lovbestemte priskontrollen. De ble sendt ut under tidligere landbruks- og matministre, og må anses som tilpasninger for å få til et praktikabelt lovverk.

Hvor rundskrivene ikke gjør seg gjeldende, innebærer konsesjonslovens bestemmelse at det skal foretas en vurdering av prisen. Avgjørelsen av konsesjons-saken skal imidlertid skje etter en samlet helhetsvurde-

ring av alle de hensyn som er relevante i saken. Avgjørelsen skal bygge på et konkret og reelt skjønn og det er opp til konsesjonsmyndigheten å avgjøre hvilke hensyn som skal tillegges avgjørende vekt i den enkelte saken. De øvrige momentene som er en del av den helhetsvurderingen som skal foretas er:

- Om erververs formål vil ivareta hensynet til bo-settingen i området
- Om ervervet innebærer en driftsmessig god løsning
- Om erverver anses skikket til å drive eiendommen
- Om ervervet ivaretar hensynet til en helhetlig ressursforvaltning og kulturlandskapet.

Det er uttalt i forarbeidene til loven at denne listen ikke er uttømmende; også andre momenter kan trekkes inn ved avgjørelsen.

Jeg gjør for ordens skyld oppmerksom på at regjeringen har fremmet et forslag for Stortinget om å oppheve priskontrollen i konsesjonsloven, jf. Prop. 124 (2013-2014) L. Forut for fremleggelse av proposisjonen sendte Landbruks- og matdepartementet et brev til kommunene m.fl. med henstilling om at prisen partene har avtalt ikke blir tillagt avgjørende vekt i vurderingen av om det skal gis konsesjon. Også i dette brevet ble det vist til at konsesjonslovens bestemmelse om priskontroll gjelder. Dette har jeg i etterkant dessuten gitt uttrykk for gjentatte ganger, og jeg har dessuten gjort det klart at henstillingen ikke er noen instruks til kommunene.

SPØRSMÅL NR. 691**Innlevert 27. februar 2015 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 11. mars 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vil statsråden sikre at den endelege rapporten om kortbanenettet inneheld kostnadsutreikningar på luft-hamnene både med og utan transittpassasjerar, og der

utviklinga i flyselskapa si kostnads/pris reikning vert halde opp mot utvikling i passasjergrunnlag og faste kostnader ved lufthamnene?»

GRUNNGJEVING:

Avinor har på oppdrag frå Samferdsledepartementet starta eit arbeid for å sjå på flytilbodet på kortbanenettet, herunder også struktur. I orienteringane Avinor til no har hatt, nyttar dei brukartal for lufthamnene der transitpassasjerar vert rekna inn som del av passasjergrunnlaget. For lufthamner t.d. i trekant-samband får dette urimelege utslag lufthamnene i mellom, særskilt med tanke på at lønsemdskostnadane vert rekna ved å fordele utgiftene på tal passasjerar.

Også dei tala som viser prisutvikling som flyselskapa legg til grunn for anbodstilboda har nokre stader urimelege variasjonar om ein held dei opp mot passasjerutvikling og øvrige kostnader for flydrifta på dei aktuelle flyplassane. Denne utviklinga samt ei eventuell forklaring på den vil også vere nyttig å få belyst i Avinor sin endelege rapport.

Svar:

Som ein del av arbeidet med den neste nasjonale transportplanen, er transportetatane og Avinor bedne om å vurdere lufthamnstrukturen og eventuelt foreslå endringar.

Samferdselsdepartementet har bedt etatane og Avinor om følgjande:

- Ei vurdering av luftfarten si rolle og kva krav som bør stillast til luftfartstilbodet, medrekna kriterium for transportstandard, som til dømes trafikkvolum, kostnader og avstandar.
- Ei vurdering av korleis det kan leggjast til rette for at luftfarten i størst mogeleg grad skjer på kommersielle vilkår.
- Tilrådingar om utforminga av lufthamnnettet i framtida, medrekna forslag til ei konsolidering

gjennom ein reduksjon i talet på lufthamner sett i samheng med faktisk transportbehov, mellom anna i lys av standarden på anna transportinfrastruktur og vidareutvikling av dei lufthamnene som blir att. Prioriteringa skal gjerast med utgangspunkt i samfunnsøkonomisk netto nytte.

- Berekning av samfunnsøkonomisk netto nytte av forslag til eventuelle endringar i strukturen i lufthamnnettet.
- Ei vurdering av tilhøvet til tiltak innan andre transportsektorar.
- Ei vurdering av konsekvensane for statleg kjøp av flyruter av tilrådingane frå etatane og Avinor.

Ei vurdering av økonomiske konsekvensar for Avinor, staten, passasjerane og flyselskapa.

Ifølgje Avinor har selskapet tidlegare brukt det totale talet på terminalpassasjerar for alle lufthamnene i vurderingane sine. Lufthamner med transferpassasjerar (altså passasjerar som byter fly) får då eit høgere passasjertal enn viss ein berre inkluderer passasjerar som er komne/reist på lufthamna. I det vidare arbeid er det lagt til grunt komne/reist-tal slik at det er lett å samanlikne tala med andre lufthamner. Dette vil bli presisert i det materialet som blir lagt fram. Når det gjeld utviklinga i kostnaden for flyselskapa, halde opp mot utvikling i passasjergrunnlag og faste kostnader ved lufthamnene, har det ikkje vore ein del av oppdraget til etatane og Avinor å lage ei slik oversikt. Ifølgje Avinor vil rapporten bruke det statlege kjøpet av flyruter pr. lufthamn slik dei er i den tilbodsperioden vi er inne i no. I oppdraget ligg det også å framstille korleis staten sitt kjøp av flyruter vil påverkast av eventuelle framtidige endringar i lufthamnstruktur. Dette vil bli forklart i rapporten, men det vil vere stor uvisse ved slike vurderingar.

SPØRSMÅL NR. 692

Innlevert 27. februar 2015 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen

Besvart 6. mars 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«I lys av den pågående vaksinedebatten, vil helseministeren vurdere en nasjonal vaksinestrategi?»

BEGRUNNELSE:

Det pågår en debatt om hvorvidt deltakelse i barnevaksinasjonsprogrammet skal være påbudt, og om enkelte

vaksiner skal være obligatoriske. I den anledning skriver Preben Aavitsland i en kronikk i Aftenposten 25.02.15 om ulike tiltak som bør iverksettes før påbud vurderes. Han peker blant annet på at vi har god oversikt over vaksinasjonsdekningen i Norge, men at vi vet lite om den totale befolkningsimmuniteten, spesielt ikke hvordan voksne og innvandrere bidrar. Gjentatte mål-

ger i utvalg av befolkningen kan gi oss svar. Vi vet i dag for lite om grunnene til at barn ikke blir vaksinert. Erfaringene fra helsestasjonene er at de egentlige vaksinasjonsnekterne utgjør bare 1-2 %. De har ulike begrunnelser for sine valg. Foreldrene kan være usikre, bekymret for bivirkninger og reaksjoner som har oppstått etter første vaksinasjon. Barn som innvandrer til Norge, kan blir seint eller aldri fanget opp av helsestasjonen, mens andre barn kan falle utenfor systemet på grunn av flyttinger. Blant tiltakene som foreslås er økt etterutdanning av helsesøstre, tilgjengelige helsestasjoner som holder dørene åpne for foreldre som tidligere har vært i tvil om vaksiner, økt informasjon fra kommunen til foreldre med barn som mangler vaksiner, vaksinasjonsdager og fastleger som informerer aktivt til nye pasienter på sine lister. I Danmark har de blant annet hatt stor suksess med slike tiltak. Arbeiderpartiet mener at en eventuell vaksinestrategi må inkludere en plan for å sikre at kommunehelsetjenesten har tilstrekkelig ressurser for å jobbe aktivt med tiltak som sikrer oppslutning rundt barnevaksinasjonsprogrammet.

Svar:

Sykdommene det vaksineres mot i barnevaksinasjonsprogrammet er potensielt farlige. Vaksiner beskytter ikke bare det enkelte barn, men også andre i familien og samfunnet gjennom flokkimmunitet. Foreldre av friske barn bør derfor føle det som en solidaritetshandling å vaksinere sine barn. For å hindre epidemier må minst 85-95 % av befolkningen være fullvaksinert. I Norge har vi i dag en høy oppslutning om barnevaksinasjonsprogrammet, og det jobbes kontinuerlig med å opprettholde dette. Vi har gode overvåkingssystemer som gjør at vi kan følge med på vaksinasjonsdeknin-

gen, effekt og sikkerhet (mistenkte bivirkninger) av vaksinene. Dette er viktig for å sikre fortsatt kontroll over sykdommene det vaksineres mot og god og trygg bruk av vaksinene. Å sikre oppslutningen om barnevaksinasjonsprogrammet er en permanent oppgave for Nasjonalt Folkehelseinstitutt. Instituttet har siden 2012 publisert årlige rapporter om barnevaksinasjonsprogrammet. Årets rapport, som vil være basert på registertall fra 2014, er ventet sommeren 2015. Forskere ved Nasjonalt Folkehelseinstitutt har blant annet igangsatt store studier med registerkoblinger med hensikt å avdekke faktorer som gir lav eller høy vaksinasjonsdekning i ulike befolkningsgrupper. For å kunne gi målrettet informasjon til de som ikke vaksinerer barna sine eller er i tvil om de skal vaksinere barna, trengs økt kunnskap om disse gruppene. Holdningsundersøkelser og store forskningsprosjekter pågår for å samle slik kunnskap. I tillegg jobbes det med å bedre informasjon til skolebarn, personer med minoritetsbakgrunn, og mediene. En av de viktigste suksessfaktorene for tilliten til barnevaksinasjonsprogrammet ligger i det personlige møtet mellom helsesøster og foreldre. Der blir det gitt tilpasset informasjon og foreldrene kan stille spørsmål og diskutere eventuelle bekymringer og skepsis. Nasjonalt Folkehelseinstitutt arbeider kontinuerlig for å sikre at helsestasjonene har tilgang til oppdatert informasjon. Barnevaksinasjonsprogrammet er ett av flere virkemidler i smittevernsarbeidet. En eventuell vaksinestrategi må ta inn over seg mange andre hensyn enn kun oppslutningen om barnevaksinasjonsprogrammet. Regjeringen vil komme tilbake til dette i Legemiddelmeldingen. Jeg takker for innspillet og tar med meg forslagene til tiltak fra representanten i det videre arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 693

Innlevert 27. februar 2015 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 6. mars 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Jeg viser til svarene statsråden ga på skriftlig spørsmål 537 (2013-2014) og 1007 (2013-2014) hvor det ble lovet at Justisdepartementet skulle følge opp St. Meld. nr. 26 om offentlig rettshjelp – Rett hjelp og Innst. S. nr. 341 fra Justiskomiteen.

Hva skjedde med planen om å følge opp endringer i rettshjelpsordningen, og når kan det ventes et høringsnotat om endringer i rettshjelploven?»

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har sett på mulige forbedringer av rettshjelpsregelverket. I lys av mange andre presserende oppgaver har regjeringen imidlertid besluttet å ikke gå videre med dette arbeidet nå. Jeg kan derfor ikke på det nåværende tidspunkt si noe om når forslag til endringer vil bli sendt på høring.

SPØRSMÅL NR. 694**Innlevert 27. februar 2015 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø****Besvart 6. mars 2015 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Har statsråden vurdert om fosterforeldre kan få overført foreldremyndigheten fra biologiske foreldrene f.eks. etter at barnet har bodd hos dem et visst antall år og/eller dersom de biologiske foreldrene ikke er i stand til å gi nødvendige fullmakter?»

BEGRUNNELSE:

Å sikre barns rettigheter når de oppholder seg i fosterhjem er et viktig og prinsipielt spørsmål. Jeg tar opp dette spørsmålet på bakgrunn av kontakt med en fostermor til en gutt som har hatt behov for spesiell oppfølging i skolegangen. I en avgjørende situasjon for gutten ble den biologiske moren sporet opp i siste liten og nødvendig underskrift/samtykke innhentet. Å sikre barnets beste i denne sammenhengen krevde en stor innsats fra fostermor fordi den biologiske moren oppholdt seg utenlands. Konsekvensene for gutten dersom den biologiske moren ikke ble funnet, vil være negative og dramatiske.

Svar:

Jeg er svært opptatt av at barn i fosterhjem får god omsorg og at fosterforeldre skal kunne ivareta sitt omsorgsansvar til det enkelte barns beste.

Det kan være flere ulike årsaker til at et barn ikke kan bo hjemme hos foreldrene sine. En fosterhjems plassering kan være for en kortere eller lengre periode, med eller uten foreldrenes samtykke. Barneverntjenesten har ansvaret for å følge opp plasseringen. Fosterforeldrene ivaretar den daglige omsorgen på vegne av barneverntjenesten når barnet er plassert mot foreldrenes vilje, eller på vegne av foreldrene ved frivillige plasseringer.

Det er barneverntjenesten som overtar omsorgen for barnet etter at det er truffet vedtak om omsorgsovertakelse mot foreldrenes vilje etter barnevernloven § 4-12. Dette innebærer at det er barneverntjenesten som avgjør spørsmål som gjelder den daglige omsorgen, slik som oppdragelse og vanlig oppfølging av skole, barnehage og fritid. Enkelte forhold er likevel særskilt lovregulert. Det fremgår for eksempel av pasient- og brukerrettighetsloven at det er barneverntjenesten som etter en omsorgsovertakelse skal samtykke til helsehjelp på barnets vegne, når barnet er under 16 år.

Også etter en omsorgsovertakelse beholder imidlertid foreldrene et begrenset foreldreansvar for bar-

net, og dermed en viss avgjørelsesmyndighet. Hva det begrensede foreldreansvaret består av er ikke uttømmende beskrevet i loven. I lovens forarbeider er det lagt til grunn at vesentlige spørsmål som valg av skole, utdanning og religiøse spørsmål skal høre under det begrensede foreldreansvaret.

Regjeringen er opptatt av å gi barn under barnevernets omsorg bedre tilpasset skolegang. Flere av rettighetene i skolesammenheng er utformet slik at noen må samtykke, søke eller på annen måte ta et valg på vegne av barnet. Jeg er kjent med at det kan oppstå utfordringer knyttet til hvem som har avgjørelsesmyndighet når et barn er under barnevernets omsorg. Verken barnevernloven eller opplæringsloven regulerer direkte om det er barneverntjenesten eller foreldrene som skal ta avgjørelser på barnets vegne i skolesammenheng. Dette innebærer at det i noen tilfeller kan være uklart om en avgjørelse etter opplæringsloven hører under omsorgsansvaret til barneverntjenesten eller det begrensede foreldreansvaret til foreldrene.

Kunnskapsdepartementet har derfor i samarbeid med mitt departement utarbeidet og sendt på høring forslag om å klargjøre hvilke avgjørelser i skolesammenheng barneverntjenesten kan ta på vegne av barnet etter en omsorgsovertakelse, og hvilke avgjørelser barnets foreldre fremdeles skal kunne ta. Høringsfristen var 5. januar 2015. Departementene arbeider nå sammen om å følge opp høringen.

I noen særlige tilfeller kan fylkesnemnda etter en omsorgsovertakelse også vedta at foreldreansvaret i sin helhet skal fratas foreldrene, jf. barnevernloven § 4-20. Dette skjer som regel i forbindelse med spørsmål om adopsjon uten foreldrenes samtykke. Fratakelse av foreldreansvar kan imidlertid også ha andre formål enn adopsjon, for eksempel hvis foreldrenes utøvelse av foreldreansvaret skaper problemer for barnet. Vedtak om å frata foreldreansvaret er et særlig inngrepende tiltak og kan i alle tilfeller bare treffes dersom det er nødvendig ut fra den situasjonen barnet er i og det er til barnets beste.

Jeg vil avslutningsvis peke på at vi nå har satt ned et lovutvalg som skal gå gjennom barnevernloven, og at jeg i løpet av 2015 vil legge frem en melding til Stortinget om fosterhjem. Stortingsmeldingen skal gi oss grunnlag til å føre en god politikk på fosterhjemsområdet.

SPØRSMÅL NR. 695**Innlevert 2. mars 2015 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande****Besvart 6. mars 2015 av kulturminister Thorhild Widvey****Spørsmål:**

«Hva vil kulturministeren gjøre for at ferdigstillingen av Norsk Ordbok og dens brukerveiledning gjøres mest mulig effektiv nå som Universitetet i Oslo fra og med 1. mars ikke viderefører stillinger til å fullføre oppgavene knyttet til prosjektet?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget har bevilget 3,6 millioner kroner til å gjøre ferdig bind 12 av Norsk Ordbok og en brukerveiledning for hele verket i 2015. Som prosjekteier vil Universitetet i Oslo fra og med 1. mars 2015 ikke videreføre stillinger til å fullføre oppgavene knyttet til Norsk Ordbok. Å overføre ansvaret for ferdigstillingen til andre innebærer en åpenbar merkostnad for det offentlige til et prosjekt som bare siden 2002 har fått bevilget 130 millioner over statsbudsjettet.

Svar:

Kulturdepartementet har i møte med Universitetet i Oslo blitt informert om at prosjektet Norsk Ordbok 2014 ikke vil bli ferdigstilt i henhold til planen. Departementet mener dette er bekymringsfullt og har i brev av 27. februar 2015 til universitetet gitt uttrykk

for dette. Universitetet er i samme brev bedt om å komme tilbake til departementet innen 13. mars 2015, med en endelig sluttdato for prosjektet. Jeg er opptatt av både siste bind og brukerveiledningen skal ferdigstilles med den samme høye kvalitet som resten av prosjektet.

Kulturdepartementet er ikke oppdragsgiver for prosjektet, men departementet har på grunnlag av årlige budsjettsøknader og etter bevilgninger fra Stortinget bidratt med betydelige tilskudd. Stortingets bevilgning for 2015 er i samsvar med det prosjektet har søkt om for å kunne ferdigstille tolvte og siste bind og utarbeide en brukerveiledning til hele verket. Departementet har stilt bevilgningen til disposisjon for prosjektet, men beløpet vil først bli utbetalt når vi har fått bekreftet at prosjektet blir fullført i tråd med formål og forutsetninger.

Jeg legger til grunn at universitetet finner løsninger som gjør at prosjektet kan ferdigstilles i tråd med forutsetningene og innenfor de bevilgede rammene. Norsk Ordbok er det viktigste vitenskapelige ordboksverket vi har, og jeg vil derfor i samarbeid med kunnskapsministeren følge nøye med på utviklingen i prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 696**Innlevert 3. mars 2015 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 5. mars 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hvilke tiltak ser justisministeren for seg bør gjennomføres for å øke servicegraden i politiet?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge årsrapporten 2014 for Spesialenheten for politisaker fremgår det at mange klager i anmeldelser eller andre typer henvendelser til Spesialenheten over at politiet ikke besvarer henvendelser. Flere viser til at de pr. telefon eller e-post gjentatte ganger har tatt opp et spørsmål, men at svaret har uteblitt. Politiet kan ut fra sitt oppdrag ikke la være å svare på henvendelser.

Svar:

Stortingsrepresentanten viser til Spesialenhetens årsrapport og tar her opp et viktig tema, nemlig politiets dialog med publikum på telefon og e-post. Dette er et område som tidligere ikke er gitt nødvendig oppmerksomhet, men som er fremhevet i avtalen mellom regjeringspartiene og Venstre om Nærpolitireformen. Her stiller vi klare krav til politiets responstid, tilgang til publikumsekspedisjoner og tilgjengelighet på telefon og nett for kontakt og tjenester som kan besørges på denne måten.

Bruk av ny teknologi er et viktig virkemiddel for å nå regjeringens mål om en mer effektiv offentlig

sektor. I løpet av de neste årene skal det digitale tilbudet til befolkningen styrkes. Publikum skal oppleve et enhetlig og forutsigbart politi som arbeider etter felles prosedyrer og hvor digitale tjenester skal være en viktig plattform for politiets kontakt med innbyggerne.

Politiet må samles om en felles identitet og felles verdier som støtter opp under etatens samfunnsopp-

drag. Politidirektoratet har tatt initiativ til et betydelig endringsarbeid som understøtter denne prosessen og setter fokus på ledere og medarbeidere, deres kompetanse, kultur og holdninger.

Regjeringens forslag til en nærpoltireform vil bli oversendt Stortinget i løpet av kort tid. Et viktig formål med denne er å øke servicegraden i politiet.

SPØRSMÅL NR. 697

Innlevert 3. mars 2015 av stortingsrepresentant Helga Pedersen

Besvart 10. mars 2015 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Vil kommunalministeren ta hensyn til Stortinget i mindretallsregjeringens arbeid med å sentralisere offentlig sektor?»

BEGRUNNELSE:

I Bergens Tidende 1.mars kommer det fram at Kommunal- og moderniseringsdepartementet har sendt ut et skriv til alle landets fylkesmenn, der det varsles at fylkesmannsstrukturen nå skal utredes.

Ifølge kommunalkomiteens leder er dette begrunnet med at kommunereformen vil gi færre og større kommuner. Ifølge regjeringens eget opplegg skal imidlertid ikke stortinget ta stilling til en ev. ny kommunestruktur før i 2017. Komitelederen viser også til «regionreformen», som er ukjent for Stortinget etter at høyrepartiene stoppet initiativ fra Stortinget om regionreform våren 2014.

Svar:

Regjeringen har igangsatt flere reformer for å sikre innbyggerne bedre tjenester der de bor. Målet er gode velferdstjenester som skaper trygge og gode lokalsamfunn. På mange områder har velferdstjenestene vokst ut av dagens organisering.

Departementet vil før påske fremme et samlet forslag om hvilke oppgaver som kan overføres fra fylkeskommunene, fylkesmannen og staten for øvrig til større kommuner. Færre og større kommuner åpner for å vurdere hvordan fylkesmannsembetene skal innrettes geografisk.

I Kommunal- og moderniseringsdepartementets brev til fylkesmannsembetene av 20.02.15 informerer departementet om status i arbeidet med å utrede Fylkesmannens fremtidige struktur. Utredningen skal gi grunnlag for en vurdering av hva som er en hensiktsmessig struktur for oppgaveløsningen i fylkesmannsembetene. Dette skal være klart våren 2017.

Kommunereformen er nå godt i gang. Som følge av Stortingets anmodningsvedtak 18. juni 2014 vedrørende fylkeskommunen/regionalt folkevalgt nivå, har departementet satt i gang et arbeid med å vurdere hvordan regionalt folkevalgt nivå kan utvikles. Dette vil bli tema i den kommende stortingsmeldingen om nye oppgaver til kommunene.

Som kjent vil regjeringen fremme forslag om ny kommunestruktur våren 2017, samtidig med forslag om nye oppgaver til kommunene.

SPØRSMÅL NR. 698**Innlevert 3. mars 2015 av stortingsrepresentant Dag Terje Andersen****Besvart 11. mars 2015 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Kan forsvarsministeren avklare om dagens situasjon påvirker planene for LST Mågerø?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av langtidsplan for forvaret ble det bestemt at LST Mågerø skulle legges ned og aktiviteten flyttes til Reitan og Sørreisa.

Jeg er kjent med at flyttingen av GIL (generalinspektøren for Luftforsvaret) til Bodø er utsatt til etter 2020. I denne sammenhengen er det også kommet frem informasjon om at nedleggelsen av Mågerø vil bli utsatt/omgjort begrunnet mangel av nødvendig infrastruktur i Bodø.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 4. mars 2015 med spørsmål fra stortingsrepresentant Dag Terje Andersen om nedleggelse av Luftforsvarets stasjon Mågerø.

Gjennom Stortingets behandling av Innst. 388 S (2011-2012), jf. Prop. 73 S (2011-2012) Et forsvar for vår tid, ble det vedtatt at Luftforsvarets stasjon Mågerø legges ned, Luftforsvarets kontroll- og varslingskole flyttes fra Mågerø til Sørreisa, og Luftforsvarets programmeringssenter flyttes fra Mågerø til Reitan.

Luftforsvarets stasjon Sørreisa skal videreutvikles til en forbedret og mer moderne kontroll- og varslingskapasitet. Luftforsvarets primære kapasitet innenfor kontroll og varsling skal samles ved Sørreisa, og denne skal være dimensjonert for døgnkontinuerlig drift. Stasjonen er i ferd med å få installert nytt og mer moderne utstyr. Det vil også bli bygget og rehabilitert nødvendige skolebygg og forlegninger på Sørreisa for å ta i mot den økte virksomheten. Det legges opp til at skolevirksomheten flyttes fra Mågerø til Sørreisa sommeren 2016.

Det ble videre vedtatt å etablere et nasjonalt luftoperasjonssenter i tilknytning til Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) på Reitan. Luftoperasjonssenteret er etablert og er en del av generalinspektøren for Luftforsvarets organisasjon, og er operativt underlagt FOH. Luftoperasjonssenteret skal blant annet ha funksjonalitet til å gjennomføre kontroll og varsling ved en eventuell driftsstans ved Sørreisa, og vil gradvis bygges opp med blant annet personell som frigjøres når Luftforsvarets stasjon Mågerø legges ned.

Forsvaret har opplyst at det er et mer omfattende behov for eiendom, bygg og anlegg enn forutsatt for å etablere Luftoperasjonssenteret og Luftforsvarets programmerings-senter på Reitan. Forsvarsstaben har fremmet et forslag til midlertidig løsning som svar på EBA-utfordringene. Dette forslaget er til behandling i Forsvarsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 699**Innlevert 3. mars 2015 av stortingsrepresentant Christian Tynning Bjørnø****Besvart 13. mars 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Mener samferdselsministeren at statens tidsplan for å reparere Herøyakrysset (Riksveg 36 gjennom Porsgrunn) er akseptabel og vil statsråden foreta seg noe for at krysset blir reparert nå?»

BEGRUNNELSE:

Nylig gikk lysreguleringen på Herøyakrysset på riksveg 36 gjennom Porsgrunn i stykker. Dette har medført en rekke ulykker og farlige situasjoner. Ifølge statens vegvesen har feilsøkingen vært mislykket og det har vært umulig å få lysene til å virke igjen. Likevel hevder statens vegvesen i lokalmedia at de ikke vil sette opp nytt lysanlegg før i oktober. Dette medfører en uholdbar situasjon for lokalbefolkningen og

en forsterket trafikkfarlig situasjon for alle som ferdes gjennom krysset. Herøyakrysset ligger på en av de mest belastede innfartsårene til Grenland, med betydelig persontrafikk og tungtransport.

Svar:

Det er riktig at det har vært store problemer med å få Herøyakrysset på rv 36 til å fungere tilfredsstillende, til tross for at det er gjort utallige forsøk på å utbedre jordfeilen. I tillegg til denne jordfeilen, som skyldes gamle ledninger, er det også problem med at det mangler trekkerør for alle ledninger i krysset. Dette betyr at alle kryssingsstrekke må graves opp. Det er derfor nå fattet en beslutning om å reetablere lyssignalene og samtidig gjennomføre noen mindre utbedringer samtidig, for blant annet å kunne bedre forholdene for gående. Dette vil dessverre medføre trafikkhindringer i en periode.

Prosjektet er høyt prioritert. Statens vegvesen har forsikret meg om at etaten arbeider for så rask gjennomføring som mulig. I løpet av uke 11 velges løsning for krysset, basert på forslag fra konsulent. Deretter skal krysset prosjekteres slik at anbud kan sendes ut seinest i mai. Statens vegvesen har informert

meg om at de nå forsøker å få til oppstart av arbeid i krysset i juli, slik at noe av arbeidet kan utføres i skolens sommerferie. Anleggsperioden er antatt å være ca. 8 uker.

I påvente av at krysset ferdigstilles er det gjennomført noen strakstiltak som blant annet omfatter forsterket skilting, bedre oppmerking, nedsatt fartsgrense til 40 km/t og fartshumper på rv 36. Gangfeltet er også frisket opp, og det anlegges et sykkelstativ ved gangbrua over riksvegen for ytterligere å legge til rette for bruk av gangbrua.

Parallelt med prosjektering og utarbeidelse av anbudsdokumenter, planlegges trafikkavvikling under anleggsperioden. Her vil Statens vegvesen innkalle til orienteringsmøte med kommune, skole, næring og andre berørte parter som kan komme med innspill til best mulig løsning.

I god tid før oppstart av anleggsarbeidet, vil Statens vegvesen informere hvordan midlertidig kjøremønster og de myke trafikantene skal ivaretas under denne perioden. Det vil bli flere omlegginger underveis, og dette vil det også bli informert om i samarbeid spesielt med skole og næring.

SPØRSMÅL NR. 700

Innlevert 3. mars 2015 av stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal

Besvart 11. mars 2015 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Kan statsråden utdype hva som menes med 'mer effektiv utnyttelse av realkapitalen' og 'restrukturering i bransjen'?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsrådets besvarelse på spørsmål dok. 15:629 (2014-2015), der statsråden i sitt svar trekker frem «mer effektiv utnyttelse av realkapitalen» og «restrukturering i bransjen» som to elementer som vil motvirke høyere matpriser som følge av søndagsåpne butikker. Det forblir uklart hva disse elementene vil innebære. Jeg tillater meg dermed å be om en mer utfyllende forklaring på hva «mer effektiv utnyttelse av realkapitalen» og «restrukturering i bransjen» konkret innebærer.

Svar:

Næringsdrivende som selger varer fra et fast utsalgssted, har kostnader til arbeidskraft og realkapital. Deler av dagligvarehandelen, som etter dagens regelverk har anledning til å holde åpent på søndager, vil trolig møte økt konkurranse fra nye aktører hvis åpningstidsbestemmelsene liberaliseres. Generelt er det slik at økt konkurranse stimulerer til mer effektiv drift. Det er grunn til å anta at dette også kan skje i handelsnæringen. Det vil i så fall trekke i retning av at ressurser som arbeidskraft og realkapital (lokaler, maskiner og utstyr som benyttes for å selge varene osv.) benyttes på en slik måte at de kaster mer av seg.

Dagens regelverk legger enkelte begrensninger på butikkeierne. Fjernes noen av disse begrensningene, er det grunn til å tro at butikkeiere vil tilpasse seg noe annerledes enn de gjør i dag. Dette kan gi effektivitetsgevinster, for eksempel ved at butikkeiere i større grad henter ut stordriftsfordeler gjennom valg

av lokaler og ved at realkapitalen kan benyttes gjennom hele uken.

Skjerpet konkurranse leder til at flere av dem som leverer god varekvalitet til gode priser, vokser og ekspanderer, mens de som holder lavere varekvalitet og

unødig høye priser, ikke vokser like mye. Dette kan føre til restruktureringer i næringen med en avskalling av de mest ulønnsomme virksomhetene. Dette åpner samtidig for at andre virksomheter kan vokse og nye virksomheter kan etablere seg.

SPØRSMÅL NR. 701

Innlevert 4. mars 2015 av stortingsrepresentant Pål Farstad

Besvart 6. mars 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Kan justisministeren avkrefte eller bekrefte om det er tatt stilling til hvor politimesteren i Møre og Romsdal skal lokaliseres?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringspartiene og Venstre er enige om en politireform som, hvis den blir vedtatt i Stortinget, vil føre til at dagens to politidistrikt i Møre og Romsdal blir til ett politidistrikt som dekker hele fylket. I dag er politimesteren for Nordmøre og Romsdal politidistrikt lokalisert i Kristiansund, mens politimesteren for Sunnmøre politidistrikt er lokalisert i Ålesund. På

bakgrunn av medieoppslag kan det se ut som at det allerede er bestemt hvor politimesteren i det nye politidistriktet skal lokaliseres.

Svar:

Det er ikke besluttet hvor politimesteren skal lokaliseres. Prop. 61 LS (2014-2015) Endringer i politiloven mv. (trygghet i hverdagen – nærpolitireformen) ble lagt frem for Stortinget den 6. mars 2015. Jeg viser til punkt 13 Gjennomføring av nærpolitireformen, hvor det fremgår at Politidirektoratet skal gis fullmakt til å bestemme hvor administrasjonsstedet i det enkelte politidistrikt skal geografisk plasseres.

SPØRSMÅL NR. 702

Innlevert 4. mars 2015 av stortingsrepresentant Else-May Botten

Besvart 11. mars 2015 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«I VG 2.3.15 sier Statsråden at hun gjennom en forskriftsendring vil åpne opp for at NIS-registrerte cruiseskip skal kunne gjøre anløp til flere norske havner.

Mener statsråden med dette at hele den norske cruiseflåten skal få tilgang til NIS-registeret, uavhengig av om de går i fast rute eller ikke, (Color Line, Hurtigruten o.l.)?»

BEGRUNNELSE:

I VG 2.3.15 kan vi lese at rederen Torstein Hagen ønsker å flagge det nye cruiseskipet «Viking Star» til

NIS-registeret med base i Bergen. I følge rederen er dette den første av fire skip som skal flagges inn i NIS-registeret, noe som innebærer at de skal føre norsk flagg og ha hovedsete i Bergen. «Viking Star» skal etter planen døpes av Bergens ordfører 17. mai i år. Isolert sett er dette en god nyhet, men jeg uroer meg over statsrådens uttalelser i den nevnte avisartikelen, der det står følgende:

«– Det krevde en forskriftsendring som gjør at de kan gjøre anløp til flere norske havner. Vi gjør et unntak for cruiseskip og skal ha det klart til dåpen 17. mai, lover Mæland.»

I dag har cruiseskip som går i fast rute mellom norske og utenlandske havner ikke adgang til dette dersom de velger å være NIS-registrert. Ved fast trafikk i norske havner er NOR-registeret riktig register dersom fartøyet skal ha norsk flagg.

Fartsområdeutvalget leverte sin rapport til Statsråden 8.9.14, og utvalgets innstilling viste hvor be- tent dette spørsmålet er. Et flertall i utvalget gikk inn for å åpne opp for et unntak fra NIS-regelverket når det gjelder Color Line sine to skip som går i fast rute mellom Oslo og Kiel, under forutsetning at det ikke skal gjelde resten av cruiseflåten i fast rute.

Et flertall i utvalget ønsket også at norske myndig- heter skulle gjøre en nærmere utredning av handlings- rommet knyttet til om det kan stilles krav om norske lønn- og arbeidsvilkår for aktivitet i norske farvann. Utvalgsarbeidet og deres konklusjoner er et resultat av flere skjøre kompromisser, og dersom man plukker ut enkeltelementer fra innstillingen kan det bidra til stor uro og usikkerhet i den maritime næringen. Jeg ønsker derfor en utdypning fra statsråden på hva den varslede forskriftsendringen går ut på.

Svar:

Nærings- og fiskeridepartementet har foreslått en endring i forskrift 9. juli 1993 nr. 596 om begrens-

ning av fartsområde for passasjerskip registrert i norsk internasjonalt skipsregister (NIS). De foreslåtte endringene medfører at NIS-registrerte cruiseskip gis en viss adgang til å frakte passasjerer mellom norske havner når nærmere bestemte vilkår er oppfylt. Det er bl.a. oppstilt vilkår om at skipet må anløpe minst to utenlandske havner utenfor Norden og at passasjerene ikke kan kjøpe billetter kun mellom norske havner. Endringen innebærer således ikke at hele den norske cruiseflåten får tilgang til NIS-registeret.

Forslag til endringer har vært på høring, og støt- tes av arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene. Vårt høringsbrev og innkomne høringsuttalelser er lagt ut på departementets hjemmeside.

I fartsområdeutvalget ble fartsområdet for uten- riksferger diskutert, og utvalget foreslo en avgrenset oppmykning av fartsområdebegrensningen slik at passasjerskip som går i fast rute mellom norsk og utenlandsk havn utenfor Norden kan registreres i NIS.

Endringene som ble sendt på høring og omtalt i intervjuet i VG omhandler som ovenfor nevnt kun cruiseskip, og rokker ikke ved fartsområdeutvalgets kompromiss og tilrådning. Fartsområdeutvalgets an- befalinger er under arbeid i departementet.

SPØRSMÅL NR. 703

Innlevert 4. mars 2015 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 12. mars 2015 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Kan statsråden gjøre greie for kor mange personar den årlege kontrollen av medlemar i alle trudoms- og livssynssamfunn og Den norske kyrkja dei siste ti åra har avdekka er registrert i fleire trudoms- og livssyns- samfunn, samstundes som statsråden gjev sitt syn på om dagens kontrollsystem for å avdekka svindel av felleskapsmidlar gjennom tilskott til trudoms- livs- synssamfunn er godt nok?»

GRUNNGJEVING:

Lov om tilskott til livssynssamfunn med tilhøy- rande Forskrift om tilskot til livssynssamfunn fastset vilkår for statstilskot. Forskrifta gjer i § 3 det klårt at:

«Dersom ein person står oppført i fleire trudoms- eller livssynssamfunn, skal fylkesmannen etter nær-

mare reglar frå Kultur- og kyrkjedepartementet, gjere vedtak om kva for trudoms- og livssynssamfunn som eventuelt har krav på tilskot.»

Svar:

Tilskotsordninga for trus- og livssynssamfunn utan- for Den norske kyrkja (Dnk) har heimel i lov, jf. lov 13. juni 1969 nr. 25 om trudomssamfunn og ymist anna (heretter trussamfunnslova) og lov 12. juni 1981 nr. 64 om tilskot til livssynssamfunn. Føremålet med ordninga er å sikre stor grad av økonomisk like- behandling av trus- og livssynssamfunna i Noreg. Trus- og livssynssamfunna kan krevje eit årleg tilskot per medlem frå staten og frå kommunar der det bur medlemmer, som om lag svarar til dei budsjetterte ut- giftene til Den norske kyrkja per medlem. Trussam- funnslova § 19 a andre ledd slår fast følgjande:

«Tilskot kan berre krevjast for medlemmer som ikkje samstundes høyrer til Den norske kyrkja, eller eit anna samfunn som får tilskot etter lova her eller etter lova om tilskot til livssynssamfunn.»

Lov om tilskot til livssynssamfunn § 5 fyrste ledd lyder:

«Tilskot kan berre krevjast for medlemmer som er norske riksborgarar eller som har bustad i riket, og som ikkje samstundes høyrer til Den norske kyrkja, eller eit anna samfunn som får tilskot etter lova her eller etter lov av 13. juni 1969 nr. 25 om trudomssamfunn og ymist anna.»

Sidan 2005 har alle trus- og livssynssamfunna kvart år måtta sende inn ei liste med fødselsnummer for medlemene som dei krev tilskot for (i 2005 var dei tre nordiske folkekyrkjene unnatekne frå dette kravet). Brønnøysundregistra kontrollerer lista opp mot Det

sentrale folkeregister, medlemsregisteret for Den norske kyrkja og medlemslistene for dei andre trus- og livssynssamfunna. Føremålet med kontrollen er å sikre eit mest mogleg korrekt grunnlag for utbetaling av tilskot.

Talet på trus- og livssynssamfunn som er med i kontrollen å Brønnøysundregistra, har auka frå 549 i 2005 til 728 i 2014, med andre ord ein auke på 32,6 %. Talet på innsende fødselsnummer (ikkje unike) har i same perioden auka frå 427 874 til 646 926, ein prosentvis auke på 51 %.

Tabellen nedanfor syner kor mange personar som kontrollen å Brønnøysundregistra sin har avdekt er registrerte i fleire trus- eller livssynssamfunn (den årlege kontrollen femner om to kontrollrundar, og med unntak av året 2006, inneheld tabellen tala etter den andre kontrollrunden).

	<i>Personar registrerte i Dnk og anna trus- og livssynssamfunn</i>	<i>Personar registrerte i fleire trus- eller livssynssamfunn utanfor Dnk</i>	<i>Totalt</i>
2005	75 688*	11 049	86 737
2006	80 280	9 044	89 324
2007	15 709**	8 522	24 231
2008	13 422	6 803	20 225
2009	17 001	7 414	24 415
2010	15 409	8 838	24 247
2011	15 167	8 315	23 482
2012	16 657	8 923	25 580
2013	17 640	10 593	28 233
2014	17 265	12 102	29 367

* Det er uvisst om dette er talet på dobbeltmedlemskapar eller talet på dobbeltregistrerte personar (unike fødselsnummer).

** Den store reduksjonen i talet på dobbeltmedlemmer mot Den norske kyrkja frå 2006 til 2007 er i all hovudsak ein følgje av at det i 2006 vart sendt brev til dei om lag 80 000 personane som både var registrerte i Den norske kyrkja og i eitt eller fleire andre trus- eller livssynssamfunn, og at dei om lag 70 800 personane som ikkje gav tilbakemelding om at dei ynskte å stå i medlemsregisteret å Den norske kyrkja, vart sletta frå registeret.

Kontrollen av medlemslistene sikrar at ein person berre blir rekna med ein gong i tilskotet til eit samfunn, og at det ikkje blir utbetalt tilskot for medlemmer som

- trus- eller livssynssamfunnet har lagt fram ugyldige fødselsnummer for
- har D-nummer, ikkje fødselsnummer
- er fødte etter 1. januar i tilskotsåret
- er døde per 1. januar i tilskotsåret
- korkje er norske statsborgarar eller busette i riket
- tilhøyrer Den norske kyrkja, eller som eit anna trus- eller livssynssamfunn har krav på tilskot for

Brønnøysundregistra kan derimot ikkje kontrollere korleis kvar enkelt person har blitt registrert som medlem i dei respektive trus- og livssynssamfunna. Det er såleis mogleg å oppnå urettkome tilskot for personar som ikkje sjølv har meldt seg inn, dersom dei ikkje står oppførte i Den norske kyrkja eller eit anna trus- eller livssynssamfunn. Om lag 85 % av folket er medlemmer i eit trus- eller livssynssamfunn, inkludert Den norske kyrkja. Brønnøysundregistra har ei opplysingsteneste som gjer det mogleg for den enkelte å be om innsyn i opplysningar om seg sjølv og egne born under 15 år. Den som ringjer til Brønnøysundregistra, vil få tilsendt eit brev til sin folkeregistrerte adresse med opplysningar om kva for

trus- eller livssynssamfunn vedkomande eventuelt står oppført som medlem i. Dersom ein person har blitt lovstridig registrert som medlem utan eiga innmelding, vil vedkommande altså kunne få kjennskap til dette ved å bruke denne tenesta. Vedkomande kan deretter kontakte det aktuelle samfunnet med krav om å bli fjerna frå medlemsregisteret. Han kan også

melde saka til Fylkesmannen, som behandlar krava frå trus- og livssynssamfunna om statstilskot, og som har ein tilsynsfunksjon i høve innmelding og føring av medlemsregistra i dei registrerte trussamfunna. Eg vil vurdere tiltak for å gjere ovannemnde opplysingsteneste meir kjent.

SPØRSMÅL NR. 704

Innlevert 4. mars 2015 av stortingsrepresentant Sonja Mandt

Besvart 17. mars 2015 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Vil statsråden ta kontakt med organisasjonene og revidere kontraktene for statlige familie- og beredskapshjem innen fristen 15.03 utløper for å sikre forutsigbarhet og stabilitet i dette viktige tilbudet?»

BEGRUNNELSE:

Alle kontrakter i de statlige familie- og beredskapshjemma utløper 15.mars 2015. Dette er plasser med spesiell kompetanse der det er viktig med langsiktig planlegging, stabilitet og forutsigbarhet. I samarbeid med organisasjonene ble det for 5 år siden, etter lange forhandlinger utarbeidet standardiserte og likelydende kontrakter for denne typen oppdragstakere som sikret nettopp likebehandling og forutsigbarhet. Kontraktene utløper 15.03.2015, og organisasjonene kan melde at de ikke er kontaktet om revisjon av kontraktene og vilkårene for en ny periode. Det kan meldes om at i Bufdir region Nord er det forelagt kontrakter der oppdraget er knyttet til den enkelte plassering, og dette skaper stor usikkerhet for de involverte, det vil si for både barna og ansatte.

Svar:

Standardkontraktene for statlige familiehjem og beredskapshjem ble utarbeidet av Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet i samarbeid med NTL, Fagforbundet og FO. Kontraktene ble implementert vinter/vår 2010, og har en varighet på fem år fra kontraktsinngåelsen.

Arbeidet med spørsmålet om fornyelse av eksisterende kontrakter og inngåelse av kontrakter med nye fosterhjem har dessverre tatt lengre tid enn forutsatt og dialogen med de berørte organisasjonene er blitt forsinket.

Departementet har nå invitert NTL, FO og Fagforbundet til et møte om standardkontraktene torsdag 19. mars. Kontrakter som utløper i nær fremtid vil bli midlertidig forlenget.

Jeg skal i løpet av 2015 legge frem en melding om fosterhjemspolitikken. Dette er et viktig arbeid, som vil legge frem flere forslag og anbefalinger, blant annet om fosterforeldres vilkår.

Det vil ikke være naturlig å gjøre store endringer på fosterhjemsområdet før meldingen er behandlet av Stortinget. Dette gjelder også de statlige fosterhjemmene.

SPØRSMÅL NR. 705**Innlevert 4. mars 2015 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja****Besvart 17. mars 2015 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Hva gjør statsråden for å fremme likestillingen til muslimske kvinner, og har statsrådene noen konkrete tiltak for å forhindre og redusere omfanget av hets mot muslimske kvinner for deres valg om å bruke hijab?»

BEGRUNNELSE:

I Aftenpostens nettutgave 4. mars kan vi lese om en ung muslimsk kvinne som utsettes for sjikane og drapstrusler på sosiale medier. Ytringer var så sterke at flere hadde reagert på dem og bedt Facebook, der hetsen var publisert, om å fjerne ytringene. Kvinnen ble også hetset for at hun bruker hijab. Politiet hadde kontaktet kvinnen og oppfordret henne til å anmelde forholdet fordi hetsen og drapstruslene var så grove.

Når drapstrusler tolereres på nett, så er det en trussel mot ytringsfriheten. Jeg frykter mange unge muslimske kvinner vil kvie seg for å si sin mening når de risikerer å utsettes for en slik hets som i dette tilfellet, og det samtidig viser seg å være svært vanskelig å få dem fjernet. Det offentlige rom må være et sted der alle kan ytre seg uten frykt for eget liv. Vi trenger flere unge kvinner med innvandrerbakgrunn som deltar aktivt i den offentlige debatten. Undertegnede mener derfor det er nødvendig med et aktivt arbeid for å skape et bedre rom for ytringer uten at unge muslimske kvinner nærmest må regne med en strøm av hets, hatmeldinger og drapstrusler for å si sin mening.

Svar:

Likestillingspolitikken gjelder for alle kvinner og menn som bor i Norge. Ingen kvinner skal bli pålagt begrensninger i sine liv og i sine muligheter på grunn av sitt kjønn eller sin religion.

Muslimske kvinner i Norge, med eller uten hijab, skal ha like rettigheter og muligheter til å delta i samfunnet, som alle andre kvinner.

Hatefulle ytringer og hatkriminalitet rammer ikke bare den enkelte, men også hele samfunnet og er med på å skape redsel og utrygghet.

Derfor har både arbeidet med å fremme likestilling og forhindre diskriminering, samt arbeidet mot hatefulle ytringer høy politisk prioritet.

I arbeidet med å fremme muslimske kvinners likestilling i Norge, vil jeg særlig trekke fram innsatsen til frivillige organisasjoner. Dette er organisasjoner som jobber mot diskriminering og som er med på å understøtte kvinners deltakelse i arbeids- og sam-

funnsniv. Tilsvarende gjelder for organisasjoner som arbeider mot tvangsekteskap og alvorlig inngrep i unges frihet.

Som Stortinget er kjent med skal jeg før sommeren legge fram en likestillingsmelding. Denne meldingen skal drøfte aktuelle likestillingsutfordringer for både kvinner og menn, herunder også likestillingsutfordringer knyttet til kvinner og menn som har innvandret. Kvinner og menn som har innvandret til Norge er en sammensatt gruppe med ulik kompetanse og uliktilknytning til arbeidslivet. De som har innvandret har i gjennomsnitt en lavere yrkesdeltakelse sammenlignet med resten av befolkningen. Dette gjelder særlig kvinner som har innvandret fra Asia og Afrika. Nøkkelen til integrering i det norske samfunnet ligger i å delta i arbeidslivet og ha gode norskkunnskaper. Hovedformålet med introduksjonsloven er å legge til rette for at deltakere i introduksjonsprogrammet gjennom opplæring i norsk og samfunnskunnskap kommer seg raskt i arbeid eller starter med en utdanning og blir økonomisk selvstendige.

Det er et mål for regjeringen å øke andelen innvandrerkvinner som deltar i arbeidslivet.

Og kommuner som lykkes med introduksjonsprogrammet, klarer i større grad å få kvinnene ut i arbeid.

Jobbsjansen styrker innvandrerkvinnens mulighet til å komme ut i arbeid. Stadig flere kommuner og NAV-kontor gir uttrykk for at tiltaket treffer kommunenes behov for kvalifiseringstiltak overfor målgruppen.

Vi vil også satse på styrket gründervirksomhet, raskere godkjenning av medbrakt kompetanse, og økt bruk av mentor- og traineeordninger.

I år innfører vi en nasjonal ordning med gratis kjernetid i barnehage for fire- og femåringer i familier med lav inntekt. Vi har også satt av midler til videre forsøk og utviklingstiltak rundt rekruttering av yngre barn til barnehage og aktivitet for foreldre til barn som mottar gratis kjernetid.

Regjeringen finansierer også forsøk med gratis deltids plass i SFO (aktivitetsskole i Oslo). Forsøket gjennomføres for elever på 1.- 4. trinn. Foreløpig rapportering fra Oslo kommune viser svært positive resultater.

Jeg har også satt i gang et arbeid om en felles likestillings- og ikke-diskrimineringslov og tar sikte på å sende et høringsbrev med forslag til en felles lov på en bred offentlig høring i 2015.

Jeg vet at mange jøder, muslimer og andre etniske og religiøse minoriteter er utsatt for hets, diskrimi-

nering og trakassering. Det finnes imidlertid lite dokumentasjon om omfanget av hatefulle ytringer mot personer på grunn av etnisitet, religion eller livssyn. Avgrensende undersøkelser viser imidlertid at unge med minoritetsbakgrunn er mer utsatt for trakassering enn unge som er en del av majoritetsbefolkningen.

I regjeringens handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme er forebygging av hatefulle ytringer og hatkriminalitet på internett og på sosiale medier ett av flere viktige områder som er prioritert. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har blant annet i 2014 tildelt kr 600 000 kroner til den nasjonale kampanjekomiteen «Stopp hatprat på nett». I løpet av 2015 tar departementet, sammen med flere andre departementer, sikte på å initiere en undersøkelse om nordmenns holdninger til jøder og andre etniske og religiøse minoriteter.

Jeg vil også opplyse om at Kunnskapsdepartementet skal utvikle en nettressurs som kan gi barn og unge kunnskap om personverninnstillinger på nett.

Målet er å gi barn og unge kunnskap om hva de skal gjøre dersom de opplever uønskede ting på nett.

Videre har Justisdepartementet en rekke tiltak som skal bidra til å forebygge hatkriminalitet. Blant annet er hatkriminalitet fulgt opp i Riksadvokatens mål og prioriteringsskriv for straffesaksbehandlingen i 2015. Jeg vil også vise til at Oslo politidistrikt fra 1. september 2014 har utvidet kapasiteten i en ungdomsetterforskningsgruppe som er etablert ved Mangle-
rud politistasjon. Gruppen skal etterforske alle hatkriminalitetssaker i Oslo politidistrikt, og bygge opp spesialisert kunnskap og kompetanse på slik kriminalitet. I tillegg er politiets straffesakssystem nå utstyrt med en registreringsfunksjon som gjør det mulig å skille ut saker der motivet for handlingen vurderes å være hatrelatert.

Norge trenger at flere kvinner med forskjellig bakgrunn deltar i den offentlige debatten. Jeg håper derfor at jeg framover vil se at stadig flere, også muslimske kvinner, deltar i den offentlige debatten på alle samfunnsområder. Vi trenger at alle stemmer høres.

SPØRSMÅL NR. 706

Innlevert 4. mars 2015 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter

Besvart 12. mars 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Helsedepartementet og Helsedirektoratet har ved flere anledninger pekt på at behandlingstilbudet til pasienter med alvorlig eller invalidiserende kjeveledds-dysfunksjon, preges av manglende kompetanse og er for dårlig.

Hvordan vil statsråden sikre at disse pasientene endelig kan få relevant hjelp, selv om dette betyr diagnostisering og behandling i utlandet?»

BEGRUNNELSE:

Mange av disse pasientene har gått i årevis uten å få relevant hjelp. Pasientene er krystallklare på at kompetanse både når det gjelder å diagnostisere og behandle er svært mangelfull i Norge og at man trenger aksept for å få dekket dette der det finnes tilstrekkelig kompetanse, det betyr utenlands.

Svar:

Jeg er kjent med at mange pasienter med alvorlige kjeveleddsrelaterte smerter gjennom flere år har opplevd å ikke bli tilbudt tilfredsstillende helsehjelp og

behandling. Også fra myndighetenes side har det blitt påpekt at behandlingstilbudet ikke har vært godt nok. Jeg er derfor glad det har vært oppmerksomhet om temaet i senere år, og at dette har ledet til konkrete endringer i tjenestene.

De regionale helseforetakene fikk i 2012 i oppdrag å styrke både utredning og behandling av alvorlig temporomandibulær dysfunksjon (TMD). De regionale helseforetakene har derfor siden 2012 jobbet med å utvikle tilbudet til pasienter med alvorlig TMD. Kjevekirurgisk avdeling og Seksjon smertebehandling og palliasjon (Smerteklinikken) ved Helse Bergen, Haukeland universitetssykehus har utarbeidet et opplegg for tverrfaglig utredning av pasienter med alvorlig kjeveledds-dysfunksjon. De regionale helseforetakene har i samarbeid med Helsedirektoratet valgt å opprette dette som et nasjonalt tilbud på forsøksbasis.

Sykehusene skal sørge for at det er gitt behandlingstilbud til pasienter med alvorlig kjeveledds-dysfunksjon som er vurderte og utredet ved det tverrfaglige tilbudet som er etablert i Helse Bergen HF. Nødvendig behandling vil i utgangspunktet utføres der

kompetanse finnes nær pasientens hjemsted. Dersom det blir skissert et behandlingsopplegg for pasienten som ikke er tilgjengelig i pasientens region, vil et aktuelt opplegg tilbys av Helse Bergen eller der hvor Helse Bergen henviser pasienten. Helse Vest RHF har fått 4 mill. kroner til styrking av tilbudet i 2015 slik at det ikke skal bli unødig ventetid på tilbud om utredning av tilstanden. Alle pasienter har krav på faglig forsvarlig behandling. Pasienter som mener at de ikke har fått oppfylt sine pasientrettigheter bl.a. i form av behandlingstilbud, har klagerett. Det kan klages både på at man ikke gis rett til behandling, og på den frist som er satt for når behandlingen senest skal påbegynnes. Det er Fylkesmannen i aktuelt fylke som er klageinstans. Når det gjelder rett til behandling i utlandet der det ikke finnes et adekvat tilbud i Norge, er det de regionale helseforetakene som har ansvaret for forvaltning av regelverket på dette området etter individuelle søknader. Selv om jeg har forståelse for at det kan oppleves belastende for pasienter som har hatt store utlegg ved at de har valgt å la seg behandle i utlandet før de har fått godkjent en søknad om dette, eller at pasienten er uenig om relevansen på behandlingstilbudet som gis i Norge, er dette situasjoner som er underlagt dagens

regelverk og den faglige konsensus på området. Klagenemnda for behandling i utlandet er opprettet for å håndtere vedtak som pasienten er uenig i. Dette er vedtak som ikke kan overprøves av politiske organer. Når det gjelder rett til tilsvarende behandling innenfor EØS-området, ga Stortinget 16. desember 2014 sitt samtykke til EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av EUs pasientrettighetsdirektiv når det gjelder sykehusbehandling. Pasienter har rett til å få stønad til dekning av utgifter til helsehjelp mottatt i andre EØS-land. Hovedvilkåret er at pasienten ville ha fått stønad eller bidrag til helsehjelpen etter folketrygdloven eller fått bekostet helsehjelpen i den offentlige helsetjenesten dersom den aktuelle helsehjelpen var mottatt i Norge. Pasienten vil få dekket utgiftene med inntil det samme beløp som dekkes etter folketrygdloven eller for spesialisthelsetjenester kun oppad til hva helsehjelpen antatt ville ha kostet det offentlige dersom den var mottatt i Norge. Ved sistnevnte ordning, kan man følgelig ikke få dekket behandlingsutgiftene hvis ikke samme type behandling også kan tilbys i Norge. Ordningen er ment å gi pasientene en mulighet til å velge hvor de vil la seg behandle innenfor EØS-området.

SPØRSMÅL NR. 707

Innlevert 4. mars 2015 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 12. mars 2015 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Kan statsråden visa dei økonomiske konsekvensane av å endra Lov om tilskott til livssynssamfunn slik at det berre blir gjeve tilskot til medlemmer som er norske riksborgarar og som har bustad i riket, og som ikkje samstundes høyrer til Den norske kyrkja, eller eit anna samfunn som får tilskot etter lova her eller etter lov av 13. juni 1969 nr. 25 om trdomssamfunn og ymist anna., og kan statsråden gje ei oversikt over kor stor økonomisk støtte Den norske kyrkja i dag mottok for norske borgarar som er busett utanfor Noreg?»

Svar:

Spørsmålet gjeld lov om tilskot til livssynssamfunn. Eg legg til grunn at endringa som representanten Lundteigen omtaler i spørsmålet sitt, skal gjelde for trussamfunna utanfor Den norske kyrkja òg.

Tilskotsordninga for trus- og livssynssamfunn utanfor Den norske kyrkja har heimel i lov, jf. lov 13.

juni 1969 nr. 25 om trdomssamfunn og ymist anna og lov 12. juni 1981 nr. 64 om tilskot til livssynssamfunn. Føremålet med ordninga er å sikre stor grad av økonomisk likebehandling av trus- og livssynssamfunna i Noreg. Trus- og livssynssamfunna kan krevje eit årleg tilskot per medlem frå staten og frå kommunar der det bur medlemmer, som om lag tilsvare dei budsjetterte utgiftene til Den norske kyrkja per medlem. Sats for tilskot per medlem blir rekna ut ved at statens og kommunens budsjetterte utgifter til Den norske kyrkja blir delt på talet på medlemmer i kyrkja.

Trus- og livssynssamfunna utanfor Den norske kyrkja får i dag statstilskot for norske statsborgarar busette i Noreg og i utlandet, og for utanlandske statsborgarar som er busette i Noreg. Dei får kommunale tilskot for norske og utanlandske statsborgarar som er busette i ein norsk kommune.

I 2014 avklarte kontrollen åt Brønnøysundregistra av medlemslistene for trus- og livssynssamfunna at samfunna alt i alt hadde krav på statstilskot for om

lag 590 000 medlemmar. Satsen for utrekning av stats-tilskot i 2014 var kr 449 per medlem. 590 000 tilskotsteljande medlemmer gjev ei samla utbetaling av stats-tilskot for 2014 på om lag 264,9 mill. kroner.

Eg har henta inn tal frå Brønnøysundregistra som viser at om lag 400 000 av dei 590 000 tilskotsteljande medlemmene var norske statsborgarar busette i Noreg. Med ein tilskotssats på kr 449 ville den samla utbetalinga av statstilskot for 400 000 medlemmer i 2014 vore på 179,6 mill. kroner. Om ein av omsyn til lik handsaming i tillegg endrar utrekninga av tilskotssatsen og berre tek med medlemmer av Den norske kyrkja som er norske statsborgarar busette i Noreg, vil satsen bli høgare enn kr 449 per medlem. Eg har ikkje eit eksakt tal på kor mange av medlemmene i Den norske kyrkja busette i Noreg som er utanlandske statsborgarar, men det dreier seg venteleg om etter måten få. I utrekninga av satsen for statstilskot for 2014 inn-gjekk om lag 60 000 utvandra medlemmer av Den norske kyrkja. Dersom desse om lag 60 000 utvandra medlemmene ikkje hadde vore tekne med i utrekninga, ville satsen blitt kr 456 per medlem. Med 400 000 tilskotsteljande medlemmer hadde den samla utbetalinga av statstilskot dermed blitt 182,4 mill. kroner.

Kvar enkelt kommune reknar ut sin eigen tilskotssats. Kulturdepartementet har ikkje oversyn over alle dei ulike kommunale tilskotssatsane. Men summen av dei kommunale tilskota til eit trus- eller livssynsamfunn er vanlegvis om lag like stor som eller noko større enn statstilskotet til samfunnet. I 2014 avklarte kontrollen åt Brønnøysundregistra av trus- og livssynsamfunna sine medlemslister at samfunna samla sett hadde krav på kommunale tilskot for om lag

580 000 medlemmar. Om vi legg til grunn for utrekninga at alle dei kommunale tilskotssatsane i 2014 var kr 450 per medlem, gjev dette ei samla utbetaling av kommunale tilskot for 2014 på 261 mill. kroner. Om samfunna berre skulle fått kommunale tilskot for dei om lag 400 000 medlemmene som er norske statsborgarar og busette i riket, ville den samla utbetalinga blitt 180 mill. kroner.

Den offentlege finansieringa av Den norske kyrkja skjer ved løyvingar over statsbudsjettet og dei kommunale budsjetta. Løyvingane er ikkje tufta på medlemstal, og eg kan difor ikkje gje eit oversyn over kor stor «økonomisk støtte» Den norske kyrkja får for norske borgarar som er busette utanfor Noreg.

SPØRSMÅL NR. 708

Innlevert 5. mars 2015 av stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås

Besvart 11. mars 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Fet kommune har i forbindelse med Aksjon skoleveg laget gang- og sykkelvei fra et større boligområde, Stensrud, til Dalen skole. Gang- og sykkelveien har to trafikfarlige krysningsspunkt over rv. 169 og rv. 22. Kommunen har bedt om at det etableres fartsbegrensende tiltak som fotgjengerfelt, nedsatt fartsgrense, skilting eller lignende. Tiltakene avvises av Statens vegvesen.

Kan statsråden bidra til at Statens vegvesen imøtekommer kommunenes henvendelser slik at nødvendige trafikksikkerhetstiltak blir iverksatt?»

BEGRUNNELSE:

Trygg skolevei er høyt prioritert politisk, men nødvendige tiltak avvises ofte av begrunnelser hvor trafikavviklingen for biler blir prioritert. Fet kommune har etablert en gang- og sykkelvei mellom et større boligområde, Stensrud, og Dalen skole. Brukere av

gang- og sykkelveien må imidlertid krysse rv. 169 og rv. 22. Fet kommunens anmodning om å etablere trafikksikringstiltak ved krysningsspunktene er avvist av Statens vegvesen, vegavdeling Akershus. I stedet foreslår de at kommunen/skolen samarbeider med foreldrene om å etablere følgeordninger for elevene. Fet kommunene har også tatt saken opp med Akershus fylkeskommune, som er ansvarlig for rv. 169. Fylkeskommunen mener det er nødvendig med sikkerhetstiltak for myke trafikanter i krysningsspunktene, og har bedt Statens vegvesen foreta en ny vurdering i saken. Rv. 22 er statlig riksvei med stor trafikk, bl.a. fra tungtransport som velger denne veien mellom Halden og osloregionen som alternativ til E6.

Svar:

Jeg har fått opplyst at det Statens vegvesen har avslått, er søknad om etablering av gangfelt i de to krysningene. Årsaken til avslaget er først og fremst at gjeldende kriterier for anlegg av gangfelt ikke er oppfylt.

Disse kriteriene setter en grense på minimum 20 kryssende i timen. Erfaringer fra gangfelt som ikke tilfredsstillende dette kravet viser at de ikke blir respektert av kjørende, og derfor kan være ulykkesbelastet.

I stedet for å etablere gangfelt er det på begge stedene gjennomført flere sikringstiltak, slik som nedsenket kantstein og forsterket belysning (intensivbelysning). I tillegg er siktforholdene forbedret, og det er etablert trygge plasser for å vente til det er klart å krysse. Videre er krysset på rv. 22 skiltet med fareskilt 142 Barn og underskilt Skole, og på fv. 169 med fareskilt 144 Syklende. Fartsgrensen på rv. 22 vil også bli redusert til 50 km/t, og det vil bli anlagt farts-hump.

Hvert år har alle barneskolene i Akershus gjennom ordningen «Gå til skolen – tryggere skole-veg» mulighet for å søke om økonomiske midler for blant annet etablering av trafikkvaktordninger. Det er Akershus fylkeskommune som finansierer ordningen. Det er bl.a. nettopp ved krysningspunkter som på fv. 169 og rv. 22 at det ved skolestart og skoleslutt vil være aktuelt med en slik trafikkvaktordning. Statens vegvesen har derfor foreslått at Fet kommune/Dalen skole samarbeider med foreldre/FAU om en slik ordning ved disse krysningspunktene. Jeg finner dette forslaget fornuftig.

Statens vegvesen vil følge med på utviklingen og sette inn supplerende tiltak om nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 709

Innlevert 5. mars 2015 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande

Besvart 12. mars 2015 av kulturminister Thorhild Widvey

Spørsmål:

«Kan kulturministeren tenke seg å gå gjennom «Lov om Stadnamn» med tanke på å ta vare på gamle navn som kan forsvinne som en følge av kommunereformen?»

BEGRUNNELSE:

Vi er i gang med en kommunereform, og i den forbindelse kan en rekke navn forsvinne hvis det ikke aktivt gjøres noe for å ta vare på dem.

Overhalla er i dag både navnet på kommunen og kommunesenteret. Konsekvensen av å endre navn på tettstedet Overhalla til Ranemsletta, og at Overhalla Kommune blir en del av en ny større kommune vil bli at det godt innarbeida navnet Overhalla over tid vil forsvinne. Gitt her at den nye kommunen ikke vil hete Overhalla.

Tilsvarende eksempler finnes flere steder i landet. I Buskerud vil f.eks. Modum som navn forsvinne hvis Modum blir en del av en større kommune med et annet navn, siden Modum ikke er noen sted, men navnet er direkte knyttet opp mot kommunenavnet.

Svar:

Nedarvede stedsnavn har etter stedsnavnloven krav på vern som språklige og immaterielle kulturminner. De gir opplysninger om språkhistorie, terreng, dyreliv, plantevekst, ferdsselsårer, levemåter osv. Det er lovens formål å fremme aktiv bruk av gamle stedsnavn.

Stedsnavnloven regulerer likevel ikke valg av navn. Den regulerer i hovedsak skrivemåte av navn når navnet skal brukes av det offentlige. Skrivemåten skal best mulig gjengi lokal uttale etter norske rettskrivningsprinsipper og ikke i seg selv skjule meningsinnholdet i stedsnavnet. Etter en evaluering av loven i 2005 ble det imidlertid tatt inn en paragraf om navnevern, i tillegg til reglene om fastsetting av skrivemåte. Denne paragrafen begrenser det som etter formålet i stedsnavnloven vil være uheldige navnevalg. Det man må være oppmerksom på, er at selve navnevalgene gjøres etter annen lovgivning eller sedvane. Kommunene gjør blant annet vedtak om offisiell adresse og navn på tettsteder, veier, torg, bydeler osv. Selve kommunenavnet avgjøres av Kongen etter kommunelovens § 3. Før navnespørsmålet avgjøres, skal uttalelse innhentes fra den eller de berørte kommunene. Hjemmelen for å velge navn på kommuner og tettsteder, finnes ikke i stedsnavnloven. Kommunnavn går ikke nødvendigvis tapt som stedsnavn, selv om de ikke lever videre som navn på en kommune. Det er godt mulig at de, før de ble kommunenavn, var navn på et bygdelag, og at det er i bruk som det i dag også, ved siden av å fungere som kommunenavn. Det er opp til kommunene selv å tenke helhetlig om dette. Stedsnavnloven skal ikke være til hinder for ny navnedanning, men i prosesser som en kommunereform er, kan stedsnavnloven til en viss grad motvirke at gamle stedsnavn automatisk forsvinner. Det er i så fall viktig at kommunene kjenner innholdet i loven. Det er derfor en viktig oppgave å

gjøre loven og prinsippene for lokal og tradisjonell navnesetting kjent. Jeg opplever at mange kommuner og lokalhistorisk interesserte er opptatt av å ta vare på gamle stedsnavn, og jeg legger til grunn at kommunene i kommunereformen ønsker å ta vare på gamle stedsnavn. Forslag til endringer i stedsnavnloven var på høring i 2014. Bakgrunnen for arbeidet med loven var Innst. S. nr. 124 (2008-2009), der Stortinget bad Kulturdepartementet gjøre en gjennomgang av reglene for skrivemåten av bruksnavn og se nærmere på hvilken råderett grunneiere har over skrivemåten av navn på eget bruk. I gjennomgangen av loven så Kulturdepartementet også på reglene for navnevern. Kulturdepartementet foreslo i høringen å gjøre disse reglene ty-

deligere. I tillegg foreslo departementet å presisere i lovteksten at man kan klage på navnevalg som er i strid med navnevernet. Dette gjelder for eksempel dersom man mener at gamle stedsnavn forsvinner. Det er ikke eksplisitt i gjeldende lov at dette kan klages på. Forslag til denne og andre endringer vil bli fremmet for Stortinget om kort tid. På denne bakgrunnen mener jeg at oppfordringen om å gå igjennom stedsnavnloven med tanke på å ta vare på gamle stedsnavn, er imøttekommet, selv om revisjonen av loven har hatt et annet utgangspunkt. Departementet vil dessuten følge nøye med på om omstendigheter rundt kommunereformen fører til uheldige konsekvenser for vernet av stedsnavn.

SPØRSMÅL NR. 710

Innlevert 5. mars 2015 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 12. mars 2015 av ministeren ved Statsministerens kontor for samordning av EØS-saker og forholdet til EU Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Kva for mandat meiner Europaministaren han har frå det norske folk til å åtvare Storbritannia mot å gå ut av EU, og åtvare mot den norske modellen for tilknytning til EU?»

GRUNNGJEVING:

Måndag 23. februar publiserte den britiske storavisa The Guardian eit intervju med Noreg sin statsråd med ansvar for Europaspørsmål. Her kunne ein lese at Vidar Helgesen åtvare Storbritannia mot å melde seg ut av EU. Helgesen er også sitert på at Noreg vil vere tent med at Storbritannia forblir medlem av EU. Det skulle ikkje vere naudsynt å måtte minne om at det norske folk har sagt nei til EU-medlemskap to gonger, og at over 70 prosent av det norske folk no er i mot eit medlemskap i EU. I intervjuet kan det sjå ut som statsråden tek avstand frå valet som det norske folket har gjort.

Svar:

I de to folkeavstemningene Norge har gjennomført har det norske folk svart på om de ville at Norge skulle bli medlem av Den europeiske union. Det norske folk har ikke tatt stilling til om Storbritannia skulle være medlem, og heller ikke om noen andre land burde være medlem.

Det jeg i dag har mandat til, som medlem av regjeringen, er å arbeide for norske interesser i Europa. Det er i Norges interesse at Storbritannia forblir medlem av EU.

La meg først understreke at jeg under mitt besøk i London vektla at EØS-avtalen har tjent Norge vel. Her er regjeringen på linje med den rødgrønne regjeringen, slik den fremstilte EØS-avtalen i Melding til Stortinget nr. 5 (2012-2013) Om EØS-avtalen og Norges øvrige avtaler med EU. I London understreket jeg EØS-avtalens betydning som institusjonelt rammeverk for forholdet til EU, og avtalens sentrale betydning for norsk næringslivs deltakelse i det indre marked. Samtidig viste jeg til – at Norge ikke deltar når avgjørelser om det indre marked blir fattet i EU.

Når det i Storbritannia er stor interesse for hva Norge mener, og for EØS-avtalen spesielt, så er det naturlig at vi fra norsk side takker ja til invitasjonen om å dele våre erfaringer og synspunkt. Her mener jeg at regjeringen er på linje med den forrige regjeringen. I et intervju med BBC høsten 2012 pekte daværende utenriksminister, Espen Barth Eide, på de utfordringene vi som utenforland har ettersom vi ikke sitter ved bordet når beslutninger fattes, og at britene burde tenke på de fordeler som EU-medlemskapet gir.

Det er åpenbart i Norges interesse at de regler EU vedtar for det indre marked og som gjennom EØS blir norsk regelverk, er smarte reguleringer, slik at

det indre marked er velfungerende og ikke legger unødige byrder på norske bedrifter. Storbritannia er en av våre beste venner i EU i så måte. Som statsministeren også sa etter sitt besøk til London i januar 2014, så er «Norge tjent med at det er land i EU som er opptatt av at EU-samarbeidet ikke skal være et hurtigtog for mer fordypning av aktivitetene, men sørge for at det samarbeidet vi har i dag, fungerer bedre».

Videre er det i Norges interesse at EUs energipolitikk legger til rette for velfungerende energimarkeder slik at norske aktører får størst mulig forutsigbarhet. Storbritannia står Norge nært også her.

Og det er i Norges interesse at Europa og det transatlantiske området styrker sin posisjon i en stadig tøffere globalisert konkurranse. Storbritannia er en av de sterkeste pådriverne for å styrke transatlantisk konkurransekraft, ikke minst gjennom forhandlingene om en TTIP-avtale. Ikke noe europeisk land har mer global erfaring og perspektiver enn Storbritannia, der man også finner en av verdens mest flerkulturelle arbeidsstyrker. Dette mangfoldet gir et svært viktig fortrinn når man skal skape et konkurransedyktig Europa i en globalisert økonomi. Og et konkurransedyktig og økonomisk sterkt og stabilt Europa er godt for Norge.

I tillegg er tunge norske utenriks- og sikkerhetspolitiske interesser tjent med at Storbritannia forblir EU-medlem. Europa står i dag i sin mest dramatiske sikkerhetspolitiske situasjon på mange tiår. Norges største naboland viser seg frem med aggresjon, desta-

biliseringspolitikk og militær opprustning. I denne situasjonen er det i Norges interesse å være del av en enhetlig transatlantisk respons på Russlands adferd. Denne enhetlige responsen utformes i dag delvis i NATO, og i enda større utstrekning i EU. Aldri har rollen til EU i en internasjonal krise vært mer viktig enn nå. For Norge er det en dramatisk utvikling at vi ikke har en plass ved bordet når beslutninger som er så avgjørende også for vår sikkerhet skal fattes. Jeg la i London vekt på at dette er et aspekt som fortjener mer oppmerksomhet i den britiske debatten.

For Norge er det i denne nye situasjonen meget viktig at Storbritannia, en europeisk stormakt som forstår våre interesser i Nord-Europa, og som er en garantist for en transatlantisk orientering i EU, er med og leder diskusjonene. Når Europa må gjøre mer for å ivareta sin egen sikkerhet, vil et sterkere EU også styrke NATO. Og EU blir ikke sterkere uten Storbritannia. Som jeg sa det i London: «Dette er ikke bare slik vi ser det fra Oslo. Det er også slik de ser det fra Washington».

Skulle Storbritannia velge å gå ut av EU, vil våre to land selvfølgelig fortsatt ha nære bånd og et tett samarbeid, men den britiske påvirkning internt i EU vil bli en helt annen. Jeg kunne sagt det samme om andre nærstående store EU-land, men det er Storbritannia det nå gjelder. Regjeringen mener at det er i norsk interesse at Storbritannia forblir i EU, samtidig som det er britene selv som må avgjøre om Storbritannia skal være EU-medlem. Det var kjernen i mitt budskap i London.

SPØRSMÅL NR. 711

Innlevert 5. mars 2015 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 11. mars 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil regjeringa evaluere takstsystemet for jordmødrer og vurdere dette ut frå formålet og eventuelt i sammenheng med tilsvarende systemer for andre yrkesgrupper?»

GRUNNGJEVING:

Viser til statsråden sitt svar på skriftlig spørsmål på Dok.nr. 15:651 (2104-2015), 27.02.2015. Statsråden svarer ikkje på kva Regjeringa gjer for å følgje opp ein einstemmig komitemerknad i Innst.407(2010-2011) om å gjennomgå takstsystemet for jordmødrer og vur-

dere dette ut frå formålet og eventuelt i samanheng med tilsvarende systemer for andre yrkesgrupper.

Komiteen viste til at dagens takstsystem kan verke begrensande på jordmødrer si yrkesutøving, og som økonomisk insitament kan det verke mot si hensikt. Komiteen understreka at finansieringsordninga må bygge opp under å sikre kvaliteten i tilbudet og at helsefremjande og førebyggjande arbeid skal løne seg.

I og med at det sidan denne innstillinga vart vedteken er komen nye faglege retningslinjer for barseltilbudet, er det ekstra viktig med tiltak- inkludert finansielle ordningar – som syter for god rekruttering av jordmødrer i kommunehelsetenesta.

Svar:

Jeg er glad for at representanten er opptatt av tjenestetilbudet til vordende og nybakte foreldre. Som jeg sa i mitt svar på spørsmål nr. 651, er jeg helt enig med representanten i at det er viktig med god kvalitet og tilstrekkelig kapasitet i jordmortilbudet i kommunen. Jeg informerte også om det pågående arbeidet med en melding til Stortinget om fremtidens primærhelsetjeneste.

Spørsmålet representanten stiller, refererer til Stortingets behandling av Dokument 8:121 S (2010-2011) som jeg kjenner svært godt. Svangerskaps- og barselomsorg, som er blant de oppgavene jordmor vanligvis utfører, er en sentral del av det helsefremmende og forebyggende arbeidet i kommunene. Et sentralt mål i samhandlingsreformen og for Regjeringens politikk er å styrke dette arbeidet. Den kommu-

nale helse- og omsorgstjenesten favner et bredt ansvarsområde som det er viktig å se i sammenheng, noe vi gjør i stortingsmeldingen om fremtidens primærhelsetjeneste.

Takstsystemet for jordmødre utgjør én av mange elementer i en offentlig finansiering av helse- og omsorgstjenester. Jeg ønsker ikke å ta stilling til dette spørsmålet nå under arbeidet med stortingsmeldingen om primærhelsetjenesten. I meldingen ser vi på helheten i tjenestene, jf. flere av regjeringens punkter i plattformen, og vi vil vurdere tilgjengelighet, tverrfaglig samarbeid og kompetansebehov i tjenestene. Hvorvidt finansieringen av tjenestene skal vurderes, kan jeg ikke gå inn på før vi har presentert Regjeringens politikk i den nevnte meldingen. Hvordan meldingen skal følges opp videre, vil avhenge av Stortingets behandling.

SPØRSMÅL NR. 712

Innlevert 5. mars 2015 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 12. mars 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for at jordmødre og andre helsearbeidere ved Sykehuset Østfold kan ytre seg offentlig uten å risikere negative tilbakemeldinger og sanksjoner fra sykehusledelsen, og mener statsråden at Sykehuset Østfold sine reaksjoner og mailer til organisasjonen i etterkant av ytringene fra jordmødre den 25/2-15 er akseptable, eller ikke, og dersom ikke – vil statsråden sørge for at de som er rammet, får en beklagelse?»

BEGRUNNELSE:

Jordmødre i Østfold uttalte seg til NRK 25/2-15 om sin bekymring for konsekvensene av at hele fødeavdelingen skal samles på et sted når sykehuset flyttes til Kalnes. De frykter at dette kan føre til flere medisinske assisterte fødsler og færre naturlige fødsler. I artikkelen kom det også klart frem fra sjefen for kvinneklinikkene ved Sykehuset Østfold, at hun ikke trodde at omleggingen ville føre til at legene ville gripe inn oftere enn det de gjør i dag, og fremholdt at det skal være trygt for både mor og barn å føde på Kalnes.

Ledelsen ved sykehuset reagerte på uttalelsene og kalte de to jordmødrene som var navngitt i media, inn til møte. I tillegg sendte sykehusledelsen ut en felles e-post til alle ansatte ved Kvinneklinikken, der

de gjorde det klart at de ikke aksepterte uttalelsene. «Disse uttalelsene er uheldige i forhold til vårt arbeidsmiljø, og det tverrfaglige samarbeidet på KK. Hva vi som privatpersoner mener om beslutninger som er tatt, skal ikke utales på vegne av Sykehuset», står det blant annet i mailen, i følge NRK.

Helseminister Høie har den 5/3-15 uttalt til NRK at han ikke vil kritisere sykehusledelsens håndtering, men sier at:

«generelt er det viktig at ledelsen i sykehusene legger til rette for at helsepersonell opplever trygghet rundt det å gi beskjed hvis forhold ikke er som de skal»

Helseminister fastslår også overfor NRK at ansatte i helsetjenesten skal ha mulighet for å ytre sine bekymringer for pressen

«ikke bare har de muligheten til det, men helsepersonell har også en plikt til å melde fra om ting som kan være til skade for pasientene og pasientsikkerheten. Men så er det også slik at helsepersonell har et ansvar for å ikke skremme pasienter med sine utsagn, og de må være trygge på at det de sier er faglig basert»

Undertegnede mener at reaksjonene fra sykehusledelsen er forsøk på knebling av helsearbeidere, og hindre helsearbeidere å ytre seg offentlig dersom det

ikke er ytringer som sykehusledelsen er enig i. Undertegnende mener dette bryter med en grunnleggende verdi, nemlig ytringsfriheten, som er nedfelt i Grunnlovens paragraf 100. Å slik skape frykt og usikkerhet rundt det å kunne uttale seg, vil også i siste instans kunne gå ut over pasientsikkerheten. At helse- og omsorgsminister i sitt intervju ikke vil kritisere sykehusledelsen sin håndtering, betyr at sykehusledelsen kan fortsette sin praksis. Undertegnede mener at helse- og omsorgsministeren sine ord om at helsearbeidere har både rett og plikt til å ytre seg, ikke har noen verdi dersom han som øverste leder samtidig aksepterer at sykehusledelsen har et ytringsreglement og/eller en praktisering som hindrer helsearbeidere å uttale seg. Særlig viser det seg at det ofte er praktiseringen av ytringsregelverket kombinert med et egendefinert lojalitetsbegrep som skaper en kultur der ytringer blir møtt med ubehagelige tilbakemeldinger, gjerne i form av å bli innkalt til møte, få skriftlige advarsler og tydelige fellesmail med beskjed fra ledelsen om at slike ytringer er uønsket.

En kan også forstå helseministeren sine uttalelser den 5/3-15 som at jordmødre og andre må tenke over om de vil kunne «skremme» pasientene med sine ytringer. Dette er også en oppsiktsvekkende uttalelse, i og med at det ellers i helsevesenet er lagt stor vekt på åpenhet om både det som er bra og det som er mindre bra, og at faglige bekymringer for det faglige tilbudet ikke må stoppe opp hos den enkelte. At jordmødre i dette tilfelle uttaler seg på vegne av Sykehuset Østfold, som mailen fra ledelsen kritiserte, er også en helt feil oppfatning i og med ledelsen også var sitert i artikkelen, slik at fremstillingen var balansert.

Svar:

Innledningsvis vil jeg vise til interpellasjonen til representanten Toppe i desember 2013 hvor jeg understreket at det ikke skal være noe tvil om at de ansatte i norske sykehus skal ha en reell ytringsfrihet. Jeg er opptatt av at medarbeiderne i sykehus skal ha anledning til å komme med sine meninger og gi offentlig kritikk. Retten til å ytre seg fritt og uten frykt for represalier er en grunnleggende menneskerett som er en forutsetning for et fungerende demokrati, og som dessuten er grunnlovsfestet. Videre er det slik jeg også ga uttrykk for i intervjuet med NRK 6. mars i år, at helsepersonell i henhold til helsepersonelloven i visse tilfeller har en plikt til å varsle, men da til arbeidsgiver, tilsynsmyndigheter osv. Staten er, som eier av de regionale helseforetakene, svært opptatt av å kunne gi et best mulig helsetjenestetilbud til befolkningen. For å sikre dette og andre mål som staten som eier av helseforetakene har satt seg, er det viktig å skape tillit både hos medarbeidere og befolkning. Statens eierskap må derfor være profesjonelt og i tråd med statens prinsipper for god eierskap. I foretaksmøtene i

de regionale helseforetakene i januar 2012 og i 2013 ble det presisert at det skal mye til for at ytringer er i konflikt med lojaliteten til arbeidsgiver. Foretaket må dersom slik kritikk reises, vurdere om ytringen skal medføre endringer eller om den bør møtes med motinnlegg. Jeg vil også minne om at det følger av arbeidsmiljølovens varslingsregler at en arbeidstaker som på en forsvarlig måte varsler om kritikkverdige forhold i virksomheten, ikke skal møtes av sanksjoner. I dette ligger at den enkelte ansatte og deres organisasjoner også må ha en lojalitet til den enkelte virksomhet og avtaleverkets bestemmelser om informasjon, samarbeid og medbestemmelse. Det påhviler også de ansatte en plikt til ikke å skape unødvendig uro knyttet til det medisinske tilbudet som blir gitt. Jeg vil understreke at dette ikke må forstås på en slik måte at det skal begrense ansatte lovbestemte rett til på en forsvarlig måte kunne varsle om kritikkverdige forhold, og jeg forutsetter selvfølgelig at arbeidsgiver utøver sin arbeidsgiverrolle i tråd med lov- og avtaleverk. At det er en faktisk og reell ytringsfrihet og at det er en faktisk og reell mulighet for å varsle om kritikkverdige forhold for arbeidstakerne i sykehusene er et ledelsesansvar, og jeg har tillit til at lederne ved sykehusene følger opp dette på en god måte. Å legge forholdene til rette for ytringer styrker også omdømme for sykehusene og deres virksomhet. Helse- og omsorgsdepartementet har i tråd med Regjeringens eierskapspolitikk og arbeidsmiljølovens § 2-4 bedt regionene sørge for at sykehusene utarbeider gode systemer for varsling av kritikkverdige forhold, slik at varslinger blir mottatt og behandlet på en profesjonell måte som ivaretar varslernes rettigheter. Dette er et ledelsesansvar, og mitt inntrykk er at foretakene tar dette med stort alvor. Helsepolitikk engasjerer og debatteres hyppig i ulike sammenhenger. Dette er debatter som vi ønsker deltakelse i både fra de ansatte og deres organisasjoner. Samtidig må det understrekes at den viktigste arenaen for debatt og medvirkning i et helseforetak er i den etablerte interne dialogen mellom ledelse, tillitsvalgte og den enkelte medarbeider. Hvis enkelte medarbeidere deltar i den offentlige debatt, bør det klart fremgå om de uttaler seg på vegne av virksomheten, organisasjonen eller som privatperson. Dette er viktige opplysninger for mottakerne av ytringene for å kunne bedømme innholdet, men også for virksomhetene med tanke på å unngå uklarheter knyttet til deres vurderinger og standpunkt i ulike saker. I spørsmålet fra representanten Toppe er det også bedt om at jeg som statsråd skal sørge for at de berørte får en beklagelse. Som representanten Toppe er kjent med så har jeg som eier ingen arbeidsgiverfunksjon, og vil heller ikke instruere sykehuset i denne typen spørsmål. Jeg er imidlertid kjent med at sykehusdirektør Ebbesen den 6. mars i år beklaget at e-posten kunne misforstås som en reaksjon på at de ytret seg.

SPØRSMÅL NR. 713**Innlevert 5. mars 2015 av stortingsrepresentant Iselin Nybø****Besvart 13. mars 2015 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«Koppergruven på Visnes er både et viktig kulturminne fra Norges industrivirksomhet fra 1800-tallet og et populært besøkssted for lokalbefolkningen og turister i Karmøy kommune.

Ser klima- og miljøministeren verdien av å renovere Visnes kobberverk slik at området fremdeles kan være åpent for publikum, og hvordan vil regjeringen i så fall bidra til dette?»

BEGRUNNELSE:

Visnes koppergruve var mot slutten av 1800-tallet en av Norges viktigste arbeidsplasser, og gruven stod i 1880 for 10 % av verdens samlede råkopperproduksjon. Kobber fra Visnes ble benyttet i byggingen av den berømte Frihetsstatuen i New York. I dag drives gruveområdet som et kulturminne av stiftelsen Vignes grubeområde, som et samarbeid mellom Koppergruvens venner og Karmøy kommune. Arbeidet drives i hovedsak på frivillig basis, med støtte fra kommunen. I forbindelse med gruvens 150-årsjubileum har stiftelsen søkt Riksantikvaren om midler til istandsetting av bygninger og anlegg. I bevaringsprogrammet inngår 14 anlegg som skal sikres, settes i stand og vedlikeholdes.

Svar:

Visnes gruver som har levert kopper til Frihetsstatuen ved New York er et spennende og viktig kulturminne. Jeg er kjent med at Stiftelsen Visnes gruver, i tillegg til å ha søkt Riksantikvaren om tilskudd til å sette i stand anlegget, også har søkt Norsk kulturminnefond om tilskudd. Jeg er også kjent med at det er dialog mellom Riksantikvaren og kulturminnefondet for å drøfte mulighetene for et eventuelt spleiselag. Klima- og miljødepartementet er klageinstans for

Riksantikvarens og Kulturminnefondets vedtak i slike saker og det vil derfor ikke være riktig av meg å kommentere saken på en måte som kan legge føringer på søknadsbehandlingen.

Jeg vil ikke begi meg inn på en vurdering av Visnes gruver som kulturminne, men vil vise til at Riksantikvaren har et bevaringsprogram for tekniske og industrielle kulturminner. Dette programmet omfatter i dag 15 anlegg med store behov for tilskudd til istandsetting og vedlikehold. Formålet med programmet er å sikre at et representativt utvalg tekniske og industrielle anlegg knyttet til Norges utvikling som industrinasjon, blir tatt vare på for ettertida. Fortsatt gjenstår en del arbeid for å sikre at anleggene er representative næringsmessig og geografisk. Riksantikvaren arbeider med dette. Folldal gruver, som startet sin virksomhet i 1748 og ble lagt ned i 1992, er ett av disse. Ved dette anlegget ble det utvunnet kopper, sink og svovel. Videre er Røros gruver fredet, og tatt inn på Unescos liste over verdens kultur- og naturarv. I følge informasjon fra Riksantikvaren, har både Folldal og Røros gruver en større tidsdybde enn det Visnes gruver har.

For øvrig mener Klima- og miljødepartementet og Riksantikvaren at gruve næringen er en næringsvei som bør vurderes nærmere i sammenheng med det nevnte bevaringsprogrammet for tekniske og industrielle kulturminner. Dette bør skje i samråd med Norsk bergverksmuseum som arbeider med en landsverneplan for norske bergverkt. Gruve næringen har vært en viktig næringsgren med stor betydning for Norges utvikling, økonomisk, sosialt og som industrinasjon. Gruveanleggene er store og komplekse. Derfor må de økonomiske aspektene ved en eventuell bevaring vurderes nøye. Dette er Riksantikvaren i gang med.

SPØRSMÅL NR. 714**Innlevert 5. mars 2015 av stortingsrepresentant Knut Storberget****Besvart 11. mars 2015 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Under høstens budsjettbehandling i Stortinget ga flertallet i næringskomiteen, bestående av Ap, KrF, Sp og Venstre, uttrykk for at det er behov for en bioøkonomistrategi i 2015. I en flertallsmerknad ble det vektlagt at strategien skal utarbeides i et samarbeid mellom næringslivet, organisasjoner og regjeringen, der det fremmes overordnede og konkrete tiltak for å

styrke bioøkonomien. Videre at det må sikres finansiering av tiltakene i 2016-budsjettet.
Hva er status i dette arbeidet?»

Svar:

Regjeringen arbeider med dette spørsmålet og vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 715**Innlevert 5. mars 2015 av stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik****Besvart 13. mars 2015 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Hvilke norske universiteter og høyskoler har i dag studier som kunnskapsministeren vil betegne som såkalte badestudier, altså norske utdanningstilbud i utlandet i samarbeid med kommersielle aktører, og hvilke av disse pålegges nå å legge ned allerede i 2015?»

BEGRUNNELSE:

Høyskolen i Nesna (HINE) har som en av flere høyskoler studier i utlandet. I 2014 er det 220 studenter på studiesteder i Brasil, Bali, Mexico og Sydney. Til høsten oppgir HINE at det er 252 studenter.

HINE har nå fått beskjed om at dette tilbudet må avvikles omgående, altså fra høsten 2015.

HINE har i dag en avtale med GoStudy og må om dette iverksettes bryte avtalen, dette vil da føre til betydelig nedbemanning og økonomiske konsekvenser.

HINE hadde lagt opp til en 3 årlig plan om nedtrapping mot våren 2017 – uten å måtte betale erstatning og trolig uten å måtte nedbemanne.

Men så får man da et uventet pålegg om å avvikle nå.

Det påstås også at man forskjellsbehandler, om det stemmer det som media skriver at noen har fått tillatelse til å fortsette sine utenlandsstudier.

Ber derfor om en oversikt over status på saken.

Svar:

Departementet ba i brev 18. juni 2014 om at alle statlige universiteter og høyskoler avvikler sitt samarbeid med eksterne virksomheter om organisering av studietilbud i utlandet, med mindre det er særskilte og tungtveiende faglige grunner for at samarbeidet bør videreføres. Departementet la til grunn at tilbudene skulle fases ut så raskt som mulig, men i tråd med de juridiske forpliktelser institusjonene har overfor de eksterne virksomhetene og overfor studentene som allerede er tatt opp på studietilbudene.

Departementet mottok rapportering og planer for avvikling av studiene fra 12 institusjoner. Mange av disse institusjonene avsluttet sitt samarbeid med eksterne aktører i 2014, mens andre vil avvikle studiene i starten av eller til sommeren 2015. Rapporteringen departementet har fått viser at Høgskolen i Sogn og Fjordane har samarbeid med Gateway Education, men at dette avvikles etter vårsemesteret 2015. Høgskolen i Gjøvik har en samarbeidsavtale med Nordic Center for International Studies om studier på Bali. Etter planen avsluttes samarbeidet i juni 2015. Høgskolen i Hedmarks avtale med Active Education ble sagt opp med virkning fra 1. januar 2015. Oppsigelsen innebærer at aktiviteten fra og med vårsemesteret 2015 gradvis reduseres slik at utenlandsstudiene vil være faset ut i løpet av dette semesteret.

Bortsett fra Høgskolen i Nesna (HiNe), har ikke departementet fått tilbakemeldinger som tyder på at

avviklingen av slike studietilbud har skapt nevneverdige problemer.

Basert på søknader fra Høgskolen i Buskerud og Vestfold (HBV) og fra Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA), har departementet besluttet at disse institusjonene kan opprettholde

samarbeidet med Kulturstudier under klare forutsetninger. Departementet mener at HiOA og HBV har anført gode faglige argumenter for at samarbeidet med Kulturstudier kan fortsette. Disse institusjonene har blant annet avtaler om undervisning og forskning med institusjoner i de respektive landene, noe HiNe ikke har. For HBV sin del kan samarbeidet med Kulturstudier fortsette i en avviklingsfase over to år. Departementet forutsetter at forhold knyttet til kvalitets-sikring er avklart, og har bedt de to høyskolene gå i dialog med NOKUT for en avklaring av dette.

Departementet har hatt en særskilt dialog med HiNe. Da departementet i brev 18. juni 2014 ba institusjonene om å avvikle sitt samarbeid med eksterne aktører om organisering av studietilbud i utlandet, mottok vi søknad fra HiNe, datert 3. september 2014, om dispensasjon for å fortsette slike studier. I dette brevet ble departementet også orientert om at høyskolen hadde inngått en avviklingsavtale med GoStudy. Avtalen inneholdt en klausul om avvikling i løpet av tre år, med utbetaling av erstatningsbeløp til GoStudy på 2,4 mill. kroner per semester ved tidligere avvikling av studier. Denne avtalen ble inngått 25. juni, altså én uke etter departementets opprinnelige brev. Så langt departementet kjenner til, kommer denne avtalen i tillegg til tidligere avtale mellom høyskolen og GoStudy, datert 22. mai 2014, som bl.a. regulerer at høyskolen skal betale GoStudy kr. 650.000,- pr semester. Også denne avtalen har en oppsigelsestid på tre år, men inneholder ikke krav om erstatning.

I brev av 5. november 2014 fikk HiNe avslag på sin søknad om dispensasjon, da departementet ikke så at det forelå tilstrekkelige faglige argumenter for at høyskolen kunne fortsette samarbeidet med GoStudy i tre år til. I samme brev ba departementet om mer informasjon fra høyskolen som synliggjør de økonomiske og administrative konsekvensene av å avslutte samarbeidet før oppsigelsestiden på tre år.

Som følge av høyskolens brev av 1. desember 2014, ble departementet gitt innsikt i de økonomiske og administrative konsekvensene for høyskolen. I brev av 12. februar 2015 ba departementet høyskolen om å redegjøre for grunnlaget for avtalen om erstatning. I brevet opprettholdt departementet beslutningen om avvikling av utenlandsstudiene.

Denne redegjørelsen mottok departementet 25. februar i år, hvor høyskolen igjen argumenterer for å få ta opp studenter til dette samarbeidet høstsemesteret 2015. Dette begrunnes bl.a. i at høyskolen har søkere som har betalt depositum til GoStudy. Dette viser at høyskolen ikke har forholdt seg til departementets beslutning.

For meg er det viktig å understreke at Høgskolen i Nesna ikke plutselig har fått beskjed om å avvikle studiene i samarbeid med GoStudy, men har vært kjent med departementets beslutning siden brev av 18. juni 2014. Departementet ser det som sentralt at det er solide utdanninger og god tilgang til kunnskap av høy kvalitet over hele landet. Dette er også lagt til grunn i arbeidet med den kommende stortingsmeldingen om strukturen i universitets- og høyskolesektoren. Det har vært omfattende dialog mellom departementet og høyskolen i den forbindelse. Departementet vurderer nå hvordan avviklingen av utenlandsstudiene skal gjennomføres og vil blant annet se på tidsplanen for dette arbeidet. Departementet vil ha en videre dialog med høyskolen om dette.

SPØRSMÅL NR. 716

Innlevert 5. mars 2015 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth

Besvart 12. mars 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Det framstår som en utilsiktet urimelighet og forskjellsbehandling hvis privatpraktiserende kreftspesialister kan søke individuell refusjon til Helfo og slik i praksis skrive ut nye og dyre kreftmedisiner på blå resept, mens offentlig ansatte kreftspesialister ikke har adgang til dette.

Hva vil helseministeren gjøre for å unngå en slik forskjellsbehandling, både av og mellom pasienter og mellom private og offentlig ansatte kreftspesialister?»

BEGRUNNELSE:

Det kommer stadig nye medikamenter til bruk for ulike kreftdiagnoser. De senere årene er det lett å

peke på medikamenter til å behandle lungekreft, prostatakreft, kreft i mage-/tarmsystemet m.fl. Disse er dokumentert gjennom studier og har vist effekt på markører som f.eks. forlenget levetid med kreftdiagnose eller bedre livskvalitet med sykdommen. Nye medikamenter er ofte kostbare.

Inntil nylig har vi hatt en ordning hvor disse enten har vært dekket på blå resept eller hvor spesialist (kreftleger) kan søke individuell refusjon til Helfo etter gitte kriterier og så få medikamentet dekket på blå resept for den enkelte pasient. Nå er det lagt føringer på at sykehusleger ikke kan skrive ut nye medikamenter som ikke er vurdert eller som burde vært vurdert i det såkalte beslutningsforum. Dette gjelder i praksis alle nye medikamenter som kommer innenfor kreftfaget. Imidlertid kan private spesialister skrive ut disse medikamentene med offentlig refusjon. Det betyr at sykehusspesialister i sykehus i en del tilfeller henviser pasienten til privat kreftspesialist i Oslo.

Privatpraktiserende kreftspesialist kan ta betalt for konsultasjonen som pasienten må dekke selv, men så kan den privatpraktiserende kreftspesialisten søke HELFO om individuell refusjon på blå resept, og således får pasienten dekket medikamentet gjennom det offentlige likevel.

Hvis dette medfører riktighet, så skaper det en stor geografisk ulikhet i tilgang på nye kreftmedisiner (dekket av det offentlige) da det i dag bare finnes private kreftspesialister i Oslo. Et stort antall pasienter blir også stilt overfor et legebytte, fra en kreftspesialist i sykehus som med stor sannsynlighet har fulgt pasienten fra diagnose og et stykke på vei i behandlingssløpet til et svært knapt antall private kreftspesi-

alister i Oslo. Dette rimer ikke med å skape pasientens helsetjeneste.

Men spørsmålet her er vel heller om det skal finnes en privat omvei utenom beslutningsforum, for å få tilgang på nye og dyre kreftmedisiner både raskt (raskere) og på det offentliges regning.

Svar:

Finansiering av legemidler er i dag delt mellom de regionale helseforetakene, kommunene og folketrygden. Som hovedregel har de regionale helseforetakene finansieringsansvar for utgifter til legemidler brukt i forbindelse med sykehusopphold og polikliniske behandling. Kommunene har ansvar for utgifter til legemidler i kommunale institusjoner, og folketrygden yter stønad til selvadministrerte legemidler brukt utenfor sykehus og i kommunale institusjoner. I de senere årene er finansieringsansvaret for enkelte selvadministrerte legemidler overført fra folketrygden til sykehus, herunder enkelte kreftlegemidler, jf. blant annet omtale i St.prp. nr. 1 (2005-2006). Jeg oppfatter at stortingsrepresentantens spørsmål i hovedsak dreier seg om legemidler som Folketrygden har finansieringsansvar for. Både leger i sykehus og privatpraktiserende spesialister kan søke om individuell stønad til behandling med legemidler som finansieres av Folketrygden. Det er derimot ikke anledning for privatpraktiserende spesialister eller leger i sykehus å søke om individuell stønad når behandling med et legemiddel skjer i sykehus eller annen institusjon. De kan heller ikke søke om individuell refusjon for legemidler hvor finansieringsansvaret er overført til de regionale helseforetakene. Jeg viser i det videre til mitt svar av 4. mars 2015 til spørsmål i Dok. 15:667 (2014-2015).

SPØRSMÅL NR. 717

Innlevert 6. mars 2015 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås

Besvart 16. mars 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvilke tiltak har Samferdselsdepartementet iverksatt for å sørge for fortgang i arbeidet med å sikre jernbaneoverganger og har det blitt øremerket midler til dette arbeidet i 2014 og 2015, og når kan en forvente at arbeidet med å sikre jernbaneoverganger er fullført og har Samferdselsdepartementet en oversikt over framdriften i arbeidet med å sikre jernbaneoverganger i Norge?»

Svar:

Ved utgangen av 2014 var det 3 560 planoverganger på det norske jernbanenettet. Selv om ulykkene er relativt få i forhold til antallet trafikkulykker generelt, er ulykker på planovergangene hovedårsaken til dødsfall og alvorlige ulykker i forbindelse med jernbandedriften i Norge. Sikring og sanering av planoverganger har derfor høy prioritet både i Jernbaneverket og Samferdselsdepartementet. Antall planoverganger

på det norske jernbanenettet er mer enn halvert de siste 50 årene, og de siste 10 årene er om lag 850 planoverganger fjernet. På gjenstående planoverganger arbeides det med å redusere risikoen for ulykker gjennom sikringstiltak, bl.a. etablering av planskilte kryssinger (kulverter og bruer), varsling, vegomlegging/utbedring av veg-geometri og holdningsskapende arbeid. Dette viser positive resultater ved at antallet ulykker, drepte og skadde som følge av sammenstøt med tog, har blitt redusert. I henhold til prioriteringen i Nasjonal transportplan 2014-2023 og Jernbaneverkets handlingsprogram blir det hvert år i statsbudsjettet under programområdet « Sikkerhet og miljø », foreslått bevilgninger for å ivareta sikkerheten på jernbanenettet. I statsbudsjettet for 2014 ble det avsatt totalt 350 mill. kr på programområdet, hvorav ca. 75 mill. kr ble brukt til sikring og sanering av planoverganger, mens det i statsbudsjettet for 2015 er avsatt totalt 530 mill. kr på programområdet, hvorav 95 mill. kr er planlagt brukt til sikring og sanering av planoverganger. Det vises for øvrig til nærmere omtale i Prop. 1 S (2014-2015), side 158-160 om hvordan sikkerheten, herunder sikring og sanering av planover-

ganger, ivaretas på det norske jernbanenettet. Hvilke tiltak som blir startet opp eller gjennomført det enkelte år, avhenger av oppnådd enighet mellom Jernbaneverket og eiere av tilknyttet vei (Statens vegvesen, fylkeskommuner og kommuner). Arbeidet med sikring av planoverganger er basert på Jernbaneverkets plan for sikring og sanering av planoverganger som bl.a. tar utgangspunkt i risikovurderinger. Hovedtiltaket i pakken er primært å sikre eller sanere alle planoverganger som brukes daglig av motorkjøretøyer. Med en videreføring av dagens budsjettnivå (70-95 mill. kr) vil det ta om lag 20 år å sikre eller sanere alle de om lag 300 planovergangene på det norske jernbanenettet som brukes daglig av motorkjøretøyer. Hvordan dette arbeidet skal prioriteres videre vil inngå som en del av rulleringen av Nasjonal transportplan i 2017. Etter initiativ fra Samferdselsdepartementet har Statens vegvesen og Jernbaneverket innledet et tett samarbeid for å vurdere nødvendige tiltak som må gjøres for å ivareta sikkerheten ved jernbanekryssinger der det er åpnet for muligheten til å kjøre med tyngre og lengre modulvogntog og tømmervogntog på inntil 60 tonn og 24 meter lengde på det norske vegnettet.

SPØRSMÅL NR. 718

Innlevert 6. mars 2015 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 16. mars 2015 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Regjeringen har varslet at den som følge av rovviltforliket vil komme til Stortinget med forslag til nytt bestandsmål for ulv i 2015. Samtidig skal det legges fram en stortingsmelding om naturmangfold.

Kan statsråden bekrefte overfor forlikspartnerne at forslaget om nytt bestandsmål for ulv vil bli forelagt Stortinget i forbindelse med stortingsmeldingen om naturmangfold?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har tidligere meddelt at den vil gå til Stortinget med forslag om nytt bestandsmål for ulv, og varslet at den vil legge fram en stortingsmelding om naturmangfold. Stortingsmeldingen om naturmangfold vil inneholde handlingsplan for naturmangfold, og vise hvordan Norge har tenkt å nå Aichi-målene vi har forpliktet oss til å oppfylle gjennom konvensjonen om biologisk mangfold.

Når det gjelder prosessen fram mot nytt bestandsmål av ulv har ikke regjeringen varslet hvordan den vil ta saken til Stortinget. Den har lagt fram et faggrunnlag som skal danne utgangspunkt for diskusjonen. Klima- og miljøministeren svarer senest 10. februar på direkte spørsmål fra miljøorganisasjonene, om hun vil behandle nytt bestandsmål for ulv i forbindelse med stortingsmeldingen, at hun vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

For prosessen mot fastsettelse av nytt bestandsmål for ulv vil særlig Aichimål nr.12 være viktig å se hen til.

Målet Norge har forpliktet seg til sier:

«Innen 2020 er utryddelsen av kjente truede arter forhindret, og deres rødlistestatus, spesielt for arter i sterkest tilbakegang, er forbedret og opprettholdt.»

Ulv er som kjent kritisk truet av utryddelse på Norsk rødliste 2010. Ulv er en del av økosystemet i norsk natur. Naturforvaltningen må være kunnskapsbasert og ta utgangspunkt i forvaltning av hele økosystemet.

Svar:

Slik representanten Aasland viser til, har regjeringen varslet at den i tråd med rovviltforliket vil fremme et forslag til Stortinget om nytt bestandsmål for ulv og ulvesone i løpet av 2015. I henhold til regjeringens politisk plattform ønsker denne regjeringen å sikre levedyktige bestander av de store rovviltartene i henhold til rovviltforliket, og søke å redusere konfliktnivået. Videre er det flere overordnede rammer det er viktig å ta hensyn til når et nytt bestandsmål skal bestemmes. Ulv er klassifisert som kritisk truet på Norsk rødliste for arter 2010. Det betyr at ulven har svært høy risiko for å dø ut fra Norge. Vi har etter na-

sjonalt lovverk og internasjonale avtaler forpliktet til å bidra til å sikre artens overlevelse i Norge. De store rovdirene, og ulv spesielt, er en kilde for stor konflikt i Norge. Denne regjeringen ønsker å få på plass en politikk for ulv som har bredest mulig aksept, både i Stortinget og hos folk flest. Som et ledd i dette mener vi det er viktig i størst mulig grad å balansere hensynet mellom bevaring av ulven og hensynet til dyr på utmarksbeite. Regjeringen vil ferdigstille arbeidet om nytt bestandsmål for ulv og ulvesonen i 2015. I hvilke form denne saken vil fremmes for Stortinget er ennå ikke avgjort, men regjeringens vurdering vil bli lagt fram for Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 719

Innlevert 6. mars 2015 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande

Besvart 11. mars 2015 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Er avviklingen av kulturattachéstillingene på noen av våre viktigste utenriksstasjoner som London og Moskva en gjennomtenkt del av UD's kulturstrategi?»

BEGRUNNELSE:

Kuttene i kulturmidlene i UD svekker norsk kulturlivs muligheter til å møte internasjonalt publikum og posisjonere seg på det globale markedet. Dette svekker kunstneres konkurranseevne internasjonalt, muligheter til å leve av egen kunst, utvide sine nettverk og utforske nye markeder. Effekten er tapte muligheter, både for norsk kulturliv og for Norges omdømmebygging som kulturnasjon.

Dette som kan oppfattes som en nedbygging av Norges kultursatsing i utlandet fra UD's side, synes ellers å stride med regjeringens uttalte kulturpolitiske ambisjon om å styrke etterspørselen etter norsk kunst.

Svar:

Hvert år foregår et stort antall stillingsskifter i utenriksstjenesten. Av budsjettmessige hensyn ble det vinteren 2014/2015 besluttet at ni konkrete stillinger,

som ville hatt stillingsskifte i 2015, ikke gjenbesettes. Stillingen som ambassaderåd med ansvar for presse, kultur og kommunikasjon ved ambassaden i London og ambassadesekretærstillingen med ansvar for presse, kultur og kommunikasjon i Moskva var blant disse. Stillingene ble ikke trukket fordi det var stillinger med ansvar for kulturfremme, men som et resultat av en vurdering av robusthet i oppsettet ved den norske utenriksstasjonen i det aktuelle landet.

For de utenriksstasjonene som berøres av nedtrekket, forutsettes det at oppgaver som tilligger de stillingene som er trukket inn, omfordes til gjenværende stab ved stasjonen slik at fagfeltet dekkes på tilfredsstillende vis. Både London og Moskva er stasjoner som besitter betydelig kapasitet, både hva gjelder utsendte og lokalt ansatte. London vil ha tre lokalt ansatte på kommunikasjons- og kulturfeltet, og forutsettes å omfordele oppgaver blant det til enhver tid utsendte personale slik at fagfeltet dekkes. En av de utsendte diplomatene vil fra høsten bli anmeldt som kulturattaché. Moskva har også to lokale medarbeidere på fagfeltet, og forutsettes å fordele oppgavene på de gjenværende utsendte medarbeiderne, som blant annet omfatter én ambassaderåd og to ambassadesekretærer.

SPØRSMÅL NR. 720**Innlevert 6. mars 2015 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 13. mars 2015 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Hvilke sosiale og økonomiske ordninger gjelder for praktikanter i utenriktjenesten, og ser utenriksministeren behov for å bedre disse?»

Svar:

Studentpraktikantordningen er et tilbud til norske studenter som ønsker å få erfaring fra praksis ved en norsk utenriksstasjon. Mange land, frivillige og internasjonale organisasjoner tilbyr slike praksisplasser, slik at studenter kan tilegne seg erfaring fra og innsikt i internasjonale forhold.

Studentpraktikantordningen startet i 2001, og ordningen er populær. Målgruppen for ordningen er studenter som er i et studieløp, og det er et krav at praktikantene er studerende. De er på stasjonen i opplæringsøyemed. Utenriksstasjoner kan tilby norske studenter praksisplass for en periode på inntil seks måneder. Den overordnede målsettingen er å gi studentene innblikk i internasjonalt arbeid, og å bidra til

å spre kunnskap om og interesse for utenriktjenesten. Studentpraktikanten skal utføre varierte oppgaver med relevans for praktikantens studier.

Praktikanten mottar et studiestipend som skal dekke bo- og levekostnader, og størrelsen på stipendet avhenger derfor av oppholdssted. Stipendet er ikke å anse som lønn, da studentpraktikantene ikke er arbeidstakere. Stipendet blir årlig vurdert basert på kostnadsindekser fra FN og internasjonalt anerkjente byråer på området.

Studentpraktikantene beholder medlemskapet i folketrygden under utenlandsoppholdet. Dette innebærer at studentpraktikantene har tilgang til gratis og forsvarlig helsebehandling i tilfelle sykdom. Studentpraktikanten betaler ikke trygdeavgift.

Forholdene er lagt til rette for at studentpraktikantene skal være godt ivaretatt både sosialt og økonomisk i løpet av praktikantperioden. Inntrykket fra praktikantenes tilbakemeldinger er også at det store flertallet er fornøyd med ordningen.

SPØRSMÅL NR. 721**Innlevert 6. mars 2015 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 13. mars 2015 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Hvordan vurderer statsråden behovet for innføring av kompetansekrav for hovslagere, og hva vil i så fall statsråden gjøre med saken videre?»

Svar:

Dyrevelferdsloven § 6 sier blant annet at dyreholder skal sørge for at dyr blir ivaretatt av tilstrekkelig og faglig kompetent personell. Andre skal ha nødvendig kompetanse til den aktiviteten de utfører.

Forskrift om velferd for hest § 5 sier at hesteholder skal ha nødvendig kunnskap om hest. Hesteholder har ansvar for at personell som håndterer og steller hestene, har nødvendig kompetanse for å gjøre dette på en god måte.

For å imøtekomme kravet i regelverket og få arbeidet fagmessig utført, bør derfor dyreeiere etter spørre hovslagere med fagbrev.

Videregående skole, retning naturbruk, tilbyr utdanning innen hovslagerfaget. Dette utdanningstilbudet finnes ved en rekke videregående skoler.

Kunnskapsdepartementet er ansvarlig for fagplaner i videregående skole. Jeg er kjent med at det er noen utfordringer knyttet til gjennomføring av hovslagerutdanningen på grunn av begrensninger i tilbudet av lærlingsplasser for hovslagere. Det kan også være behov for å oppdatere fagplanen for disse kursene, noe det har vært dialog med Faglig råd for naturbruk om.

Gjennom et godt opplegg for opplæringen legger jeg til grunn at hovslagere som tar fag- eller mesterbrev, fortsatt vil ha et godt praktisk og teoretisk grunnlag for den jobben de skal gjøre, og jeg ser ikke behov for ytterligere regulering av hovslageres kompetanse.

SPØRSMÅL NR. 722**Innlevert 6. mars 2015 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø****Besvart 16. februar 2015 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Flere kommuner har en utbredt praksis med å anbudsutsette tjenestene til mennesker med utviklingshemning. Samme firma kan bli tillagt samtlige roller som er styrende for alle sider av livsutfoldelsen til de det gjelder. I tillegg vil omsorgsfirmaet kunne utøve tvang og makt.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at elementære menneskerettigheter også skal gjelde for mennesker med utviklingshemning som er plassert i private omsorgsfirma?»

BEGRUNNELSE:

Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU) hevder det finnes mennesker som er fratatt enhver rettsikkerhet, hvor omsorgsfirmaet styrer totalt over den enkeltes liv og fremtid. Det er vanlig at samme private omsorgsfirma som gir tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven, også gir botilbud og dagtilbudet. Omsorgsfirmaet får myndighet til å utøve makt og tvang overfor mennesker med utviklingshemning, både gjennom vedtak om bruk av tvang- og makt og gjennom lovens muligheter for bruk av skadeavvergende tiltak i nødssituasjoner. På denne måten kan omsorgsfirmaet få total kontroll med alle sider av beboerens liv. Det er blitt stadig vanligere at vergene ikke er nære pårørende eller andre som kjenner og forstår den utviklingshemmede godt. Det trenger ikke å være spesielt krevende å få en erklæring på at en person med utviklingshemning ikke har samtykkekompetanse. NFU hevder at det finnes omsorgsfirma som i praksis driver frihetsberøvelse i strid med alle rettsstatsprinsipper og brukermedvirkningen kun er en illusjon. Fylkesmannen har et tilsynsansvar med omsorgstjenestene. Men tilsynene er få og holder fokus på få og spesifikke bestemmelser i helse- og omsorgstjenesteloven. Høsten 2014 kom Helsetilsynet med tre tilsynsrapporter om private omsorgsfirma. Rapportene avslører mange og svært alvorlige ulovligheter. NFU hevder likevel at risikoen for tilsyn er neglisjerbar og at tilsynsmyndigheten ikke evner å avdekke alvorlige forhold som grunnlovsbrudd, tortur og frihetsberøvelse. NFU hevder videre at frihetsberøvelse kan være et egnet middel som omsorgsfirmaet benytter for å sikre nye og forlengede kontrakter.

Svar:

Det er Helse- og omsorgsdepartementet som har ansvaret for kommunale helse- og omsorgstjenester og det regelverket som åpner for å legge disse tjenestene til private firma.

Helse- og omsorgsdepartementet opplyser at etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 skal kommunene sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Dette ansvaret omfatter alle pasient- og brukergrupper, herunder mennesker med utviklingshemning. Det fremgår videre av bestemmelsens siste ledd at de tjenestene kommunen er pålagt å sørge for, kan ytes av kommunen selv eller ved at kommunen inngår avtale med andre offentlige eller private tjenesteytere. Uansett om kommunen velger å yte tjenesten selv, eller velger å inngå avtale med private tjenesteytere, så er det kommunen som står ansvarlig for at tjenesten holder et faglig og forsvarlig nivå. Det er altså kommunen som står ansvarlig overfor pasient/bruker eller tilsynsmyndigheten dersom det hefter mangler ved tjenestetilbudet. For den enkelte pasient eller bruker vil det altså ikke ha noen rettslig betydning om tjenesten ytes av kommunen selv eller av et privat firma på vegne av kommunen.

Difi har utarbeidet en veileder for kjøp av helse- og omsorgstjenester til bruk for kommunene. Veilederen gir kommunene konkrete råd om hvordan de kan kontrollere og følge opp kvaliteten i de tjenestene som ytes av private leverandører.

Helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 9 stiller svært strenge krav for bruk av tvang og makt overfor personer med utviklingshemning. Bruk av tvang og makt etter lovens § 9-5 i form av skadeavvergende tiltak i nødssituasjoner, skal nedtegnes skriftlig og meldes inn til Fylkesmannen, verge og pårørende sammen med opplysning om klageadgang. Når det gjelder planlagte tvangstiltak skal det fattes vedtak om dette som skal sendes Fylkesmannen til overprøving. Ved sin overprøving skal Fylkesmannen prøve alle sider av saken. Disse tiltakene kan ikke iverksettes før vedtaket er godkjent av Fylkesmannen.

Helse- og omsorgsdepartementet viser videre til at fylkesmannen som tilsynsmyndighet vil føre tilsyn med de kommunale helse- og omsorgstjenestene som sådan, uavhengig av om tjenesten ytes av kommunen selv eller private på vegne av kommunen. Dersom en kommune eller et privat omsorgsfirma på vegne av kommunen utøver tvang i strid med gjeldende regelverk er dette svært alvorlig. Fylkesmannen bør vars-

les dersom en sitter med kunnskap eller mistanke om ulovlig tvangsbruk.

Jeg vil til slutt vise til at det offentlige utvalget som skal se på grunnleggende rettigheter for mennesker med

utviklingshemming (Rettighetsutvalget) har startet sitt arbeid. Utvalgets mandat tar utgangspunkt i Stortingets oppdrag og utvalget vil blant annet se på helse- og omsorgstjenester for personer med utviklingshemming.

SPØRSMÅL NR. 723

Innlevert 6. mars 2015 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 16. mars 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Når Nav skal behandle saker som eksempelvis søknad om uførestønad bør det være i alles interesse at saken er tilstrekkelig belyst og at informasjonsgrunnlaget for avgjørelsen er riktig. Den letteste og minst byråkratiske måten å sikre dette på, er ved å kontakte saksbehandler.

Skal mennesker som har saker til behandling hos Nav få anledning til å opplyse saken sin gjennom kontakt med saksbehandler?»

BEGRUNNELSE:

Jeg har blitt kontaktet av en person som har fått avslag på søknad om uførestønad etter 20 år med sykdom. Vedkommende viser til at både fastlege, spesialisthelsetjenesten og Navs arbeidsrådgivning mener at helsesituasjonen er av en slik art at uførestønad burde innvilges. Personen har vært syk siden midten av 90-tallet og har vært gjennom et løp med sykemelding, yrkesretta attføring, sosialhjelp og arbeidsavklaringspenger og mener selv at avslag på uførestønad er gitt på feilaktig grunnlag. Da vedkommende prøvde å ta kontakt med saksbehandler i håp om å få rettet opp misforståelser rundt faktafeil slik at vurderinger ble gjort på riktig grunnlag, lot ikke dette seg gjøre.

Svar:

Jeg legger vekt på at Arbeids- og velferdsetaten skal bli bedre i sitt møte med brukerne. Informasjon og veiledning skal være korrekt og tilpasset brukernes forutsetninger og behov. Respekt og service skal kjennetegne kontakten mellom etaten og brukerne. Jeg er kjent med at brukerne kan oppleve informasjonen og veiledningen fra Arbeids- og velferdsetaten

som mangelfull, eller at det er vanskelig å komme i kontakt med saksbehandler.

Etter forvaltningsloven har Arbeids- og velferdsetaten en alminnelig veiledningsplikt. Etaten skal veilede brukerne slik at de gis mulighet til å ivareta sine rettigheter og interesser i bestemte saker på best mulig måte.

Jeg kan ikke gå inn i saken som det er referert til, men jeg vil svare på generelt grunnlag. Innvilgelse av uføretrygd forutsetter at arbeidsevnen er varig nedsett på grunn av sykdom, skade eller lyte. Etter en samlet vurdering fattes det vedtak om innvilgelse eller avslag. I vedtaksbrevet får brukeren informasjon om at vedtaket kan påklages, og at det er viktig å benytte klageadgangen dersom han/hun mener at vedtaket er fattet på feilaktig eller mangelfullt grunnlag.

I utgangspunktet har brukerne en kontaktperson ved sitt NAV-kontor, som kan kontaktes dersom han/hun anser at det er fattet et feilaktig vedtak. I tillegg kan brukeren gi supplerende opplysninger gjennom brev, telefon eller Arbeids- og velferdsetatens tjenester på nett. Det er også etablert en serviceklageordning på nav.no der brukerne kan klage på blant annet mangelfull veiledning, informasjon og oppfølging.

Dersom brukeren ønsker å snakke med saksbehandleren som har behandlet saken, kan han/hun ringe Arbeids- og velferdsetatens sentrale brukernummer (kontaktsenteret) og be om å bli satt over til aktuell saksbehandler. Saksbehandlerens navn framgår av brevet brukeren har mottatt. Dersom den aktuelle saksbehandleren ikke er til stede, vil brukeren bli oppringt, normalt innen 48 timer. Ved særskilt behov kan det også avtales et møte mellom brukeren, NAV-kontoret og forvaltningsenheten som har behandlet saken.

SPØRSMÅL NR. 724**Innlevert 9. mars 2015 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt****Besvart 12. mars 2015 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Er det riktig at Utenriksdepartementet vil kutte stillingene som kulturattasjeer i London og Moskva, og hva er i tilfelle begrunnelsen for dette?»

BEGRUNNELSE:

Under behandlingen av Utenriksdepartementets budsjett for 2015 ble det kuttet betydelig i midlene til internasjonal kultursatsing. På tross av uttalelser om at målet med satsingen er å styrke norsk kulturlivs internasjonale muligheter, bidra til et aktivt og levende norsk kulturliv og bidra til at norsk kultur er en del av den globale utviklingen innenfor de ulike kulturfeltene, ble beløpet til formålet betydelig redusert. Å fjerne kulturattasjestillingene kan i tilfelle oppfattes som en ytterligere nedprioritering av kultursatsingen.

Svar:

Hvert år foregår et stort antall stillingsskifter i utenriktjenesten. Av budsjettmessige hensyn ble det vinteren 2014/2015 besluttet at ni konkrete stillinger, som ville hatt stillingsskifte i 2015, ikke gjenbesettes.

Stillingen som ambassaderåd med ansvar for presse, kultur og kommunikasjon ved ambassaden i London og ambassadesekretærstillingen med ansvar for presse, kultur og kommunikasjon i Moskva var blant disse. Stillingene ble ikke trukket fordi det var stillinger med ansvar for kulturfremme, men som et resultat av en vurdering av robusthet i oppsettet ved den norske utenriksstasjonen i det aktuelle landet. For de utenriksstasjonene som berøres av nedtrekket, forutsettes det at oppgaver som tilligger de stillingene som er trukket inn, omfordeles til gjenværende stab ved stasjonen slik at fagfeltet dekkes på tilfredsstillende vis. Både London og Moskva er stasjoner som besitter betydelig kapasitet, både hva gjelder utsendte og lokalt ansatte. London vil ha tre lokalt ansatte på kommunikasjons- og kulturfeltet, og forutsettes å omfordele oppgaver blant det til enhver tid utsendte personale slik at fagfeltet dekkes. En av de utsendte diplomatene vil fra høsten bli anmeldt som kulturattaché. Moskva har også to lokale medarbeidere på fagfeltet, og forutsettes å fordele oppgavene på de gjenværende utsendte medarbeiderne, som blant annet omfatter én ambassaderåd og to ambassadesekretærer.

SPØRSMÅL NR. 725**Innlevert 9. mars 2015 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 17. mars 2015 av barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Hvilke initiativ har barne-, likestillings- og inkluderingsministeren tatt for å sikre at mennesker som risikerer tvangsekteskap og kvinner/jenter som risikerer kjønnslemlestelse får beskyttelse mot slike overgrep, og at de som står i fare for å rammes av dette ikke risikerer tvangsretur til områder de har flyktet fra, nettopp for å unngå dette?»

Svar:

Tvangsekteskap og kjønnslemlestelse er kriminelle handlinger. Det skal være null toleranse for slike handlinger i Norge. Alle barn og unge skal ha de samme mulighetene til en oppvekst fri fra vold, kon-

troll og alvorlige begrensninger til å ta egne valg. Regjeringen prioriterer arbeidet for å bekjempe vold og undertrykking og for å gi gode tilbud til barn, ungdom og voksne som er utsatt for vold. Både tvangsekteskap og kjønnslemlestelse er alvorlige overgrep med store helsemessige og sosiale konsekvenser for dem som rammes og det er handlinger som strider mot grunnleggende menneskerettigheter.

Det har vært handlingsplaner på dette området siden 1998, og mange ungdommer har blitt hjulpet ut av en vanskelig situasjon. Mitt departement koordinerer regjeringens samlede arbeid mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og alvorlige begrensninger av unges frihet. Det er et arbeide jeg har forsterket i departementet. Jeg har i tillegg satt i gang et arbeid

med en melding til Stortinget om likestilling mellom kvinner og menn. Tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og alvorlige begrensninger av unges frihet vil omhandles i meldingen under vern mot vold og overgrep. Jeg holdt et innspillsmøte 11. februar d.å. om tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og alvorlige begrensninger av unges frihet. Justis- og beredskapsdepartementet holdt også et innspillsmøte 22. januar d.å. om vern mot vold og overgrep, der også disse temaene ble tatt opp. Frivillige organisasjoner og sentrale aktører som jobber på disse feltene var invitert og har kommet med mange gode innspill, som jeg nå tar med meg i arbeidet med videre å styrke innsatsen mot tvangsekteskap og kjønnslemlestelse.

Det er etablert et nasjonalt bo- og støttetilbud for dem over 18 år, som har vært utsatt for blant annet tvangsekteskap eller trusler om dette. Jeg stoppet planlagt nedbygging av antall plasser høsten 2013. Støtten til dette tilbudet ble økt både i 2014-budsjettet og 2015-budsjettet, og det gis totalt 13,2 mill. kroner til dette tilbudet i 2015. Institutt for samfunnsforskning har nylig gjennomført en kartlegging av det miljøterapeutiske arbeidet i botilbudene. Dette er første gangen de som benytter bo- og støttetilbudet selv er tatt med i en kartlegging. Anbefalingene i rapporten er i tråd med innspill fra frivillige organisasjoner. Jeg vil ta med meg hovedfunnene videre i arbeidet med politikkutvikling på feltet. Jeg har også tatt initiativ til å flytte Kompetanseteamet fra IMDi til Bufdir, for å få en nærmere tilknytning til arbeidet med det nasjonale bo- og støttetilbudet.

Det gjennomføres nå en brukerundersøkelse av ordningen med minoritetsrådgivere på ungdoms- og videregående skoler med høyt antall elever med minoritetsbakgrunn. Resultatene skal foreligge i juni 2015. Før sommeren i fjor lanserte Integrerings- og mangfoldsdirektoratet mobil applikasjonen #meg, som ungdom skal kunne ha tilgjengelig når de er i fare for eller er bekymret for tvangsekteskap for en-

kelt å komme i kontakt med noen som kan hjelpe dem.

Justis- og beredskapsdepartementet har hovedansvaret for regelverk og praksis for utlendingssaker som omhandler kjønnslemlestelse og tvangsekteskap som beskyttelsesgrunn. Jeg har derfor innhentet deres innspill for å svare på deler av stortingsrepresentantens spørsmål. Både fare for tvangsekteskap og fare for kjønnslemlestelse er forhold som kan gi grunnlag for beskyttelse (asyl) i Norge. Kjønnslemlestelse er et svært alvorlig overgrep mot jentebarn og kvalifiserer som forfølgelse i flyktningkonvensjonens forstand. Også tvangsekteskap er en alvorlig form for overgrep, og kan anses som forfølgelse. Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) foretar konkrete individuelle vurderinger av hvorvidt anførsler om tvangsekteskap eller kjønnslemlestelse tilsier at det gis oppholdstillatelse i Norge. Det fremgår av Justis- og beredskapsdepartementets retningslinjer om kjønnsbasert forfølgelse (G-08/2012) at før et asylintervju finner sted, skal det gis informasjon til alle søkere om at kjønnsrelaterte anførsler, herunder anførsler om tvangsekteskap og kjønnslemlestelse, kan gi rett til beskyttelse i Norge. Intervjuet må tilrettelegges slik at «søkeren opplever det som trygt å fremlegge informasjon og eventuell dokumentasjon, og at søkeren er klar over at dette vil behandles konfidensielt».

Tvangsekteskap er også omtalt i UNEs retningslinjer om konvensjonsgrunnen «medlemskap i en spesiell sosial gruppe». UNE har egne retningslinjer om saker der det kan foreligge risiko for kjønnslemlestelse ved retur til hjemlandet. Retningslinjene omhandler bl.a. UNEs utredning av sakene, vurdering av rett til beskyttelse og vurdering av oppholdstillatelse på humanitært grunnlag. Det vises også til Justis- og beredskapsdepartementets retningslinjer om håndtering av utlendingssaker der kjønnslemlestelse er et tema (GI-03/2012).

SPØRSMÅL NR. 726

Innlevert 10. mars 2015 av stortingsrepresentant Helga Pedersen

Besvart 17. mars 2015 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Hvilke føringer legger regjeringen for å sikre at hele landet tas i bruk med lokalisering av de statlige arbeidsplassene?»

BEGRUNNELSE:

Det er igangsatt mange sentraliseringsprosesser i offentlig sektor, blant annet Innovasjon Norge, Bioforsk, Fiskeridirektoratet, Kystverket, Nav, politiet og Skatteetaten.

Svar:

Jeg takker representanten for spørsmålet.

De føringene regjeringen legger for lokaliseringsbeslutninger i moderniseringsarbeidet i statlige etater kommer til uttrykk i Retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon. Disse retningslinjene ble oppdatert og tydeliggjort av regjeringen høsten 2014. Etter retningslinjene skal beslutninger om lokalisering ved store strukturendringer og nyetableringer, eller forslag om å etablere eller flytte statlige virksomheter til Oslo, alltid forelegges regjeringen. Hovedregelen ved opprettelse av ny statlig virksomhet eller nye enheter er videre at minst tre alternative lokaliseringsteder bør vurderes. Ved etablering av nye, eller ved omlokalisering av statlige virksomheter, skal det legges vekt på lokalisering i regionale sentra der virksomheten har størst potensial for å bidra til det lokale tilbudet av arbeidsplasser.

Retningslinjenes virkeområde er statsforvaltningen, det vil si ordinære forvaltningsorgan, forvaltningsorgan med særskilte fullmakter og forvaltningsvirksomheter. Retningslinjene omfatter dermed ikke statlige stiftelser, statsforetak, særlovsselskap, stats-

selskap eller andre foretak som staten eier. Dette er en videreføring fra tidligere retningslinjer, og betyr for eksempel at Innovasjon Norge (særlovsselskap) ikke er omfattet av retningslinjenes bestemmelser.

Regjeringen har satt i gang en rekke reformer for å sikre innbyggerne bedre tjenester der de bor, nå og i fremtiden. Målet er en mer effektiv tjenesteproduksjon i tråd med dagens behov og å trygge lokalsamfunn. Kommunene har nye og større oppgaver, fiskeri- og havbruksnæringene er i stadig utvikling og politiet møter en annen type kriminalitet i dag enn for noen tiår siden. På mange måter har både folk og dagens velferdstjenester vokst ut av strukturer som ble etablert i en annen tid: derfor er det behov for endringer.

I slike endringsprosesser må vi både kunne erkjenne behovet for endring og se de mulighetene ny organisering åpner for. Dette forutsetter at ulike alternativer for lokalisering blir vurdert opp mot hverandre på et tidlig tidspunkt i prosessene, og at et vedtak om ny lokalisering er basert på en god avveining mellom målene for lokaliseringspolitikken og formålet med endringene. De nye retningslinjene bidrar til dette.

SPØRSMÅL NR. 727

Innlevert 10. mars 2015 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 17. mars 2015 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft

Spørsmål:

«Skal Norge klimagassutslipp ned, må nye tiltak som øker utslippene mye, hindres. Store mengder klimagasser er lagret i myr. På den 1000 dekar store Jødalsmåsan har Felleskjøpet fått lov til å ta ut torv, noe som er beregnet å gi utslipp tilsvarende 290 000 tonn CO₂-ekvivalenter, eller 150 000 fossil-biler pr. år. Norge bidrar til bevaring av regnskog ute, mens i Norge er torvuttak verken konsesjonspliktig, med i klimaregnskapet eller betaler miljøavgifter.

Mener ministeren dette er god klimapolitikk?»

Svar:

Tiltak og virkemidler for å redusere utslippene fra arealbruksendringer og naturbruk i Norge spiller en viktig rolle i klimapolitikken. Klimaforliket legger blant annet vekt på skogplanting for økt lagring av karbon i skog. Også tiltak rundt forvaltning av myr i Norge blir vurdert i denne sammenheng.

Myr er høyt prioritert, blant annet fordi våtmarker er viktige for mange arter. Norge har svært stor variasjon i myrtyper, samtidig er flere av disse truet som følge av inngrep og endret arealbruk. Norge har ifølge NOU 2013:10 «Naturens goder – om verdier av økosystemtjenester» mistet om lag en tredjedel av myrarealet vi hadde for 80 år siden, hovedsakelig på grunn av grøfting til skogplanting, oppdyrking og andre formål som utbygging av boliger, veier og industriområder.

I 2015 har regjeringen satt i gang et pilotprosjekt for restaurering av myr og Miljødirektoratet arbeider nå med å utrede tiltak i 18 myrområder i åtte fylker. Med ett unntak, ligger de utvalgte myrene i verneområder. Målet for prosjektet er at myrene skal tilbakestilles så nær som mulig til sin opprinnelige tilstand. Videre arbeid i vår og sommer vil avklare hvilke konkrete prosjekter som skal gjennomføres.

Når det gjelder den konkrete saken om uttak på Jødalsmåsan er det kommunen som er myndighet

etter plan- og bygningsloven. Jeg kan derfor ikke kommentere behandlingen av denne saken spesielt. I denne saken har det også blitt klaget på konsesjonen kommunen ga tiltakshaver.

Det er de faktiske utslippene av klimagasser forbundet med uttaket av torv som må legges til grunn når en skal vurdere klimabelastningen. Det er viktig også når det gjelder Jødahlsmåsan at det skiller mellom det totale lageret og det faktiske årlige utslippet. De totale nasjonale utslippene fra uttak av torv ble for 2012 rapportert til 3 400 tonn CO₂-ekvivalenter.

Fra og med årets rapportering for perioden 1990 til 2013 vil alle land ta i bruk nye retningslinjer for utarbeiding av klimagassregnskap som rapporteres til FN. I den forbindelse vil også utslipp forbundet med bruk av torv bli tatt med i regnskapet. Det betyr at de rapporterte utslippene fra uttak og bruk av torv vil bli høyere enn de har vært fram til i dag. Endelige utslippstall basert på de nye retningslinjene foreligger ikke.

Uttak av torv reguleres av plan- og bygningsloven. Uttak ut over husbehov i landbruk (for eksempel behov som følger av alminnelig landbruksdrift på eiendommen) skal avsettes til formålet råstoffutvinning i kommuneplan. Dersom et uttak i landbruks-, natur- og friluftsområde går ut over husbehov i landbruk, kreves reguleringsplan eller dispensasjon fra kommuneplanen. Ved vesentlige virkninger for miljø og samfunn kreves reguleringsplan. Torvuttak på mer enn 1.500 dekar skal alltid konsekvensutredes. Arealformål og bestemmelser i planene er juridisk bindende.

I arbeidet med plan- og bygningsloven skal kommunen følge statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging. Den fastslår at kommunene skal bidra til reduksjon av klimagassutslipp. I kommunens behandling av kommuneplanen og reguleringsplaner skal også naturmangfoldlovens bestemmelser om bærekraftig bruk vurderes.

SPØRSMÅL NR. 728

Innlevert 10. mars 2015 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 13. mars 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«I regjeringas framlegg til politireform fastslår regjeringa at minst 90 % av innbyggerane i kvart distrikt skal ha ei maksmal køyretid på 45 minutt til næraste tenestestad.

Når ein reknar slik på avstand og tid, kor mange av dagens tenestestader vil kunne bli nedlagte?»

Svar:

Målet med nærpolitireformen er å sikre tilstedeværelsen av et kompetent og effektivt nærpoliti der befolkningen bor, og samtidig utvikle gode fagmiljøer som er rustet til å møte dagens og morgendagens kriminalitetsutfordringer. Organiseringen av politiet skal innrettes slik at publikum opplever at det har et tilgjengelig politi når det har behov for politiets tjenester. Det er behov for å gjennomgå den lokale strukturen, med sikte på å oppnå en inndeling og et nett av tjenestesteder som bedre enn i dag understøtter arbeidet med beredskap og kriminalitetsbekjem-

pelse over hele landet. Lensmannskontorene og politistasjonene vil fortsatt være sentrale i kontakten mellom innbyggerne og politiet. Samtidig bidrar særlig den teknologiske utviklingen til å redusere betydningen av geografiske avstander, ved at innbyggerne kan kommunisere med politiet på annen måte enn ved fysisk fremmøte, og ved at politiet selv vil kunne utføre flere operasjoner ute i «terrenget».

Hvor mange tjenestesteder en slik gjennomgang bør ende opp med, er ikke gitt før gjennomgangen er foretatt. Det bør være gode løsninger lokalt – ikke et konkret antall – som danner premiss for denne prosessen, og oppmerksomheten bør rettes mot de tjenester og den kvalitet som politiet skal levere.

Noen viktige krav er regnet opp i Prop. 61 LS (2014-2015) punkt 5.3, hvor det stilles krav til publikumsservice (bl.a. kjøretid), forebygging, tilgjengelighet og beredskap. Samlet vil disse kravene ligge til grunn for utformingen av ny tjenestedsstruktur.

SPØRSMÅL NR. 729**Innlevert 10. mars 2015 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 18. mars 2015 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Kva meiner forsvarsministeren konkret kan gjerast på kort og lengre sikt for å betre Forsvarets operative evne ved krise eller krig?»

GRUNNGJEVING:

Av talar frå både forsvarsministeren og forsvarssjefen går det fram at Forsvaret si operative evne manglar naudsynt reaksjonstid, djupn og er for lite uthaldande. Ut frå gjeldande Prop. 1 S (2014-2015) kan ein lese at dei operative evnene ved krise i det øvre spekter og i krig er mindre god. Denne mangelen på beredskap er alvorleg, og det er viktig å fokusere på løysingar for å betre situasjonen.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 10. mars 2015 med spørsmål fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete om bedring av Forsvarets operative evne ved krise eller krig.

Under min årstale i Oslo Militære Samfund sa jeg at viktige deler av Forsvarets struktur ikke har den reaksjonsevnen og utholdenheten som den endrede sikkerhetspolitiske situasjonen krever. Dette er et viktig spørsmål som vil bli behandlet i forsvarsjefens fagmilitære råd. Det fagmilitære rådet vil være et viktig innspill til arbeidet med styrkingen av Forsvaret på lengre sikt. Regjeringen tar sikte på å fremlegge forslag til nødvendige tiltak i en ny langtidsplan for forsvarssektoren våren 2016.

Bakgrunnen for en ny langtidsplan er at Forsvaret, slik vi kjenner det i dag, ikke lar seg videreføre på mellomlang og lang sikt innenfor de gjeldende økonomiske rammer, og heller ikke vurderes som tilpasset oppgavene. Ambisjonsnivå, struktur og tilgjengelige ressurser har lenge vært under stort press, og vil komme i ytterligere ubalanse hvis vi ikke foretar tydelige veivalg. For å kunne styrke den operative evnen på lengre sikt, kan det derfor bli behov for strukturelle endringer.

Disse utfordringene i Forsvaret er ikke nye. Det som er nytt, er åpenheten om dem. I forbindelse med behandling av langtidsplanen kommer jeg til å legge opp til fortsatt åpenhet om beslutningsgrunnlaget, og invitere til bredest mulig tverrpolitisk oppslutning om løsningene.

Samtidig har regjeringen allerede iverksatt tiltak for å bedre den operative evnen på kortere sikt. For-

svarets reaksjonsevne skal styrkes, og regjeringen har skjerpet kravene for utvalgte deler av Forsvaret i forhold til kravene i 2014. Ytterligere styrking av reaksjonsevnen er påkrevet. Dette er imidlertid utfordrende innenfor gjeldende ressursrammer, siden det krever justering av blant annet beredskapslager, bemanning, treningsnivå og materiellstatus.

God rekruttering, utdanning og trening bidrar også til økt operativ evne. Forsvaret har kompetent og godt motivert personell, det er stor interesse for å avtjene verneplikten, og søkermassen til Forsvarets skoler er også stor. Et fortsatt fokus på å rekruttere og beholde riktig personell er sentralt for å styrke en god operativ evne.

Forsvaret investerer betydelig i operativt materiell, med nye F-35-fly i Luftforsvaret, fregatter i Sjøforsvaret og kampvogner i Hæren som eksempler. Fregattene har allerede gitt effekt, mens kampvogner og spesielt F-35-flyene vil øke den operative evnen ytterligere når de tas i bruk. Fortsatt evne til å fornye og modernisere Forsvarets materiell er viktig for den operative evnen.

Forsvaret av Norge må ses innenfor rammen av NATOs kollektive forsvar. Vi bidrar derfor med militære styrker til Nato Response Force. Til utviklingen av den nye reaksjonsstyrken Very High Readiness Joint Task Force (VJTF) bidrar vi med Telemark bataljon i 2015. Dette vil løfte både NATOs og Norges operative evne. Det siste året har for øvrig NATO og Norge revidert det operative planverket. Etter hvert som planverkene oppdateres, danner de grunnlag for øving og trening. På kort sikt gir oppdaterte operative planverk i seg selv en økt operativ evne, og på lengre sikt gir planverkene viktige innspill til hva som bør vektlegges i den langsiktige utviklingen av Forsvaret.

Operativ evne for krise og krig har min største oppmerksomhet. Noe kan gjøres på kort sikt, og er allerede iverksatt. Oppsummert vil tette bånd til NATO innenfor øving, trening og utvikling av planverk, økt fokus på reaksjonstid, og opprettholdelse av treningsstandarden gi økt operativ evne i krise og krig. Mer omfattende og langsiktige tiltak må vurderes i en helhet, og vil bli lagt frem i den nye langtidsplanen for forsvarssektoren. Jeg imøteser politiske diskusjoner om hvilken operativ evne vi trenger, og legger opp til at vi i fellesskap kan komme frem til tverrpolitiske løsninger som gjør at Forsvaret kan møte både dagens og fremtidens utfordringer.

SPØRSMÅL NR. 730**Innlevert 10. mars 2015 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 18. mars 2015 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Kor lang tid vil forsvarsministeren bruke, og korleis ser ho føre seg at Noreg skal nå NATO sitt mål om eit nasjonalt forsvarsbudsjett tilsvarande 2 prosent av BNP?»

GRUNNGJEVING:

Under NATO sitt møte i Wales blei medlemslanda samde om at kvart enkelt Natoland skal ha som målsetjing at dei i løpet av 10 år har nasjonale forsvarsbudsjett som svarar til om lag 2 prosent av BNP. I dag bruker Noreg mindre enn 1,45 prosent av sitt BNP på forsvarsutgifter. Dagens flate budsjetttramme, med tilleggsøyvingar for kjøp av kampfly, vil føre til at nedbygginga av Forsvaret held fram. Ei føreseieleg oppbygging mot 2 prosent vil for Forsvarets si utvikling kunne kompensere for ei rekkje tilhøve som utholar dei løpande budsjetta, og det vil styrkje Noreg si forsvarsevne.

Svar:

På toppmøtet i Wales i 2014 ble NATO's medlemsland enige om å snu den negative trenden i utviklingen av forsvarsbudsjettene. Medlemslandene sluttet seg på nytt til den langsiktige målsettingen om at minimum 2 pst. av nasjonenes BNP brukes på forsvar, og at minimum 20 pst. av forsvarsbudsjettet brukes på investeringer. NATO tar med dette et felles ansvar for å snu den negative økonomiske trenden som har preget alliansen de siste årene, og signaliserer viktigheten av å investere i felles sikkerhet og forsvar.

Norge bruker i dag over 20 pst. av forsvarsbudsjettet på investeringer, og oppfyller med dette NATO's investeringsmål. Dette er viktige investeringer, som også vil komme alliansen til gode.

Målsettingen om å bevege seg i retning av 2 pst. av BNP innenfor en tiårsperiode ligger fast. Å oppnå en situasjon der Norge bruker 2 pst. av BNP på forsvar vil være svært krevende på kort sikt, og regjerin-

gen har vært åpen om dette. I 2014 utgjorde forsvarsbudsjettet om lag 1,5 pst. av BNP. Dersom planene for kampflyanskaffelsen følges opp, vil andelen trolig holde seg rundt 1,5 pst. også i 2015 og 2016. Prognoser for utviklingen i årene fremover er imidlertid beheftet med en betydelig usikkerhet. Dette skyldes først og fremst at størrelsen på BNP-veksten vil ha stor innvirkning på hvor raskt Norge kan nærme seg NATO's målsetting. Norge har gjennom en lengre periode hatt en høy BNP-vekst, som har medført at økte forsvarsbudsjetter ikke har gitt tilsvarende økt andel av BNP. Basert på prognoser fra Statistisk sentralbyrå, vil denne utviklingen av Norges BNP vedvare.

Regjeringen arbeider med en ny langtidsplan for forsvarssektoren, som vil bli lagt frem for Stortinget våren 2016. Stortingets behandling av denne planen vil være avgjørende, både for den fremtidige innretningen av sektoren og for de økonomiske planforutsetningene som skal legges til grunn for utviklingen på lengre sikt. Det er derfor ikke mulig i dag å utarbeide en konkret tidsplan for hvordan Norge skal nærme seg NATO's målsetting.

Forsvarsbudsjettet for 2015 utgjør en reell økning på om lag 1,4 mrd. kroner, tilsvarende om lag 3,3 pst. i forhold til 2014.

Fra 2005-2013 var den gjennomsnittlige realøkningen på 0,21 pst. Fire av budsjettene hadde realnedgang i bevilgningene. Regjeringen legger vekt på utviklingen av et sterkt og moderne forsvar, som også evner å ivareta våre allianseforpliktelser på en troverdig måte. Dette dreier seg ikke bare om nivået på forsvarsbudsjettene, men også om å prioritere riktig, og sørge for at vi opprettholder og utvikler kapasiteter som NATO trenger og etterspør. I arbeidet med den neste langtidsplanen for forsvarssektoren ønsker regjeringen å invitere alle politiske partier til å være med på å skape gode og bærekraftige løsninger som bidrar til å sikre dette.

SPØRSMÅL NR. 731**Innlevert 10. mars 2015 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 18. mars 2015 av olje- og energiminister Tord Lien****Spørsmål:**

«Kva er grunngevinga for grensa på 10 MW i forslaget til endring i Lov om elsertifikater, og kva konsekvensar vil det få om denne grensa vert fjerna?»

GRUNNGJEVING:

Olje- og energidepartementet sendte forslag til endring av Lov om elsertifikater på høyring i desember med høyringsfrist 19. januar i år.

Ei av endringane som er foreslått, er å utvide overgangsordninga til å inkludere vasskraftverk med installert effekt under 10 MW (Megawatt). I høyringsrunda vert det peikt på at grensa på 10 MW ikkje er i tråd med dåverande olje- og energiminister Einar Steensnæs sitt løfte frå desember 2003 om ei slik ordning. Løftet vart gjeve samstundes med at han la fram ei energimelding til Stortinget der sikring av forsyninga gjennom vinteren var hovudpoenget.

I høyringsrunda kjem det også fram at utvidinga av overgangsordninga med ei øvre grense på 10 MW fører til at 240 småkraftverk med ein samla årleg energiproduksjon på 2,1 TWh (Terrawattimar) vert teke inn i ordninga, medan tre kraftverk som er nybygd i overgangsperioden med samla energimengde på 0,35 TWh fell utanfor. Alle tre ligg i Sogn og Fjor-

dane og har økonomiske problem som fylgje av at dei ikkje er omfatta av sertifikatorordninga i dag. Blant dei tre er også det einaste nybygde kraftverket i perioden som har magasin og som dermed sikrar forsyninga gjennom vinteren.

Svar:

I forbindelse med den pågående kontrollstasjonen for elsertifikatorordningen har Olje- og energidepartementet vurdert tilpasninger i elsertifikatorordningen. Resultatet er bl.a. et forslag om å utvide overgangsordningen til å omfatte vannkraftanlegg under 10 MW med byggestart etter 1. januar 2004.

En utvidelse av overgangsordningen til også å omfatte nye anlegg over 10 MW med byggestart etter 1. januar 2004 vil, i følge anslag fra NVE, innebære at anlegg med en normalårsproduksjon på ytterligere om lag 0,5 TWh vil komme inn under ordningen. Dersom det legges til grunn en elsertifikatpris på mellom 15 og 25 øre/kWh, vil det gi en økt kostnad for elsertifikatpliktige forbrukere på 0,5 til 0,9 mrd. kroner (nåverdi og 4 prosent kalkulasjonsrente).

Elsertifikatorordningen finansieres i hovedsak av husholdninger, næringskunder og annen industri enn kraftintensiv industri.

SPØRSMÅL NR. 732**Innlevert 10. mars 2015 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja****Besvart 16. mars 2015 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«På hvilke måter vil statsråden legge bedre til rette for at yttringsfriheten blir større og selvsensuren mindre for kvinnelige samfunnsdebattanter i minoritetsmiljøer, og hvordan vil statsråden sørge for at de som mottar trusler får tilstrekkelig beskyttelse?»

BEGRUNNELSE:

Viser til VG 6. mars, der jeg leser om forfatter og samfunnsdebattant Amal Aden, som blant annet har vært en sterk stemme i integrerings spørsmål og homofiles rettigheter, og som over flere år har levd med

drapstrusler og sjikane. Aden opplever ikke å få nok beskyttelse fra politiet slik at hun kan fortsette å skrive bøker, besøke skoler og delta i offentlige debatter. Hun har tvert imot opplevd at politiet har bedt henne om å dempe seg i det offentlige rom og ikke provosere så kraftig med sine offentlige yttringer. At kvinner som Aden ikke får nok beskyttelse fører til at yttringsfriheten for alle minoritetskvinner innskrenkes kraftig. Det er kjent at trusler rammer minoritetskvinner særlig hardt, og det er yttringer om religion, kultur, integrering, innvandring, kjønn og legning som oftest fører til trusler.

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at ytringsfriheten er en av våre viktigste verdier og den må gjelde oss alle. Personer som opplever at de er truet må melde fra til politiet. Det er politiets oppgave å beskytte personer og all lovlig virksomhet. Det fremgår direkte av politiloven. Jeg forutsetter at det enkelte politidistrikt tar denne oppgaven svært alvorlig.

Hatkriminalitet rammer personer på grunn av hudfarge, nasjonalitet, etnisitet, religion, livssyn, seksuell legning eller nedsatt funksjonsevne. Slik kriminalitet rammer ikke bare den enkelte, men skaper redsel og utrygghet hos alle med samme bakgrunn, og skal derfor håndteres med stort alvor av politiet. Hatmotivert kriminalitet har politisk prioritet, blant annet gjennom regjeringens handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme. Hatkriminalitet er videre fulgt opp i Riksadvokatens mål- og prioriteringsskriv for straffesaksbehandlingen for 2015.

Politiets straffesakssystem er utstyrt med en registreringsfunksjon som gjør det mulig å skille ut saker der motivet for handlingen vurderes å være hatrelatert. En hensikt er å kunne ha bedre rapportering på omfang av denne type kriminalitet. En annen hensikt er å kunne gi disse sakene nødvendig prioritet, notoritet og fremdrift. I forbindelse med innføring av ny straffelov og medfølgende endringer i straffesakssystemet ser man på forbedringer av denne registreringen. Politidirektoratet har oppgitt til departementet at det vil foreligge en rapport om registrert hatkriminalitet i Norge i løpet av 1. halvår 2015.

Regjeringens Handlingsplan mot radikaliserings og voldelig ekstremisme har flere tiltak for å styrke det forebyggende arbeidet som er relevante i denne sammenheng. Dette er tiltak som innebærer en bred forebyggende innsats fra ulike sektorer og aktører i samfunnet. Tiltakene omfatter blant annet arbeid for å styrke politiets tilstedeværelse på nett, samt forebyggende arbeid knyttet til diskriminering, trakassering og hatefulle ytringer på internett. Vi skal blant annet øke kunnskapen om hvordan motvirke uønskede opplevelser på internett, og Utdanningsdirektoratet skal utvikle en modul som spesielt tar for seg rapporteringsmuligheter og personverninnstillinger på nettet. Videre styrkes arbeidet mot hatytringer og radikaliserings på internett gjennom Medietilsynets Trygg Bruk-senter.

Jeg vil også vise til at Oslo politidistrikt utvidet fra og med 1.september 2014 en eksisterende ungdomsetterforskningsgruppe ved Manglerud politistasjon, som også skal etterforske alle hatkriminalitetsaker i Oslo politidistrikt, og bygge spesialisert kunnskap og kompetanse om slik kriminalitet. Det kan i denne sammenheng nevnes at politirådet i Oslo har fremlagt Handlingsplan mot hatkriminalitet og voldelig ekstremisme i Oslo 2015-2018 for å styrke og videreutvikle det kriminalitetsforebyggende arbeidet på dette feltet. Politirådet i Oslo, SaLTo og kontaktforumet mellom Oslo kommune og Oslo politidistrikt skal samordne ressursene i arbeidet for å forebygge hatkriminalitet og voldelig ekstremisme blant barn, unge og voksne.

SPØRSMÅL NR. 733

Innlevert 10. mars 2015 av stortingsrepresentant Lisbeth Berg-Hansen

Besvart 17. mars 2015 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvor mye penger er så langt brukt på å utrede poseavgiften?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med budsjettforliket mellom regjeringenspartiene og KrF/Venstre ble det bestemt at en poseavgift skulle innføres. Avgiften har vært utredet og ute på høring og skulle etter planen innføres fra 15. mars i år. Nå meldes det fra Høyre at avgiften utsettes og fra FrP at den avlyses.

Svar:

Arbeidet med å følge opp Stortingets vedtak om innføring av en avgift på plast- og papirposer har hovedsakelig blitt utført av Finansdepartementet og Toll- og avgiftsdirektoratet. Det er ikke bevilget spesielle penger til dette arbeidet og dette er på vanlig måte håndtert innenfor gjeldende budsjettammer. Oppgaven har vært integrert i det løpende arbeidet. Det er derfor vanskelig å anslå de konkrete kostnadene som har påløpt.

Departementet har fulgt opp stortingsvedtaket om poseavgiften på ordinær måte. Det innebar at

Toll- og avgiftsdirektoratet ble bedt om å forberede utkast til høringsdokumenter som skulle forelegges departementet før høringsutsendelsen. Stortinget uttrykte eksplisitt at den nye avgiften skulle bygges opp etter mønster av den danske løsningen. Det bidro til å begrense arbeidet i direktoratet.

Direktoratet forestod høring og gjennomgikk de i overkant av 30 innkomne høringsuttalelsene. Direktoratet oppsummerte så høringsuttalelsene og gjorde

en ny vurdering av det foreslåtte regelverket som ble sendt departementet. Arbeidet er som nevnt utført innenfor Toll- og avgiftsetatens gitte bevilgninger.

Utover arbeidet som nevnt over har departementet og direktoratet besvart eksterne henvendelsen om poseavgiften. Det har også blitt gjort forberedelser til innføringen av avgiften i Toll- og avgiftsetatens datasystemer, og det ble utarbeidet utkast til informasjonsrundskriv til de avgiftspliktige.

SPØRSMÅL NR. 734

Innlevert 10. mars 2015 av stortingsrepresentant Lisbeth Berg-Hansen

Besvart 17. mars 2015 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvordan vil regjeringen kompensere for de tapte avgiftsinntektene som følge av at poseavgiften utsettes eller avlyses, og mener finansministeren at dette er i henhold til realistisk budsjettering?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med budsjettforliket mellom regjeringspartiene og KrF/Venstre ble det bestemt at en poseavgift skulle innføres. Avgiften har vært utredet og ute på høring og skulle etter planen innføres fra 15. mars i år. Avgiften var anslått til å innbringe 1 mrd. kroner i inntekter i 2015. Nå meldes det fra Høyre at avgiften utsettes og fra FrP at den avlyses.

Svar:

Forslaget til avgift på bæreposer av plast og papir ble sendt på offentlig høring med høringsfrist 27. februar 2015. Intensjonen var at avgiften skulle innføres fra 15. mars 2015. I avgiftsvedtaket fra Stortinget ble det bestemt at avgiften skulle tre i kraft fra det tidspunktet departementet bestemte.

Departementet har på bakgrunn av innspillene som har kommet i høringsrunden, besluttet at avgiften ikke skal iverksettes fra 15. mars 2015. Regjeringen vil komme tilbake til saken i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2015. Det gjelder også forslag til inndekning.

SPØRSMÅL NR. 735

Innlevert 10. mars 2015 av stortingsrepresentant Jan Bøhler

Besvart 23. mars 2015 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Amal Aden opplyste til VG 7. mars at en gruppe skoleledere har avlyst en skoleturnè hun skulle gjennomført i vår. På et møte Arbeiderpartiet hadde nylig om integrering fortalte Aden også at flere foredrag om likestilling på Oslo-skoler var blitt avlyst fordi

hun er for «kontroversiell». Det er viktig at skoleelever uansett religion og bakgrunn lærer toleranse og respekt.

Hvordan vil kunnskapsministeren forsikre seg om at skolen gir rom for foredragsholdere med synspunkter som enkelte elever vil kunne reagere på?»

BEGRUNNELSE:

Samfunnsdebattanten Amal Aden forteller at hun er en av to åpne homofile og lesbiske muslimer i Norge, og at hun nærmest daglig får trusler fra de som vil begrense hennes ytringsfrihet. Hun viser stort mot ved å trosse truslene og fortsette å si sin mening. Dette bør det norske samfunnet, som har ytringsfrihet som en grunnleggende verdi, sette stor pris på og gi Amal Aden all mulig støtte for.

Desto mer alvorlig blir det når hun forteller at skoleledere har avlyst foredrag fordi hun er for «kontroversiell». De synspunktene Amal Aden har på likestilling, integrering, toleranse og seksuell legning, er i tråd med grunnleggende verdier i Norge – og kan på ingen måte defineres som for kontroversielle til å snakkes om i skolen. Tvert imot vil det på skoler hvor hennes synspunkter måtte oppfattes som provoserende av enkelte, være stort behov for å ta opp disse temaene. Det vil være viktig og grunnleggende for at alle elever i den norske skolen skal forstå hva ytringsfrihet og toleranse handler om.

Svar:

Formålsparagrafen for skolen vektlegger verdier som respekt for menneskeverdet, likestilling, solidaritet og demokrati. Det understrekes også i Formålsparagrafen at all form for diskriminering skal motarbeides. Regjeringen har lagt fram en egen handlingsplan mot radikaliserings tiltak rettet mot skolesektoren inngår som sentrale elementer. Det er viktig at skole- ne tar opp verdispørsmål som toleranse og likestilling. Dette vil kunne motvirke radikaliserings og ekstremisme.

Amal Aden har opplevd sin sikkerhet som truet. Jeg vil minne om at statsministeren har gjort det klart at ytringsfriheten er en av våre viktigste verdier og den må gjelde oss alle. Statsministeren understreker at det er veldig viktig at vi verner om de stemmene som står opp i kampen om ytringsfriheten, slik Amal Aden gjør.

Amal Aden bidrar vesentlig i den norske verdidebatten. Jeg synes det er synd om skoler avlyser arrangementer med Amal Aden dersom bakgrunnen for avlysningen er at man ønsker å skåne enkelte elevgrupper eller å dempe debatten. Vi må verne om ytringsfriheten i samfunnet og i skolen.

SPØRSMÅL NR. 736

Innlevert 11. mars 2015 av stortingsrepresentant Åsmund Aukrust

Besvart 18. mars 2015 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Hva har Regjeringen gjort overfor franske myndigheter siden april 2014 for at Frankrike ikke skal blokkere for en permanent FN-overvåkning av menneskerettighetene i okkuperte Vest-Sahara?»

BEGRUNNELSE:

Hvert år i april, idet FNs Sikkerhetsråd behandler Vest-Sahara-saken, setter Frankrike en stopper for permanent overvåkning av menneskerettighetene i Vest-Sahara. Behovet for en slik overvåkning av menneskerettighetene i Vest-Sahara er akutt, og gjentas hvert år i rapportene fra FNs Generalsekretær.

Det er verdt å berømme Utenriksministeren for skriftlig svar gitt til Mani Hussaini i mars 2014, da han uttrykte at Regjeringen vil ta opp spørsmålet om den franske posisjonen rundt menneskerettighetene i Vest-Sahara med franske myndigheter i Paris, New

York og Genève. Det er Frankrike, Marokkos nære allierte, som forhindrer FN-operasjonen MINURSO å få gjøre denne jobben. Sikkerhetsrådet skal på ny vurdere spørsmålet om MINURSO-operasjonen i april 2015, og det vil være nyttig å vite hva Regjeringen har kommunisert overfor franske myndigheter i sakens anledning slik Utenriksministeren sa han ville gjøre.

Det er for øvrig godt at Utenriksministeren noterer seg at FNs generalsekretærs rapporter trekker fram behovet for en uavhengig og selvstendig overvåkning.

Det kan imidlertid hevdes at det viktigste ved generalsekretærens henvisninger til menneskerettighetsrapporteringen er at overvåkingen også må være av en permanent natur – og ikke kun bestå av korte dagsbesøk fra spesialrapportører og diplomatiske delegasjoner.

Svar:

Norge støtter FNs arbeid for en politisk løsning på konflikten i Vest-Sahara. Det er viktig å legge til rette for at FN og Minurso (United Nations Mission for the Referendum in Western Sahara) fortsetter sitt arbeid i tilknytning til Vest-Sahara-konflikten. Dette er det enighet om i FNs sikkerhetsråd. Norges prinsipielle holdning er at alle FN-operasjoner bør ha et menneskerettighetsmandat. Vi støtter derfor en utvidelse av Minursos mandat til å inkludere menneskerettighetsovervåking og -rapportering. Det er det imidlertid ikke enighet om i FNs sikkerhetsråd. Gjennom vår FN-delegasjon i New York har vi løpende, uformelle konsultasjoner med nærstående land om en styrking av Minursos mandat. Dersom det åpner seg en mulighet for å styrke mandatet, vil Norge følge opp med mer formelle konsultasjoner. Årets utkast til resolusjon for forlengelsen av Minursos mandat er ennå

ikke lagt frem for Sikkerhetsrådet. Norge har ved flere anledninger tatt opp spørsmålet om en utvidelse av Minursos mandat med Frankrike. Jeg tok senest opp dette spørsmålet i min samtale med den franske utenriksministeren Laurent Fabius tirsdag 17. mars. Spørsmålet ble også drøftet med franske myndigheter i et møte på embetsnivå i mai i fjor og i et møte mellom ambassaden og fransk UD i mars i år. I tillegg er spørsmålet tatt opp med den franske FN-delegasjonen i både New York og Genève tidligere denne måneden. Situasjonen i Vest-Sahara gir fortsatt grunn til bekymring. Det rapporteres jevnlig om menneskerettighetsbrudd. Menneskerettighetssituasjonen er derfor et sentralt element i samtalene mellom Norge og Marokko. Da jeg var i Marokko 15. mars understrekte jeg overfor marokkanske myndigheter at menneskerettighetene til den saharaviske befolkningen i Vest-Sahara må sikres.

SPØRSMÅL NR. 737

Innlevert 11. mars 2015 av stortingsrepresentant Else-May Botten

Besvart 18. mars 2015 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Vil landbruksministeren ta initiativ for å sikre at Bioforsk viderefører den økologiske kompetansen man har på Tingvoll i sin helhet?»

BEGRUNNELSE:

Styret i Bioforsk har vedtatt å legge ned flere forskningsstasjoner, bl.a. Bioforsk på Tingvoll i Møre- og Romsdal. Dette vedtaket vil utfordre viktig opparbeidet kompetanse for å nå de nasjonale målene om 15 % økologisk matproduksjon i Norge innen 2020. Bioforsk på Tingvoll er en stor arbeidsplass med høyt kompetent arbeidskraft, bygd opp over tid. Dette er også viktige statlige arbeidsplasser i et område som med dagens regjering mister mange statlige arbeidsplasser. For det økologiske fagmiljøet på Tingvoll er det viktig å hindre at miljøet nå splittes opp.

Svar:

Regjeringen har besluttet å fusjonere Bioforsk, Norsk institutt for skog og landskap og Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning 1. juli i år og etablere Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO).

I den forbindelse har jeg nedsatt et interimsstyre. Det overordnede oppdraget for interimsstyrets arbeid er at det nye instituttet skal være etablert og styringsdyktig fra og med 1. juli 2015. I mandatet er bl.a. følgende oppdrag formulert:

«Foreslå regional struktur for det nye instituttet med utgangspunkt i faglige behov, samtidig som retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og tjenesteproduksjon forutsettes fulgt.»

Bioforsk har siden høsten 2013 utredet fremtidig infrastruktur, herunder regionale enheter. Styret i dette instituttet har gitt sin tilrådning til interimsstyret. Styret i Bioforsk har fattet følgende vedtak vedrørende Tingvoll:

«På Tingvoll tilrår styret at de oppgavene som ble ført inn i Bioforsk gjennom fusjonen tilbakeføres til NORSØK, og konsekvensjusteres ut av NIBIOs virksomhet. Styret anbefaler at forskningsaktiviteten som foregår på Tingvoll videreføres i dagens form.»

Saken skal behandles i interimsstyret før regjeringen skal fatte endelig beslutning.

SPØRSMÅL NR. 738**Innlevert 11. mars 2015 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 19. mars 2015 av klima- og miljøminister Tine Sundtoft****Spørsmål:**

«I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2015 skrev Finansdepartementet i et brev av 30. oktober 2014 til Senterpartiets stortingsgruppe bl.a. følgende: «På usikkert grunnlag kan det anslås et økt bevilgningsbehov til bevaringsprogrammet for fredede bygninger i privat eie er på i størrelsesorden 120 mill. kr per år til og med 2020».

Kan Klima- og miljødepartementet gi en liste på det samme bevilgningsbehovet brutt opp på fylker?»

BEGRUNNELSE:

22. januar 2015 meldte Romerrikes Blad at Akershus fylkeskommune anslår at det vil koste 50 millioner å redde de fredede kulturminnene i fylket fra forfall. Avisen meldte at fylkesrådmann Tron Bamrud mente at de «årlige tildelingene av statlige midler til istandsetting er for små til at det nasjonale målet om normalt vedlikeholds nivå for samtlige fredede bygninger kan nås innen 2020.

Spørsmålet er stilt for å få en bedre oversikt over hvilke utfordringer de enkelte fylkeskommuner har for å delta i arbeidet med å nå 2020-målene innen kulturminnevernet. At staten bidrar med tilstrekkelige midler er helt avgjørende for at det norske kulturminnevernet skal fungere, og at det fylkeskommunale kulturminnearbeidet har nødvendig framdrift.

Svar:

Jeg viser til at stortingsrepresentant Marit Arnstad, som viser til at Finansdepartementet i sitt svarbrev av 30.10.2014 til Senterpartiets stortingsgruppe blant annet skrev følgende: «På usikkert grunnlag kan det anslås at økt bevilgningsbehov til bevaringsprogrammet for fredete bygninger i private eie er på størrelsesorden 120 mill. kr pr år til og med 2020.» Kan Klima og miljødepartementet gi en liste på det samme bevilgningsbehovet brutt ned på fylker?

Det vil alltid være noe usikkerhet knyttet til beregninger av behovet for økte bevilgninger til istandsetting og vedlikehold av fredete bygninger. Bygningene varierer mye mht. tilstand og størrelse. Antall fredete bygninger varierer også mye fra fylke til fylke. Fremtidige behov for hvert fylke er videre avhengig av hvordan Riksantikvaren fordeler de samlede tilskuddsmidlene hvert år. Jeg har derfor valgt å gruppere fylkene i tre kategorier ut fra beregnet behov for økte årlige bevilgninger.

Økt behov per år	Fylker
1-5 mill. kroner	Akershus, Møre og Romsdal, Nordland, Nord-Trøndelag, Troms, Vest-Agder, Vestfold, Østfold
5-10 mill. kroner	Finmark, Hedmark, Hordaland, Oslo, Sogn og Fjordane, Sør-Trøndelag
10-30 mill. kroner	Aust-Agder, Buskerud, Oppland, Telemark

SPØRSMÅL NR. 739**Innlevert 11. mars 2015 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 19. mars 2015 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Det er et mål at andelen kvinner som avtjener førstegangstjeneste øker de neste årene.

Hvilket signal mener statsråden det sender til kvinner at Forsvaret ikke investerer i materiell og logistikk for å skaffe dem utstyr på linje med menn, og

hva vil hun gjøre for å sikre at dette kommer på plass senest til 97-kullet skal avtjene verneplikt?»

BEGRUNNELSE:

Jeg er blitt gjort kjent med at kvinner som i dag avtjener førstegangstjeneste ikke har den personlige beklædningen og utrustningen de trenger, og at et stort

antall kaserner har betydelig dårligere standard for kvinner enn for gutter, blant annet fordi fordelingen av antall dusjer er tilpasset en svært lav kvinneandel.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 12. mars 2015 med spørsmål fra representanten Kjell Ingolf Ropstad om innføring av allmenn verneplikt.

1. januar 2015 markerte starten på en historisk samfunnsreform. Allmenn verneplikt ble utvidet til å gjelde alle norske borgere. Norge er nå det første landet i NATO som gir menn og kvinner like rettigheter og plikter til å verne om landets interesser, verdier og territorium. Inntaket av kvinner født i 1997 vil i tillegg øke kompetansemangfoldet, styrke den operative evnen, og fremme Forsvarets anseelse og betydning i det norske samfunnet.

Forsvaret skal være klar til å ta imot både vernepliktige kvinner og menn når de møter til sesjon og tjeneste. Jeg vil samtidig fremheve at det er relativt kort tid siden lovforslaget ble behandlet i Stortinget 14. oktober 2014. De første kvinnene som omfattes av ny ordning, skal møte til tjeneste sommeren 2016. Sesjon del 1 er allerede gjennomført for 97-kullet. For å være godt rustet og forberedt på å møte de nye forutsetningene, har Forsvaret fokus på fem tiltaksområder; kommunikasjon, kompetansekrav og seleksjonskriterier, eiendom, bygg og anlegg (EBA), personlig bekledning og utrustning (PBU), og organisasjonskultur og ledelse. Arbeidet med disse områdene er godt i gang, og vil strekke seg over flere år.

Når det gjelder EBA, har det siden 2011 vært en økt satsing på vedlikehold og oppgradering av forlegninger for å bedre boforholdene til soldatene. Standarden på dagens bygningsmasse er imidlertid fortsatt noe varierende. Det har derfor vært behov for å

iverksette tiltak, også for å tilpasse bygningene til en jevnere kjønnsbalanse.

Det er blant annet planlagt prosjekter på både Ørland hovedflystasjon, Madla (KNM Harald Haarfare) og Huseby leir de nærmeste årene. I tillegg til disse prosjektene er Forsvaret i gang med ytterligere å identifisere nødvendige behov relatert til forlegninger, sanitære forhold og andre fasiliteter.

Personlig bekledning og utrustning (PBU) er et annet viktig område som må tilpasses begge kjønn, og en forventet økning i antall kvinner. Dette innebærer blant annet å dekke ulike behov på en bedre måte, og håndtere forskjellige forventninger til utstyrets passform og funksjonalitet. I den forbindelse igangsatte Forsvaret et pilotprosjekt i januar 2015 som skal danne grunnlaget for bedre utvalg, kvalitet og logistikk inn mot 2016. Det vil også bli foretatt vurderinger av ulike tiltak for å utvikle, anskaffe og innføre et tidsriktig størrelsesspekter som dekker operative og sikkerhetsmessige krav.

Målsettingen er at verneplikten skal moderniseres og utvikles i tråd med Forsvarets behov. Innføring av allmenn verneplikt må derfor sees i sammenheng med verneplikten generelt. Både Vernepliktsutvalgets rapport og forsvarssjefens fagmilitære råd (FMR) vil levere viktige bidrag til den kommende langtidsplanen for Forsvaret på dette området. Samtidig medfører innføringen av allmenn verneplikt tiltak som favner bredt. I tillegg må Forsvaret få rom til å høste erfaringer og gjøre gode analyser av hvordan den nye ordningen virker. Innføringen vil derfor kreve både kortsiktige tiltak, men vil også innebære et kontinuerlig arbeid som strekker seg utover 2016. Jeg legger imidlertid til grunn at Forsvaret foretar lokale tilpasninger og sørger for midlertidige løsninger, der det er behov for dette.

SPØRSMÅL NR. 740

Innlevert 11. mars 2015 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 25. mars 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Kan statsråden visa kor stor andel av norske borgarar fordelt på aldersgrupper som i tidsperioden 2005-2014 var mottakarar av uførepensjon, tilsvarande som i tabell med namn «Mottakere av uførepensjon som andel av befolkningen *), etter kjønn og alder.

Pr. 31.12.2005-2014 **). Prosent.», i tillegg til å synleggjera mottakarar av uførepensjon etter fylke og alder i pst. av folketalet, tilsvarande tabell med namn «Mottakere av uførepensjon, etter fylke og alder. Pr. 31.12.2014. Antall.»?»

GRUNNGJEVING:

Nav publiserte 5. mars statistikk for mottakarar av uførepensjon i perioden 2005-2014. Dette er viktig statistikk. Sjølv om det vart publisert fleire tabellar, er det eit ønskje om å få fram fleire tal.

Svar:

Svaret på spørsmålet er basert på tal frå Arbeids- og velferdsdirektoratet sine register. Tabellane nedanfor viser mottakarar av uførepensjon som del av norske statsborgarar fordelt på aldersgrupper i tidsperioden 2009 – 2014. Det har ikkje med denne tidsfristen latt seg gjere å skaffe dei ønska tala frå perioden 2005-2008. I 2008 vart statistikkregisteret til Arbeids- og velferdsdirektoratet lagt om, og dette har ført til at ein ikkje har opplysningane ein etterspør for norske statsborgarar. Å skaffe desse tala for perioden 2005 –

2008 krev kopling mot andre register, og vil ta lenger tid.

Tabell 1 Mottakarar av uførepensjon som del av norske statsborgarar etter alder. 2009-2014.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
I alt	10,1	10,2	10,4	10,4	10,3	10,4
18-19	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9
20-24	1,1	1,1	1,2	1,2	1,3	1,4
25-29	1,5	1,6	1,7	1,9	1,9	2,2
30-34	2,1	2,2	2,5	2,6	2,8	3,2
35-39	3,1	3,2	3,5	3,9	4,1	4,6
40-44	5,1	5,2	5,5	5,9	6,0	6,7
45-49	7,9	8,1	8,7	9,1	9,2	9,8
50-54	12,4	12,6	12,9	13,3	13,3	13,8
55-59	20,0	19,8	19,9	19,7	19,4	19,4
60-64	32,3	31,9	30,9	29,7	28,7	27,9
65-67	39,0	38,7	38,4	37,5	36,2	34,9

Tabell 2 Mottakarar av uførepensjon som del av norske statsborgarar etter alder. 2009- 2014, kvinner.

<i>Kvinner</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014
I alt	11,7	11,8	12,0	12,2	12,1	12,3
18-19	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8
20-24	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,2
25-29	1,3	1,4	1,5	1,7	1,8	2,0
30-34	1,9	2,0	2,3	2,5	2,7	3,2
35-39	3,2	3,3	3,7	4,1	4,3	5,0
40-44	5,6	5,8	6,2	6,7	6,9	7,7
45-49	9,2	9,4	10,1	10,7	10,9	11,8
50-54	14,7	14,8	15,3	15,8	16,0	16,6
55-59	24,0	23,7	23,8	23,7	23,3	23,3
60-64	37,9	37,5	36,4	35,2	34,0	33,2
65-67	44,8	44,2	44,1	43,8	42,7	41,5

Tabell 3 Mottakarar av uførepensjon som del av norske statsborgarar etter alder. 2009- 2014, menn.

<i>Menn</i>	2009	2010	2011	2012	2013	2014
I alt	8,6	8,7	8,7	8,7	8,6	8,6
18-19	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,1
20-24	1,2	1,3	1,4	1,4	1,4	1,5
25-29	1,7	1,8	1,9	2,0	2,1	2,3
30-34	2,3	2,4	2,6	2,7	2,9	3,2
35-39	3,1	3,2	3,4	3,7	3,8	4,2
40-44	4,5	4,6	4,8	5,1	5,2	5,6
45-49	6,7	6,9	7,3	7,6	7,6	7,8
50-54	10,2	10,4	10,6	10,8	10,8	11,0
55-59	16,1	16,0	16,0	15,8	15,5	15,5
60-64	26,8	26,4	25,4	24,4	23,4	22,7
65-67	33,3	33,2	32,7	31,3	29,8	28,5

Tabell 4 Mottakarar av uførepensjon etter fylke og alder, som del av heile befolkninga. Pr. 31.12.2014.

	I alt	18-29 år	30-39 år	40-44 år	45-49 år	50-54 år	55-59 år	60-64 år	65-67 år
I alt	9,4	1,4	3,1	5,9	9,0	13,0	18,8	27,7	35,0
Østfold	13,6	2,5	5,0	8,7	12,9	17,6	24,8	35,6	42,2
Akershus	6,6	1,2	2,0	3,5	5,7	8,8	12,9	20,2	26,4
Oslo	5,5	0,7	1,2	3,4	6,7	10,2	15,3	21,6	27,2
Hedmark	13,0	1,9	5,0	8,5	12,3	16,9	22,1	30,7	37,9
Oppland	12,2	1,8	4,7	8,0	11,3	15,7	21,2	29,9	37,6
Buskerud	8,4	1,6	3,1	5,1	7,7	11,4	15,7	22,0	28,8
Vestfold	11,0	1,9	3,9	6,6	10,0	14,4	20,8	28,2	35,3
Telemark	12,8	2,3	5,3	8,1	11,7	16,5	22,3	31,6	39,5
Aust-Ag- der	12,8	2,1	5,5	9,9	12,9	17,9	23,8	30,8	35,8
Vest-Ag- der	11,7	1,7	5,1	9,2	12,7	16,5	23,0	31,8	37,8
Rogaland	7,3	1,4	2,8	5,1	7,6	10,5	15,1	22,4	28,4
Hordaland	7,8	1,2	2,7	5,6	8,0	11,5	15,8	23,2	28,9
Sogn og Fjordane	8,0	1,3	3,2	5,0	7,1	9,7	13,7	21,7	27,8
Møre og Romsdal	8,8	1,3	3,0	5,0	7,7	11,0	16,0	24,7	32,1
Sør- Trøndelag	9,2	1,4	3,3	6,0	9,1	12,9	18,9	28,7	37,0
Nord- Trøndelag	11,8	1,9	4,4	7,6	10,3	13,6	21,4	31,4	39,5
Nordland	12,4	1,7	4,1	7,0	10,1	15,0	22,4	34,9	45,2
Troms	11,0	1,3	3,1	6,7	9,7	14,3	21,5	34,2	42,8
Finnmark	11,3	1,2	3,2	6,0	9,2	13,7	22,2	35,1	44,9

Tabell 5 Mottakarar av uførepensjon som del av norske statsborgarar, etter fylke og alder. Pr. 31.12.2014.

	I alt	18-29 år	30-39 år	40-44 år	45-49 år	50-54 år	55-59 år	60-64 år	65-67 år
I alt	10,4	1,6	3,9	6,7	9,8	13,8	19,4	27,9	34,9
Østfold	14,7	2,7	5,9	9,5	13,7	18,5	25,5	36,0	42,6
Akershus	7,5	1,4	2,6	3,9	6,2	9,4	13,6	20,8	26,8
Oslo	6,6	0,8	1,6	4,0	7,6	11,2	16,3	22,4	27,8
Hedmark	13,9	2,0	5,7	9,2	12,9	17,6	22,6	31,0	38,0
Oppland	13,1	2,0	5,5	8,6	11,9	16,3	21,6	30,3	37,9
Buskerud	9,4	1,8	4,0	5,8	8,4	12,2	16,4	22,3	29,2
Vestfold	11,9	2,1	4,7	7,3	10,8	15,0	21,4	28,6	35,5
Telemark	13,8	2,5	6,2	8,8	12,5	17,2	22,9	32,2	39,9
Aust-Agder	13,9	2,3	6,5	10,8	13,8	18,8	24,5	31,2	36,0
Vest-Agder	12,7	1,8	6,0	10,1	13,7	17,1	23,7	32,3	38,2
Rogaland	8,4	1,6	3,7	6,0	8,4	11,3	16,0	23,1	28,9
Hordaland	8,7	1,4	3,4	6,4	8,7	12,1	16,4	23,7	29,1
Sogn og Fjordane	8,9	1,5	4,0	5,7	7,6	10,3	14,2	22,1	28,0
Møre og Romsdal	9,8	1,5	3,8	5,7	8,4	11,7	16,6	25,0	32,4
Sør-Trøndelag	10,1	1,5	3,9	6,6	9,7	13,6	19,4	29,2	37,3
Nord-Trøndelag	12,6	2,1	5,1	8,2	10,8	14,0	21,7	31,8	39,8
Nordland	13,5	1,9	4,9	7,7	10,7	15,7	23,0	35,4	45,5
Troms	12,1	1,4	3,8	7,4	10,3	15,0	22,2	34,8	43,3
Finmark	12,7	1,3	4,1	6,8	10,1	15,1	23,8	35,9	45,6

Tabell 6 Uføre etter fylke og alder. Pr. 31.12.2014.

	I alt	18-29 år	30-39 år	40-44 år	45-49 år	50-54 år	55-59 år	60-64 år	65-67 år
I alt	311 875	11 806	21 389	22 071	33 627	43 828	59 245	79 430	40 467
Østfold	24 586	1 020	1 710	1 831	2 827	3 454	4 624	6 107	3 011
Akershus	24 309	954	1 512	1 629	2 674	3 655	4 621	6 030	3 232
Oslo	24 858	838	1 502	1 636	2 819	3 843	5 066	6 136	3 018
Hedmark	15 785	517	1 041	1 136	1 760	2 266	2 986	3 960	2 118
Oppland	14 399	495	963	1 055	1 586	2 050	2 724	3 586	1 939
Buskerud	14 632	634	1 104	1 054	1 579	2 105	2 715	3 539	1 901
Vestfold	16 785	646	1 143	1 149	1 820	2 411	3 316	4 211	2 089
Telemark	13 829	585	1 023	988	1 490	1 906	2 606	3 464	1 766
Aust-Agder	9 235	362	782	803	1 044	1 310	1 766	2 159	1 009
Vest-Agder	13 380	498	1 169	1 168	1 608	1 943	2 450	3 103	1 441
Rogaland	21 950	1 072	1 903	1 721	2 482	3 049	3 994	5 244	2 485
Hordaland	25 505	1 088	1 892	2 019	2 817	3 608	4 676	6 268	3 137
Sogn og Fjordane	5 375	222	380	358	524	708	983	1 467	733
Møre og Romsdal	14 485	522	942	902	1 428	1 845	2 754	4 013	2 079
Sør-Trøndelag	18 635	770	1 355	1 302	1 991	2 484	3 468	4 785	2 479
Nord-Trøndelag	9 832	390	645	684	996	1 212	1 862	2 678	1 365
Nordland	18 815	621	1 102	1 106	1 793	2 478	3 598	5 330	2 786
Troms	11 639	354	626	789	1 141	1 521	2 185	3 328	1 693
Finnmark	5 496	145	276	338	528	706	1 036	1 613	854

Tabell 7 Uføre etter fylke og alder, kun norske statsborgarar. Pr. 31.12.2014.

	I alt	18-29 år	30-39 år	40-44 år	45-49 år	50-54 år	55-59 år	60-64 år	65-67 år
I alt	303 646	11 552	20 996	21 520	32 851	42 580	57 628	77 228	39 284
Østfold	23 977	988	1 677	1 770	2 745	3 363	4 516	5 963	2 954
Akershus	23 672	934	1 477	1 581	2 605	3 548	4 503	5 879	3 144
Oslo	23 922	804	1 441	1 575	2 722	3 686	4 877	5 910	2 907
Hedmark	15 529	503	1 029	1 122	1 731	2 234	2 942	3 885	2 082
Oppland	14 218	490	944	1 043	1 566	2 021	2 683	3 549	1 922
Buskerud	14 308	617	1 075	1 033	1 546	2 062	2 649	3 452	1 873
Vestfold	16 461	634	1 129	1 128	1 791	2 341	3 258	4 126	2 054
Telemark	13 627	575	1 011	973	1 465	1 869	2 569	3 423	1 741
Aust-Agder	9 037	355	770	780	1 022	1 283	1 731	2 115	981
Vest-Agder	13 037	492	1 152	1 132	1 575	1 863	2 384	3 028	1 411
Rogaland	21 463	1 050	1 868	1 672	2 430	2 963	3 906	5 133	2 441
Hordaland	25 124	1 070	1 875	1 988	2 785	3 528	4 600	6 194	3 084
Sogn og Fjordane	5 311	218	378	356	517	697	966	1 452	727
Møre og Romsdal	14 304	519	933	884	1 403	1 822	2 720	3 966	2 057
Sør-Trøndelag	18 410	757	1 331	1 275	1 972	2 457	3 420	4 739	2 458
Nord-Trøndelag	9 752	387	643	677	986	1 201	1 839	2 660	1 359
Nordland	18 649	612	1 097	1 100	1 776	2 453	3 566	5 283	2 762
Troms	11 487	342	621	775	1 126	1 498	2 148	3 297	1 679
Finnmark	5 405	142	272	333	519	700	1 024	1 574	841

SPØRSMÅL NR. 741**Innlevert 12. mars 2015 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 19. mars 2015 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hva er anslagsvis rentekostnadene ved privat-finansiering til statlig foretak sammenlignet med statsrente med påslag 0,4 %, og hvor mye vil det utgjøre i kroner for et finansieringsbehov på 10 milliarder som skal nedbetales over 25 år?»

BEGRUNNELSE:

Det er en diskusjon i det offentlige rom om hvorvidt det er økonomisk gunstig for den norske stat å låne penger gjennom OPS for å finansiere nye bygg i stedet for å benytte lån fra statens egne oppsparte midler slik man for eksempel gjør ved nye sykehus.

Svar:

Statlige foretak som Avinor, Statkraft og Statnett tar opp egne lån i finansmarkedet. Selskapene har incentiver til å sikre best mulig betingelser på sine innlån. Betingelsene som selskapene oppnår vil kunne variere over tid og avhenge av type lån, løpetid, risiko, graden av rentebinding mv. Finansdepartementet fører ikke oversikt over betingelser på lån tatt opp av statlige foretak.

Statens innlånskostnader bestemmes av renten på statsobligasjoner, men denne renten gjenspeiler ikke kostnader eller risiko forbundet med de enkelte utlån staten eventuelt gir. Normalt vil renten på lån i det private markedet være noe høyere enn renten på statsobligasjoner med samme løpetid, og forskjellen vil variere over tid.

SPØRSMÅL NR. 742**Innlevert 12. mars 2015 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 20. mars 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«De sykeste ruspasientene under LAR behandling, og de sykeste under psykisk helsevern har store utfordringer med å følge opp polikliniske timeavtaler. Helsepersonell bruker mye ressurser på å administrere gebyrer for manglende oppmøte. De fleste av disse pasientene har heller ikke råd til å betale de doble gebyrene. Regjeringen har tidligere gitt signaler på å utvise skjønn overfor disse pasientgruppene.

Hvilke konkrete føringer er gitt slik at oppdraget er forstått og muliggjør enhetlig praksis i helseforetakene?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har økt gebyret ved manglende oppmøte til polikliniske konsultasjoner fra 320 til 640 kroner. Under budsjettbehandlingen ga regjeringspartiene tydelige signaler om at det skulle utvises skjønn for pasienter innen rus og psykisk helsevern.

I mange møter med pasienter som er under innføring av LAR, og i møter med personer som sliter med

tunge psykiske lidelser, får vi tilbakemelding på at de opplever det som en ekstra stor utfordring å håndtere slike økonomiske krav i en krevende hverdag.

Fra spesialisthelsetjenesten får vi tilbakemelding på at dagens praksis med egenandeler og gebyrer for manglende fremmøte medfører mye ekstra byråkrati og oppleves som en strukturell hindring for de sykeste pasientene.

I tillegg til å se på praksis for ekstra gebyr for manglende fram møte for de sykeste pasientene som har diagnoser eller livsmønstre som gjør det vanskelig å forholde seg til faste avtaler, bør man vurdere samfunnsnyttene med å kreve egenandeler for de aller sykeste blant ruspasienter og pasienter under psykisk helsevern.

Svar:

Gebyret ved manglende oppmøte til poliklinikk ble doblet fra 1. januar 2015. Gebyret kan kreves for bestilt time som ikke benyttes, dvs. at pasienten uteblir uten varsel eller avbestiller senere enn 24 timer før avtalt tid.

Pasienten skal informeres om plikten til å betale ved uteblivelse. Gebyret kan kreves av alle pasienter, også av pasienter som er fritatt fra betaling av egenandel. Formålet med å doble gebyret er hovedsakelig å understøtte de regionale helseforetakenes arbeid med å redusere antall pasienter som ikke møter. I forslaget til statsbudsjett for 2015 ble det varslet følgende:

«For å skjerme rusavhengige og mennesker med psykiske lidelser for gebyret i de tilfeller dette vurderes nødvendig, vil departementet spesifisere overfor

de regionale helseforetakene at det skal utvises et skjønn for disse pasientgruppene.»

På denne bakgrunn har jeg spesifisert følgende i hvert enkelt oppdragsdokument for 2015 til de fire regionale helseforetakene:

«Gebyret for manglende oppmøte til poliklinikk doubles fra 1. januar 2015 til 640 kroner. Helse X RHF bes om å utvise skjønn mht å innkreve gebyr fra rusavhengige og pasienter med psykiske lidelser.»

SPØRSMÅL NR. 743

Innlevert 12. mars 2015 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 19. mars 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Andelen organiserte varierer mellom ulike bransjer og i ulike yrkesgrupper og over tid.

Kan statsråden gje ei oversikt over andelen organiserte i ulike bransjer og yrkesgrupper, og korleis dette har endra seg i åra 2004-2014?»

GRUNNGJEVING:

Det er ønskjeleg at statsråden i svaret viser andel organiserte fordelt på næringshovudområde (bokstavnivå) og på fyrste nivå under bokstavnivå, jf. SSB sin næringsstandard og bruk av næringskodar. Vidare er det ønskjeleg at statsråden i svaret medverkar til å synleggjera yrke/bransjar der innslaget av organiserte skil seg mykje frå gjennomsnittet, slik at svaret gjev mest mogleg nyttig informasjon. Det blir bede om at statsråden i svaret, dersom mogleg, òg synleggjer organisasjonsgraden til utanlandske arbeidstakarar i Noreg.

Svar:

Statistikken for medlemskap i arbeidstakar- og arbeidsgjevarorganisasjonar byggjer på rapportering frå organisasjonane. På oppdrag frå Arbeids- og sosialdepartementet utarbeider Forskningsstiftelsen Fafo eit oversyn over samla organisasjonsgrad og tariffavtaledekning i norsk arbeidsliv (Jf. Kristine Nergaard, 2014: Organisasjonsgrader, tariffavtaledekning og arbeidskonflikter 2013. Fafo-notat 2014:14). I 2014 er den samla organisasjonsgraden på arbeidstakarsida om lag 52 prosent, medan ein reknar med at om lag 73 prosent av arbeidstakarane er dekkja av ein tariffavtale. Det er stor grad av stabilitet når det gjeld

samla organisasjonsgrad og tariffavtaledekning det siste tiåret. For å seie noko om organisasjonsgrad etter næring eller yrke nyttar ein spørjeundersøkingar, som blir gjennomført som tilleggsundersøkingar til Statistisk sentralbyrå si Arbeidskraftundersøking (AKU). Stortingsrepresentanten skriv i sitt spørsmål at han gjerne vil vite kva som er andelen organiserte fordelt på næringshovudområde (bokstavnivå) og på fyrste nivå under bokstavnivå, jf. Statistisk sentralbyrå sin næringsstandard og bruk av næringskodar. Sidan ein byggjer på spørjeundersøkingar der ein treng ein del svar for å få representative data for kvar gruppe, er det ikkje råd å kome fram til så detaljerte opplysningar. Men det finst tal for organisasjonsgrad etter hovudgrupper av yrke og næringer. På grunnlag av dei opplysningane som er tilgjengelege har Fafo sett opp tabellar som syner organisasjonsgraden i 2004 og 2013 fordelt etter yrke og næring. Dette følger som vedlegg. Hovudbiletet er at organisasjonsgraden for arbeidstakarar er låg i varehandel og innan overnattings- og serveringsnæringsane. Tilsette i offentlig sektor skil seg ut med høg organisasjonsgrad. Innan primærnæringsane er organisasjonsgraden låg, men her er tala usikre. Over tid har det vore ein nedgang i organisasjonsgraden i privat sektor. Ser ein på utviklinga dei siste 20 åra, har nedgangen vore størst innan vareproduksjon. Ei viktig forklaring på dette er nedgangen når det gjeld store industriarbeidsplassar og at organisasjonsgraden er blitt lågare innan bygge- og anleggsverksemd. På grunnlag av det datamaterialet som ligg føre finn ein at innvandrarar har ein lågare organisasjonsgrad enn arbeidstakarar utan innvandringsbakgrunn. Sett under eitt er skilnaden i organisasjonsgrad om lag 20 prosentpoeng. Skilnadene

er størst for dei som har budd kort tid i landet. Innvandrarar som har vore meir enn ti år i Noreg har ein organisasjonsgrad som berre ligg fire prosentpoeng under gjennomsnittet for arbeidsmarknaden sett under eitt. Som vedlegg følgjer eit tabellmessig oppsett over organisasjonsgrad etter yrke og næring. Dette oversynet er utarbeidd av Kristine Nergaard ved forskningsstiftelsen Fafo.

Vedlegg til svar:

Talmaterialet er sett opp av Kristine Nergaard ved forskningsstiftelsen Fafo på bakgrunn av svar på tilleggsundersøkingar til Statistisk sentralbyrå si Arbeidskraftundersøking (AKU).

Tabell 1. Organisasjonsgrad etter yrke. Tilleggsundersøkelser til AKU 2004, 2 kvartal

2004 MED GAMMEL STANDARD FOR YRKESKLASSFISERING (STYRK)					
Styrk		Organisert	Ikke organisert	I alt	N
Nivå 1	Ledere	44	56	100	730
nivå 2	Akademikeryrker	72	28	100	1171
Nivå 3	Høgskoleyrker	65	35	100	2547
Nivå 4	Kontor/kundeserviceyrker	47	53	100	855
Nivå 5	Salg, service, omsorg	45	55	100	2353
Nivå 6	Jordbruk m.v	24	76	100	97
Nivå 7	Håndverkere	52	48	100	1015
Nivå 8	Operatører	60	40	100	729
Nivå 9	Yrker uten krav til utdanning	43	57	100	487
I alt		55	45	100	10010
Gruppert 2004		Organisert	Ikke organisert	I alt	N
Nivå 1	Ledere	44	56	100	730
Nivå 2 og 3	Akademiker- og høgskoleyrker	67	33	100	3718
Nivå 4	Kontor/kundeserviceyrker	47	53	100	855
Nivå 5	Salg, service, omsorg	45	55	100	2353
Nivå 6,7 og 8	Arbeideryrker	53	47	100	1841
Nivå 9	Yrker uten krav til utdanning	43	57	100	487
I alt		55	45	100	10010

Tabell 2. Organisasjonsgrad etter yrke. Tilleggsundersøkelser til AKU 2013, 4 kvartal

2013 MED NY STANDARD FOR YR- KESKLASSIFISERING (STYRK)		Organisert	Ikke organisert	I alt	N
Nivå 1	Ledere	40	60	100	654
nivå 2	Akademikeryrker	71	29	100	2246
Nivå 3	Høgskoleyrker	51	49	100	1410
Nivå 4	Kontor/kundeser- viceyrker	41	59	100	540
Nivå 5	Salg, service, om- sorg	43	57	100	1608
Nivå 6	Jordbruk m.v	22	78	100	65
Nivå 7	Håndverkere	45	55	100	726
Nivå 8	Operatører	51	49	100	531
Nivå 9	Yrker uten krav til utdanning	38	62	100	246
I alt		52	48	100	8119
Gruppert 2013					
		Organisert	Ikke organisert	I alt	N
Nivå 1	Ledere	40	60	100	654
Nivå 2 og 3	Akademiker- og høgskoleyrker	63	37	100	3656
Nivå 4	Kontor/kundeser- viceyrker	41	59	100	540
Nivå 5	Salg, service, om- sorg	43	57	100	1608
Nivå 6,7 og 8	Arbeideryrker	46	54	100	1322
Nivå 9	Yrker uten krav til utdanning	38	62	100	246
I alt		52	48	100	8026

Merknad:

Standard for yrkesklassifisering (STYRK) omtalar yrke etter type/krav til kvalifikasjonar. Standarden er nyleg endra, slik at ein ikkje kan samanlikne nivåa før og etter endringa. Men ved å slå saman nivå 2 og

3 (akademikaryrke og høgskoleyrke) får endringa av standard for yrkeskode (STYRK) mindre å seie sidan mange av endringane handla om forholdet mellom desse to nivåa.

2. Organisasjonsgrad etter næring

Tabell 3 Organisasjonsgrad etter bransje. AKU 2004, 2 kvartal. NACE SN02*

	Organisert	Ikke organisert	Total	N
Primærnæringer	24	76	100	150
Olje, bergverk	69	31	100	127
Industri	57	43	100	1136
El og kraft, gjenvinning	68	32	100	140
Bygg og anlegg	43	57	100	658
Engroshandel	26	74	100	453
Detaljhandel/motorkjøretøyer	22	78	100	989
Hotell- og restaurantvirksomhet	15	85	100	288
Transport	60	40	100	575
Informasjon og kommunikasjon	36	64	100	362
Finansiell tjenesteyting	68	32	100	234
Faglig, vitenskapelig og tekn. tj.yting	42	58	100	498
Forretningsmessig tjenesteyting	35	65	100	310
Offentlig administrasjon.	87	13	100	680
Undervisning og forskning	80	20	100	995
Helsetjenester	80	20	100	1160
Sosial- og omsorgstjeneste	67	33	100	1059
Annen privat, personlig tjenesteyting	42	58	100	314
I alt	55	45	100	10128

* Data for 2004 er kodet etter NACE SN02. Kodet for i størst grad å samsvare med SN07.

Tabell 4 Organisasjonsgrad etter bransje. AKU 2013, 4. kvartal. NACE SN07

	Organisert	Ikke organisert	Total	N
Primærnæringer	25	75	100	103
Olje, bergverk	64	36	100	282
Industri	52	48	100	731
El og kraft, gjenvinning	64	36	100	96
Bygg og anlegg	35	65	100	596
Engroshandel	22	78	100	340
Detaljhandel/motorkjøretøyer	23	77	100	701
Hotell- og restaurantvirksomhet	23	77	100	203
Transport	55	45	100	447
Informasjon og kommunikasjon	38	62	100	327
Finansiell tjenesteyting	58	42	100	189
Faglig, vitenskapelig og tekn. tj.yting	32	68	100	520
Forretningsmessig tjenesteyting	25	75	100	288
Offentlig administrasjon.	81	19	100	623
Undervisning og forskning	80	20	100	781
Helsetjenester	82	18	100	673
Sosial- og omsorgstjeneste	64	36	100	1042
Annen privat, personlig tjenesteyting	38	62	100	247
I alt	52	48	100	8189

Merknad:

I spørjeundersøkingar gjer storleiken på utvalet (at ein får få eningar i kvar kategori) at det ikkje er mogeleg å bryte ned på bransjenivå 2 eller meir findelt i standard for næringsgruppering (NACE). Sjølv på nivå 1 vil einskilde bransjar bli så små at det ikkje er forsvarleg å presentere ta, l eller tala vil vere svært usikre. Vi har derfor slått saman bransjar. Standard

for næringsgruppering blei endra i 2008 (frå SN02 til SN07). Det må ein ta omsyn til ved samanlikninga. Dei to undersøkingane er forsøkt koda så likt som mogeleg. Men det er nokre endringar som det ikkje kan korrigeras for, det gjeld mellom anna ift. «hel-se» og «sosial omsorg».

SPØRSMÅL NR. 744**Innlevert 12. mars 2015 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 20. mars 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan statsråden gi ei oversikt over kva sjukehus som tilbyr pasientar med behov for komplekse og langvarige og koordinerte tenester, ein koordinator, jamfør §2-5a i Lov om spesialisthelseteneste?»

GRUNNGJEVING:

I §2-5a i Lov om spesialisthelse, står følgjande:

«For pasientar med behov for komplekse eller langvarige og koordinerte tenester etter loven her, skal det oppnåast en koordinator. Koordinator skal sørge for nødvendig oppfølging av den enkelte pasient, sikre samordning av tjenestetilbudet i forbindelse med institusjonssopphold og overfor andre tjenesteytere samt sikre fremdrift i arbeidet med individuell plan. Koordinatoren bør være lege, men annet helsepersonell kan være koordinator når det anses hensiktsmessig og forsvarlig. Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om hvilke oppgaver koordinatoren skal ha.»

Svar:

Gode pasientforløp krever god samhandling, logistikk og kommunikasjon mellom de ulike behandlingsstedene og behandlingsnivåene. Pasienter og brukere som har behov for tenester fra flere forskjellige tjenesteytere eller som skal gjennom et omfattende utrednings- og behandlingsforløp, vil ha et stort behov for at tilbudet framstår helhetlig og sammenhengende.

Spesialisthelsetjenesteloven § 2-5a om koordinator skal bidra til at pasientene får et slikt helhetlig og sammenhengende pasientforløp.

Erfaringen med tidligere regel om pasientansvarlig lege var at ordningen mange steder ikke fungerte etter hensikten. Dagens bestemmelse i spesialisthelsetjenestelovens § 2-5a om koordinator i spesialisthelsetjenesten, som sier at «koordinator bør være lege, men annet helsepersonell kan være koordinator når det anses hensiktsmessig og forsvarlig», oppleves heller ikke å være treffsikker i forhold til hva som er

legens oppgaver og ansvar versus oppgaver og ansvar for annet helsepersonell.

Departementet arbeider nå med oppfølging av forslag som har vært på høring om innføring av kontaktleger i spesialisthelsetjenesten. Dette forslaget gjelder både innføring av plikt for helseforetakene til å oppnevne kontaktleger og rett for den enkelte pasient til å få oppnevnt kontaktleger. Forslaget er avgrenset til å gjelde pasienter med alvorlig sykdom, skade eller lidelse, og som har behov for behandling eller oppfølging av en viss varighet. Disse pasientene er i en særlig sårbar og krevende situasjon, og det vil være av stor betydning for deres opplevelse av å bli ivaretatt, at de har en fast lege å forholde seg.

I det arbeidet vi nå er i gang med, ønsker vi å styrke pasientenes rettigheter ved at den enkelte skal få rett til kontaktleger. Samtidig ønsker vi å fjerne hovedregelen om at koordinator i spesialisthelsetjenesten skal være lege, slik at koordinatorfunksjonen kan ivaretas av andre yrkesgrupper enn leger. Jeg viser i den forbindelse også til regjeringens kreftsatsing med innføring av kreftkoordinator som en metode for å sikre pasientene en helhetlig oppfølging. De regionale helseforetakene har i den forbindelse fått i oppdrag å sørge for at alle sykehus som utreder og behandler kreftpasienter har en koordinator.

Etter planen skal lovproposisjon om innføring av kontaktlegeordning m.m. behandles i statsråd før sommeren og deretter oversendes Stortinget.

Når det gjelder representantens konkrete spørsmål stiller ikke Helse- og omsorgsdepartementet som hovedregel krav om spesifikk rapportering på oppfyllelse av lovkrav. Departementet har derfor ikke oversikt over hvilke sykehus som tilbyr pasienter med behov for komplekse eller langvarige og koordinerte tenester, en koordinator. Departementet legger som utgangspunkt til grunn at spesialisthelsetjenesten oppfyller de ulike kravene i spesialisthelsetjenesteloven. Dette følges opp gjennom virksomhetenes internkontroll og eksterne revisjoner og tilsyn.

SPØRSMÅL NR. 745**Innlevert 12. mars 2015 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 20. mars 2015 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden informere om den aktuelle beredskapsmessige situasjonen for Rjukan Sjukehus, kan statsråden forsikre om at den medisinske og helsefaglege drifta ved sjukehuset på Rjukan er forsvarleg under den pågåande strukturomlegginga og vil statsråden pålegge helseføretaket å gi betre informasjon til dei aktuelle kommunane og tilsette?»

GRUNNGJEVING:

I følge Rjukan Arbeiderblad 12/3-15 etterlyser Tinn kommune informasjon om situasjonen på Rjukan Sykehus. I eit brev til Sykehuset Telemark er kommunalsjefen bekymra for at avviklinga går ut over beredskapen. Det vert vist til fleire episodar, blant anna at legesenteret sist fredag fekk beskjed frå sjukehuset om at sjukehuset var stengt for øyeblikkelig hjelp frå klokka 14.00 same dag og ikkje ville bli opna før måndag morgon. Ut på dagen kom det kontrabeskjed om at sjukehuset likevel ville vere opent frå fire-fem tida, men då helst ikkje for pasientar med hjarteinfarkt. Ambulansesjåførar har opplevd å gjere vende-reis med pasientar fordi sjukehuset er blitt stengt for inntak, og det er meldt om at det er «hemmelege opningstider» ved sjukehuset. Det vert og stilt spørsmål ved at den ekstra ambulansen ikkje var på plass til 1.mars, som bestemt i oppdatert plan for akuttberedskap og prehospitale tenester. Kommunalsjefen peikar på at spesialisthelsetilbodet må vere føreseieleg, og ber om informasjon om akutt-tilbodet og om at helseføretaket ser på informasjonsrutinane sine. Bekymringsmeldinga er også sendt fylkeslegen.

Fylkeslegen har i følge RA stilt kritiske spørsmål til drifta «ut fra våre foretatte undersøkelser synes det nå å være usikkerhet hos de ansatte når det gjelder ansvarsforhold, vaktplanlegging, turnusordninger, ulike beskjeder gitt fra ledelsen, og annet.»

Ut frå dette har fylkeslegen oppretta tilsynssak for å undersøke om den medisinske og helsefaglege

drifta ved sjukehuset på Rjukan er forsvarleg under den pågåande strukturomlegginga ved helseføretaket.

Underteikna har og tidlegare retta spørsmål til statsråden omkring omlegginga ved Sykehuset Telemark HF og påpeikt dårleg kommunikasjon frå føretaket si side, og at vedtekne planar for det faglege tilbodet blir endra fleire gongar – utan at kommunane eller dei tilsette det gjeld får informasjon i tide.

Svar:

Når det gjelder vurderinger knyttet til en forsvarlig drift, er det fylkesmannen som har tilsynsansvar for dette. Fylkesmannen har i brev av 5. mars 2015 orientert Sykehuset Telemark om at de har opprettet tilsynssak for å undersøke om den medisinske og øvrige helsefaglige driften ved sykehuset i Rjukan er forsvarlig under den pågående strukturomleggingen ved helseføretaket. Denne saken er ikke avsluttet. Sykehuset Telemark stengte 16. mars 2015 akuttmottaket ved Rjukan sykehus, ut fra en vurdering av at det ikke lenger var forsvarlig å opprettholde akuttmottaket. Sykehuset Telemark opplyser at avgjørelsen ble gjort i samråd med hovedverneombud og Arbeidstilsynet. Akutt syke pasienter blir fra og med 16. mars 2015 sendt til Notodden sykehus. Sykehuset Telemark opplyser at dette er kommunisert til alle berørte parter. Sykehuset Telemark oppgir at situasjonen ved Rjukan sykehus har vært krevende, og at det i denne situasjonen har vært utfordrende å kommunisere tydelig og godt med alle parter. Sykehuset Telemark oppgir at det fra 2. mars 2015 er etablert et forsterket akuttmottak på Notodden sykehus, blant annet med vaktkompetent lege i spesialisering til stede hele døgnet. Sykehuset Telemark opplyser at de i tråd med utvidet plan for prehospital tjenesten har etablert to døgnbemannede ambulanser i Tinn, samt to døgnbemannede ambulanser i Vinje.

SPØRSMÅL NR. 746**Innlevert 12. mars 2015 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien****Besvart 19. mars 2015 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Synes statsråden det gir et riktig bilde av vintersikre fjelloverganger når stenging av E16 på grunn av vegutbygging beregnes inn i statistikken, og hvilke tiltak vil statsråden gjøre slik at stenging av fjelloverganger pga. vegutbygging og vedlikehold av tunneler framgår på en oversiktlig og klar måte?»

BEGRUNNELSE:

Den 6.3.15 kunne Oppland Arbeiderblad gjøre oss oppmerksom på at når Statens vegvesen la fram sine tall for vintersikre fjelloverganger så er anleggsarbeidene for utbyggingen av E16 over Filefjell tatt med i statistikken for stenging. Pga. utbyggingen av E16 over Filefjell kommer denne strekningen dårlig ut i statistikken for vintersikre fjelloverganger. Særlig var veien mye stengt i 2012 og 2013. På henvendelse til samferdselsdirektoratet blir det bekreftet at stenging på grunn av veiutbygging og vedlikehold av tunneler er lagt inn i tallen. Når antall vintersikre dager skal være med å danne grunnlaget for valg av hovedveier øst – vest, gir dette mildt sagt et uheldig bilde av den reelle situasjonen. Det skaper også stor uro for at beslutningsgrunnlaget for statsråden gir et feil inntrykk av driftssikkerheten ved de ulike fjellovergangene.

Svar:

Spørsmålet fra representanten Tingelstad Wøien refererer til et oppslag i Oppland Arbeiderblad om tall over stengte fjelloverganger som Statens vegvesen la ut i forbindelse med en artikkel på sine nettsider 3. mars i år. Både i Statens vegvesens artikkel «Mye stengt i fjellet» og tabellen som følger artikkelen, framgår det at tallene omfatter alle typer stengninger, både de som skyldes værforhold og de som skyldes andre forhold, som vegarbeid og vedlikehold. Tabellen er satt opp etter de samme kriterier som Tabell 6.5 Tal på timar då dei viktigaste vegrutene for godstransport er stengde i Prop. 1 S (2014-2015) for Samferdselsdepartementet. Her er temaet framkommelighet og regularitet i transportsystemet, og det skilles ikke på årsaker til stengningene. For trafikantene og næringstransportene er det den totale regulariteten som teller. I tabellen brukes tall knyttet til vintersesongen. Jeg er enig i at det bidrar til misforståelsen om at dette gjelder værrelaterede stenginger. Statens vegvesen opplyser imidlertid at tallene for total regularitet i vintersesongen ikke har vært benyttet i arbeidet med utredningen om forbindelser mellom Østlandet og Vestlandet som ble lagt fram i januar 2015. Tallene vil heller ikke være en del av beslutningsgrunnlaget for valg av hovedveger øst-vest.

SPØRSMÅL NR. 747**Innlevert 12. mars 2015 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 18. mars 2015 av landbruks- og matminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Bruk av piggtråd for å regulere dyrs ferdsel er ikke lenger tillatt i Norge. Det er likevel mye piggtråd som ligger og slenger eller henger på gamle gjerder i norsk utmark. Det er et kjent problem at fugler og dyr setter seg fast og får stygge og noen ganger dødelige skader av gammel piggtråd som ikke er fjernet, men omfanget av problemet er uvisst.

Har statsråden noen oversikt over problemet, for eksempel hvor mye piggtråd som fortsatt finnes i

norsk utmark, og vil statsråden foreta seg noe for å få fjernet gamle piggtråder?»

BEGRUNNELSE:

Bruk av piggtråd reguleres gjennom dyrevelferdsloven § 15. Da ny lov om dyrevelferd trådte i kraft 01.01.2010 ble det satt et absolutt forbud mot piggtråd i gjerder satt opp for å regulere dyrs ferdsel. Dette forbudet gjelder både innmark og utmark.

Bestemmelsen om forbud mot bruk av piggtråd i gjerde for å regulere dyrs ferdsel skal medføre at

piggtråd ikke kan brukes når materiale i gamle gjerder med piggtråd må skiftes ut.

Svar:

Dyrevelferdsloven setter forbud mot å bruke piggtråd i nye gjerder for å regulere dyrs ferdsel. Eksisterende gjerder må vedlikeholdes på en måte som gjør at dyr ikke utsettes for fare for unødige påkjenninger og belastninger. Den som er ansvarlig for gjerdet, skal føre nødvendig tilsyn med det og gjennomføre nødvendi-

ge tiltak for å kunne oppdage, forebygge og avhjelpe fare for unødige påkjenninger og belastninger.

Mattilsynet kan gi pålegg om å fjerne piggtråd der ulovlig bruk blir avdekket i forbindelse med ordinært tilsyn. Bruk av piggtråd har ikke vært registreringspliktig. Mattilsynet har derfor ingen oversikt over hvor ulovlig piggtråd måtte befinne seg. De er avhengig av å få bekymringsmeldinger for å kunne avklare hvor gjerdet befinner seg, om bruken er ulovlig og hvem som eventuelt skal være adressaten til pålegget om å fjerne gjerdet.

SPØRSMÅL NR. 748

Innlevert 12. mars 2015 av stortingsrepresentant Terje Breivik

Besvart 25. mars 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«På kva måtar kan Nav hjelpe uføretrygda til å bruke restarbeidsevna si, og er det slik at uføretrygda ikkje kan få hjelp frå Nav dersom dei har brukt opp retten til arbeidsavklaringspengar og fått innvilga uføretrygd?»

GRUNNGJEVING:

Fleire i arbeid og færre på trygd er eit uttalt politisk mål, og føresetnaden for ein berekraftig velferdsstat. Uførereforma blei innført 1. januar 2015 blant anna for at det skal bli lettare å kombinere arbeid med trygd.

Underteikna har blitt informert om ei kvinne på full uføretrygd som ønskjer å ta i bruk si restarbeidsevne. Kvinna arbeidde deltid i fleire år i tillegg til at ho mottok 50 prosent arbeidsavklaringspengar (AAP). Då ho ikkje kunne motta AAP lenger, blei ho innvilga full uføretrygd i 2013. Kvinna er høgt utdanna innan helse- og omsorgssektoren som er eit område der det er mangel på arbeidskraft. Ho har også eit sterkt ønske om å gradvis kome tilbake til arbeidslivet. I fyrste omgang i ei redusert stilling, men på sikt kan ho kanskje arbeide i ei full stilling. Ho treng hjelp og stønad til å kome tilbake i jobb. Ho har derfor fleire gonger kontakta det lokale NAV-kontoret sitt for å be om hjelp til å finne eit eigna arbeid. Der har ho kvar gong fått melding om at ho har fått innvilga full uføretrygd og at det ikkje er noko meir dei kan hjelpe henne med. Dette er grunngjeva med at ho har «brukt opp» retten til AAP

Terskelen kan vere høg for å kome inn i arbeidslivet etter fleire år heilt og delvis utanfor arbeidslivet. Det bør likevel vere til det beste både for samfunnet og for den einskilde at vi har eit tilbod som også hjelper allereie uføretrygda som ønskjer det å bruke restarbeidsevna si, og redusere uføregraden sin om det er medisinsk riktig. Underteikna er redd for at uføreforma blir mislukka dersom vi ikkje klarer å hjelpe folk som ønskjer det tilbake i arbeid. Det er verken til samfunnet eller den enkelte sitt beste.

Svar:

For rett til uføretrygd er det eit krav at inntektsevna er varig nedsett med minst halvparten på grunn av varig sjukdom eller skade. Personar som har tapt heile inntektsevna, får heil uføretrygd. Med endringane i regelverket som blei iverksett 1. januar 2015 er det lagt betre til rette for at uføretrygda kan arbeide. Dette gjeld særleg for personar med varierende arbeidskapasitet. Fram til 2015 var det slik at når inntekta vart høgare enn 1 G, vart uførepensjonen vurdert på nytt. Det vart fastsett ei ny uføregrad på grunnlag av all arbeidsinntekt, inkludert friinntekta, som pensjonisten hadde ved sida av uførepensjonen. Dette kunne få store økonomiske konsekvensar for den einskilde. Arbeids- og velferdsdirektoratet har orientert meg om at tilsette i etaten difor var varsomme når dei skulle gje råd om samtidig mottak av uførepensjon og inntekt.

Det nye regelverket er mykje betre tilpassa for at uføretrygda skal kunne arbeide. Det vil med nytt regelverk alltid vere meir å tjene på å arbeide samanlikna med å få trygd. Med nye reglar får ikkje uføretryg-

da sett ned uføregraden, sjølv om dei i perioder har inntekt over inntektsgrensa. Ny uføretrygd vert også skattlagt som løn, noko som gir betre oversikt når ein har uføretrygd og løn samstundes.

I Prop. 39 L, som er til behandling i Stortinget, kjem Regjeringa med framlegg om tiltak som kan inkludere fleire i det ordinære arbeidslivet. Auka bruk av mellombels tilsetjing, auka bruk av lønstilskot og innføring av bindande garanti- eller avtaleordningar mellom arbeids- og velferdsforvaltninga, er døme på virkemiddel som kan redusere den økonomiske og sosiale risikoen som arbeidsgjevar tek på seg ved å tilsette personar med usikker arbeidsevne.

Etter §14 a i NAV-lova skal alle som søker om arbeid få rett til ei drøfting av om dei treng hjelp for å halde på eller skaffe seg arbeid. Personar som treng hjelp, har rett til å få ein aktivitetsplan. I sjølve vurderinga blir det tatt omsyn til dei tiltak som vart gjennomførte før det vart fatta vedtak om uføretrygd. Uføretrygda kan altså få arbeidsretta tiltak frå Arbeids- og velferdsetaten. Det er ein føresetnad at det er rimeleg utsikt til at uføretrygda skal bli redusert eller falle bort. Det må med andre ord vere nye opply-

singar frå den som søker arbeid som tyder på at arbeid er eit mogeleg utfall, før arbeidsretta tiltak vert vurdert. Dette går fram av etaten sitt rundskriv til kapittel 12 i folketrygdlova. Uføretrygda som er på eit arbeidsretta tiltak kan også få dekt utgifter knytta til deltaking på tiltaket etter folketrygdlova § 11-12.

Det er ikkje grunnlag for å seie noko om kor mange uføretrygda som tek kontakt med Arbeids- og velferdsetaten og ber om hjelp til å kome i arbeid. Uføretrygda som søker arbeid og kontakter etaten, har i utgangspunktet samme rett til hjelp som andre som søker arbeid. Arbeidsmetodane i NAV-kontor er lagt til rette for å gje eit godt tilbod også for uføre som søker arbeid. Når ein uføretrygda tek kontakt med NAV-kontoret for å søke arbeid, skal tilsette gi råd og rettleiing om mogeleg arbeid, rettleie vedkommande til å registrere seg som arbeidssøkar, oppdatere CV og svare på kartleggingsspørsmål. Med bakgrunn i kartlegginga skal det gjerast ei ny vurdering av behov som skal danne grunnlag for eit eventuelt vedtak om oppfølging. Det er som nemnt likevel ein føresetnad at det er rimeleg utsikt til at arbeid er eit mogeleg utfall, slik at uføretrygda vert mindre eller fell bort.

SPØRSMÅL NR. 749

Innlevert 12. mars 2015 av stortingsrepresentant Terje Breivik

Besvart 19. mars 2015 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Vil statsråden foreslå en endring i barnehageloven som sikrer alle barn uavhengig av oppholdsstatus rett til barnehage?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge barnehageloven har bare barn mellom fire og fem år på asylmottak rett til barnehageplass. For barn under fire år, uten rett til barnehageplass, har UDI tilbud om barnebasert på asylmottak, men det er opp til hvert enkelt mottak hvordan de vil organisere tilbudet. Det er derfor svært varierende kvalitet på dette tilbudet, og noen asylmottak har ikke noe tilbud i det hele tatt. Asylmottak kan velge å kjøpe barnehageplass til barna, men dette avhenger av ledelsens vilje og mottakets økonomi, og er ikke noe barna har rett til.

Det er gode grunner til å anta at barnebasene ikke har det samme pedagogiske tilbudet som i en barnehage, og at barnas foreldre i tillegg mister mye av in-

kluderingen i et lokalsamfunn ved at de ikke har barna i den lokale barnehagen. Barn i asylmottak er særlig sårbare, fordi de selv og deres omsorgspersoner ofte er i en svært vanskelig og uavklart livssituasjon. Dette mener undertegnede styrker behovet for at barn i asylmottak gis den samme retten til barnehageplass som barn bosatt i en kommune.

Barneombudet har flere ganger kritisert denne forskjellsbehandlingen av barn i Norge, og mener dagens regelverk, der retten til barnehageplass er knyttet til det å være bosatt i en kommune, er diskriminering etter artikkel 2 i FNs barnekonvensjon. Barnehagen må regne å være en del av utdanningsløpet og barn som ikke er bosatt behandles annerledes enn andre barn i Norge. Barneombudet mener, som også undertegnede gjør, at forskjellsbehandlingen av barn er usaklig og urimelig. Barneombudet anbefaler at alle barn i Norge, uavhengig av oppholdsstatus, får den samme retten til barnehage som de i dag har til grunnskoleopplæring, og at dette enkelt lar seg gjøre ved å endre barnehagelovens § 12a slik at retten til

barnehage blir helt parallell med retten til grunnskoleopplæring i § 2-1 i opplæringslova.

Svar:

Alle barn i asylmottak skal fra de er to år til grunnskolealder ha et tilrettelagt tilbud på minst tre timer per dag fra mandag til fredag. Dette fremgår av UDIs rundskriv Krav til arbeid med barn og unge i statlige mottak. Det gis tilskudd til kommuner som tilbyr barnehageplass for barn av asylsøkere. Tilskuddet administreres av Justis- og beredskapsdepartementet. Vertskommunen mottar tilskudd til heldags barnehageplass fra det året barnet fyller 4 år. For barn mellom 2 år og 4 år kan det tilrettelagte tilbudet gis i mottakets barnebase eller ved kjøp av barnehageplass. For barn i alderen 0-2 år skal mottaket sørge for et aktivitetstilbud som sikrer foreldrene mulighet til å delta i obligatoriske tiltak.

Denne ordningen legger til rette for at barn på asylmottak mottar tilbud om barnehageplass eller tilbud om barnebase. Barn av asylsøkere ankommer

mottaket til ulike tidspunkt og vil dermed ha behov for oppstart av tilbud til ulike tider på året, ikke bare ved det årlige hovedopptaket til barnehagene. Den gjeldende ordningen sikrer dermed en grad av fleksibilitet, slik at barnet raskt kan få et tilbud.

Rettighetsbestemmelsen i barnehageloven § 12 a gir rett til plass i barnehage for barn som fyller ett år innen utgangen av august det året det søkes om plass. Barnet har rett til barnehageplass i sin bostedskommune. Retten til barnehageplass for barn av asylsøkere inntreffer etter at det er fattet vedtak om oppholdstillatelse og vedkommende er varig bosatt i en kommune.

Rettighetsbestemmelsen i barnehageloven § 12 a er et minimumskrav, og kommunen kan velge å tilby en mer utvidet rett til barnehageplass enn det loven stiller krav om. Regjeringen ønsker å øke fleksibiliteten i opptaket til barnehagene. I budsjettet for 2015 er det bevilget 333 mill. kroner til et mer fleksibelt barnehageopptak. Satsing på økt fleksibilitet i opptaket legger til rette for at kommunene i enda større grad vil kunne tilby barnehageplass til flere.

SPØRSMÅL NR. 750

Innlevert 13. mars 2015 av stortingsrepresentant Jonas Gahr Støre

Besvart 19. mars 2015 av arbeids- og sosialminister Robert Eriksson

Spørsmål:

«Vil statsråden i den varslede gjennomgangen av ordningen med pleiepenger foreslå endringer for at syke barn under behandling i større grad enn i dag skal kunne delta på skole på gode dager, uten at det går ut over familiens behov for økonomisk forutsigbarhet?»

BEGRUNNELSE:

Ved barns sykdom rammes en hel familie. Nordlys og NRK Troms har den siste tiden skrevet om en familie hvor datteren i 2013 ble diagnostisert med akutt lymfatisk leukemi. Foreldrene ønsker at datteren på gode dager under behandling skal kunne delta på skolen så mye hun klarer og ønsker. Familien mister imidlertid retten på pleiepenger om datteren i perioder er «for mye» på skolen.

Den aktuelle saken ser ut til å avdekke to utfordringer ved regelverket. Den ene er tolkningen av hva som ligger i unntaket for opphold på skole og lignende som er av «sporadisk, uregelmessig og kort varighet», og således ikke skal redusere pleiepengene.

Det andre er de tilfeller hvor det er vanskelig for den omsorgsgivende forelderen å ha delvis jobb ved siden av. Intensjonen med muligheten for graderte pleiepenger var å sikre foreldrenes tilknytning til arbeidslivet, men for noen familier – som i den nevnte saken – er kortvarige og sporadiske innhopp i arbeid vanskelig.

Arbeidsministeren har i svar til representanten Ropstad (KrF) 30.09.2014 sagt at han tar sikte på å sende forslag om en forbedret ordning for pleiepenger på høring i løpet av våren 2015.

Det er viktig at den kommende gjennomgangen av ordningen med pleiepenger inkluderer nødvendige endringer for at syke barn under behandling skal kunne delta på skole på gode dager, og samtidig ivaretar familiens behov for økonomisk forutsigbarhet.

Svar:

Departementet tar sikte på å sende forslag til ny pleiepengeordning på høring før sommeren 2015. Den problemstillingen representanten reiser vil også bli vurdert i den anledningen.